

89067069963



b89067069963a

רב פנינים



89067069963



B89067069963A

The Yiddish Library:
at the
University of Wisconsin
Madison

A generous gift from
Dr. Stuart and Toni Holden
Rhea S. Schwartz
Paul Martin Wolff

זאָל ייִדיש לעבן און בליען !
May Yiddish live and flourish!

ש"ס תחנה רב פנינים

מיט פיעלע פירוש'ים און משלים אין עברי טייטש, צווישען
וועלכע עם געפינען זיך משלי דוד, מגדל דוד,
משלי אבות, משלי מוסר, דברי צדיקים
מנחת יצחק, מעשה חכמים, דינים,
גאון א. י.

ענטהאלט

הונדערט זעקס און זיבעציג

גייע און אלטע תחנות און משלים, ארויסגענומען פון פיעלע
מדרשים און ספרי מוסר.

היברו פאבלישינג קאמפאני

Printed in United States
Hebrew Publishing Company, New York.

Memorial Library
University of Wisconsin - Madison
728 State Street
Madison, WI 53706-1494

Copyright, 1916, by the Hebrew Publishing Co., New York, N. Y.

אינהאלטס-פערצייכנים:

man
BM
675

T4
255
1916

זייט

- 43 (5) תחנה פאר מכילה געהן
- 44 (לא) סדר הדלקת גר בשכר
- 44 (לב) תחנה צו ליכט צינדען
- 47 (לג) סדר פון ליכט בענשען
- (לד) א נייע תחנה נאך ליכט-
צינדען 49
- (לה) א נייע תחנה פון ליכט צינד-
דען פיר אמעריקא 50
- 54 (לו) תחנה ברכות קודש
- 59 (לז) תחנה ווען א מגפה ר"ל
- (לח) א תחנה פון ארץ-
ישראל פאר מנחה 62
- 63 (לט) תחנה פון שבת פריה
- 66 (מ) תחנה מקרא קודש
- (מא) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש חשוון 71
- (מב) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש כסליו 74
- (מג) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש טבת 77
- (מד) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש שבט 79
- (מה) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש אדר 81
- (מו) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש אדר אין א
עבור יאהר 84
- (מז) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש ניסן 86
- (מח) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש אייר 88
- (מט) תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש סיון 91

זייט

- (א) תחנה ווען מען שטעהט
אויף פון שלאף 1
- ב תחנה צו געגעל-וואסער 1
- ג תחנה ביים וואשען די הענט 1
- ד תחנה אשר יצר 1
- ה תחנה פון אלחי נשמה 2
- ו תחנה בקבלת עול מלכות
שמים 2
- ז א נייע תחנה צוא השכמת
הבקר 5
- ח תחנה מודה אני 8
- ט תחנה ערב ובקר 16
- י א נייע תחנה פון ירושלים 17
- (יא) תחנת שערים 20
- (יב) תחנה מה טובו 21
- (יג) תחנה נאך מה טובו 22
- (יד) תחנה צו קליין קריאת שמע 23
- (טו) תחנה פאר כי אתה שומע 25
- (טז) תחנה שים שלום 26
- (יז) תחנה משפט צדק 27
- (יח) תחנה פון ירושלים 28
- (יט) תחנה ליום ראשון 30
- (כ) תחנה ליום שני 31
- (כא) תחנה ליום שלישי 32
- (כב) תחנה ליום רביעי 33
- (כג) תחנה ליום חמישי 33
- (כד) תחנה ליום ששי 35
- (כה) תחנה שערי בתמים 36
- (כו) תחנה עומר זגולות 39
- (כז) תחנה שלשה שערים 40
- (כח) תחנה פון חלה געהמען 40
- (כט) מצות גדה 43

זייט		זייט	
168	עו) סדר לייכט בענטשען פון ראש השנה	93	ג) תחנה ווען מען בענטשט ראש חודש תמוז
168	עח) תחנה נאך לייכט בענטשען פון ראש השנה	95	גא) תחנה ווען מען בענטשט ראש חודש אב
175	עט) תפלה על הפתקה	98	גב) תחנה ווען מען בענטשט ראש חודש אלול
176	פ) תחנה פיר ראש השנה קור מענדיג אין שוהל	101	גג) א נייע תחנה פון ראש חודש בענטשען
183	פא) תחנה פון אייסקעמען	103	גד) ישרש עשרה מדות פון ראש חודש בענטשען
191	פב) שיר המעלות ממעקים	107	גה) תחנה עלינו לשבח פון ראש חודש בענטשען
191	פג) תחנה שערי שולם	109	גו) בקרב ראש חודש
192	פד) תחנה פאר שופר בלאזען	111	גז) אנעים ומירות
196	פה) סדר תקיעות	116	נח) תחנה שערי רחמים
197	פו) פסוקים פאר שופר בלאזען	117	נט) תחנה פון שבת צונאכט
198	פז) בקבות פון תקיעות	118	ס) תחנה פאר הבדלה
200	פח) תחנה נאך וכתוב	120	סא) תחנה נאך הבדלה
202	פט) רבונו של עולם פון דוקנען	120	סב) תחנה לערב ראש חודש
204	צ) סדר תשליך	122	סג) תחנה יום כפור קטן
205	צא) רנו צדיקים	124	סד) תחנה לתענית צבור
208	צב) א נייע תחנה צו תשליך	127	סה) תחנה לעשרה בטבת
215	צג) סדר פפרות	127	סו) תחנה לתענית אסתר
217	צד) תחנה נאך פפרות שלאזען	128	סז) אל מלא רחמים לב' סיון
220	צה) תחנה ערב יום כפור צו לייכט בענטשען	129	כח) תחנה לשבעה עשר בתמוז
223	צו) סדר לייכט צינדען פון ערב יום כפור	131	כט) תחנה לתשעה באב
223	צז) תחנה ערב יום כפור נאך לייכט בענטשען	135	ע) תחנה נחמת ציון
229	צח) תחנה פאר כל נדרי	136	עא) תחנה אמהות
231	צט) תחנה נאך תפלת געלה	144	עב) תחנה פיר חודש אלול
240	ק) א נייע תחנה פון הופרת נשמות	146	עג) תחנה לראש חודש אלול ולראש השנה
244	קא) יזכור פאר א פאטער	148	עד) תחנה פון סליחות
244	קב) יזכור פאר א מוטער	156	עה) תחנה פון ששה סדרים
245	קג) יזכור פאר קרובים	162	עו) תחנה תשובה תפלה צדקה

זייט

- קכג) תַּחֲנָה פֿון לִיכֵט צִיגֶדען
לְשִׁמְיָנִי עֲצָרַת וְלִשְׁמִיחַת
תּוֹרָה 279
- קכד) תַּחֲנָה פֿאר מוֹסֵף צו תַּפְּלֹת
גִּשָּׁם 281
- קכה) אַ לֵיעֵד פֿון א"ב אויף שְׁמִיחַת
תּוֹרָה 282
- קכו) תַּחֲנָה פֿאר אַרױסגֶעהן פֿון
שׁוּהַר 288
- קכז) תַּחֲנָה פֿאר חֲנוּכָּה לִיכֵט
בְּעִנְשֵׁעֵן 289
- קכח) תַּחֲנָה לְפוּרִים 290
- קכט) תַּחֲנָה לְפֶסַח גָּאָה לִיכֵט
בְּעִנְשֵׁעֵן 292
- קל) תַּחֲנָה פֿאר טל 297
- קלא) תַּחֲנָה לְשָׁבוּעוֹת 297
- קלב) אַ תּוֹרָה לִיעוֹז פֿון שָׁבוּעוֹת 301
- קלט) עֲשָׂרַת הַדְּבָרוֹת 302
- קלד) אַ גִּייעַ תַּחֲנָה פֿיר דִּי נִוּאס
הַאָבֶען קִינְדֶער אָדֶער
קְרוֹבִים אין מִלְחָמָה 304
- קלה) תַּחֲנָה פֿאר אַ פֿרוֹיא נִוּאס
הַאָלט זיך אויף בִּי קִינְדֶער 307
- קלו) תַּחֲנָה פֿאר אַן עֲגוּנָה 309
- קלז) אַ גִּייעַ תַּחֲנָה פֿאר אַמֶּע-
רִיקאַ ווען מען קערט
שְׁלֵעכטע בִּשְׁוֹרוֹת פֿון דֶּר
אַלְטֶער וועלֵט 311
- קלח) תַּחֲנָה פֿאר אַ פֿרוֹי נִוּאס
וּאָמַעלֵט צִדְקָה 313

זייט

- קד) יזכור פֿאר קְדוּשִׁים 245
- קה) אֵל מִלֵּא בְּחִמִּים 246
- קו) תַּחֲנָה פֿאר גַּע'הֶרְג'עטע אין
מִלְחָמָה 248
- קז) הַזִּכְרֹת גִּשְׁמוֹת פֿאר גַּע'-
הֶרְג'עטע אין פֿאַגֶראָען 250
- קח) הַזִּכְרֹת גִּשְׁמוֹת פֿאר אוֹמֵר-
גַּעקוּמֶענע אין שְׁרֵפִית 253
- קט) הַזִּכְרֹת גִּשְׁמוֹת פֿאר דֶּעך-
טְרוֹנקענע אין ים 256
- קי) אַן הַזִּכְרָה פֿאר אִיזִידֶאר און
אִיזִדֶא שְׁטראָם 257
- קיא) תַּחֲנָה ווען מען פֿאַלֵט
בִּזְרָעִים 258
- קיב) יְהִי רָצוֹן יוֹם כְּפוּר צו מִנְחָה 259
- קיד) תַּחֲנָה פֿון אוֹיִסגֶעהֶמֶען צו
מִנְחָה יוֹם כְּפוּר 260
- קיד) אַ תַּחֲנָה פֿאר גַּע'יִלָה 262
- קמו) תַּחֲנָה גָאָה לִיכֵט בְּעִנְשֵׁעֵן
פֿון סוֹכּוֹת 263
- קמז) בְּרָחוֹת פֿון אָתֶרױג בְּעִנְשֵׁעֵן 267
- קניז) תַּחֲנָה גָאָה אָגֶרױג בְּעִנְשֵׁעֵן 267
- קיח) אַ גִּייעַ תַּחֲנָה גָאָה אָתֶרױג
בְּעִנְשֵׁעֵן 270
- קיט) תַּחֲנָה שְׁלֵשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת
לְשָׁלֹשׁ רָגְלִים 271
- קכ) תַּחֲנָה הוֹשַׁעֲנָא בִּרְבָה פֿאר
הַלֵּל 273
- קכא) תַּחֲנָה הוֹשַׁעֲנָא בִּרְבָה פֿאר
הוֹשַׁעֲנוֹת 274
- קכב) מִדֶּר הַקְּפוֹת פֿון הוֹשַׁעֲנָא
בִּרְבָה 275

לוח המילים.

ועהר שעהגע און קלוגע
משלים ענטנומען פון מ'שלי
דוד, מנחת וצחק, מעשה
חכמים, מגדל דוד, קול יעקב,
משלי אבות, משלי מוסר און
אנדערע ספרים:

קלט) א משל א יף מה טיבו
קמ) א משל אויף צופה ויודע
קמא) א משל אויף וזהערב נא
קמב) א משל אויף שלא עשני גוי
קמג) א משל אויף וזהה אב שמוע
קמד) א משל אויף אמה הדישת
קמה) א משל אויף ותמן לנו חיים
ארוכים
קמו) א משל אויף שבת'דיגע
זכירות
קמז) א משל אויף אני מאמין
בביאת המשיח
קמח) א משל אויף ממנחם שמש
פון הלל
קמט) א משל אויף בדי חנניה בן
עזשיא פון פקק
קנ) א משל אויף ובגזתן פחדה
קנא) א משל אויף וזכרתי את
בריתי יעקב
קנב) א משל אויף אבינו מלכנו
חטאנו לפניה
קנג) א משל אויף אבינו מלכנו
עשה עמנו למען שמך
קנד) א משל אויף אבינו מלכנו
בגל מחשבות שונאנו
קנה) א משל אויף אבינו מלכנו
בלה דבר וחרב ורעב
קנו) א משל אויף אבינו מלכנו

החזירנו בתשובה

קנז) א משל אויף אבינו מלכנו
קבע ריע גור דינגנו
קנח) א משל אויף אבינו מלכנו
כתבנו בספר גאורגה וישועה
קנט) א משל אויף אבינו מלכנו
כתבנו בספר פרנקה ובלפכה
קס) א משל אויף אבינו מלכנו
הרם קרן ישראל עמך
קסא) א משל אויף אבינו מלכנו
זכור פי עפר אנחנו
קסב) א משל אויף אבינו מלכנו
עשה למענה
קסג) א משל אויף אבינו מלכנו
חגנו ונגנו
קסד) א משל אויף על חטא
שחטאנו לפניה בנצר הרע
קסה) א משל אויף נזקים אליה
פון חבות'דיגען פיוט
קסז) א משל פון שמחת בית
השואבה
קסז) א משל אויף ושבתי אני
ואראה פון קהלת
קסח) נאך א משל אויף ויום המות
מיום הנדוד, פון קהלת
קסט) א ויטציגער משל וועגען
פרייליך ויין שמחת תורה
קע) א משל אויף שירת הגם וואס
מען לייענט פסח
קעב) א משל פון שבויות וועגען
דיא עשרת הדברות
קעג) התעוררות פאר דער תפלה
קעד) א בייסער מוסר פון דברי
צדיקים
קעה) דינים פון ערב שבת
קעז) לוח המזלות וראש חודש

תַּחֲנוּת שַׁחֲרִית

א תַּחֲנָה צו זאָגען אין דער פֿריה ווען מען וואַכט אויף פון שְׁלָאָף:
רבונו של עולם! איך בין גיט ווערט ביין חסד וואס דו טהומסט
מיר צו יעדער צייט, בפרט ביי מיין אויפֿשטעהן פון שְׁלָאָף. איך
לויב און באַנק ביין הייליגען גאָמען פאר דער גשמה וואס דו האַסט
מיר צוריקגעגעבן מיט ביין ערבֿאָמונג:

א תַּחֲנָה צו געגעל-וואַסער:

גרויסער באַרעמֿהֿערציגער גאט! אזוי ווי דו ביזט קדוש (הייליג)
וְטָהוֹר (און ריי) אזוי האַסטו פארזאגט אין ביין הייליגער הוֹרָה אז
קדושים תהיו, איהר זאלט זיין הייליג. דערפאר האָבען אונזערע
חכמים מתקן געווען, אז מיר זאלען יעדען פֿריהמארגען וואַשען די
הענד, ווייל די הויפט טומאה ליגט אויף די הענד. די פינגער דאר-
פֿען זיין הייליג און ריי פון יעדער שמוץ, אזוי ווי דו פֿערלאנגסט
אין ביין הייליגער הוֹרָה:

א תַּחֲנָה ביים וואַשען די הענד:

געלויבט ביזטו גאט, אונזער גאט, קעניג פון דער וועלט, וואס
האט אונז געהייליגט מיט זיינע מצוות און האט אונז געבאָטען צו
וואַשען די הענד. ווי דו שרייבסט אין ביין הייליגער הוֹרָה וְהִיתֶם
קדושים, איהר אידען זאלט זיין הייליג. אונזערע חכמים האָבען גע-
זאגט, מען זאל די הענד וואַשען, ווייל די גאנצע אונגעהייליגקייט ליגט
אין די הענד, מיט די הענד קען אַ מענש טהאן פיעל שלעכטעס,
און דערפאר דארף ער זיי האַלטען הייליג און אָפּוואַשען פון זיי אלע
שמוטין:

א תַּחֲנָה צו אָשר-יצר:

געלויבט ביזטו גאט, אונזער גאט, דער קעניג פון דער וועלט
וואס ער האט בעשאַפען דעם מענשען מיט חכמה, און ער האט
געמאכט אין איהם לעכער און הוילע רעהערען, ווי: א מויל, גאז-

אויפֿערען, האָרץ, געדערם, און גאָד און גאָד. עס איז ענטדעקט און
בעוואוסט פאר דיין כּסאֹ הכבוד, אז ווען איינס פון די פערמאכטע
אברים זאל געעפענט ווערען, וואלט מיט מעגליך געווען צו לעבען
און צו שטעהן פאר דיר. געלויבט ביזטו גאט, דער רופא פון אלע
געשעפענישען און וועלכער טהוט גרויסע וואונדער:

תחנה פון אלהי נשמה

דאס זאגט מען אלע טאג:

מיין גאט! די נשמה וואס דו האסט אין מיר געגעבען איז ריין.
דו האסט זי בעשאפען, דו האסט געפארמט איהר געשטאלט, דו
האסט זי אין מיר אריינגעבלאזען און דו היטסט זי אין מיר, און דו
וועסט איהר צונעהמען פון מיר און אומקעהרען צו מיר לעתיד לבא.
די גאנצע צייט וואס די נשמה איז אין מיר, דאנק איך דיר, גאט
מיין גאט און דער גאט פון מיינע עלטערען, דער הער פון אלע
ווערק, דער הער פון אלע נשמות. געלויבט ביזטו גאט, דער וואס
קעהרט אום די נשמות צו די טויטע גופים:

תחנה קבלת עול מלכות שמים.

די תחנה זאל יעדע אשה זאגען אלע אין דער פרייה. זי איז מלוקט
פון די הייליגע פנאים באמיראים און אויף פון די גרעסטע
גאונים וי"ע:

רבון כל העולמים, הער פון אלע וועלטען, קעניג איבער
אלע קעניגע, וואס אין דיין האנד איז דאס גפיש פון
אלע באשעפענישען, די גאנצע וועלט איז פול מיט דיין כבוד.

התעוררות פאר דער תפלה

די ספרי מוסר שרייבען, אז יעדער
מענטש ווען ער שטלט זיך תפלה
טאן פאר השי"ת בארף זיך פאר-
שטעלען, ווי וואלט געווען אז ער
וואלט זיך געשטעלט פאר א סוף
בשר ודם צו בעטען עפעס פון אים

תַּחֲנֵה קִבְלֹת עוֹד מַלְכוּת שָׁמַיִם

דָּעַר מַעֲנִשְׁלִיכֶּר שְׁכָל אִיז גָּאָר גִּיט אִימֶשְׁטאַנְד צו פֿער־
שְׁטעקֵן דִּין גְּרוֹיִסְקִיט מִיט דִּינֶע מַעֲשִׂים. אַלֶּע הִימְלֶען, דִּי
זִינֵן, דִּי לְבָנָה מִיט אַלֶּע שְׁטערֶען, וואָס יעדער שְׁטערֶען אִיז
פֿאַר זיך גָּאָר אַ פֿעזונדערֶע וועלט, אויף דָּעַר ים אוקֵינוֹם,
דָּעַר ים הַקָּרָח, דָּעַר ים הַגָּדוֹל מִיט זייערֶע פֿער־שיידענֶע
פֿרוֹאִים, אַלֶּע טייכֶען מִיט זייערֶע פֿער־שיידענֶע פִּישׁ, אַלֶּע
פֿערֶג און טֶהאַלֶּען, אַלֶּע מַדְבָּרוֹת מִיט דִּי פֿער־שיידענֶע
חַיֹּת, יעדעס ווערימֶעל אויף דָּעַר עָרֶד און אונטער דָּעַר
עָרֶד, אויף אַלֶּע גֶרֶעזִלִּיך מִיט אַלֶּע פֿער־שיידענֶע בוימֶער,
לויפֶען אַלֶּע טאַג צו דִּין לִיבֶען גאַמֶען און ווייזֶען אויף דִּין
גְּרוֹיִס כְּבוֹד פֿאַר דָּעַר גאַנצער וועלט. דו הָאָסט בַּעֲשֵׂאפֶּען
דָּעם מַעֲנִשְׁען פֿון עָרֶד, אַזוי ווי דִּי תוֹרָה זאגט, "עֲפָר מִן
הָאֲדָמָה", און דו הָאָסט אִין אֵיהֶם גֶּעגֶעבֶּען אַ גִּשְׁמַת רִיחַ
חַיִּים, דָּאס ער זאל זיין אויס־ערוועהֶלט פֿון אַלֶּע בַּעֲשֵׂפֶענִי־
שֶׁען און ער זאל געוועלטיגֶען איבֶּער זיי, און זיין רַעכְטֶען
תְּכֻלִּית זאל ער געפִּינֶען מִיט דָּעם וואָס ער וועט אִין אַלֶּע
זינֶע מַעֲשִׂים בַּאֲקֻלֶּעֶרֶען דָּאס דִּין גַּעטְלִיכְקִיט אִיז פֿול אִי־
פֿערֶאל, אַזוי ווי דוד הַמֶּלֶךְ זאגט אִין תְּהִלִּים, "שׁוֹיִתִּי ה' לְגִגְרִי
תָּמִיד", אַיך הָאָב גָּאָט כְּבִיכּוֹל שְׁטענדיג פֿאַר מִיר. דָּעַר פֿֿשֶׁט
אִיז, אִין אַלֶּע דִּינֶע מַעֲשִׂים זעה אַיך דִּין גַּעטְלִיכְקִיט פֿאַר
מִיר און אַיך שְׁטעק מִיר פֿאַר אִין גַּעדאַנק גלִיף ווי דָּעַר
אויפֿער־שטער שְׁטעהט לעבֶּען מִיר און זעהט אַלֶּע מִינֶע

הַתְּעוֹרוֹרוֹת פֿאַר דָּעַר תַּחֲלָה

פֿיר זיך זלָבֶסט אָדער פֿיר זיין הויז רעדט ער גיט ווי מן בארף, פֿילייכט
געזינד, געוויס וואלט דאן אויף אים שטעהט ער גיט פֿאַר אֵיהֶם כְּכָבוֹד
אנגעפאלען אן אִיסה גפּחד. פֿילייכט וכוּסָה. ער וואלט געשטאַנען אִין

מַעֲשִׂים. דָּאס איז דער ערשטער כָּלל פון אויפֿגאָבער תּוֹרָה. דָּאס
 דער איד דארף שטענדיג געדענקען און האָבען אין זינען
 דעם בורא עולם, דען ווען א איד געהט ארום מיט דעם היי-
 ליגען געדאנק, איז ער באַרעכענט מיט אלע זיינע מַעֲשִׂים.
 דאס זיין גאנץ לעבען מיט זיין גאנצער פיהרונג אויף דער
 וועלט, הן מיט פֿרוּמקייט און מיט מעגליכקייט וְהֵן מִיט
 עהרליכקייט זאל זיין אויסגעהאלטען על פי דין תּוֹרַתְנוּ
 הַקְדוּשָׁה, וואס איז שׁוֹיף צו גאט, און על פי דרך ארץ, וואס
 איז שׁוֹיף צו דעם מעגשען. מען זאל זיך נישט פיהרען אויף דר
 וועלט ווי א בַּהֲמָה, מיט גארײַשע געדאנקען, נאר יעדע זאך
 זאל זיין מיט דעת, מיט איבערקלערונג. בפרט מיר שוואכע
 פֿרויען דארפֿען מיר זיין געווארענט נישט צו פֿערשוואכען אונז-
 זער דעת, דען אויף אונז ווייפֿער ליגט דער הייליגער חוב פון
 דעם הויזליכען לעבען, דאס ווירטשאפט פון שטוב, מיט די
 קינדער ערציהונג. מיר ווערען גערופֿען עקרת הבית, דאר-
 פֿען מיר זיין אויף יעדען מריט באַרעכנט, יעדער זאך דארף
 ווערען געמקאן מיט חכמה, נאר אזוי ווי ראשית חכמה איז
 יראת ה', מען זאל זיך פֿירכטען פאר גאט, געהם אײַך אויף
 מיר דעם עול מלכות שמים און אײַך זאג דעם הייליגען פסוק
 „שויתי ה' לנגדי תמיד“, דער אויפֿערשטער זאל שטארקען
 מיין כח, ער זאל מיר געבען פֿערשטאנד, אז אײַך זאל קענען
 פיהרען מיין שטוב און ערציהען מיין קינדער צו גאטס-

התעוררות פאר דער תפלה

גרויס שרעק, איז ציטערניש, פיר- שטריינג בעשטראפט ווערען. היינט
 צייכט וועט נישט אנגענומען ווערען ווי איז אז דער מעגש שטעלט זיך
 ציין פֿערלאנג און ער וועט גאט תפלה מקאן פאר השם יתברך וואס

תחנה קבלת עול מלכות שמים 5

פֿאַרְכֿטיגקייט און צו פֿריינדליכע מֶענשליכקייט, דאס עס זאל
זיין גמָצא חן וְשֶׁכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם, וועלכעס איז דר
רעכטער תּכִלִּית הַבְּרִיאָה פון יעדער אִשָּׁה. דאס דורך דעם
זכות זאל אײך זוכה זיין צו האָבן בייַדע וועלטען, גַּחַת און
עֲשִׂירוֹת, גֶּעזונד און קראַפֿט, מײַט גוטע קינדער אויף דער
וועלט און אײך זאל גיט דארפֿען חֲלִילָה מוֹרָא הָאָבֶען פֿאר
דעם עוֹנֶש פון יענער וועלט, אײך זאל שטענדיג נושא חן זיין
און האָבן אַ לִיכְטִיג מוֹל און אײך זאל מײַד עלטערען מײַט
מײַן מאן צוזאמען, אָמֵן :

א נײַע תּחִנָּה צו הַשְׁכָּמַת הַבֶּקֶר

אָנָּה ה' אֱלֹהִים, אײך בעט דײַך, לײַכער גאט, וואס די ביזט
אַ רחום בדין, אֲשֶׁר בִּידֶךְ אַפְקִיד רוּחִי בְּעֵת אִישׁוֹן
וְאֶעֱרָה, וואס אין דײַן האַנד טהי אײך בעהאלטען מײַן גשמה
אין דער צײַט ווען אײך שְׁלָאף און אז אײך בין וואכענדיג.
אַבְקֶשׂ מִמֶּךָ חֶסֶד וְרַחֲמִים, בעט אײך פון דײַר חֶסֶד וְרַחֲמִים,
די זאַלסט מײַד בענשען הײַנטיגען טאג און אויך אַלע טעג,
אז מײַן פֿיהרונג זאל געפֿינען חן וְחֶסֶד אין מײַן מאן'ס אויגען
און אין מײַנע קינדער'ס אויגען און אויך אין די אויגען פון
אַלע מײַנע בעדיענטע, עס זאל האָבן אַ טעם מײַן רײַנליכ-
קייט און מײַן ציכטיגקייט פון דר שטוב, דאס עס זאל חלילה

חתעורות פאר דער תפלה

ער איז גרעסער פון אַלץ און וואס שיעור. אז דער מענש זאל זיך דאס
אַלץ ווערט געטראן דורך זיין ווי- פֿארשטעלען וועט ער גענוים תּפִלָּה
לען. דארף אויף איהם גענוים פאר- טהאן מיט גרויס הכנעה און פונגה.
לען אן אימה ופחד גאר אהן א- און השם יתברך וועט גענוים צו-

קײן קראנקײט נײַט אַרײַנקומען אין מײן הויז. וְהָגַם זײַ רַבּוֹנוֹ
 שֶׁל עוֹלָם בִּיזֵט אונזער היטער, דאָךּ האָטוּ געשריבען אין
 דער תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, דאָס דער מענש זאל זיך נײַט פֿערלאָזען
 אויף נָסִים, און ווען דער מענש היט זיך, היט איהם דער
 רַבּוֹנוֹ-שֶׁל-עוֹלָם אויך. און אזוי ווי עס איז בֶּעוּוּאָסֵט, דאָס
 פֿיעלע אַנְשִׁיכֶעקענדיגע קראנקײטען קומען פון נײַט-רײַנקײט.
 לָכֵן בֵּעַט אײך פון דיר כַּחַ און חֲכָמָה צו וויסען, ווי אזוי צו
 האַלטען רײן מײן שטוב מיט מײן גאַנץ הויזגעזינד. דו זלסט
 אויך מיר שְׁעַנְקֶען פֿערשטאַנד, אײך זאל וויסען ווי צו היטען
 מײן געזונד מיט מײן כַּחַ, מײן מאַן'ס געזונד און כַּחַ, מיט דם
 געזונד און כַּחַ פון מײן גאַנץ הויזגעזינד, הן מיט רײַנקײט וְהֵן
 מיט געזונדיגע און געשטאַקע מאַכֵּלִים, דאָס יעדע סְעוּדָה און
 יעדער מאַכֵּל זאל זײן אין צײַט, בְּכֵדִי מיר זאלען האָבען כַּחַ
 צו עבודת הַבּוֹרָא, אזוי ווי דער פֿרֶק זאגט „אם אין קִמַּח
 אין תּוֹרָה“. דער רַמְבַּ"ם זאגט, אז אין אַ געזונדיגען קערפֿער
 קען דער דעת מיט דעם שִׁכֵּל זײן פֿעסטיגער און קען גיכער
 נײַט האָבען קײן טעות ווי דער שוואַכער קערפֿער, בְּפֶרֶט גאָר
 אין די הײַנטיגע צײַטען, וואָס בֶּעוּוּנֹתֵינוּ הַרְבֵּים דער עוֹלָם-
 פֿרִנְסָה איז זעהר שווער, דאָרף מען שטאַרק אין זיגען האָבען
 זיך די כחות צו שטאַרקען, און דער עיקר איז צו זײן אַ שְׂמִיחַ

התעוררות פאר דער תפלה

געהײַסען זײן תּפִּלָּה. דאָס איז רַעכְט גיג שטענדיג זיך תּפִּלָּה טאן צו הַשֵּׁם
 אז אן אײַש פֿשוט שטילט זיך מִתְפַּלֵּל יתְבַּרֵּךְ, פֿעהלסט איהם דאָךּ דער גע-
 זיין, קען ער האָבען בײַ זיך ריענע באַנק, ווייל ער האט דאָךּ נײַט קײן
 געדאַנקען. ווי איז אָבער אז אַ קער גרעסערען פאר זיך. באַרום האט

תחנה צו השכמת הבקר

בְּחֶלְקוֹ, אִיךְ זאל חֲלִילָה נִיט מִקְנֵא זײַן דער צווייטער אָשָׁה
 אויף אִיהָר גוט עסען, אויף אִיהָרע טײַערע מַלְבוּשִׁים און אויף
 אִיהָר צײַערונג. אִיךְ זאל מײַךְ נאר פֿערקויקען מִקְנֵא צו זײַן אין
 גוטע אײַדישע אויפֿפֿיהרונג, און מיט דעם וואס דער אוי-
 פֿערשטער וועט מײַךְ מוֹכֶה זײַן זאל אִיךְ מײַךְ פֿרעהען, דאס
 עס זאל זײַן שטענדיג פֿרעהליך אין מײַן שטוב, אִיךְ זאל חֲלִילָה
 נִיט וויסן פון שְׁלֵעכְטִים און קײַן קלָלָה זאל נִיט קומען אין מײַן
 שטוב. און ווייל ער פֿי רוב זײַנען נָשִׁים מיט שוואכע דעות
 וואס דאס בִּרְיִינִיגט זײַ חֲלִילָה דאס זײַ רײַדען זיך אײַן מיט
 קראנקהײַטען, ביז זײַ ווערען באַמֶּת שוואך, בעט אִיךְ דײַךְ,
 רבוננו של עולם, זאלסט שטארקען מײַן שכל און מײַן כֹּח,
 אִיךְ זאל קענען אַזעלכע שוואכע געדאנקען פון מיר פֿער-
 טרײַבען. מײַן מאן און מײַנע קינדער זאלען ווערן דערפֿרייט
 בִּיעֵת זײַ וועלען אַרײַנקומען אין שטוב, אִיךְ זאל זײַ קענען
 ערפֿרעהען מיט גוטע ליעבליכע קלוגע רײַד, וּבְאוֹפֶן זֶה וועט
 רוהען די בִּרְכָּה, שפֿע פֿרנסה וְהַצְלָחָה אין מײַן שטוב, דאס
 אִיךְ זאל קענען געפֿען צדקה מיט אַ פֿרעהליך הארץ און זאל
 זיך קענען שטעלען דאוונען מיט רײַנע געדאנקען. די זאקסט
 מַמְלָא זײַן אינגער אלעמענס געבעט צום גוטען:

התעוררות פאר דער תפלה

אײַךְ דורין. וועלכער איז געווען א	רײַנער געדאנק. וואס-זשע האט
סלך אין ירושלים און דר גרעסטער	ער געטהאן? האט ער פארזאגט אז
קעניג אין דער וועלט, פר וועמען	אלע בקשות זאל מען איהם דער-
אלע האבען געציטערט, געפֿעהלט	לאנגען פאר דער צײַט פון תפלה.

תַּחֲנָה מוֹדָה אֲנִי

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ, גָּאֵט מִיין גָּאֵט און גָּאֵט פֿון מִינע עַל-
טערען, אײַך אַרײַמע פֿרוי שְׂטֵעֶה פֿאר דיר מיט אַן
אײַנגעבויגענעם קאפּ, מיט אַ צוגראכען האַרץ, דען מִיין
קעכען איז אין דיין האַנד און מִיין מויל איז אויך אין דיין
האַנד. אײַך שְׂטֵעֶה פֿאר דיר מיט לויטער ציטערניש. אײַך
פֿאַנעקיר פֿון דיר, אַז דו זאָלסט מיר מוֹחֵל זײַן מִינע זינד וואס
אײַך האָב געזינדיגט און געשוּנדיגט פֿון דעם טאָג פֿון מִיין
געפֿאַרען ביז הייַנטיגען טאָג, און אויב אײַך האָב געזינדיגט
אין די דרייַ מצוות וואס דו האָסט געפֿאַטען אויגו ווייַפֿער,
חֲקָה, נִדָּה אין לִכְט-צִינְדען, בַּעַט אײַך דײַך, אַז דו זאָלסט
מיר הייַנט דאָס נישט געדענקען און חֲלִילָה מִינע יאָהרען נישט
אַפֿשניידען, נאר דו זאָלסט מײַך נאָך לֹאזען קעכען ביז אײַך
וועל מַקְיִים זײַן וואס עס שְׂטֵעֶהט אין דיין תּוֹרָה, און ווען מִיין
צײַט וועט קומען צו שְׂטאַרבען, זאל די מִיתָה זײַן אַ בִּפְרָה
אויף מִינע זינד, אַפִּילוּ אײַך האָב דאָס נישט פֿערדיענט בײַ
דיין ליעבען גאָמען, בַּעַט אײַך דײַך אַ מַתַּנַּת חַנּוּם. דו הערסט
דאָס געכעט פֿון אַלע מענשען, זאָלסטו אויך הערען מִיין גע-
בַּעַט, אָמֵן, כֵּן יְהִי רָצוֹן:
אָנָּה הַשֵּׁם, אײַך בַּעַט דײַך גָּאֵט און גָּאֵט פֿון מִינע עַל-

התעוררות פאר דער תפלה

ער איז אַרײַם פֿון בית-הַכְּנֶסֶת (שול) גאָהנט און ווייט שְׂטֵעֶהט פֿאר אים
 און האָט געזאָגט אז יעדער זאל אים מיט הַכְּנֶעֶה, מיט גרויס געוויין און
 אײַפֿגעכען זײַן בַּקִּשָּׁה. האָט ער גע- שְׂכַעקען זיך, און יעדער וויינט און
 זעהען אז הונדערטער מענשען פֿון קלאָנט, אז ער זאל איהם מַשְׁפִּטֵּן

טערען, איך האב געזינדיגט פון דעם טאג און וואס איך בין
 געבארען געווארען ביז דעם היינטיגען טאג. יעצט האט מיר
 דערהויבען מין הארץ און באויליגט צו מין גאט, צו וויע-
 דערקעהרען מיט ווארהייט מיט מין גאנצען הארצען, און
 דאס וואס איך האב געזינדיגט, האב איך אויף דעם תרטה.
 איך וועל שוין נישט טהאן קיין זינד, איך וועל מיר היינט אין
 מין הארץ געהימען ווייטער ריין צו בלייבען פון זינד ווי א
 קליין קינד וואס עס ווערט ערשט געבארען. גאט, אלעמער-
 טיגער, איך גיב איבער מין נשמה אין דיין האנד. איך בעט
 אז השם יתברך זאל אן עדות זיין און אלע ספרי-תורות אין
 היכל און די עדה הקדושה זאלען זיין עדות דאס איך אנער-
 קען אז גאט איז יחיד ומיוחד. איך האף צו השם יתברך אז
 מין נשמה זאל איבער הינדערט יאהר אויסגעהן מיט די
 ווערטער „שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד“. איך באגעהר
 אז מין נשמה זאל קענען צוריק קומען אויף דעם ארט וואו
 זי איז גענומען געווארען. אצינד בעט איך, אז פון היינט און
 ווייטער, ווען דער שטן וועט קומען און וועט חלילה מיר אג-
 רייען צו בייזען, זאל זיינע רייד זיין בייטל ומבויטל בייחרם
 הנשבר. איך בעט השם יתברך, אז מין נשמה זאל קומען
 צו שרה, רבקה, רחל און לאה, אויף דעם ארט וואס מין

התעוררות פאר דער תפלה

מיט חסד און רחמים. ווי ער האט
 דאס געזעהען, האט ער אויפגעהוי-
 בען די אויגען צום הימל און האט
 געזאגט: רבונו של עולם! אז מען
 האט אזוי מירא פאר מיר בשר ודם,
 וואס היינט ביז איך דא און טארגען
 אין קבר, היינט ווי באהיט איך שוין
 ציטערן פאר דיר מלך מלכי המלכים

באנעהר איז. און אויב חסד־שלום דער שטן וועט קומען און
וועט וועלען מיך אנרייצען, אז איך זאל עובר זיין אויף איין
מצוה וואס די האסט געבאטען, וואס אין דיין ליעבער תורה
שטעהט, מכל-שכן אז איך זאל חסד־שלום לייקענען אין דיין
הייליגען נאמען. זאלסטו זיך אויף איהם אנבייזערען און פער-
יאנען. און אויב איך וועל שלעכטע געדאנקען האבען, זאל
אלץ זיין ביטל ומבוטל פֿתחם הנשבר, גלייך ווי עס איז קיינ-
מאל אין מיין געדאנקען געווען. און איך גלויב אין גאט און
אין דיין הייליגען נאמען, אז די ביזט אמת און דיין תורה איז
אמת און אז די ביזט געווען און ביזט היינט און וועסט זיין
א קעניג אויף אייביג, אמן, פֿון יהי רצון:

שוב יום אחד לפני מיתתך, דער מענטש זאל תשובה
טהאן איין טאג פאר זיין טויט. דארום בין איך היינט מוסר
מודעה מיט מיין גאנצען שכל, אז איך בין מאמין אין אלע
שלש עשרה עקרים, וואס די חכמים האבען אונז מוסר גע-
ווען. דאס ערשטע בין איך מאמין, אז גאט פֿרוך הוא איז
א בעשעפער פון די אלע וועלטען, און האט בעשאפען אלע
בעשעפענישען פון אלע וועלטען. דאס צווייטע בין איך
מאמין, אז גאט פֿרוך הוא איז א יחיד ומיוחד, וואס איז אין
ערנעץ נישט צו געפינען אן אנדערען, ער איז הָיָה הָיָה וְיִהְיֶה

תתעוררות פאר דער תפלה

הקדוש פֿרוך הוא? מיט דיעזער
פארשטלונג האט ער זיך גישטעלט
תפלה טהאן צו השם־יתברך מיט
גרויס אימה ויראה, מיט קדושה
וטִהָרָה אין מיט פייערדיגע געדאנק-
קען. דאס זאגט דוד המלך אין
תהלים: לָהּ, נוען איך בארף תפלה
טהאן צו דיר, פֿעהלסט דאך מיר די

ה' אחד ושמו אחד. דאס דריטע בין איך מאמין, אז גאט
ברוך הוא איז גיט צוצוגלייכען צו א גוף און קיינער קען זיין
געשטאלט גיט גרייכען און גיט פינדען, דען ער האט קיין
התחלה און קיין סוף, און קיין גרונד גיט צו זיין מחשבה. דאס
פיערטע בין איך מאמין, אז גאט ברוך הוא איז א קדמון לכל
העולמות, ער איז דאס ארט פון אדע עולמות, אבער די
עולמות זיינן גיט דס ארט פון אים, ער איז ראשון לראשונים
אחרון לאחרונים. דאס פינפטע בין איך מאמין, אז גאט צו
דעם גאט איז ווערטה מתפלל צו זיין און גיט צו קיינעם
מעהר, ווי דוד המלך עליו השלום האט געזאגט „ואני תפילתי
לך ה' עת רצון“. דאס זעקסטע בין איך מאמין, אז די נבואה
פון אדע אינגערע נביאים, וואס האבען אונז נבואה געזאגט,
גלויב איך, אז דאס האט אלץ גאט געהייסען זאגען. דאס
זעבעטע בין איך מאמין, אז משה רבנו עליו השלום איז גע-
ווען א פאטער איבער די חכמים און א הערר איבער די
נביאים. דאס אכטע בין איך מאמין, אז די תורה הקדושה
איז צו אונז געגעבען געווארען דורך משה רבנו עליו השלום.
דאס ניינטע בין איך מאמין, אז די תורה וועט גיט פערביטען
ווערען אויף אייביג, גאר ווי די תורה איז אצינד מיט אלע
אותיות און ווערטער אזוי וועט זי בלייבען אויף אייביג. דאס

התעוררות פאר דער תפלה

פארשטעלונג, אמר לבי, האב איך	האב געוועהען די ציטערניש פון זיי
מיר געקלערט, בקשו פני, איהר	קען איך שוין מיט דעם געדאנק
אלע דערלאנגט אייערע בקשות,	בעטען דיר גאט. בארום בארף יעד-
את פניה יי אבקש, יעצט ווען איה	דיר מענטש ויך פארשטעלען דינען

צִעְהֲנִטֶּע בֵּין אִיךְ מֵאַמִּין . אַז גָּאט בָּרוּךְ הוּא ווײַסט אַלע
מַחֲשָׁבוֹת פֿון דִּי מַעֲנִשֶׁען און אַלע פֿערב־אַרגעניש , און הַגֵּם
עַר אִיז גַּעאַכֶּפֶּרֶט אִין אַלע וועלכען , דִּי בִּרְעַנְעִנְדִיגֶע מַזְאָכִים
וואס בִּעֲדִיעֲנֶען אִיהֶם הָאָפֶּען קײן עֶרֶךְ נִישׁ און קײן מִסְפָּר .
דאך אִיז עַר מַשְׁגִּיחַ אויף אַלע מַעֲשִׂים און מַחֲשָׁבוֹת פֿון דִּי
מַעֲנִשֶׁען . דאס עֲלֻפֶּטֶע בֵּין אִיךְ מֵאַמִּין , אַז גָּאט בָּרוּךְ הוּא
נִישׁ שָׂכַר מוֹב צו דִּי וואס דִיעֲנֶען אִיהֶם מִיטן גַּאנְצֶען הָאָרֶץ-
צֶען . דאס צוועלפֿטע בֵּין אִיךְ מֵאַמִּין , אַז גָּאט בָּרוּךְ הוּא
וועט אונז שִׁיקֶען מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד אויסצולײזען אונז פֿון דַּעַם
בִּיטֶערען גִּלּוּת , און ווען עַר פֿערזאַמט מִיט זײַן קוֹמֶען , דאך
מִהוּ אִיךְ הָאָפֶּען אַלע טאג אַז עַר וועט זיך אַ מָאָל אַיבֶּער
אונז דֶּערב־אַרמֶען און וועט אונז פֿיהרען קײן יְרוּשָׁלַיִם , ווי אִין
פֶּסוּק שְׁטעהט „וְבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל“ . דאס דרייצענטע בֵּין אִיךְ
מֵאַמִּין אִין תְּהִיַת הַמָּתִים , אַז גָּאט בָּרוּךְ הוּא וועט מְחַיֶּה
מֵתִים זײַן בְּרַחֲמִים . אִין דִּי אַלע דרייצען עֲקָרִים גִּלּוּבִיב אִיךְ
מִיט מײַן גַּאנְצֶען הָאָרְצֶען , און אַז עַס וועט חֲלִילָה אִמָּאל קוֹ-
מֶען אַ צײַט אויף מִיר פֿאַר מײַן מוֹיֵשׁ , אַז אִיךְ וועל חֲלִילָה
נִישׁ זײַן בײַ דַּעַם גַּאנְצֶען שְׂכָל און דֶּער שָׁטן וועט חֲלִילָה מִיךְ
אַרְאֶפֶּיְהֶרֶען פֿון דַּעַם רַעכֶּטֶען וועג , בֵּין אִיךְ דאס אַלץ חַיִּינִט

התעוררות פאר דער תפלה

אײַדעלען געבאנק און זיך שטעלען
תפלה טראגן צו השם יתברך מיט
גרויס פחד . מען בארר נישט פֿער-
געסען אַז עַר אִיז דאך נישט קײן מַלְאָךְ
אָזר וָדָם , און אַז מען שטעלט זיך
דאך לִפְנֵי מַלְאָךְ חַי וְקַיִם נוֹרָא תְהִלּוֹת
און באן וועלען גענוים אונזערע
תפלות אָנגענומען ווערען , אָמֵן .
וְהוּא יְהִי בְּצִיּוֹן :

מבטל בַּחֶרֶם הַנִּשְׁפָּר, אִין נָאֵר ווי אִיךְ גִּלּוּיב הֵיִינְט מִיט מִיין
גאנצען שְׂכָל אַזוי זאג דאס האָבען אַ קוים לְעוֹלָם וְעַד וְלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים. מִיר זעהען אויף דער וועלט ווי פֿיעקע מענשען
שטארבען פֿלוצלינג און קענען אָפֿירן גיט זאָגען קיין ודוי,
רַחֲמָנָא לִיצְלֵן, דארום האָב אִיךְ צײַט הֵיִינְט, ווען אִיךְ בין
קלאָהר און האָב מִיין גאנצען שְׂכָל, מַתְּנוּדָה צו זיין זיך פֿאַר
גאט, און כאַטש אִיךְ בין אַ חוטא פון מִיין יוגענד אָן ביז דעם
הֵיִינְטִיגען טאג, וואס אִיךְ בין גיט ווערטה צו דערמאנען
גאט'ס גאמען און פֿשיטא מַתְּפִלָּל צו זיין פֿאַר אִיהֶם אויף
מִיין נִשְׁמָה, דאך האָב אִיךְ אַ בִּטְחוֹן אויף זיין גְּרוּסען חֶסֶד
וואס ער איז זיך מֶרְחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת און איז מִקְבֵּל תְּשׁוּבָה
פון אַלע פּוֹשְׁעִים וועלכע עס קעהרען זיך אום צו אִיהֶם מִיטן
גאנצען הארצען. דארום האָב אִיךְ הֵיִינְט חֲרָטָה אויף אַלע
מִינע עֲבֵרוֹת וואס אִיךְ האָב געמאכט פון מִיין יוגענד אָן ביז
יַעֲצֹם, הֵן בְּשׁוֹגֵג וְהֵן בְּמֵזִיד, הֵן בְּאוֹנִים וְהֵן בְּרָצוֹן:

אוי לי, וועה צו מיר, אז אִיךְ האָב גיט געטראכט פון
דעם בִּיטערען טויט. אִיךְ וועל דאך מווען אויף אַלעס אָפּגעד-
בען חֲשָׁבוֹן און אִיךְ וועל מווען לײַדען עוֹנָשִׁים קָשִׁים ויסוּרִים.
הֵיִינְט האָב אִיךְ אויף דעם אַלעם חֲרָטָה און בעט פון מַדַּת
הַרְחָמִים אז ער זאג מִיר אַלץ מוֹחֵל זיין. און אַלע טעג וואס

דברי צדיקים

דער סֵפֶר הַמוֹסֵר שְׂרִיבט צרייך מִיט מַחֲשָׁבוֹת קדוֹשׁוֹת פֿר דָּם דאן-
האָבם לָקֵהם פֿגִי צורו קוֹדֶם גען, דָּם ער זאל תִּיכַף ווי ער וואָכט
הַתְּפִלָּה, דער מענש דארף מַקְדִּים אויף פון זיין שְׁלֵאף מִקְבֵּל זיין אויף
פֿגִים זיין זיין הֵיִיליגען פֿאַשעפֿער זיך עול מַלְכוּת שָׁמַיִם און ער זאג

אִיךְ וועל נאך לעפֿען זאקסטו מיך מיין הארץ גייגען נאר צו
דיענען דײַ און גיט נכשל צו ווערען חס־ושלום אין קיין שום
עבֿרה, און אײך זאל זוכה זיין מתודה צו זיין זיך פאר מיין
טויט, און מיין נשמה זאל אויסגעהן בקדושה ובטהרה און
זאל גיצול ווערען מעונש הגיהנום, אמן סלה:

אב הרחמים, פאטער דערבארמדיגער, אײך בעט דײַך
היינט מיטן גאנצעו הארצען, אז דו זאלסט מיך בעשאפען
א גוט הארץ דײַך צו דיענען, און אלע שלעכטע מעשים וואס
אײך האב געטהאן ביז היינט זאקסטו קאנען פאנען און אײך
זאל זיין גדייך ווי אײך וואלט היינט געפארען געווארען. אײך
זאל זיין אזוי ווי א קינד וואס איז ריין פון עבירות. דען דו
ווייסט דאך וואויל, אז דאס וואס אײך האב געשולדיגט קעגן
דיר, האב אײך גיט געטהאן אום דײַך צו דערצערנען, נאר
מיין גארשקייט האט דאס מיטגעבראכט, ווייל אײך האב גיט
פארעכענט ווי געאכפערט דו ביזט, ווי דו האסט בעשאפען
די ערד, וועלכע איז גרויס זעקס טויזענד מייל, און ארום די
ערד האסטו ארוםגערינגעלט דעם גרויסען ים, וואס נאך
אונזער פערשטאנד נך האט ער קיין גרונד און קיין סוף גיט
און דאס אלעס איז אנטקעגען הימלעל ווי א טראפען אין ים.
אײך האסטו בעשאפען זיעפען הימלען, יעדער הימלעל איז
יויט פון אנדערען פינף הינדערט יאהר גאנג, דאס אלץ איז

דברי צדיקים

זיי זיך אין הארץ קובע זיין איסיה זאל ער זיך פארשטעלען שויתי ה'
ויראה ער זאל ציטערען פאר דעם לנגדי תמיד, דאס דער אויבערשט-
פחד פון השם יתברך, דאס מיט טער שטעט און זעהט זייגע מעשים
יעדער מעשה וואס ער וויל טהאן און ער זל געדענקען דם חסד וואס

עולם עשיה, און איבער דעם איז עולם היצירה, און איבער
 דעם איז עולם הבריאה, און איבער דעם איז עולם האצירות.
 און אלע עולמות צוזאמען זיינען זעהר קליין איז פערגלייך מיט
 דיין פסא הכבוד, און דער פסא הכבוד האט קיין ערך נישט
 אנטיקעגען דיין שעהנדיקייט, אכפערקייט און שטארקייט, וואס
 איז נישט מעגליך אייביג דורך א מקצת צו לויבען. נו, ווי בין
 איך גאר פערנארט געווען און האב קעגען דיר מורד געווען
 נישט מעהר, איך בין אזוי שפיל אין פערשטאנד, אז איך האב
 דאס נישט געטהאן מיט מיין געוויסען. היינט האב איך בטחון
 אין דיין לעבען נאמען, דען דו עפענסט דיין האנד מקבל
 צו זיין די וואס טהוען תשובה מיטן גאנצען הארצען, ווי דו
 האסט געזאגט דורך דייןע נביאים, "שובו בנים שובבים ארפא
 משובותיכם", טהוט תשובה, מיינע קינדער, וועל איך היילען
 אייער ווילדקייט. אזוי זאלסטו היינט פארנעמען מיין געבעט
 און מיינע טרעהרען, וואס איך פארגיס פאר דיר, און זאלסט
 מיר געבען מיין פרנסה, אז איך זל קעגען דורך דינען בשמחה
 און זאל זוכה זיין לחיי עולם הבא צווישען די צדיקים וצדקניות
 וואס האבען תענוג מזיו השכינה, און זאלסט מיר דערנאך
 מאכען לעבען צו תחית המתים, ווען דו וועסט זיך דערפאר
 רעמען איבער דיין פאלק ישראל, במהרה בימינו, אמן סלה:

דברי צדיקים

הקדוש ברוך הוא האט מיט איהם	דען יעדער מענטש בארף זיין פון די
געטהאן, ער האט איהם צוריק גע-	ערשטע צעהן וואס קומען אין שוהל
שענקט זיין חיות און צוריק געגע-	דען די ערשטע צעהן האבען אזוי
גען זיין פקדון די הייליגע גשמה,	פיעל שבר אנטיקעגען אלע וואס
בארום בבית אלהים נהלה ברגש,	זיינען אין שוהל:

תַּחֲנָה עֶרֶב וּבֹקֶר.

די תַּחֲנָה זאל מען זאגען אָבענִדֶם און מאַרגענֶם פאר יעדער תַּפְּלָה
רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּח יִדְעָתָּ כִּי בִשְׁרֹדֶם אֲנַחְנוּ, דו הָעֶרֶר
פון דער גאַנצער וועלט, דו בִּיזֵּט אַן אַלְמַעֲכָטִיגֶער
גאט, און דו ווײַסט דאך וואויל אז מיר זײַנען נאר בָּרוּט און
פֿלײַש, און מיר האָבען נישט קײן כֹּחַ דאס מיר זאלען קענען
מַכּוֹן זײַן אָדער מַצְרֵף זײַן די הײליגע שְׁמוֹת און אַדע פֿונות
וואס געפֿינען זיך אין יעדער תַּפְּלָה און אין יעדער בְּרָכָה.
און ווען מיר וואלטען יא געוואוסט אַדע צרופֿים און אַדע
שְׁמוֹת פון די בְּרָכוֹת, דאך וואלטען מיר נישט קענען גרײַכען
צו דערצעהקען אַדע דײַגע לויב און וואונדער, דען מיר זײַנען
נאר מַעֲנִשֶׁן, בָּלוּט און פֿלײַש, אין מיר האָבען קײן רעכטע
פֿערשטאַנד צו בעגרייפֿען די גרױסקײט און הײליגקײט. דא-
רום זאל זײַן דער ווילען פאר דיר, גאט, אז עס זאל זײַן גע-
רעכענט פאר דיר מײַן תַּפְּלָה פון שַׁחֲרִית, אָדער מוֹסֵף, אָדער
מַעֲדִיב. יעדע תַּפְּלָה בעזונדער זאל זײַן גזײַך אַזוי ווי אײַך
וואלט געוואוסט צו מַכּוֹן זײַן אָדער מַצְרֵף זײַן אַדע פֿונות און
צָרוּפִי שְׁמוֹת וואס געהען אַרויס פון דער תַּפְּלָה פון שַׁחֲרִית
אָדער מוֹסֵף, אָדער מַנְחָה, אָדער מַעֲרִיב, און מײַן תַּפְּלָה זאל
אַרויפֿגעהן פאר דיר, צו מאַכען א קרוין אויף דײַן קאפּ מיט
די תַּפְּלוֹת פון די יִשְׂרָאֵל. וואס ווײַסען מַכּוֹן צו זײַן און מַצְרֵף

דברי צדיקים

דענקען דעם פאשעפער, אין ער זל	דער בננו יונה שבייבט, טוב, עס
זיך יעדען טאג מעהר פערשטארקן	איז גוט, דאס א מענש זאל
אין מצוות און אין דער ליעבשאפט	טראגען אויף זיך דעם יאך פון גאט
צו גאט און זאל טראכטען און גע-	צו געהן אין גוטען וועג און צו גע-

צו זיין מיט פֿונות וואס געהערען צו יעדער פֿרָכָה און צו
יעדער פֿקֿשה, זאָען אַלע תּפֿלות געהן אין זיעפֿעטען הימל
אריין, אָמֵן, כֵּן יְהי רָצוֹן:

א נייע ירושלים תחנה

די טייַערע תּחנָה האט געמאכט א גרויסע צדיקת פון ירושלים.
ס'ען זאל איהר זאָגן אַלע טאג פאר דעם באַוונגען און
גאָר דעם באַוונגען:

בְּשֵׁם ייִ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל יוֹשֵׁב הַכְּרוּבִים, די גאט פון מיינע
על־טערען, אײַך מײַך דײַך געטען מיטן גאנצען האר-
צען, די זאָלסט דײַך אײַבער מיר דערבארעמען פֿרחם אָב על
כָּנִים, אזוי ווי א פֿאטער דערבארעמט זײַך אײַבער זיינע קינ-
דער, און הער מיין געפֿעט, און בעהיט מײַך פון אַלעם בײַ-
זען, און פֿיהר מײַך אין דעם רעכטען וועג און פֿערנעהם מיין
געפֿעט, וואס אײַך מײַך אַלע טאג געטען מיט מיין גאנצען
הארצען, און קאז מײַך גיט אומקערען לעדיג מיט מיין תּפֿקה.
און קאז מײַך מיט מיין מאן און קינדער לעפֿען צו דיין הייִליגער
דיענסט, מלך הַרְחֵמִים, די דערבארעמדיגער קעניג, דער-
בארעם דײַך אײַבער מיר און אײַבער אַלע די מייניגע, און בע-
געה זײַך גיט מיט אונז חלילה מיט מַדַּת הַדִּין, גאר מיט מַדַּת
הַרְחֵמִים, און מײַך אָפּ דיין צאָרן פון אונז, און דערהער אונז

דברי צדיקים

דענקען דס דר געשעפֿער שטעהט	אונטערטועניג און וועט זײַך האל-
שטענדיג פאר זיינע אויגען, דורך	ס'ען גיעכעריג און ווט האָען תּרִפּוח
דעם ווט ער גאט'ס פֿארקום האָען	אויף זיינע זינד און וועט זײַך היטען
אויף זײַך און וועט מאַכען זיין הארץ	מיט אַלע כּחות סעהר שוין גיט צו

ווער געבעט אלע מאהל ווען מיר טהוען דין רופען. העלף
אונז אין אלע אונזערע נויטען, דערפֿרעה אונז מיט וואס מיר
וויילען, און זיי ממלא אונזערע בקשות וואס מיר פֿערלאנגען
פון דיין הייליגען נאמען, און זאלסט אונז העלפען אזוי ווי דו
האסט געהאקען אונזערע עלטערען פון זייער גרויסען און
שווערען פיין אין מצרים, און גיב מיר גוטע און פֿרומע קינד-
דער, וואס זאלען זיין צדיקים און חסידים און תלמידי חכמים
און איך זאל זוכה זיין צו ערציהען זיי צו דיין הייליגע דיענסט
און זיי זאלען האבען חן און חסד אין דיין אויגען און אין
לייטענס אויגען, און מיר זאלען אויסלעבען אונזערע יאהרען
אין גרויס פֿריידען און מיר זאלען זוכה זיין אויסצוגעבען אונז-
יערע קינדער בֿפֿבוד גדול. איך בעט דין, דו אלקמעיגער
גאט, בארימטהאריגער פֿאטער, הערר איבער אלע העררען,
אז דו זאלסט הערען אלע מיינע תפלות און זאלסט באהיטען
מיר און מיין מאן אין זיינע קינדער פון אלעם בייזען, דו זלסט
מיר דערפֿרעהען ווי דו האסט אונזער מומער חנה עליה
השלום דערפֿרעהט מיט דאס, וואס זי האט באגעהרט פון
זיין הייליגען נאמען. מקדו רחמים, דו דערבארעמדיגער פֿא-
טער, קעניג פון דער וועלט, איך טהו דין רופען טאג און
נאכט. אלע טעג פון לעבען פֿערלאז אונז נישט און גיב אונז

דברי צדיקים

ווינדיגען און באן וועט ער זיין בע-	פֿארקט דען די שוהל איז אנשטאט
ליעבט ביי גאט און ביי לייטען:	דס בית-המקדש, און ווען ער קומט
יעדער מענטש זאל זעהען צו זיין	אין שול זאל ער זיך א וויילע פֿער-
פון די ערשטע אין שוהל,	האלטען רוהיג און זאל זיך בע-
און זאל שטעהן אין שוהל מיט גרויס	טראכטען פאר וועמען ער בארר זיך

פֿרנֿסה און אלע אינזערע פֿעדערפֿניש פֿון דיין הייִדיגע גע-
טרייע מילדע האַנד און גיט חלילה דורך לייטענס הילף, און
גיב אונז אלע פֿעדערפֿניש בֿנחת און גיט מיט צער, און קאז
מיר זוכה זיין צו דערלעבן ביז הונדערט יאהר מיט מיין מאן
און קינדער צו זיצן ביי מיין טיש, און מיר זאלען האבן
גוטע מליצים לעולם הבא. מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך
הוא איך טהי דין אנרופֿען אין אלע צייטען, דען דו ביזט
גאר איין גאט און דו ביזט מיין שפּייזער, און דו גיבסט מיר
אלע מיינע פֿעדערפֿנישען, און דו האסט מיר ערנערט און
געשפּייזט און ערצויגן פֿון מיין יוגענד אן ביז היינטיגען טאג.
בעהיט מיר און מיין מאן און קינדער פֿון א מיתה משונה,
און זאלסט אונז געדענקען אין אלע צייטען און אונז אנשריי-
בן צו גוטע יאדערען, צו לאנג לעבן, דען צו דיין הילף האב
איך און אויך אלע וואס לעבן אויף דער גאנצער וועלט.
זאגסט אונז געדענקען שטענדיג צו גוטען און צו בענשונג,
און זאלסט אונזערע תפלות אלע צייט דערהערען אזוי ווי דו
האסט געהערט די תפלה פֿון מנשה מלך יהודה, און זאלסט
אונזער תפלה גיט פֿערשעמען און גיט לאזן אומקעהרען זיך
לעדיג פֿון דיר, דען דו ביזט דער גאט וואס הערט אלע גע-
בעטען פֿון די וואס רופֿען מיטן גאנצען הארצען אמן.
וְכָא יְהִי רָצוֹן:

דברי צדיקים

דא שטעלען און ווער עס הערט צו	דער תפלה. דאן וועט זיין תפלה
זינגע דיין דאן וועט ער בעקומען	אנגענומען ווערען פֿון גאט מיט
זיך פאר גאט ברוך-הוא און זיין	בחסנות:
מחשבה אין זיין פֿונה וועט זיין איז	

תַּחֲנַת שְׁעָרִים

אָ גייעַ תַּחֲנַת שְׁעָרִים צו עפּענען די שְׁעָרִים בְּחַיִּים, און צו זאָגען עס
אלע פֿרייהאַרְגֶען פֿאַר דעם באַוונגען:

אָנא איך פֿעט דיר רבון העולָמִים, הערר פון אלע וועלטן,
אל רחמים וְחַנוּן, דערבאַרעמדיגער גאט, אזוי דו זאָלסט
עפּענען די טויערען פון דייע הימלען, דורך וועקע עס גע-
הען אַרויף צו דיר די תּפִּלּוֹת און דאס געבעט פון אלעמען.
און זאָלסט זיך צו מיין געבעט אויף צוהערען, כאטש איך
ווייס, דאס דורך מיינע פֿיעל זינד בין איך גיט ווערטה צו
דערמאנען דיין קיעבען גאטען אויף מיינע ליפּען, פונדעסט-
וועגען מוז איך מיך אונטערשטעלען צו בעטען דיר, אזוי דו
זאָלסט מיר מוחל זיין מיינע זינד. דען ווען מען קומט מיט אַ
בִּקְשָׁה צו אַ מֶלֶךְ בִּשְׁרֵי וָדָם, ווען מען פֿערזיגדיגט זיך קענען
איהם, טרעפט אויף אַפֿט דאס ער איז מוחל, בִּפְרֵט גאט דו
זייער גאט, וואס דו ביזט אַ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, וואס דו
ווערנעסט דאס געבעט און אויף די טרעהערען פון אלעמען,
וועסטו מיין געבעט אויף אויסהערען, אזוי ווי דוד המֶלֶךְ
עליו השָׁלוֹם זאגט אין זיין ספר תהלים „אִשְׁתָּחָה בְּכָל לִבִּי
מִטָּתִי“, פון פֿיעל טרעהערען וואס איך פֿערגיס פֿאַר דיר גאט
מאך איך שווימען מיין געלעגער, און דוד המֶלֶךְ פֿיהרט אויס
צום סוף „שָׁמַע ה' קוֹל בְּכִי“, גאט האט צוגעהערט מיין גע-
וויין, „שָׁמַע ה' תַּחֲנָתִי“, גאט האט געהערט מיין תַּחֲנָה וואס
איך זאג, „ה' תּפִּלָּתִי יִקְחֵה“, דער אויפֿערשטער וועט אָנגעה-
רען מיין געבעט, אָמֵן סָה:

תַּחֲנֹה מַה טוֹבוֹ

מַה טוֹבוֹ אֱהִיָּהּ יַעֲקֹב מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ יִשְׂרָאֵל: וְאֲנִי בְּרוֹב חֶסֶדְךָ
אָבָא בֵּיתְךָ בְּזִכּוֹת אֲבֹרָהֶם שְׁנִקְרָא אִישׁ הַחֶסֶד: אֲשַׁתְּחֹוה
אֶל הַיֵּכַל קִדְשֶׁךָ בְּזִכּוֹת יִצְחָק שְׁנַעֲקֹד עַל גְּבִי הַמִּזְבֵּחַ בְּמָקוֹם
קָדוֹשׁ: בִּירְאָתְךָ בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב שְׁאָמַר מַה נוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה:
רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּזִכּוֹת שְׁלֹשֶׁת אָבוֹת אֵלֹו אָבּוֹא לְבֵית הַכְּנֻסֶת
לְהַתְּפַלֵּל לְפָנֶיךָ וּבְזִכּוֹתֶם תַּעֲלֶה תַּפִּלָּתִי תַּפִּלַּת הָאֲבִיוֹן
לְרַחֲמִים וּלְרַצּוֹן לִפְנֵי כֹסֶא כְבוֹדְךָ וְתַעֲלֶה וְתַתְּנֶנִּיא לְכֶתֶר עַל רֹאשְׁךָ
עַל יְדֵי מַטְטְרוֹן שֶׁר הַפָּנִים אָמֵן סְלָה: אִשׁ תָּמִיד תִּנְקֹד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא
תִּכְבָּה: סַעֲפִים שְׁנֵאתִי וְתוֹרָתְךָ אֶהְבֵּתִי: יְיָ אֶהְבֵּתִי מִעוֹן בֵּיתְךָ וּמָקוֹם
מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: וְאֲנִי אֲשַׁתְּחֹוה וְאֶכְרַעָה אֲבָרְכָה לִפְנֵי ה' עוֹשֵׂי: וְאֲנִי
תַּפִּלָּתִי לָךְ ה' עֵת רַצּוֹן אֱלֹהִים בְּרַב חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ.

מַה טוֹבוֹ וְיָ גוֹט זַיִנְעֵן דִּיִּנְעֵן גַּעֲצַעֲלִטֵּעַן יַעֲקֹב אֹון דָּאס
רוֹהוֹנֵג פֿון דִּי יִשְׂרָאֵל, דָּאס איז דָּער הַיִּלִּיגֶער בֵּית-
הַכְּנֻסֶת. אֹון אִיךָ קוֹם מִיט דִּין גְּרוֹיִם גִּינָאד אִין דִּין שוֹהֵל
בְּזִכּוֹת אֲבֹרָהֶם וְוֹאס עַר איז גַּעֲרוֹפֶען אִישׁ חֶסֶד אִיךָ מֵהוּ מִיךָ
פֿונְקֵען צוֹם הַיֵּכַל בְּזִכּוֹת יִצְחָק וְוֹאס עַר איז גַּעֲפּוֹנְדֶען גַּעוֹוֹא-
דֶען אויף דָּעם מִזְבֵּחַ אֹון בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב וְוֹאס עַר הָאט גַּעוֹזָאגֶט
וְוֹאס פֿאַר אִיין פֿאַרְכֵּטִיג אָרט דָּאס איז:

רַב־ש"ע אִין דָּעם זִכּוֹת פֿון דִּי דְרִי אָבוֹת קוֹם אִיךָ אִין דִּין הַיִּלִּי-
 גַּער שוֹל אַרִיין תַּפִּלָּה מְוֹאֵן פֿאַר דִּיר אֹון אִין זַיִנְעֶר זִכּוֹת
 זַאל אויפֿגֶעהן מִיין תַּפִּלָּה אֹון זַאל זַיִן אִיין קְרוֹיִן אויף דִּין קָאפּ

משלי דוד

מַה טוֹבוֹ אֱהִיָּהּ יַעֲקֹב, מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ יִשְׂרָאֵל, וְוֹאס איז דָּער טַעם וְוֹאס
עַר זַאגט אֱהִיָּהּ אֹון מִשְׁכְּנוֹתֶיהָ?
רַמְשֵׁשׁ: אַפֿאַטֶער הָאט גַּעהאַט צוויי
קִינְדֶער, אַיִנְגֶער איז גַּעוֹען אַ קוֹיפֿ-
מאַן, עַר הָאט זיך גַּעפֿיִהֶרֶט זַעהר
אַרְעִנְטִלִּיךְ, נָאָר לַעֲהֹרֶנְען הָאט עַר
גִּיט גַּעהאַט קִיין צִיט. עַר הָאט נָאָר

דורך דעם מלאך שר הפנים, גאט, איך האב ליעב די וואוינונג פון
דיין הויז און דאס ארט פון דיין רוהונג, איך טהו מיך בוקען און לוי-
בען פאר גאט מיין באשעפער, און טהו בעטען צו דיר מיט באווי-
לינקייט, גאט, מיט דיין גינאד זאלסטו מיר ענטפערען מיט וואהר-
הייט דיין הילף:

די תחנה זאל מען זאגען גאט מה טובו:

מי אנכי ווער בין איך דאס איך זאל זוכה זיין תפלה צו
טהאן פאר אזוי א פארבטיגען גרויסען קעניג איבער
אלי קעניגען, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, גע-
לויבט און געהייליגט איז דיין גאטען. איך בין גאר בלוט
און פלייש, איך בין גיט ווערטה דאס איך זאל געדענקען דיין
גאטען און מכל שכן דאס איך זאל פאר איהם תפלה טהאן.
וויא זאל איך אויפהויבען מיין פנים פאר אזוי א פארבטיגען
קעניג, א קעניג איבער אלע קעניגען, געלויבט און געהייליגט
איז דיין גאטען, ער איז דערהויכט איבער אלע געוועלטיגער,
גייערט וועגען זיין גענאד און וועגען זיין גרויס דערבארעם-
קייט דאס ער דערבארעמט זיך איבער דער גאנצער וועלט
און באגעהרט די תפלה און בקשה פון זיינע קנעכט ווי אין
פסוק שטעהט (קדוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו
באמת) גאט איז גאהענט צו די וואס רופען איהם מיט וואר-
הייט און מיין געשריי טהוט ער הערען און פארנעהמט דיא
תפלות פון אלע די וואס טהוען דין אנרופען, אמן:

משלי דוד

קובע עתים לתורה גענוען. אלע טאג
האט ער געמאכט אן אנדער צייט
אויף לעהרנען. ווען דיא צייט האט
איהם ערלייבט, און דער צווייטער
איז גענוען א גרויסער סתמיד און
איז געווענען און געלעהרענט יום
ולילה. טאג און נאכט, פרעגט איי-
נער ביים פאטער: ווי רופט מען דיין

רבוננו של עולם, דו הערר פון דער גאנצער וועלט, איך ווייס גאנץ וואויל אז איך בין איין ארימער זינדיגער מענטש, אז איך בין גיט ווערטה צו שטעהן און תפלה צו טהאן פאר דיין גרויסען געאכפערטען גאמען, וואס צו דיין גרויס הערליכקייט און גרויס אכפערקייט האט קיין שיעור גיט און קיין ערד גיט, דיין גדולה און גבורה איז גיט מעגליך צו דערצעהלען. גאר דו ביסט איין גרויסער רחמן און באגעהרסט די תפלה פון דעם וואס טהוט דיר רופען מיטן גאנצען הארצען און דו גאט פארשעהמסט גיט זייער תפלה, דרום ערלויב איך מיר צו בעטען דיר. בארעמעהרציגער פאטער, מיט א צובראכען הארץ און מיט ווייכע רייד און האב תרטה אויף אלע זיינע עבירות וואס איך האב געטהאן פון מיין יוגענד אן ביז דעם היינטיגען טאג, און דו זאלסט מיר שיקען די מלאכים וואס זיי זענען ממונה איבער די תפלות פון די ישראל, אז אונזער תפלה זאל אויך אנגענומען ווערען, אמן סלה:

די תחנה זאל מען זאגען יעדען פריהמארגען צו קליינע קריאת-שמע גאד מקבש את שמה ברבים:

ואתה קדוש, דו ביסט הייליג און דיין גאמען איז הייליג און די הייליגע ישראל מדינען לויבען און הייליגען דיין געאכפערטען גאמען און מדינען לידען די ארבע מיתות בית דין (סקילה, שריפה, הרג, וחנק) פון וועגען דיין הייליגען גאמען. אויב עס וועט חלילה קומען א ביזע מחשבה אויף מיין געגעדאנקען, קום איך דיר בעטען, ליעבער גאט, דו זאלסט

משלי דוד

ע קינדער? ענטפערט ער: אייגעם
 זאגט מען אהר, אז דעם צווייטען
 זאגט מען משכן. פרעגט ער: פאר
 וואס איז דאס? זאגט דער פאטער:
 דער קויפמאן איז געגליבען צו אן
 אהל. ווייל (אפאלאטיקע) איז גיט קיין
 שטענדיגע זאך. מען טראגט איהם
 איבער פון איין ארט אויף דעם אנ-

מִיָּד הִיִּלִּיגְעֵן, זָאלֶסְט מִיר גֵּעָבֶען אִין מִיין מַחֲשָׁבָה און אִין
 מִיין מוֹיֵל, דָּאס אִיךְ זָאל קֶענֶען הִיִּלִּיגְעֵן דִּין גָּאָמֶען פֿאַר אַלֶּע
 לַיִט אַזוי ווי עִם הָאָבֶען גֵּעִטְהָאן די הִיִּלִּיגְעֵן קְדוֹשִׁים (עֲשָׂרָה
 הָרוּגֵי מַלְכוּת) און פֿיעֶלֶע הוֹנְדֶּערטער טוֹיזֶענְטער פֿון די הִיִּי-
 לִיגֶע יִשְׂרָאֵל וואס הָאָבֶען אַיִבערְגֶּעגָבֶען זײַער לײַב פֿון דִּין
 הִיִּלִּיגְעֵן גָּאָמֶען וועגֶען. דו בִּיסְט גָּאָט מִיין גָּאָט און דו ווײַסְט
 אַלֶּע פֿאַרְבֵּארגֶעניש פֿון מִיין הָאָרְצֶען. אִיךְ בִּין גִּרִיט צו אִי-
 בֶּערגֶעבֶען מִיין בִּיין און פֿלִיִּיש און מִיִּינֶע אָדֶערֶען און מִיין
 בָּלוֹט און מִיין חֶלֶב צו לִיידֶען אַרְבֶּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, סְקִילָה,
 שְׂרִיפָה, הֶרֶג, וְחֶקֶק, אִין אַלֶּע פֿיין וואס אִין דֶּער וועלט, בְּדִי
 צו אִיִּיגֶען דִּין הִיִּלִּיגְעֵן גָּאָמֶען, דָּען דו בִּיסְט אַ גֵּעֶרֶעכְטֶער
 רִיין און אַ וואַרְהאַפֿטיגער שוֹפֵט. אונזֶערֶע חֲכָמִים הָאָבֶען
 אָנגֶעשְׁרִיעבֶען, ווען אִיִּינֶער ענְטֶפֶערט אַיִבער זײַן לײַב פֿיר
 דִּין הִיִּלִּיגְעֵן גָּאָמֶען מִיטֶן גֵּאנְצֶען הָאָרְצֶען, פֿיהֶלֶט עֵר גִּי-
 די יְסוּרִים, גָּאָר טאַמער וועלֶען די יְסוּרִים גֵּרוֹים זײַן אויף מִיר
 דָּאס אִיךְ וועל עִם גִּיט קֶענֶען אויסְהאַלְטֶען, בָּעט אִיךְ דִּין
 הִיִּלִּיגְעֵן גָּאָמֶען דו זָאלֶסְט מִיךְ שְׂטאַרְקֶען אַז מִיין מַחֲשָׁבָה
 זָאל זײַן בִּאָהֶעפֿט אִין דִּיר אַלֶּע צײַט און אִיךְ זָאל מִיךְ
 מְשַׁמֵּחַ זײַן אִין מִיין הָאָרְצֶען פֿון וועגֶען די יְסוּרִים און זָאלֶסְט
 מַאכֶּען אִין מִיין מוֹיֵל דָּעם כַּחַּ הַדְּבָר צו רִיידֶען און צו הִיִּי-
 לִיגֶען דִּיךְ מִיט חֲכָמָה, און מִיט פֿער־שְׂטאַנְדִּיקִיט און דו

משלי דוד

דָּעֶרֶען, אַזוי אִין דֶּער קוִיפֶּמאַן. עֵר
 הָאָט גִיט־הײַן בֶּעשְׂטִימְטֶע צײַט אויף
 לֶעהָרְגֶען, ווײַל עֵר אִין אַ פֿאַרְדֶּרִי-
 טֶעֱהאַפֿ, אַ מַאָהֶל לֶעהָרְענֶט עֵר בִּי
 טאַג און אַ מַאָהֶל לֶעהָרְענֶט עֵר בִּי
 גאַכְט. אָבֶער דֶּער צווייטער אִין גֵּע-
 גִּלִּיגֶען צו אַ מִשְׁכָּן (רוהֶונגֶס-אַרט)
 ווײַל עֵר רוהֶט שְׂטַענְדִּיג אויף אִין

זאלסט מיר געבען א חלק מיט די הייליגע וואס באהעפטען
זיך אין די הייליגקייט, און עס זאל זיין צו ווילען די זאג פון
מיין מויל, דען דו ביסט גאט מיין באשעפער און מיין דער-
לייזער, אמן:

דיא תחנה זאל מען זאגען אבענדרס און מארגענס אין שמונה עשרה איי-
דער מען זאגט כי אתה שומע:

אָנא איך בעט דיר גאט איך האב געזינדיגט און פערקרימט און
געשולדיגט פאר דיר און האב געטוהאן וואס גיט רעכט איז.
רבונז של עולם, טהו אום פון דיין הייליגען נאמען וועגען, און פאר-
גיעב מיר אויף מיינע זינד וואס איך האב געטוהאן אומגעזעהן אדער
מיט גוטען ווילען און האב מורד געווען קעגען דיין הייליגען נאמען
און וואס איך האב געטוהאן פון מיין יוגענד אן ביז אין דעם היינטי-
גען טאג און עס זאל ווערען דערפיהלט אלע שמות וואס איך האב
פונם געווען דורך מיינע זינד אין דיין הייליגען נאמען:

אָתָה, דו ביסט גאט וואס דו ביסט מפרגם ומכלכל מיט דיין גענאד
צו אלע באשעפעניש פון די חיה וואס הייסט וויזיל-טיר ביז
א קליין ווארים וואס הייסט ביצי כנים, זאלסטו געבען מיר און מיין
הויזגעזינד אונזער שפייז איידער מיר וועלען נאך דארפן, מיט גחית
און אהן צער, מיט היתר און אהן איסור, צו לעבען אין פרייד, מיט
ברכה והצלחה וואס קומט פון הימל פרי איך זאל קעגען מקיים
זיין דיין געזעצט מיטן גאנצען הארצען און איך זאל גיט באדארפן
קיין מענשענס גאט און גיט עפעס צו לייזן ביי זיי, גאר מיט דיין

משלי דוד

אָרט, ער באוועגט גיט, אזוי איז ער, טובו אהל־יה־עקב, ווי גוט־זיגען דיין
ער זיצט יוסם וליצה אויף אן אָרט און גע קינדער וואס זיגען געגליקען צו
לעהרענט, גאר זיי זיגען ביידע גוטע אן אהל, הגם זיי ערלויבט גיט די צייט
קינדער, דאס זאגט דער פסוק: מה צו לעהרנען יוסם וליצה, גאר זיי זיי

פול האנד וואס איז אפגען. עס זאל מקוים ווערען דער פסוק „פוחת
את ידך ומשביע לכל חי רצון“, דאס איז טייטש: דו עפענסט דיין
האנד און זעטינסט אונז מיט שפייז אלעמען גאד זייער ווילען גאד:

תחנת שחרית.

דיא שעהגע תחנה זאל מען זאגען אלע באג ווען דער חזן האלט שנים
שלום אדער ווען די ברהמים דוכנן:

רבוננו של עולם, דו הערר פון דער גאנצער וועלט, איך בין דיין
און מיינע (תלומות) טרוימען זענען דיין. עס האט מיר גע-
טרוימט א טרוים און ווייב גיט וואס עס בעטייט, אזוי זאל זיין דער
ווילען פאר דיר גאט מיין גאט און גאט פון מיינע עלטערען, דאס
עס זאל זיין אלע מיינע טרוימען אויף מיר און אויף כל ישראל צו
נוטען און צו בענשונג און דער טרוים וואס מיר האט געטרוימט
אויף אנדערע, אויב זיי זענען נוסע טרוימען, זאלסטו זיי שמואלקען
און באשטעטיגען זיי זאלען אין מיר און אין זיי באשטעטיגט ווערען
אזוי ווי דער טרוים פון יוסף הצדיק עליו השלום און ווען זיי ברוי-
בען היילונג זאלסטו זיי היילען ווי דו האסט געהיילט חזקיהו המלך
פון זיין קראנקהייט און אזוי ווי דו האסט געהיילט מרים הנביאה פון
איהר צרעת אויף אזוי ווי די ביטערע וואסער פון דער שטאדט
יניחו דורך דער האנד פון אלישע הנביא און אזוי ווי דו האסט
פערקעהרט דאס פלוקען פון בלעם הרשע פון פלוכונג צו בענשונג
אזוי זאלסטו אויך פארקעהרען אלע מיינע טרוימען אויף מיר און
כל ישראל צו בענשונג אייביג, אמן:

משלי דוד

גען קובע עתים לתורה, און זיי זיינען
מחזיק לעהרנער זיי זאלען לעהרנען
תורה, משכנותיה ישראל, און ווי גוט
און טהייער זיינען זיינע קינדער די
תלמידי חכמים, וואס זיינען געגליי-
בען צום משכן און זיינען עוסק בתורה
אימער, און דארום רופט ער די קויפ-
לייטע מיט דעם גאנצען געקב, ווייל

א ביינע תחנה משפט צדק צו זאגען אלע מאנטאג און דאנערשטאג
בעת מען געהט ארויס די ספר תורה פאר גרף שמים:

אלהא קשומ, גאט איז אמת, ואורייהא קשומ און דיין היי-
ליגע תורה איז אמת, מיר געפינען אין זוהר הקדוש
א מאמר פון דעם הייליגען תנא דער צדיק רבי שמעון בן
יוחאי זאגט, דאס אין דער צייט ווען מען געהט ארויס די
ספר תורה בצבור צו ליינען עפענען זיך אין הימער אלע
טהויערען פון רחמים און ליעבשאפט, און אזוי ווי עס זיינען
יעצט אפען די שערי רחמים, קום איך אישה (פלוגית בת פלוגית)
פאר דיר מיט א היים געבעט דאס דוא זאלסט דערלענגער-
רען מיינע יארען, מיין מאנס יארען, מיינע קינדערס יארען,
מיר זאלען לעבען בנחת, גיט חלילה מיט צער, דו זאלסט
דורך די אפענע טהויערען מיר און צו כל ישראל אראפשי-
קען שפע ברכה פרנסה והצלחה. אינזער בטחון צו דיר זאל
חלילה גיט פארשעהט ווערען דען דו ביזט דאך מיין
שפייזער און דער שפייזער פון דער גאנצער וועלט. און
דורך דם זכות פון דער הייליגער תורה זאל איך זוכה זיין דאס
פון מיר זאל וואקסען א גוט דור תלמידי חכמים וואס זייערע
אויגען זאלען לייכטען איז דער תורה, דען די תורה הקדושה
איז אינזער איינציגע טרייסט אין דעם ביטערען גלית, זי איז
ביי אונז א גוטער משכון פון דיין לעבען גאטען, דאס מיר
וועלען אויסגעלייזט ווערען במהרה בימינו, אמן:

משלי דוד

זיי זיינען א קלענערע מדרגה, און די
תלמידי חכמים רופט ער ישראל, ווייל
זיי זיינען א גרעסערע מדרגה, ווייל
דער גאטען ישראל ווייזט שר עם אר.
ער האט געשטרייט מיט דעם מלאך
ויזבל לו, און האט איהם בייגעקומען.

תַּחֲנָה פֿון יְרוּשָׁלַיִם

די תַּפְּלָה וואל טען אלע טאג וואָנען גאָר דעם באַוונגען :

יְהוֹי רַצוֹן מִלְפָּנֶיךָ, עִם וואל זיין דער ווילען פֿון דיר גאט, מיין
גאט און גאט פֿון מיינע עלטערען, דאס דו זאלסט מיך
באהיטען און באשירמען פֿאר די בייזע כּתות וואס גיבען זיך
אָפּ מיט חניפות טרייבען, שקרים וואָנען, און גארישקייט,
גיבול פֿה און ליצון הרע ריידען. דו זאלסט מיר באהיטען און
באשירמען פֿון אלערליי קייד. פֿון אלערליי בייזע צרות, פֿון
אלערליי שלעכטס, פֿון אלע בייזע באגעגעניש און פֿון שווערד,
הונגער, וואסער, פייער און גולגים, סיי אין שטאדט און סיי
אויף דעם פֿעלד. באהיט אונז ווייטער פֿון צער און פֿון
אלעם בייזען וואס מיר האבען מורא זאלסטו אונז ניט צושיי-
קען. און דו זאלסט אונז געבען פֿרנסה בּכבוד, אָהן צער און
אָהן זארג און דו זאלסט אונז געבען אַריכות ימים וישנים מיר
זאָלען אויסלעבען אונזערע יאהרען און טעג אין עשירות און
מיר זאלען אונזער צייט אין עהרע און אין גרויס פֿריידען
פֿארבריינגען. און דו זאלסט אונז ניט שיקען קיין זארג און
קיין אנגסט און קיין קרענק חו' וואס קען אויף דער וועלט
קימען, ניט חלילה אויף מיר און ניט אויף מיין מאן און ניט
אויף מיטע קינדער חו', און איך וואל זוכה זיין זיי מגדל צו

מנחת יצחק

מיר וואָנען איז באַוונגען צופֿה ויודע	ער וואל איהם בויען א רעזידענץ
סתרינו וכו' ער ווייס אונזער	האט ער אויסגעבויט א שטאדט מיט
פֿערבארגענעס. למשל: א גרויסער	אלעזאכע וואס טען באַרף צו איהר.
שר האט געפֿאהלען זיין ארכיטעקט	דהיינו היילען און מערות טען וואל

זיין לתורה לחיפה ולמעשים טובים, און לאז מיד, מיינע קינד-
דער, אלע די מייניגע, פיעל פרייד דערלעבען. מלך רחמים,
דערבארעמדיגער פאטער, קעניג פון דער גאנצער וועלט,
זאלסט אויף אונז שיקען הילף און טרייסט, און דו זאלסט
אונז עפענען די טהויערען פון פרנסה און דו זאלסט אונז
שפייזען פון דיין מילדער געטרייער האנט. און נישט פון דער
האנט פון א מענטשען. און זאל אויף אונז נישט געוועלטיגען
דער יצר הרע, און מיר זאלען קענען היטען דיין תורה און
מצות. איך בין זיך מתודה אויף מיינע גרויסע חטאים און
עונות ופשעים, וואס איך האב געזינדיגט און געשולדיגט
געגען דיין הייליגען נאמען אלע טאג פון מין הייליגען לע-
בען. אל שדי מלא רחמים, דו ביזט פיל גענאד און בא-
רעמהערציגקייט און איך בין פול מיט זינד. אזוי בעט איך
דיך לעבער גאט, דאס דו זאלסט מיר מוחל זיין אלע זינד,
און זאלסט אונז געבען פארשטאנד, דאס מיר זאלען זיך
קענען מתודה זיין פאר אונזער שויט, און זאלסט אונז אלע
מאל דן זיין לבך זכות, דאס מיר זאלען קענען ביישטעהען
ווען מיר וועלען זיך שיידען פון דער זינדיגער וועלט און
וועלען קומען פאר דעם יום הדין הגדול והנורא, און זאלסט

מנחת יצחק

קענען באהאלטען דארטען אלע
פארבארגענע זאכען (פון א שונא
וכדומה), ויהי היום, האט דער שר
גזר געווען אז געדער מענטש זאל
צאהלען א געוויסען אבצאהל, הא-
בען די אייגנוואהנער פון שטאדט גע-
נוסען און באהאלטען זייער גאלד
און זילבער אין די היילען, נאכהער

מָהֵאן אַלע צײַט חֶסֶד וְרַחֲמִים פֿון וועגן זכות פֿון אונזערע
עלטערען אַבְרָהָם יִצְחָק וַיַּעֲקֹב:

אָנאָ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֵיךְ פֿעט דײַךְ גאט פֿון אַבְרָהָם, דאס
דײַנע אױפֿערען זאלען פֿאַרנעמען מײַן געשרײַ און
מײַן געפֿעט וואס אײַך האב דײַך געפֿעטען און וואס אײַך וויל
דײַך גאָר פֿעטען. און דו זאלסט מיר אױסהערען אזוי ווי דו
האסט אױסגעהערט די תפֿלה פֿון כָּל יִשְׂרָאֵל, ווען זײ זײַנען
געווען אין א צרה און האסט זײ אַלע מאל געהאלפֿען, ווען
זײ האבן דײַך גערופֿען, זאלסטו מיר אױך העלפֿען אין מײַן
תפֿלה זאל פֿאַר דיר אזוי אנגענומען זײַן גלײַך ווען אײַך האב
פֿאַר דיר מִקְרִיב געווען א קרבן און לאז מײַן תפֿלה נישט צו-
ריקגעוועזען ווערען פֿון דיר, און לאזען קײַנע מַקְטָרִגִּים נישט
קענען אױפֿהאלטען מײַן תפֿלה און שיק באַלד אונזער גוֹאֵל
צֶדֶק, אָמֵן כֹּן יְהִי רָצוֹן:

תחנה ליום ראשון.

דיא תחנה זאל יעדע פֿרוי זאגען מיט גרויס פֿונק אַלע וונטאג גאָר
דעם דאָנערשט:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עס זאל זײַן דער ווילען פֿון דיר, רבוננו
שֶׁל עוֹלָם, יוֹצֵרנוּ, אונזער באַשעפֿער, יוֹצֵר בְּרָאשִׁית.
און דער באַשעפֿער פֿון אָנֶהיִיב וועלט, דו זאלסט אונז מִזְמִין

מנחת יצחק

אז מען איז געקומען מאַהגן דעם
אַבְרָהָם האט מען פֿײַ זײ גאר נישט
געפֿונען, זאגט דער אַרביטעקט צו
זײ: אומזיסט וואס איהר פֿאהאלט
אײַער גאָר און וילפֿער, צו דען אז
אײַך האב געבויט דיא שטאָדט און
האב אליין געמאכט די היילען פֿאַר
פֿאהעלטעניסע צוועקען, וועל אײַך

זיין אונזער פֿרנסה און דו זאלסט באגליקעו אונזערע מעשים
פון א גאנצע וואך. זאלסט אונז באשירעמען פון אלע מיני
פֿגעים רעים און פין עין הרע, און אזוי ווי דו האסט באשא-
פֿען דיין וועלט אין דעם היינטיגען טאג און אין דיעזען טאג
ביזטו געווען איינער אויף דער וועלט, דען עס זיינען נאך גיט
געווען קיין מלאכים און קיין שים בריאה אויף דער וועלט, אזוי
אויף בין איך מייד נאר דיין לעבען נאמען און איך האב
בטחון נאר אין דיר, אז דו זאלסט מיר ממציא זיין פֿל מיני
טובות ישועות ונחמות, אמן:

תַּחֲנָה לַיּוֹם שֵׁנִי.

די תַּחֲנָה זאל יעדע פֿרוי זאגען מיט גרויס פֿונדא אלע סאגטאג נאך
דעם באוועגן.

יהי רצון מלפניך, עם זאל דער ווילען פון דיר, רבוננו של
עולם, אשר תשלט בעולמיה, וואס דו געוועלטסט אי-
פֿער דיין וועלט, ואשר הבדלת בין מים למים, און וואס דו
האסט געמאכט אין דעם טאג א צווישען שייד דאס די ווא-
סערען וואס געפינען זיך אויף דעם הימעל זאלען זיין אב-
געטהיילט פון די וואסערען וואס געפינען זיך אויף דער ערד,
אבקש ממך, בעט איך ביי דיר, דאס דו זאלסט מיר אויף

מנחת יצחק

דען גיט געפינען אייערע חפצים? צו פֿיגטער זייערע ביזע סעשים: אם
דען פון מיר וועט איהר עפעס קענען יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו?
פארקארגען? אזוי זאגט השי"ת צו די קען דען א סענש זאגען, איך וועל
בעלי עבירות וואס זיי טוען אין דער זיך באהאלטען אז השי"ת זאל מיר

אָבֿשיידען פֿון אַלעם שְׁדעכטען, זאַלסט מיר מַצִּיל זיין מיט
פֿל יִשְׂרָאֵל פֿון אַלע מיני פֿערפֿליצונגען. עס זאל ביי אונז
חֲלִילָה גיט זיין קיין דערטרונקענער, און די אַלע וועלכע פֿא-
רען אויף דעם ים זאַלען גיצול ווערען פֿון אַ שטורם ווינד,
דאס זיי זאַלען קומען בִּשְׁלוֹם צו זייער אָרט, דען דו ביזט
דאך אַ בעל הַרְחָמִים, וואס דו הערסט יעדענס תּפִּלָּה. פֿרוי
אַתָּה שומע תּפִּלָּה:

תחנה ליום שלישי.

דיא תחנה זאל יעדע פֿרוי זאגען מיט גרויס פֿונדא אַלע דיענסטאג
גאך דעם באַוונגען:

יְהוֹי רַצוֹן מִלְפָּנֶיךָ, עס זאל זיין דער ווידען פֿון דיר, רבונז
שֶׁל עוֹלָם, העוהר שְׁלֵחַן לִבְרִיּוֹתָיו, וואס דו מאכסט
גרייט דעם טיש, דאס מיינט מען די מיני מאכלים, וואס יעד-
דער בִּרְיָה עסט צו איהר סעודה, דאס אזוי ווי דו האסט
באשאפען אין דעם טאג אַלע מיני תבואות, אַלע מיני גראנען
און אַלע מיני פֿרוכט בויכער און דו האסט זיי געפֿענשט,
אזוי זאַלסטו מיר מיט פֿל יִשְׂרָאֵל בִּעֲנִשֶׁן מיט אַלעם גוטען,
דאס מין טיש זאל שטענדיג פֿול זיין מיט פֿל מיני מאכלים
טובים, און אזוי וויא דו האסט געדאפֿעלט דעם טאג מיט
צוויי מאל „כִּי טוֹב“ אזוי אויך זאַלסטו מיר דאפֿלען פֿל מיני
טובות ישועות ונחמות, אָמֵן:

מנחת יצחק

גיט וועהען? ער ווייס דאך אַלע פֿאר- פֿאר איהם ליכטיג, דאס מיינט מען
פֿארנענעם, ער האט דאך אלס פֿא- ווידע סתרינו, גאט ווייס אַלע אונ-
שאפען, די פינסטערנעס איז דאך ווערע פֿארפֿארנענע געדאנקען:

תַּחֲנָה לַיּוֹם רַבִּיעִי.

די תַּחֲנָה זאל יעדע פֿרוי זאָגען מיט גרויס פֿונָה אַלע מיטוואך
נאך דעם באַוונגען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עִם זאל זיין דער ווילען פון דיר, רבוננו של
עולם, יוצר המאורות, דער באשעפער פון דיא אַלע
ליכט, די זונן מיט די לבנה מיט די אַלע שטערען, דו זאָסט
מציל זיין מִיך מיט פֿל ישראל, עִם זאל ניט שולט זיין אין
אונזערע קינדער קיין אַספּרוח און פֿל מיני חלאים רעים,
רחמנא לצלן, נאר פארקעהרט: די זונן זאל זיין צו אונז א
היילונג, א רפואה שלימה צו אַלע אונזערע ווייטאגען און צו
אַלע אונזערע שוואכקייטען, אזוי ווי דער פֿסוק זאגט: „שמש
צדקה ומרפא בכנפיה“. אונזער שטערען זאל לייכטען אין
הימעל דאס מיר זאָגען שוין אויסגעלייזט ווערען, במהרה
בימינו, אָמן:

תַּחֲנָה לַיּוֹם חֲמִישִׁי.

די תַּחֲנָה זאל יעדע פֿרוי זאָגען מיט גרויס פֿונָה אַלע דאנערשטאג
נאך דעם באַוונגען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עִם זאל זיין דער ווילען פון דיר, רבוננו של
עולם, הבורא בריות חיים, וואס דו האסט אין דעם

משלי דוד

מִיר פֿעשען אַלע טאג בייא גאט:	תורה ומצוות זייגען דאך פֿעצם גע-
והערב גאה' אלהינו את דברי	שמאק און נים, ווי אין פֿסוק שטעהט:
תורתך, הש"י, ער זאל אונז מאכען	ומתוקים מדבש ונופת צופים? ויע-
זיס די תורה. איז דאך א פֿליאה: די	לען מיר דאס ערקלערען מיט א

זאג באשאפען אלע מיני לעבעדיגע ברואים, אלע מיני חיות,
 אלע מיני בהמות, אלע מיני פייגעל, אלע מיני ווערים, אלע
 מיני פיש פון ים, אויך דעם גרויסען פיש לויטן מיט דעם שור
 הבר, וועלכע דו האסט באשאפען צוליעב דעם מען זאל
 וויסען צו לויפען דיין פבוד און דו האסט זיי אלע באשאפען
 פריהער פאר דעם מענשען, פרי דער מענש זאל זיך נישט
 גרויס האקטען, ער זאל וויסען אז דאס קלענסטע ווערימער
 איז באשאפען געווארען פריהער פאר איהם. נאר, באם ער
 איז זוכה, געוועלטיגט דער מענש איבער אלע ברואים, און
 די אלע ברואים זיינען אנגעגרייט געווארען צו זיינע מאכלים
 און צו בעדינען איהם. אויף דיעזען אופן האט דער אויבער-
 שטער איהם אנגעגרייט אלע זיינע בעדערפעניש, בעט איהן
 דין רבש"ע דאס דו זאלסט אנגרייטען פאר מיר מיט מיין
 גאנץ הויזגעזינד און פאר כל ישראל אלע אינגערע בא-
 דערפעניש נאך איידער מיר וועלען זיי דארפען. עס זאל ביי
 אונז זיין חלב ודבש און אינגערע שונאים זאלען פארשעהמט
 ווערען קוקענדיג אויף אינגער גוטס. זייער שלעכט אויג זאל
 חלילה אונז נישט שאטען, עס זאל אויף אונז מקוים ווערען,
 "וידגו לרוב בקרב הארץ", אמן:

משלי דוד

משל: אן ארעמאן האט געהאט א
 גביר א קרוב, פלעגט ער אימער
 שטאלצירען מיט דעם קרוב, ליטמים,
 האט דער גביר חתונה געמאכט א
 ביגר, דער ארעמאן האט ניה גע-
 פרעהט, ער וועט דאך געוויס זיין
 פון די קרואים און וועט עסען א גו-
 טע סעודה. דער ארעמאן האט צוויי
 טעג פאר דער חתונה געגעסען,
 פרי ער זאל קענען עסען אויף דע-

תַּחֲנָה לַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי .

דִּיא תַּחֲנָה זָאל יַעֲדֶע פֿרוי זאַנען מיט גרויס פֿונָה אַלע פֿרייטאָג
נאָך דעם דאוונען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, עִם זָאל זײַן דער ווילען פון דיר, רבוננוּ שֶׁל
עוֹלָם, אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ וְהִתְקִין לוֹ מִכְנוּ בְּנֵי
עַדִּי עַד, וְזֶה הָאֵם בַּאֲשֶׁאפֶּען דעם מענשען מיט דעם צלם
אֱלֹהִים און האט פון אדם הראשון געבויט און צוגעגרייט א
בֵּן, דאס מיינט מען די אשה אינגערער מוטער חוה, זי זאל
זײַן צו איהם א בֵּן אויף אייביג, דאס פון זיי זאל געבויט
ווערען די וועלט. דו האסט זיי, גאט, אויף געבענשט מיט
די בִּרְכָּה „פֿרוי ורבו“. פֿעט אײַך דיר, רַחֲמָנוּת דִּינער פֿאטער,
דאס דו זאלסט מײַך אויף גענשען, אז אינגער בֵּן פון מיר
מיט מײַן מאן זאל אויף זײַן עַד מָאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה מיט
פֿיעל נַחַת עִם זָאל פון אונז געבויט ווערען א וועלט פון
בָּנִים וּבָנֵי בָנִים עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצּוֹת, וַיִּיל אויף די קַבְּלַת
הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וַיִּיזַם דִּי „ה“ תִּדְרִיעָה פון „הַשִּׁשִּׁי“, אז דער
באַנצער בֵּן פון דער וועלט איז צוליעב דעם מענשען, און
דער בֵּן פון דִּיא מענשען איז בְּזֻכּוֹת וְזֶה זײַ וועלען דעם
זַעֲקֻסְטֶען טאג אין סיון, דאס מיינט מען שְׁבוּעוֹת, מִקְבֵּל זײַן
דִּיא תּוֹרָה. דו זאלסט אויף אונז גענשען מיט דאפֿעלטע

משלי דוד

תַּחֲנָה דִּי גוטע מאַכלים מיט גרויס
אָפֿעטיט, דִּי גאָט פון דער תַּחֲנָה,
זיצט ער און וואָרט מען זאָגל איהם
זײַן קוֹסען רופֿען. ער זעהט דורך
דעם פֿענקסטער זײַדער שטש געהט
פארבײַ זײַן הויז און רופֿט נאָר אַלע
גבירים און איהם פֿעט ער גיט. איז
איהם געוואָרען זעהר בִּישׁער אויפֿן

פֿרִנְסָה אַזוי ווי די האַסט געדאָפּעלט צו אונזערע עלטערען
דעם כּון אין דעם היינטיגען טאג, כּדי מיר זאלען קענען אַג-
גרייטען סעודות שבת בְּהַרְחָבָה, מיר זאלען שבת מִקְבֵּל
תַּעֲנוּג זײַן, דען בזכות פון היטען דעם הייליגען שבת וועלען
מיר אויסגעלייזט ווערען פון דעם פינסטערען גלות, בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ. אָמֵן, סְלָה:

תחנה שיערי רחמים

דיא תחנה איז ארויסגענומען געווארען פון "ספר תסידים" און עס
איז גוט אז מען זאל זי זאגען נאך אפעניג מיט גרויס געוויין דאן
וועט גענוים די תפלה אנגענומען ווערען פון השם יתברך:

יְהִי רָצוֹן, עִם זָאל זײַן דער ווילען פֿאר דיר גאט, און גאט
פון מיינע עלטערען, אז די טרעהערען, וואס איך פֿער-
גיס אין מיין תפלה זאלען לעשען דיין גרימזארען פון מיר,
און מיין הארץ, וואס צוגעהט אין מיר ווי וואסער זאל אויס-
לעשען די קויהלען, וואס ברענגען דיין צארען, און די תשובה
אויף מיינע ביידע מעשים זאלען וועדער-קעהרען דיין צארען.
און מיינע תעניתים זאלען מאכען אז די זאלסט זיך נוהג זײַן
מיט מיר מיט רחמים, און אז איך האב היינט מיין טיש גע-
גרייט, זאל דאס זײַן גדייך אַזוי ווי איך וואלט היינט א קרבן
אנגעגרייט פֿאר דיר אין אַזוי וויא איך וואלט געבראכט דיא

משלי דוד

הארצען און ער זאגט צו זיין זיב: וואס, אין א שעה ארום קומט דער
גיב עסען. האט זיא איהם געגעבען
עסען ברויט מיט רעטאף און ציבע-
לע און ער האט זיך אנגעגעסען צו
דערלאנגט טהייערע פיש און גע-

מִנְחָה וְנֹאם יִשְׂרָאֵל פִּלְעָנְעֵן בְּרִיִּינְגֵּעֵן. און דאס בִּלּוֹט וְנֹאם מִיר
 אִיז הֵיִינֵט גַּעמִינְעֶרֶט גַּעוואָרען, זאל עס פֿאַרְגַּעבֵּעֵן ווערען
 אויף מִיר גִּלְיִיד ווי דאס בִּלּוֹט ווען מֵעֵן הָאט עס גַּעשְׁפּרִיִּינְגֵּט
 אויף דִּיא בְּרַענְעֵן פֿון מִזְבֵּחַ, און דאס חֶלֶב וְנֹאם עס אִיז מִיר
 הֵיִינֵט גַּעמִינְעֶרֶט גַּעוואָרען זאל מִיר דאס גַּערעכֶּענֵט זײַן אַזוי
 וויא דאס חֶלֶב פֿון דַּעס קֶרְבֵּן וְנֹאם מֵעֵן הָאט מִקְרִיב גַּעווען
 אויף דַּעס הֵיִיִלִּיגֵעֵן מִזְבֵּחַ, און די טַרעֶהֲרֵעֵן פֿון מֵיִנֶע אויָּגֵעֵן
 זאל זײַן ווי דַּער וײַן וְנֹאם מֵעֵן הָאט מִנְסֵךְ גַּעווען אויף דַּעס
 מִזְבֵּחַ, און דַּעס שְׁטִים פֿון מֵיִן ווײַנֵעֵן זאָהל זײַן גַּערעכֶּענֵט
 אַזוי וויא דִּיא שְׁטִים פֿון די קוֹיִם, וְנֹאם הָאכֶּעֵן גַּעוואָנְגֵּעֵן שִׁירָה
 אויף אַ קֶרְבֵּן. דִּיא טַרעֶהֲרֵעֵן, וְנֹאם אִיךְ פֿאַרְגִּיעֵס הֵיִינְטִיגֵעֵן
 טאָג פֿאַר דִּיר, זאלֵעֵן אָפּטֶעקֵעֵן מֵיִנֶע עֲוֹנוֹת, און דאס שווער־
 קײַט פֿון מֵיִנֶע גִלְיִעדֶער צוֹלִיעֵב מֵיִן פֿאַסְטֵעֵן זאל זײַן ווי די
 שְׁטִיקֶער פֿון קֶרְבֵּן, וְנֹאם מֵעֵן הָאט מִקְרִיב גַּעווען אויף דַּעס
 מִזְבֵּחַ. זאַלְסֵט, רבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, גִּיט פֿאַרשַׁעֲהֶמֵעֵן מֵיִן צו־
 בְּרֹאכֶּעֵן הָאָרֶץ, און דאס וְנֹאם אִיךְ טָהוּ גִיט אָן מֵיִנֶע שַׁעֲה־
 גַּע קִלְיִידֶער זאל בײַ דִּיר חָשׁוּב זײַן אַזוי ווי די קִלְיִידֶער וְנֹאם
 דַּער כֹּהֵן גָּדוֹל הָאט אָנגֶעטָהאן אִין דַּער צײַט אַז עַר הָאט
 בַּאדאַרפֿט מִקְרִיב זײַן אַ קֶרְבֵּן אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, און דאס
 פֿאַרמִידוֹנֵג, וְנֹאם אִיךְ פֿאַרמִיד מִיךְ צו וואַשֶׁעֵן און צו בָּא־
 דַּען זאל זײַן אַזוי ווי קִידוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם וְנֹאם דַּער כֹּהֵן הָאט

משלי דוד

בְּרֹאטֶענֶע פֿלִיִישׁ, דַּערצוֹ גָּאָה פֿיעל
 מִטֶּעמִים. עס אִיז אִיהֶם אָפּער אַלץ
 בִּיטֶער גַּעווען. עַר הָעֶרֶט ווי פֿיעל
 לײַט רִיהָמֵעֵן אַלץ דִּיא שְׁפִיז פֿון
 דַּער חֲתוּנָה און עַר זאַגט צו גײַ:
 — עס אִיז דאָ אַלץ בִּיטֶער, עס הָאט
 דאָ גײַן טעם גִיט. רופֿט זיך אַפֿ אַ
 קלונער טעגש: פֿון אִיךְ אִיז גִיט קײַן

זיך די הענט און פים געוואשען פון דעם פיור ווען ער האט
געוואלט אריינגעהען אין דעם בית המקדש. און דורך דאס
אויסרייסען מיין הארץ פון דער תשובה זאלען צוריסען ווע-
רען די ביכער אין וועלכע עס איז פארשריעבען מייע זינד.
און דיא ווערטער, וואס געהט ארויס פון מיין מויל אין מיין
תפלה, זאלען פארשטאפען דיא מיילער פון מייע מקהנים.
און מיין שוואך הארץ זאל דערפרעהט ווערען. איך האב
גרויס תרטה אויף דיא גייע וועגען וואס איך בין געגאנגען,
זיי בשוגג אדער במזיד. ואתה, און דו גאט מיין גאט, זעהסט
דאך אלע געדאנקען פון מיין הארץ, ווייסטו דאך, אז וואס
איך רעד מיט מיין מויל זיינען מייע געדאנקען אויף דאכיי.
גארום זאל אויך זיין דער וויקען פון פאר דיר גאט, מיין גאט,
רחום וחנון, אז דו זאלסט אפטהאן פון מיר אלע גייע גע-
דאנקען וואס לאזען גיט רעכט תשובה טהאן. און זאלסט
מיר העלפען אז איך זאל גיט מעהר טהאן גיט פאר דיר, און
מייע גוטע מעשים, וואס איך האב בידעה ווייטער צו טהאן
זאלען ווערען אנגעברייט פאר דיר אייביג מיט מיר און מיט
כָּר יִשְׂרָאֵל:

משלי דוד

געווייז, איהר האט זיך פאר דעם
גוט אנגעגעסען מיט רעטאף און צי-
בעקע גיט דאס אפ דעם ביטערען
טעם און עס איז אייך אלץ ביטער
און איבער, אבער דיא וואהרהייט
איז, אז די שפיין איז וועהר געשמאק
אין אנגעעהם, דו אדערסער קרוב,
האסט גאר געדארפט בעטען ביא
דעם גביר ער זאל דיר שיקען דו-
פען א פאאר שטונדען פריהער.
וואלסטו שוין פיהלען א געשמאקען
טעם, דער גמשהל איז: די תורה ומצות
איז בעצם זיס און אנגעעהם, וויא
זיין פאוק שטעהט: ומתוקים מדבש

תַּחֲנָה עוֹמֵר לַגְּלוּלָת

א בייַע תַּחֲנָה צו בַּעֲטֵען אַלֶּע טאַג גאָר דעם באַוונגען אויף פֿרִיגֶסֶה:
רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, הָזֵן וּמַפְרִיגִם מִקֶּרְנֵי
 רַחֲמִים עַד בִּיצֵי כַּנִּים, אֵיךְ קוֹם צווא דיר יַעֲצֹט בַּעֲטֵען גאָר
 מִיִּנֶע אַלֶּע תַּחֲנוּת דו זאָלסט מיר מִזְמִין זיין גְּרִינג מִיין פֿרִיגֶסֶה,
 זאָלסט מיר מוֹחֵל זיין מִיִּנֶע זינד און זאָלסט זיי פֿאַרשטויסען און די
 מַקְטָרִיגִים פֿון דיא עֲבִירוֹת זאָלען גיט האַכען קיין שְׁלִיטָה צו פֿאַר-
 שְׁטעלען מיר דיא שְׁפֵע. דער הייליגער תָּנָא זאָגט, דאָס יעדעס חֲתָה
 וְעוֹף, וואָס זיינען באַשאַפֿען צוֹלִיעב דעם מַעֲנֶשֶׁען, האַכען גישט
 אַזוי פֿיעל צער פֿרִיגֶסֶה וויא דער מַעֲנֶשׁ, ווייל דער מַעֲנֶשׁ פֿאַרזינד-
 דיגט זיך מיט זיינע שְׁלֵעכְטֵע מַעֲשִׂים אַזוי ווי מיר געפֿינען ביי אָדָם
 הָרָאשׁוֹן דאָס גאָר דעם חָטָא פֿון עץ הַדַּעַת איז אין איהם מְקוּיָם גע-
 וואָרען „בָּזַעַת אֶפֶךָ תֹּאכַל לֶחֶם“, מיט שווערע אַרְבֵּיט זאל ער זיך
 פֿאַרדינען זיין בְּרוּיט. מיר געפֿינען אויך דאָס פֿרִיגֶסֶה איז קִרְיַעַת יָם
 סוֹף, דען אַזוי וויא ביי קִרְיַעַת יָם סוֹף איז געווען אַ קִטְרוֹג רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן אויף די יוֹדֶען צו זיי זאָלען גיצול ווערען אַזוי איז אויך אַ קִטְרוֹג
 פֿון שְׁלֵעכְטֵע מַעֲשִׂים אויף די פֿרִיגֶסֶה גאָר ווען די יִשְׂרָאֵל זיינען זוכה
 איז זיי דער אויפֿערשטער מִזְמִין גְּרִינג זייער פֿרִיגֶסֶה, דאָס זיי דאָר-
 פֿען גיט מַעֲהָר טָהָאן ווי צו געהן אויפֿקלייבֿען די שְׁפֵע, אַזוי ווי מיר
 געפֿינען ביי דעם מֶן, דאָס יעדער איד איז אַלֶּע פֿריהמאַרנען גע-
 גאַנגען אויפֿקלייבֿען דעם מֶן, און אַפִּילוּ דער וואָס האָט גאָר ווינציג
 געקליבֿען אַז ער איז געקומען אֱהִיִּים צו זיך אין שְׁטוּב האָט זיך
 אויסגעמאַסטען מֶן פֿאַר יעדען קינד באַזונדער וויפֿיעל ער האָט גע-

משלי דוד

וְנוֹפֶת צוֹפִים. באַרום דיא גְּרוֹיִסֶע אַגְרוֹיִסֶען געשטאַק, גאָר די וואָס לי-
 צדיקים און פֿלִסְטִי חֲכָמִים וואָס זיי גען אין הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה. אין אַלֶּע
 געִהָרְנֶען מיט ריינע געדאַנקען, באַרישקייטען, ביי זיי איז די זעעקע
 בְּטַהֲרַת הַמַּחֲשָׁבָה, פֿיהלען אין איהר אומבֵּיין, זיי פֿיהלען גיט קיין גע-

דאןפֿט, גלייך וויא דער וואס האט געקליבען א גאנצען טאג. קען
רבונז של עולם, דערמאהן איך פאר דיר דעם זכות מיט דעם גס פון
מן דאס דו זאלסט מיר מיט מאן און קינדער אויך גרינג מזמין
זיין אונזער באדערפעניש, דאס מיר זאלען מעהר ניט בארפען טהאן
נאר לויט וויא אונזערע כחות ניט חליצה איבער דעם כח. דו זאלסט
שיקען צו מיר דיא ברכה אין אלע מיינע מעשים, עס זאל אין אונז
מקוים ווערען דער פסוק „וּבְרַכָּהּ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה“, אמן:

תחנה שלשה שיערים.

שלשה מצות נצטוו הנשים. דריי מצות זיינען די נשים גע-
פאטען געווארען, חנ"ה שמותן דער גאמען פון די
דריי מצות איז חנ"ה. דאס ווארט חנ"ה מאכט:
חלה, נדה, הדלקת הנר:

מצות חלה

ראשית עוסיסותיכם חלה תרימו. דער טייטש פון דעם פסוק איז
אזוי: דאס ערשטע פון אייערע טייג זאלט איהר אפשיי-
דען חלה, בזכות זה ה' אוצרותיכם שובע ימלא. דער טייטש פון די
ווערטער איז: פון וועגען דעם זכות פון מצות חלה וועט השי"ת
ברוך הוא וברוך שמו אייך געבען די ברכה אין אייערע אוצרות און
וועט זיי אנפיהלען מיט זעט, פאר צייטען פלעגט אזוי זיין דער ברוך
האט גענומען תרומה און דער לוי מעשר און דער עני מעשר עני.

משלי דוד

שמאק אין דער תורה ומצות. דאס
בעטען מיר ביי השי"ת, ער זאל אונז
געבען ארוהיגען לעבען, אהן באגת
פרנסה, און זאל אונזערע מחשבות
הידיגען מיר זאלען קעגען לעהר-
גען די תורה מיט קלאהרע געבאנ-
קען, מיר זאלען פיהלען אין דער
תורה ומצות דעם וואהרען געשמאק
עס זאל זיין אנגעגעהם ביי אונז און
ביי אונזערע קינדער.

אויך צו צייטען אפגעשייד מעשר שני. אפער אצונד בעונותינו
 הרבים אז דער בית המקדש איז חרוב געווארען איז אלץ באל גע-
 ווארען נאר די מצוה פון חלה איז געבליבען, דארום רבונז של עולם
 בעטען מיר דין אז דו זאלסט אנגעהמען דיא מצות חלה און זאלסט
 שיקען גרויס ברכה וואו מיר וועלען זיך קעהרען און ווענדען. אונ-
 זערע קינדערלאך זאלען נישט פארפרעמד ווערען און איה מיט מיין
 מאן זאלען קענען אונזערע קינדער אליין פרנסה געבען אויפן גאנ-
 צען לעבען, און דיא מצות חלה זאל אנגענומען ווערען און זאל גע-
 וואוינען זיין ווי אלע תרי"ג מצות פון דער תורה.

**ווען מען קנעט אויס א טייג פון אזוי פיעל מעהל וויפיעל
 כמנין חלה, דאס הייסט אזוי פיעל מעהל וויפיעל דאס
 ווארט חלה טרעפט אן, דהיינו מ"ג ביצים, דאס איז דריי-
 און-פערציג אייער און דאס באטרעפט דריי קווארט מעהל
 מוז מען פון דעם טייג אפ שיידען חלה:**

אז מען געהמט חלה מאכט מען די ברכה:

ברוך הוא וברוך שמו:

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
 קדשנו במצותיו וצונו להפריש חלה:
 תחנה פון חלה געהמען:**

**לכבוד גאט, לכבוד אונזער געבאט, לכבוד דעם ליעבען
 שבת קודש, וואס אונזער הערר גאט האט אונז**

מעשה חכמים

מיר דאנקען אלע טאג גאט: שלא עשני
 גוי. פארצייטען ווען עס האט גאך
 געהערשט די געצענדיגעריי איז געווען אין
 א שטאדט א גרויסער מאן א צדיק און א
 קשיר גדול, ער האט געהאט א הויז מיט
 א גרויסען געשעפט וועלכען זיין פרוי מיט
 מענטשען האבען געפיהרט און אליין איז
 ער געוועסען על התורה ועל העבודה. ויהי
 היום, איז דער צדיק אונגעקנעפאהרען אין
 א טייטע וועג, און אין זיין אפנוועקנהייט

גַּעְגַּעְבֵּעַן און האט אויגן געפֿאטען דיא לייעכע מצוה פון חלָה
 געהמען איה זאל זי קענען רעכט מקיים זיין און עס זאל זיין
 געוואוינען ווי פֿל תרי"ג מצות פון פֿל ישראל אמן, פֿן יהי רצון:
 יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה
 בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו
 בתורתך: ושם געבירך ביראה כימי עולם וכשנים
 קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים כימי
 עולם וכשנים קדמוניות:

מיין חלָה זאל אנגענומען זיין אזוי ווי א קרפֿן אויף דעם מזבח איז
 אנגענומען געווארען. מיין מצוה זאל אנגענומען זיין גלייך ווי
 איה האב זיא רעכט מקיים געווען. פֿאר צייטען איז דאס געקומען
 דעם פֿלן און פֿאר דעם האט השי"ת פֿארגעפֿען דיא זינד, אזוי זאל
 מיר אויף פֿארגעפֿען ווערען מיינע זינד איה זאל זיין גלייך ווי א גיי-
 זעפֿארען קינד, איה זאל קענען מיינע ליכע שבתים און ימים טובים
 גהרען. גאט זאל מיר באשעהרען איה זאל מיר קענען מיט מיין מאן
 און מיינע קינדער דערנעהרען. עס זאל אנגענומען ווערען מיין
 מצוה פון חלָה געהמען, אז מיינע קינדערלאך זאלען געשפייזט ווע-
 רען פון דעם לייעכען גאט, פֿרוך הוא, מיט גרויס רחמנות און מיט
 גרויס דערבארעמקייט, עס זאל געגליכען זיין מיין מצות חלָה, גלייך
 וויא איה האב מעשר געגעפֿען. אזוי ווי איה טהו מיין מצוה פון חלָה
 מיט מיין גאנצען הארצען אזוי זאל גאט פֿרוך הוא מיר היטען פֿון
 פיין און שפֿערצען:

מעשה חכמים

האט אפגעפֿרענט זיין הויז מיט'ן געשעפֿט,
 און זיין פֿרוי מיט די קינדער ווינען פֿאר-
 בליבען בעירום ובחוסר פֿל, עס איז געקור-
 מען דיא צייט וואס דער צדיק האט גע-
 דארפט צוריקקומען ווינען איהם דיא פֿא-
 מיליע און פיער שטאדט לייט געגאנגען
 מקבל פנים זיין און האבען זיך סבין גע-
 ווען וויא איהם ביסלאכטויין ארויסצוגאנגען
 פון דעם גרויסען אומגליק, ווייל ווי האבען
 מורא געהאט דאס דיא בשורה יעה נאהר

מצות נדה

חופש ה' כל חררי בטן. דאם איז טייטש: גאט פרוק הוא ופרוק שמו זוכט די אלע קאמערען פון דעם בויד. **מצות נדה** אם תשמו ה' יצילכם ממיתת אספיה והדרוקן. דאם איז טייטש, אז איהר וועט רעכט היטען דיא מצות פון נדה, אזוי וועט השם יתברך היטען אייערע הינ- דער פון מיתת אספיה און פון דער מיתת וואס הייסט הדרוקן גן נעול אחותי בלה. דאם איז טייטש: א פארשלאסענער גארטען איז מיין שוועסטער בית ישראל, וואס איך רוף זי בלה; א תחנה איידער א פרוי געהט זיך טובל זיין:

גרזסער גאט! דורך וואסער האסט דו גרויסע גסים געוועזען פיעל מאהל. נח איז גיצול געווארען פון מבול, משה רבינו האט געגעבען וואסער דורך א קלאפ אויף א שטיין, מרים ברוגען איז געגאנגען מיט דיא איידען אין דער מדבר. ווייז היינט אויך דיין גס איך זאהל געהאלפען ווערען דורך דאס וואסער צו גע- ווינען א זעהן וואס זאל זיין א צדיק תמים, ער זאל לעהרנען תורה טאג און נאכט, ער זאל מיר בעלייכטען א גלייכע וועג אין גן עדן אריין, איך זאל דורך זיין זכות זוכה זיין צו זיצען מיט די אמהות אין איין מחיצה, אמן:

מעשה חכמים

צו גאט און האט געוואנט מיט גרויס פונד און התלהבות די ברכה "שלא עשני גוי". אלע וואס ווינען ארום איהם געווען ווינען ווער גבול געווארען, ווי האבען געמיינט אז ער איז חס ושלום פון וינען אראפ. פארגעט איהם איינער: רבי, וואס בעדיי-

חיו גיט ווירקען אויף זיין געזונד. ווי הא- בען מיט איהם פארפיהרט א גרויסע גע- שפרעך און פערשיידענע ספורים און אפ- ענדע האבען ווי ארויסגעגעבען דעם גאנ- צען אומגליק. איז דער צדיק פארבליעבען גאנץ קאלט, האט אויפגעהויבען די הענט

תחנה שלשה שיערים

מצות הדלקת הנרות:

הדלקת נר בערבי שבתות, אנציו-צינדען די ליכט אויף שבת,

הם שנים מצותן. דאס איז טייטש: עם איז אמצוה צוויי ליכט אנציו-צינדען לכבוד שבת. בנגד זכור ושמור רזימתן. די צוויי ליכט זיינען מרמז קענען זכור און קענען שמור. דאס הייסט, אין די ערשטע עשרת הדברות שטעהט, "זכור את יום השבת לקדשו" און אין דיא אנדערע עשרת הדברות שטעהט, "שמור את יום השבת לקדשו". נר ת"ק מספרם. די צאהל פון צוויי מאהל "נר" טרעפט אן פינף הונדערט, קענען די אברים של איש ואשה, אזוי פיעל וויא דיא אברים פון דעם מאן אין פון דער אשה, בזכות זה וועט השי"ת היילען דיא גליעדער פון איש ואשה. דארום זאל מען זעהר ערענסט ליכט צינדען וועט השי"ת דערלייכטען דיא אויגען פון אייערע קינד-דער אין דער הייליגער תורה. בשעת צינדען מוז מען מתפלל זיין צו גאט, אז דיא קינדער זאלען קענען לעהרנען. שלשה מצות אלה הם אם תשמרו, אויב איהר וועט די דריי מצות היטען, וועט אייער געד-ווינען זיין שלא בצער. יגן בעדן זכותן. עם וועט מגין זיין דער זכות פון די מצות פאר אייד. יום בא עת לידתכן, אז עם וועט קומען דער טאג פון אייער געווינען, ה' ישמור אתכן מדבר ואסון, השם יתברך וועט אייד היטען פון מארד און פון אסון. ותראנה שמחה וששון.

תחנה צו ליכט צינדען:

די תחנה זאגט מען פרייטאג פאר נאכט צו ליכט צינדען:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. דו בִּיסַט אֲנִי וְעַתָּה גָּאֵת אֶת אֲנִי

פון אונזערע עלטערען. עם זאל זיין דער ווידען

פון דיר, אז איך זאל דערמאנהט ווערען צו גוטען פין אלע

מעשה חכמים

מיין גאט, דער בורא ברוך הוא, איז דאך דא, ער האט גענומען וועט ער מיר צוריק געבען, ער האט מיר ביז יעצט גיט פאר-לאזען וועט ער מיר נויטער מסתמא אויף גיט פארלאזען:

שעט די ברכה וואס איהר האט געמאכט? פארשטעהט איהר מיד. רבותי, האט ער זיי געענטפערט: ווען איך וואלט געווען א געצען-דיענער, וואלט דאך צונאמען מיט מיין גוטס מיין גאט אויך פארברענט געד-ווארען, איך בין דאך אבער ב"ה א איד.

אײַבערשטע הימלען און דוא זאלסט געדענקען דיין דיענסט
 (פלוגית בת פלוגית) מיט דיין הייליגען נאמען וואס הייסט צבאות
 און דוא זאלסט זיך קעהרען צו א מיין געבעט וואס איך טהו
 בעטען, אזוי ווי דו האסט זיך געקעהרט און האסט אנגענו-
 מען דיא תפלה פון אונזער מוטער חנה, עליה השלום, וואס
 איז אן עקרה געווען אין האט תפלה געטהאן, האסטי איהר
 באשעהרט גוטע פרומע קינדער און דוא האסט דערהערט
 איהר געבעט, דאס פון איהר איז ארויסגעקומען דער צדיק
 שמואל הנביא, וואס איז אין דער וואג שאד אזוי גוט וויא
 משה און אהרן. אזוי וויא אין פסיק שטעהט, „משה ואהרן
 בכהניו וישמואל בקוראי שמו קוראים אל יי ויהוא יענב“. און
 זאלסט זיך קעהרען צו א מיין תפלה מיט גענאד און גרויב
 בארעמעהעריגקייט און זאלסט מיך לייטעליגען מיט מתנת
 חנם אין דעם זכות פון די דריי הייליגע מצות וואס דו האסט
 אויג ווייפער געפאטען, דאס איז גדה, חלה, הדלקת הנר,
 וועלכע איך האב מקים געווען. זאלען זיי זיין מליצים פאר
 דיין הייליגען פסא הכבוד, דאס איך זאל זוכה זיין דורך דעם
 דו זאלסט מיר געבען גוטע און פרומע קינדער, וואס זאלען
 זיין תלמידי חכמים. דו זאלסט עפענען זייערע הערצער זיי
 זאלען פארשטעהן דיא סודות פון דיין תורה אין זיין זאלען

משלי דוד

אין קריאת שמע זאגען מיר: וְהָיוּ	חכמות, האט ער געווארפען אויף
אם שמוע תשמעו: לְמַשָּׁל וְ	איהם אן אויג אז ער וועט זיין גוט
נביר האט דערזעהן א גוט קינד, א	פאר זיין טאכטער, ער האט אויג
גרויסען עלוי אין תורה און אין אלע	טער געשיקט א שדכן צום עלויים

קעדרנען פון דיין הייליגען נאמען וועגען. זיי זאלען זיין פריש
 און געזונד און גאנץ אויף אַקע גליעדער, און זיי זאלען גאר
 קיין מום נישט האבען אין דעם גאנצען גוף, און זיי זאלען נישט
 זיין גאר צו לאנג און נישט גאר צו קורץ, נישט צו ווייט און
 אויך נישט צו א שווארץ, נישט איבעריג קלאג און אויך נישט
 גאריש, גאר זיי זאלען זיין חכמים ווי עס באדארף צו זיין, און
 זיי זאלען האבען חן וחסד אין דייןע אויגען און אין דיא ליין-
 טענס אויגען, און איך מיט מיין מאן זאלען זוכה זיין צו דער-
 ציהען זיי אין עושר און אין פבוד, אויף לאנגע יאהרען, און
 קיין שום קינד פון אינזערע קינדער זאלען נישט שטארבען ביי
 מיין לעבען און אויך נישט ביי מיין מאן'ס לעבען, און מיר זאל-
 קען האבען אינזער פרנסה פבוד פון דיין געטרייע פולק
 האנט און נישט דורך הענט פון מענשען, און מיר זאלען קע-
 נען טהאן צדקה און גמילות חסד מיט לייט, און מיר זאלען
 זוכה זיין צו זעהען מיט אינזערע אויגען קינדער און קינדס-
 קינדער זאלען עוסק זיין אין דער תורה און מעשים טובים
 און עס זאל אן אינז מקוים ווערען וואס ישעיהו הנביא האט
 געזאגט: אינזער גאט האט געזאגט, איך וועל מיין זיכער-
 הייט מיט דיר באשטעטיגען און מיין גבואה וועל איך לאזען
 רוהען אויף דיר און מייןע הייד, דאס מיינט מען דיא תורה

משלי דוד

פאטער רייכען דעם שידוך, דער וואס ער גיט פסח אַלפֿים, וועט ער
 פאטער האט אָבער דעם שידוך נישט גאף איהם אליין געבען אייניגע הונ-
 געוואלט, פֿרוקט דער גביר זאגען דערט רענדליך, דער פאטער האט
 דעם פאטער, אז מלבר דעם גביר, אָבער גאף אלץ גיט מסכים גענוע

וואס איך האב געמאכט אין דיין מויל, דאס וועט נישט ווערען
אפגעמאכט פון דיין מויל און פון דייןע קינדער'ס מויל, דאס
האט גאט געזאגט פון אצונד אן ביז אייביג, אמן, פן יהי
רצון, אמן סלה:

סדר פון ליכט צינדען.

אז מען צינד אן ליכט ל'כבוד שבת זאגט מען די ברכה:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של שבת:

ל'כבוד גאט, ל'כבוד אינגער געבאט, ל'כבוד דעם ליעבען
שבת קודש, וואס אינגער הערר גאט האט אונז
געגעבען און האט אונז געבאטען די ליבע מצוה פון הדלקת
הנר, זאל איך זי קענען מקיים זיין און זי זאל זיין געוואויגען
אזוי וויא פ'ל תרי"ג מצות פון פ'ל ישראל, אמן, פן יהי רצון:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה
בית המקדש במהרה בימינו ונתן חלקנו
בתורתך: ושם נעבדך ביראה בימי עולם וכשנים
קדמוניות: וערבה ליי מנחת יהודה וירושלים בימי
עולם וכשנים קדמוניות:

משלי דוד

אויף דעם שידוך. דער גביר וויל פאטער קען ער קיין שידוך נישט
דאך אפער פארט דעם חתן. האט טהאן. דער שדכן האט אפער איהם
ער געשיקט דעם שדכן צום חתן נישט אפגעלאזען, און ווייזט איהם א
נעלבסט. זאגט דער חתן, אז אהן דין אין יורה דעה, אז דער ווען איז

סדר פון ליכט צינדען

רבונו של עולם, מיין מצוה פון די ליכט אנצוינדען זאל אזוי
 אנגענומען זיין. ווי די מצוה פון דעם כהן גדול, ווען
 ער האט די ליכט אין ליעבען בית המקדש אנגעצונדען. "גר
 לרגלי דבריה ואור לנתיבותי" דאס איז טייטש: דינע רייד איז
 אזוי ווי א ליכט צו מיינע פיס און מיינע קינדער זאלען געהן
 אין גאט'ס וועג און דיא מצוה פון מיינע ליכט צינדען, זאגט
 אנגענומען ווערען אז מיינע קינדער'ס אויגען זאלען לייכטען
 אין דער ליעבער הייליגער תורה. אויף מיה אויף בעטען, ביי
 די ליכט, דעם ליעבען גאט פרוקדיא, אז מיין מצוה פון דיא
 ליכט זאל אנגענומען ווערען ווי דאס ליכט וואס האט געברענגט
 פון דעם בוימער אין בית המקדש און איז גישט פארלאשען
 געווארען. בזכות דאס ליכט פון דעם ליבען שבת, זאל מגין
 זיין, וויא דער ליעבער שבת האט מגין געווען אויף אדם
 הראשון, וויא ער איז באהיט געווארען פון א גיכען טוידט,
 אזוי זאל אונזער זכות פון די ליכט מגין זיין אז אונזערע קינד-
 דער'ס אויגען זאלען לייכטען אין דער תורה. זייערע מזלות זאל-
 לען לייכטען אין הימל זיי זאלען קענען פרנסה געבען דיא
 ווייב און קינדער בעין יפה, און אלע אונזערע מצות זאלען
 אנגענומען ווערען, וויא די מצות פון אונזערע אבות ואמהות
 און די שבטים הקדושים, מיר זאלען זיין אזוי ריין, ווי א קינד
 ווערט געבראכען פון זיין מוטער, אמן:

משלי דוד

גיש מחויב צו פאלגען דעם פאטער, ווי בארד אז ער זעלבסט איז מסכים,
 ער האט דעם חתן אזוי לאנג איינ-
 געקענט, ביז וואנען עס איז גענוא-
 רען דער שידוך אהן דעם פאטער'ס
 הסכמה. גאד הנאים קוקט דער פא-
 טער פון חתן און גיש אפ א פריי-
 טען מזל טוט דעם גביר מיט דער

א נייע תחנה נאך ליכט צינדען.

דיא נייע תחנה זאל מען זאגען מיט פונדא ווען מען האט ליכט
אנגעצונדען אויף שבת און יום טוב:

גאט פון דיין פאלק ישראל, דו ביזט הייליג און דו האסט
געהייליגט דיין פאלק ישראל, און דו האסט געהיי-
ליגט דעם שבת, און דו ביזט איינער און די ישראל האסט
אויסערוועהלט פון אלע פעלקער צו דיין דיענסט, און דעם
שבת צו עהרען און צו לייכטען מיט ליכט און צו האבען
פרייד און לוסט אין דיין דינסט אין דיין הייליגען שבת, וואס
מיר זיינען מחויב עהרליך צו האלטען מיט אלע זאכען, אזוי
ווי א מלך האלט עהרליך זיין מלכה, אדער ווי א חתן האלט
עהרליך זיין פלאה, ווייל פיער חכמים האבען אנגערופען דעם
שבת „בת מלכה“ און „פלאה“, איה, דיין מאכטער האב שוין
ליכט געצונדען, צוויי ליכט, ווי דיין חכמים האבען געהיי-
סען: צו די, וואס ווייסען דיין הייליגע תורה צו עהרען און צו
הייליגען דיין גאמען און דעם שבת, אלעמעכטיגער גאט, גיב
מיר און מיין מאן און מיין קינדער און מיין גאנץ הויז-
געזינד דעם הייליגען שבת צו א רוהען און צו א הייליגען מיט
נחת, אין באהיט אונז פון אלע בייזע באגעגעניש אין דעם
היינטיגען טאג, דען דיא רשעים האבען היינט אויף רוה פון

משלי דוד

פלאה, און בעט מען זאהל איהם גער-
בען די אייניגע הונדערט רענדלאך
וואס דער גביר האט איהם צוגע-
זאגט. ענטפערט איהם דער גביר:
יעצט וועל איה גאר נישט געבען.
פריהער האב איה גערעכענט אז
אהן אייך קען דער שידוך גיט זיין,
האב איה אייך געכאטען געלד.

א נייע תחינה נאך ליכט צינדען

דעם ביטערען גיהנום, אזויא זאכטו טיף אויף אין דעם טאג
פון שבת באהיטען פון אלעם בייזען און אלע מיינע ליכט
זאלען לויטער ברענגען צו פארטרייבען דיא בייזע רוחות און
מזיקים, דאס זיי זאלען אוועקפליהען פאר די ליכט, וואס איך
האב אנגעצונדען אויף דעם שבת און זיי זאלען ניט שעדי-
גען דעם מענטש ניט קיין מאן אויף ניט קיין פרוי און קינד-
דער פון דאס פאלק ישראל. הערר פון אלע וועלטען, גיעב
מיר קינדער, וואס זאלען לעהרנען דיין תורה און זאלען אלע
מאל טהאן, וואס דיר געפעהלט אין דיינע אויגען און די אוי-
גען פון לייטען, און שיק אונז דיא ברכה מיט דעם גוטען
מלאך וואס געהט ביי דער רעכטער האנד פון דעם מענטש-
שען און דער בייזער מלאך זאהל בארויף זאגען "אמן" און
מיר זאלען זוכה זיין צו ירשענען דעם טאג "שכבוד שבת".
עס זאהל באויליגט זיין פאר דיר גאט, מיין באשעפער און
מיין ערלייזער, אמן:

א נייע תחינה פון ליכט בענישען: (ספעציעל פאר אמעריקא.)

אָנאַ אל רחום ורחמן, איך בעט דיר ערבארעמדיגער גאט,
הער צו די תפלה פון מיר, דיין דיענסט, וואס שטעהט
איצט פאר די הייליגע בעניש-ליכט, פארנעהם מיין געקעט,

משלי דוד

אָבער יעצט אז איהר האט נישט
מסכים געווען בשום אופן און דער
שידוך איז געווארען אהן אייך, פאר
וואס קוקט אייך געלד? גענוג אז
דער חסד געהט פיעל גערד גבן.
דער נמשל איז: השי"ת האט פביכול
אין טאכטער, דאס איז דיא גשמה
הקדושה, וויל ער טהאן א שידוך

צוליעב זעם זכות פון הדלקת הנר, וואס איך האב איצט
מקום געווען, ואל תשיבנו ריקם מלפניך. און דו זאלסט מיך
ניט אוועקשיקען ליידיג און ניט צוריקווייזען מיין בקשה.

גוטער גאט, אלעמעכטיגער גאט, דו האסט אונז דיין
אלק ישראל געשענקט דיא מתנה טובה דעם שבת קודש,
וואס איז געווען בעהאלטען אין דיינע אוצרות פון ששת ימי
בריאת. דו האסט אונז אויך געגעבען הייליגע ימים טובים
און דו האסט אונז אנגעזאגט אין דיין הייליגע תורה, אז מיר
זאלען אין דיעזע טעג ניט מיהאן קיין מלאכה. מיר זיינען
אויך פערזאנלעך, אז מיר זאלען דיא הייליגע טעג בעשעהנען
מיט גוטע שפייזען און מיט שעהנע קליידער און אפילו דברי
חול איז אויך ניט רעכט אום שבת ויום טוב. דעריבער בעט
איך דיר, רבוננו של עולם, אפשר האב איך נישט אפגעהיט
ריכטיג דיינע שבתים און ימים טובים, זאלסטו מיר מוחל זיין
און דאס זאהל ניט שטערען דיא גוטע מקאים צו בריינגען
מיין תפלה פאר דיין הייליגען כסא הכבוד.

ומפני חטאינו גלינו מארצנו, צוליעב אונזערע זינד זיינען
מיר פערטריעבען געווארען פון אונזער לאנד וואו מיר זיינען
געזעסען בשלום ושלחה, יעדער איינער אונזער זיין ווייניג-

משלי דוד

מיט דעם גוף, פערלאנגט השי"ת אז	פון דער וועלט צו דעם גוף. און די
דער גוף זאהל מסכים זיין צו דעם	נשמה האט איהר שבר בעוונגער
רצון פון דער נשמה זיך עורק צו	בעולם הבא, אזוי ווי די משנה זאגט:
זיין בתורה ובמצות און גוטע מעשים,	אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם
פאר דעם וועט השי"ת געבען גל ה	בעולם הזה וכו', אבער אז דער גוף

שטאק און פייגענבוים און מיר האבען געקענט פינקטליך.
אפהיטען דייע שבתים און ימים טובים אין אלע מצות פון
דער תורה. היינט אבער זיינען מיר אין גלות, וואו די מרדית
הפרנסה, די זארג פון חיונה איז זעהר גרויס און אומשטענדיג
דען בריינגען אפמאהל, אז מען קען נישט האלטען שבת און
יום טוב ווי דער דין איז. הארציגער פאטער אין הימל, שוין
קרוב צו צוויי טויזענד יאהר אז מיר זיינען געגאנגען, אז מיר
ווערען געטריבען פון איין לאנד אין דער אנדערער און מיר
האבען נישט קיין מנוחה. דיין הייליגע תורה אבער מרינגען
מיר שטענדיג מיט זיך און וואו מיר זיינען איז זיא אויך מיט
אונז. די רדיפות וואס מיר האבען געהאט אויסצושטעהן אין
אנדערע לענדער האבען אונז פארטריבען אהער קיין אמע-
ריקא, וואס דיענט אלס עיר מקלט פאר די פארפאלגטע און
געפייניגטע. אבער דער לעבען קומט דא אהן זעהר שווער
און בעזונותינו הרבים מוזען אידישע קינדער מחלל שבת
יום טוב זיין. איך בעשולדיג חלילה קיינעם נישט, אז זיי מווען
דאס פרי צו דערצערנען דין, פרי צו לעסטערען דיין היילי-
גען גאמען. אבער דיא צייט און דיא אומשטענדיגען בריינגען
דאס מיט, זיי מווען דאס לכתחילה אויס נויטה און גאכהער

משלי דוד

איז נישט מסכים צו דער נשמה און	הרע מיט אלע פאזיות הגוף, קומט
ווייל נישט עוסק זיין אין גייסטליכקייט	דער גוף געטען יעצט עולם הזה
אין תורה ומצות, גאר אז די נשמה	ענטפערט מען איהם: וואו ביסט
איז זיך מתגבר און ברעכט דעם יצר	פריהער גענוען? ווארום דו האסט

אויס געוואהנהייט, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט: ווען א מענש טהוט איין מאהל אן עבירה און נאך א מאהל, ווערט עס שוין ביי איהם אזוי ווי א היתר. בעט איך דיר, גאט פון אברהם, פון יצחק און פון יעקב, אז דו זאלסט מיר, מיין מאן און מיין קינדער, בעהיטען און בעשירמען פון חרול שבת ויום טוב. שיק אינז צו אונזער פרנסה בנחה ולא בצער, בהיתר ולא באיסור און מיר זאלען חליצה צוליעב חיונה גיט דארפן מאכען דעם שבת אדער יום טוב וואכעדיג און מיר זאלען קינען רוהען אין די הייליגע טעג און דיענען דיר מיטן גאנצען הארצען.

אנא האל הטוב, איך בעט דיר גוטער גאט, העלף מיר, דיין דיענסט, אז מיין מאן און מיין קינדער זאלען קיינמאל נישט פעהלען ביים שבת אדער יום טוב-מיש, זאלען מיר, רבוננו של עולם, דיין הייליגע טעג גיט פארשטערט ווערען און זאלען דיא מלאכי השלום, מלאכי השרת, מלאכי עדין, וואס קומען יעדען פרייטאג נאכט אין יעדע אידישע הויז, חם וחליצה נישט בלייבען אין ביזן. זאלען זיי אין מיין הויז טרעפן דעם ריכטיגען אידישען שבת און זאלען זיי אונז

משלי דוד

גיט מסכים געווען צו דער נשמה,	וגו' אז דער גוף וועט אויך פאלד
וועט דיא נשמה האבען איהר שבר	מסכים זיין וועל איך אייך גע-
בעילם הרוחני און דער גוף וועט	בען עולם הזה ונתתי סטר ארצכם
יט האבען בעוה"ז קיין נחת. דאס	וגו' וועט איהר גליקליך זיין אויף
מייןט דער פסוק: והיה אם שמוע	דער וועלט אויך:
תשמעו וגו' לאהבה את ה' אלוקיך	

א נייע תחנה פון ליכט בענשען

שטענדיג בענשען: יהי רצון שיהיה פון לשבת הבאה, זל זיין דער ווילען פון גאט פרוך הוא, אז קומענדיגן שבת זאל אויך אזוי זיין. און דיינע הייליגע מלאכים, וואס קומען מיט יעדען יום טוב זאלען פארבלייבען אין מיין הויז און חלילה נישט דארפן אוועקגעהן בבושת פנים. בעשיטין אונז, גאטעניו, מיט דיין גרויסען חסד, ואל תביאנו לא לידי נסיון ולא לידי בזיון, די זאלסט נישט בריינגען מיר, מיין מאן און מיינע קינדער צו דעם נסיון פון חלוד שבת ויום טוב, אום מיר זאלען נישט פארשעהמט ווערען בעיני אלהים ואדם, אין דיינע אויגען און אין מענשענס אויגען. גייעב אויך אלע אידישע קינדער דער פרנסה בריות, אז זיי זאלען חלילה נישט דארפן פארשוועכען דיינע הייליגע טעג און מיר זאלען אלע זוכה זיין קיום שכלו שבת, אמן ואמן.

תחנה ברכת קודש.

א נייע תחנה צו זאגען אלע שבת גאד ליכט בענשען:

אנא תבא לפניה תפילתי ותטה אונקה לשועתי:

אויך בעט דיר גאט, ליעבער גאט, דער גאט פון מיינע עלטערען אברהם, יצחק, יעקב און שרה, רבקה, רחל, לאה, אז עס זאל קומען פאר דיר מיין געבעט און זאלסט גייגען דיין אויער צוויי מיין געשריי:

דינים פון ערב שבת

(א) דער הייליגער שבת איז איינער האט פאשאפען אין זעכס טעג דיא פון די גרעסטע מצות וואס דער הימל און דיא ערד און אלץ וואס אויפערשטער האט אונז יודען גע- אין זיי געפינט זיך און דעם זייערע- טען טאג האט ער גערוהט. און געבען, ער לעהרענט אונז אז גאט

תהנה ברכת קודש

פתח שערי שמים לתפלת אמתה:
רבנו של עולם, עפען דיא טהויערען פון דעם הימל אריינצונעה:
מען די תפלות פון מיר דיין דינקט (פלוניא בת פלוניא), וואס איז
קום בעטען פאר דיר:

תהא השעה הזאת שעת רצון מלפניה:
דיא דאזיגע שעה, וואס איז שטעל מיר אניעדער תפלה טהאן פאר
דיין לעבען נאמען, זאל זיין א באויליגטע שעה צו פאר דיר,
לעורר רחמים וחסדים על ישראל עמה:
צוא דערוועקען פיעל דערבארימקייט און גענאד אויף דיין ארעם
פאלק ישראל, וואס זיינען צושפרייט אויף אלע פיער עקען פון
דער וועלט:

הושיעה את עמך וברך את גלותך:
לעבער נאט, העלף צו דיין פאלק ישראל מיט דיין גרויס דערבא-
רעמקייט און בענטש דיין ארץ ציון מיט ירושלים, וואס
זיינען אפגעטהאן פון זייער קרוין און זייער שיין:

האר פניה אמתנו ורחמנו בגדל צדקתיה:
מאך לייכטען דיין פנים מיט אונז, לעבער הארציגער נאט, און
דערבארעם זיך אויף זיינע לעבע קינדער, וואס האפען צוא
דיר אזוי ווי דיין גרויס גערעכטיגקייט:

מלאכי רחמים ומליצו טוב בעדנו:
לעבער נאט, זיינע מלאכים פון רחמים זאלען זיין גוטע מליצים
פאר אונז, צו שפרעכען פאר דיין כסא הכבוד אלע זכיות

דינים פון ערב שבת

ווייל דאס איז דער גרעסטער עקר	מיר זאלען איהם דיענען מיט אונז
אין אמונה מען זאגל גרויגען אז	זער לייב און לעבען ווייל ער איז
השם ותברך האט באשאפען דיא	מחיה אלע ברואים און משגים אויף
וועלט און אלע ברואים און האט	אלעמען און גיט שפייו צו אלעמען
אונז אויסגעלייזט פון מצרים אז	און אין זיין האנד איז צוא טוידטען

יתחנה ברכת קודש

און אלע מעשים טובים, וואס ווערען געטוהאן דורך דייןע קינדער
ישראל:

ויזכר לפניה זכות יום השבת הקדוש הזה:

און עם זאל פאר דיר געדענקט ווערען, רבוננו של עולם, דער זכות,
וואס דיין ליעב פאלק ישראל פאנגען אן צו היטען דעם ליעבען
הייליגען שבת וואס עם קומט אן:

אשר קדשתי מעת אשר עולמה בראתי:

וואס דוא האסט דעם הייליגען שבת געהייליגט פון דער צייט אן,
וואס דו האסט דיא וועלט באשאפען, אזוי וויא אין פסוק איז
געשריבען: „ויברך אלהים את יום השביעי ויבדל אותו“. גאט האט
געבענטשט דעם זיעבעטען טאג און האט איהם געהייליגט:

קדשנו במצותיה ומטובה שבענו:

רבוננו של עולם, הייליג אונז מיט דייןע הייליגע מצות מיר זאלען
זיין אלע קענען מקיים זיין. און פון דיין גוטס זעטיג אונזער
לייב:

שמחנו שלא יבוא חלול שבת עלידינו:

היט אונז, ליעבער גאט, עם זאל ניט געשעהן דורך אונזערע הענט
קיין חילול שבת חליצה. גאר מיר זאלען איהם הייליג האלטען
פון דער צייט וואס ער קומט אן ביז אין דער צייט וואס ער געהט
אנוועק:

תביט ותציץ מקדושים אותנו לרחמנו:

ליעבער דער דערבארעמיגער פאטער, זאלסט קוקען פון דיא הויכע
הימלען אראפ. צו דערבארעמען זיך אויף אונז דיין ארעם
פאלק ישראל:

דינים פון ערב שבת

און לעבעדיג מאכען, ווייז ער איז
דער באשעפער פון אלץ. איבער
דעם שטעהט דיא מצוה פון שבת
צוועלף מאהל אין דער תורה. דיא
גמרא זאגט: ווער עם האלט שבת
אקוראט שבת ווי דער דין איז, דער-
בענט עם איהם גאט, גלייך וויא ער
וואלט דיא גאנצע תורה מקום גע-

תחנה ברכת קודש.

עם סגולתה בְּחִסְדָּהּ הַטּוֹב לְהוֹשִׁיעַ:

דִּיין גַּעֲלִיעֲבִט פֶּאָלק, וואס אַיינציגען דיין גאָמען און היטען דיין
ליעבֶען שַׁבַּת קודש, זאלסטו מיט גענאד העלפֶען און זאלסט
זיי היטען פון אַלעם בייזען:

וְעָלִי אֲמִתָּה בֵּת אֲמִתָּה יתְעוֹרְרוּ כְתָמֶיהָ הַבָּבִים:

און אויף אויף מיר דיין דיענסט (פלונית) די טאכטער פון דיין דינסט
(פלונית) זאלען דערנוועקט ווערען דיינע פיעל דערבארע מקייט:
ותשלח בְּפִי דְבוּרִים טוֹבִים לְפָנֶיהָ לְבַקֵּשׁ:

און זאלסט אריינשיקען אין מיין מויל גוטע רייד און גוטע בִּקְשׁוֹח
צו בעטען פאר דיר אויף מיר און אויף מיין מאן און אויף מיין
גע קינדער:

שָׁלֵא אֲבִשָּׁל בְּלִשׁוֹנִי לְבָבִי דְבָרִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים:

אויף זאל גישט געשטרויכעלט, ווערען מיט מיין צונג צו ריידען פאר
דיר, ליעבֶער גאט, אונפאסיגע רייד. די רייד פון מיין מויל זאל
זיין מיט גרויס פארקט און ציטערנעש:

וּתְקַבֵּל בְּרָצוֹן אֶת בְּרַכְתִּי עַל גְּרוּת שַׁבַּת קָדְשָׁהּ:

און זאלסט אנגעהמען מיט באויליגונג דיא ברכה, וואס אויף האב
געמאכט אויף די ליכט, וואס אויף האב אנגעצונדען לְכָבוֹד דָּעם
ליעבֶען שַׁבַּת קודש:

וְתִשְׁמֹר אֶת כָּל בְּתֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁרָפָה וְתִבְעָרָה:

און זאלסט היטען אַלע אידישע הייזער, עס זאהל חֲלִילָה גיט קומען
אויף זיין קיין שרפה און קיין ברענונג, בזכות וואס מיר אַלע

דינים פון ערב שבת

ווען. און ווער עס איז מחלל שבת,	יום השבת לקדשו", דו מוזט יעדען
איז גלייך ווי ער האט עובר געווען	טאג געדענקען דעם הייליגען שבת.
אויף די גאנצע תורה. מען מוז אַלע	טוייל דיא דערמאנהונג פון שבת.
טאג געדענקען דעם שבת, אזוי ווי	פלאנצט איין אין הארצען די עקרים.
עס שטעהט אין פסוק: מְכֹבֵד אֶת	פון אמונה, איבער דעם מוז זיין:

תחנה ברכת קודש

וַיִּבְעַר מִהוֹעֵן דְּעַרְלֵיכְטֵען מִיט דָּעם פֿייער פֿון דִּיא לִיכט אין אונז-
זַעַרע הַיִּזְעָר:

וְתוֹכְנוּ שְׁלֹא יִבְעַר בְּלִבְנוּ שׁוֹם בְּעַם וְחֻמָּה:

און בְּזִכּוֹת זֶה זְאָלְסטו אונז מִזְכָּה זיין עִם זְאָל גִּיט בְּרַעַנְען אין אונז-
זַעַר האַרץ קיין שׁוֹם צֶאֱרָען און גְּרִים-צֶאֱרָען צו אִיבִיג. עִם זְאָל
זיין שְׁלֹום וְשִׁלּוּחַ אין אונזְזַעַרע גַּעמֶאָרְקֵען:

וְתֹאִיר אֶת עֵינֵי בְּעָלֵי וּבְנֵי בְּתוּרְתָּהּ הַקְדוּשָׁה:

און אַזוֹיָא ווִיא אִיךָ הָאֵב דְּעַרְלֵיכְט מִיין הוִיז מִיט דִּיא לִיכט, וואס
אִיךָ הָאֵב אָנְזַעצונדען לְכָבוֹד דָּעם הַיִּלִּיגֵען שַׁבָּת, אַזוֹי זְאָלְסטו
דְּעַרְלֵיכְטֵען דִּי אױגֵען פֿון מִיין מאן און מִייענע קינדער אין בִּיין הַיִּי-
לִיגֵער הַתּוֹרָה:

שְׁלַח אִירָהּ וְאַמְתָּהּ הַמָּה וְנַחֲנוּ:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, שִׁיק בִּיין לִיכט און בִּיין וואָהֶרְהֵיט זיי זְאָלְעֵי אונז
פִּיהָרֵען אין דָּעם רַעכְטֶפֶאָרְטִיגֵען וועג צו טָהָאן מִצּוֹת און
מַעֲשִׂים טוֹבִים אַלֶּע אונזְזַעַרע לְעַב טַענִי:

וְתֹאִיר אֶת עִירָהּ יְרוּשָׁלַיִם הַמְּאֻפָּלָה:

און זְאָלְסט דְּעַרְלֵיכְטֵען בִּיין הַיִּלִּיגֵע שְׁטאַדט יְרוּשָׁלַיִם, וואס איז
פֶּאָרְפִּינְצֶטֶערט און פֶּאָרְוויסְט שוין פֿון ווִיפִיעַל הונדערט יאָהר:

אַל תְּשָׁלִיכֵנוּ לָעֵת זְקָנָה וְאַל יִחְשָׁכּוּ עֵינֵינוּ:

לִיעֲבֹעַר דְּעַרְב־אַרְע־מִדְיָנֵער פֶּאָטֶער, דוא זְאָלְסט אונז גִּישָׁט אַוועק-
וואָרְפֵען אין דָּער צֵייט פֿון אונזְזַעַר עֶלְטֶער, און עִם זְאָהָל
גִּיט קוֹמֵען קיין פִּינְצֶטֶערניש אויף אונזְזַעַרע אױגֵען:

דינים פון ערב שבת

דער גענֶטש נוהג זיין, אז ווען עס
טָרעפֿט זיך איהם אין מיטען דער
נאך א שעהן עסעננווארג וואס מען
פֶּאָקומט עס גיט אַלֶּע טאג מוז ער
עס פֶּאָהאַלְטֵען אויף שַׁבָּת. און צו-
לִיעַב דָּעם זאגט מען אין דָּעם יום
אַלֶּע טאג, היום יום ראשון בשַׁבָּת.
יום שני בשַׁבָּת. בְּדִי טען זְאָהָל גַּע-

מזלנו יאיר כוזהר השמש בשמים:

אונזער מזל זאל לייכטען אזוי ווי די שיין פון דער זונן אין הימל
און מיר זאלען געבענשט ווערען פון דיין ליעבען נאמען צו
ליכטיגקייט און צו גוט לעבען. מיר זאלען זוכה זיין צו זעהען דיא
ליכט, וואס מען וועט אנצינדען אין בית המקדש, במהרה בימינו
אמן:

תחנה ווטן יעם ברעכט אויס

א מגפה רחמנא דצלן.

די הייליגע תפילה צו זאגען מיט גרויס פונד ווען יעם איז
א מגפה אין לאנד.

רבון העולמים, הארר פון די וועלטען, בידך נפיש
כל חי, אין דיין האנד איז דאס לעבען פון אלע
לעבעדיגע, בראת תתקן מיני מיתה, דו האסט בער-
שאפען ניין הינדערט מיט דריי-ערליי מינים
מייט צו שטראפען די זינדיגע מענשען. ווען זיי מווען
ניט דיין הייליג רצון. אבער דו ביזט א בעל הרחמים
און ווען די זינדיגע האבען א זכות משפטסט דו זיי
מילד מיט רחמנות, און די תתקן מיני מיתה זיינען

דינים פון ערב שבת

דענקען שטענדיג דעם שבת, ווא-	פון דעם שבת וואס איז שוין גע-
רום דיא קדושה פון שבת ציהט זיך	ווען. און מיטוואך, דאנערשטאג,
אויף דער גאנצער וואך. זונטאג,	פרייטאג, הייסען פאר שבת. ווייל
קאנטאג, ודיענקטאג, הייסען אחר	זיין האבען דיא קדושה פון דעם
שבת. ווייל זיי ציהען דיא קדושה	שבת, וואס וועט קומען:

אויף זיי גיט שולט. רבוננו של עולם, די האסט אויף
אונז אנגעשיקט א מגפה און מיר ווייסען אז די ביזט
גערעכט און דיין משפט איז גערעכט, דען צדיק ה'
בכל דרכיו, דער בורא ברוך הוא איז גערעכט אין
אלע זיינע וועגען. אבער, הארציגער פאטער אין הימל,
אל גא באפק תוכיחנו, שטראף אונז גיט מיט דיין
פעס און זאל דיין מדת הרחמים גובר זיין דעם מדת
הדין אין דעם זכות פון דער תפלה וואס מיר מדינען
איצט תפלה פאר דיר, אזוי ווי אין פסוק שטעהט:
ויעמד פנחס ויפלל ותעצר המגפה. געהם, גוטער גאט,
פון אונז גיט אונזעק אונזערע ליעבע און מדיינערע און
געהם פון זיי גיט אונזעק די וואס זיינען ביי זיי ליעב
און מדיינער, גיעב א בעפעהל צום מלאך המשיח ער
זאל אריינגהאן זיין שווערד אין זיין שייד און ער זאל
מעהר גיט בערויבען עלטערען פון קינדער און קינדער
פון עלטערען. שיק א רפואה שלימה צו די קראנקע
און בעהים און בעשירים די געזונטע אז זיי זאגען
חלילה גיט קראנק ווערען. עגנו ה' עגנו, ענטפער
אונז גאט, און אויב מיר האבען גיט פערדינט דיין

דינים פון ערב שבת

און משרתים זאל מען עפעס אריין מדיין קפיד שבת, מכל שכן ווייג- טער אין די קליינע טעג איז קובאי רעכט עפעס אליין צוא מדיין, בדי די דיענסטען זאלען גיט מדיין אר-	ב) עס איז א מצוה פרייטאג פרייה אויפצושטעהען פרייהער ווי אלע מדיין, בדי מען זאל אלדינג אנגריי- טען אויף דעם הייליגען שבת, און אפילו מען האט א סך דיענסטען
---	--

תחנה ווען עס ברעכט אויס א מגפה ר"ל 61

רחמנות, עשה למען שכיף הגדול, מהו דאם צוליב
דיין גרויסען נאמען, אז ער זאל געאכטעט און גע-
לויבט ווערן. כי לא המתים יהללו יה, דען מייסטע
לויבען גיט גאט. אגא שימה דפעזתינו בנאדך, איה
פעט דיר גאט, מהו אריין אינגערע טרעהרען אין
דיין לאגעל און העלף אונז אז מיר זאלען מעהר גיט
דארפן וויינען. הרה מאף ועזוב חיסה, הער אויף
צו זיין אין פעם און פערלאז דיין גרימזארען און
פערמייד פון אונז אלע קראנקהייטען. זאלען דייע
נוטע מלאכים אריינגעבען א זינען די רופאים אז זיי
זאלען צוטרעפען די ריכטיגע רפואה שלימה לחולי
עמך, און שיק די אמת'ע רפואה צו אדע חולאים.
זכרנו לחיים מקדך חפץ בחיים און זאלען קיינע מחלות
און מגפות שולט זיין אויף אונז און אינגערע קינדער-
לאך. זאל קיינער פון אונז אפגעריסען ווערען פון
דער וועלט פאר דער צייט און זאל קיינער גיט

דינים פון ערב שבת

בייטען שפעט אין דער נאכט אריין.	געגען ביי דער נאכט עסען לעבד
מיר געפינען אין דער גמרא אז די	שבת. און אזויא וויא עס איז נישט
רייכסטע תנאים האבען אליין גע-	רעכט צו געהען מיט'ן פולען בויה
האקט הארץ און אנדערע ארבייט	צו בקלל שבת, אזוי איז אויף נישט
געטאן לעבד דעם הייליגען שבת:	רעכט צו פיעל צו טרינקען פאר
א עס איז רעכט פרייטאג ביי טאג	בקלל שבת. ווארום מען מוז קידוש
וועניג צוא עסען, כדי מען זאגל	מאכען און לעבד שבת עסען מיט

פֿעהלען אין אונזער גבול, פֿדי מיר זאלען דיר קענען
דינען מיט פֿרעהליכע הערצער. רפֿאנו ה' וגרפֿא,
הייל אונז, גאטעניו, רפואת הגוף און מיר וועלען
געהיילט ווערען רפואת הנפש, אמן ואמן.

א בקשה אין ארץ ישראל פאר מנחה.

איד פֿכ"פֿ ניין מנדר די מטבע פאר עניי ארץ הקדושה און ווענען
דעם פֿבוד פון אונזערע עלטערען הקדושים אברהם יצחק
יעקב שרה רבקה רחל ולאה, זייער זכות זאל אונז ביישטעהען אז
מיין תפלה זאל אנגענומען ווערען פאר השם יתברך. יהי רצון, עס
זאל זיין דער ווילען פון דיר, גאט, אונזער גאט און דער גאט פון
אונזערע עלטערען אברהם יצחק יעקב, אז דער זכות פון אונזערע
עלטערען זאל ביישטעהען אויף מיר און אויף מיין מאן און אויף
מיין קינדער און אויף מיין הויזגעזינד עס זאל געצויגען ווערען
אויף אונז די שפע פון ברכה און פון חיים טובים ושלום און פרנסה
טובה ובלתי חסר און גאט זאל אונז געבען עושר ואריכות ימים ושנים,

דינים פון ערב שבת

ריינעם פארשטאנד גישט שפור:
(ד) פֿרייטאג פארנאכט מוז מען איי-
פֿערזעהען די קליידער אויב עס
שטעקט גיט אין זיי קיין גארעל און
אויב עס ליעגט גיט אין די קעשע-
נעס געלד אדער איין אנדער זאך,
וואס מען טהאר שבת ביי זיך גיט
האלטען:
די פארנאכט מוז מען צורעכט מא-
כען דיא פֿעטען און אלצדינג
אין שטוב שעהן און אין דער ארד-
נונג שטעלען און צום טיש גריי-
טען. דער טיש מוז זיין באדעקט
מיט א טישטוך. אויף דעם טישטוך
לעגט מען אנוועק צוויי חלות און פון
אויבען באדעקט מען זיין מיט אן
אנדער טישטוך, אין מען טהוט זיך
אן שעהנע קליידער לכהוד שבת:

און זאגל געבען איין רפואה שלמה צו אלע קראנקע פון ישראל, און
אין זאגל זוכה זיין צו א בנים תלמידי חכמים, וואס זאלען עוסק זיין
בתורה ובמצוות און מאריך ימים ושנים זיין, און דיא ברכה פון
אברהם יצחק ויעקב זאגל אויף אונז קומען, און דער זכות פון דער
מצוה פון הדלקת נר של שבת זאל אויף אונז ביישטעהען, אמן:

תחנה פון שבת פריה.

דיא תחנה זאגט מען שבת פריה:

אלע צייט וועל איך לויבען דיר גאט, מיין גאט און גאט
פון מיינע עלטערען, וואס האט מיך דערנעהרט און
געשפיזט פון מיין יוגענד אן ביז דעם היינטיגען מאג, און
זאל מיר ווייטער דערנעהרען דורך דעם ווילען פון זיין דער-
בארעמקייט וואס ער איז גאהענט צו אלע וואס רופען איהם
מיט וואהרהייט. ליעבער גאט, איך בעט דיר דו זאלסט נישט
פארשעהמען מיין תפלה און זאלסט זי אנגעהמען אזוי ווי דו
האסט אנגענומען דיא תפלה פון אונזער מוטער חנה און
האט געוואונען איין זון שמואל הנביא, וואס איז גלייך גע-
שעצט וויא משה און אהרן, און אזוי ווי דו האסט אנגענומען
דיא תפלה פון בת שבע און זי האט תפלה געמאכט זי זאל
א זון געווינען מיט דוד המלך עליו השלום און וויא דו

משלי דוד

אין דער פרייטאג צו באקטיגער	שטארט, האט באגעגענט אין גאט
שמונה עשרה זאגען מיר:	א בעקאנטען ארעמען מענטשען פון
אחה חרשת את יום השביעי לשמה.	זיין היים. ער איז צו איהם צוגע-
למשל: א גביר. וועלכער האט גיט	גאנגען. און הויבט זי א נאכצו-
וואינט נייט פון זיין געבורטס-	הרגעה. וואס הערט זיך אין זיין גע-

האסט אנגענומען די תפלה פון אסתר המלכה און זיא האט
 חן געהאט ביי אחשוורוש, און האסט באשירעמט דיין פאלק
 ישראל פון דער האנט פון המן הרשע, קיין שונא זאהל ניש
 האבען קיין שליטה איבער אונז אלע טאג פון אונזער לע-
 בען, אמן סלה:

ליעבער גאט, הער מיין תפלה און לאז מיר געניסען דעם
 זכות פון אלע צדיקים וחסידים, וואס האבען דיך
 געדיענט מיטן גאנצען הארצען און מיט גערעכטיגקייט, און
 דא זאלסט מיר מאכען געניסען דעם זכות פון אלע קדושים
 וואס האבען זייערע לייבער איבער געענטפערט פאר דיין
 הייליגען נאמען, לייז אונז אויס פון דעם ביטערען גלות, וואו
 מיר זענען שוין אזויא לאנג, אזוי גלייך וועלען מיר דיך בע-
 טען, ל'בער גאט, דאס דו זאלסט עפענען אלע שערי רחמים
 און דא זאלסט אונז ענטפערען מיט דער בארעמקייט און
 זאלסט אונז געבען לייטזעליגקייט אין דייןע אויגען און אין
 אלע אונזערע אנזעהער, און דו זאלסט אונז ערנעהרען פון
 דיין מילדע האנד און באהיט מיר פאר אלע בייזע מחשבות,
 גיעב מיר אין מיין הארץ איך זאהל דיך דיענען מיט ליעב-
 שאפט, און באצווינג אלע צייט מיין יצר הרע, דאס ער זאל

משלי דוד

בורטם שטאדט, וואס מאכען לייגע
 עלטערען, לייגע קרובים? האט
 איהם דער ארעמאן נישט געענט-
 פערט. דער גביר האט גערעכענט
 אז דעם ארעמאן איז א שאד זיין
 צייט, דען ער בארר געהען פארדי-
 גען פאר דעם טאג זיין לעבענס-
 מיטעל, רופט זיך אפ דער גביר
 וויפיעל פארדיענט איהר איין טאג?
 ענטפערט ער: צוויי טאלער, זאגט
 דער גביר, איך געהם אייך צו מיר
 אויף היינטיגען טאג און וועל אייך

גישט קענען געוועלטיגען אויף מיר. ליעבער גאט פון דער
גאנצער וועלט, היט מיר און אלע מיינע ליעבע פריינד און
פיל ישראל, פון אלע גזירות רעות, פון אלע שונאים הענד,
פון תפיסה און פון דברי שקר און פון בקבולים און פון אלע
בייזע באגעגעניש, און גיב מזל און ברכה והצלחה אין אלע
אונזערע עסקים, און גיעב מיר גוטע און פרומע קינדער און
העלף זיי, דאס זיי זאלען תורה לעהרנען און מצות האלטען.
זאגסט אונז באהיטען אזויא וויא דוא האסט באהיט אברהם
אבינו עליו השלום פון דער האנד פון נמרוד, און יעקב
אבינו — פון דער האנד פון עשו און לבן, און אזוי וויא דו
האסט מציל געווען משה רבינו עליו השלום פון דער האנד
פון פרעה, און דוד המלך — פון דער האנד פון גלית הגלשתי,
און חנניה, מישאל ועזריה — פון דער האנד פון נבוכדנצר,
ווען ער האט זיין קאלף-אוינען אריינגעווארפען. און
וויא דו האסט מציל געווען דניאל פון דעם לייבען-גרוב, און
מרדכי און אסתר פון דער האנד פון המן הרשע, אזוי זאגסט
דו אויך באהיטען דיין ארעם פאלק ישראל פון אלעם בייזען,
און דו זאגסט אונז שיקען פריעדען אין זאגסט אונז באהי-
טען פון אלע קראנקהייטען, אונזערע פיינד זאלען אונז גישט

משלי דוד

געבען דאפעלט, און דערצו גאט
עסען און טרינקען אויך, גאר איהר
זאלט מיר אויף אלעם, וואס איך
וועל ביי אייך פרעגען גענוי ענט-
פערען. דער ארעמאן איז מרוצה
געווארען און איז געגאנגען מיט
גביר צוא איהם אהיים. זיי האבען
זיך ביידע געוועזט עסען, הייבט אן
דער גביר וויעדער זיך גאקצופרע-
גען וואס עס הערט זיך אין זיין גע-
בורטס-שטאדט, וואס מאכען זיינע
עלטערען? דער ארעמאן שווייגט

תחנה פון שבת פריה

פארשעהמען, און זאלען אונז נישט דערשרעקען מיט דער-
שרעקעניש, און שעדיגען מיט שאדען, און זאלסט פל ישראל
אפהיטען פאר אלעם ביזען, אויב, ביי טאג און ביי נאכט.
אמן:

תחנה מקרא קודש.

ווען מען בענטשט ראש חודש זאגט מען פריהער די תחנה
און נאך דעם זאגט מען די תחנה וואס געהערט צום חודש:

דריי דעם, עס זאל זיין דער ווילען פאר דיר גאט, דער גאט פון
אונזערע הייליגע אבות, אברהם, יצחק ויעקב, גאט וואס איז
א גרויסער און א שטארקער און א פארקטיגער, דאס דו זאלסט זיך
דערבארעמען אויף מיר און זאלסט באגליקען מיינע וועגען און
זאלסט זיין אין מיין הילף און אין דער הילף פון מיין מאן און מיינע
קינדער און פון גאר מיין הויזגעזינד. דו זאלסט אונז באשירעמען פון
דער האנד פון א רויבער און א גזלן און א שלעכטען מענטש, און
פון אלערליי פורעניזות וואס שטורמען צו קומען אויף דער וועלט,
זאלסט דו אונז אפהיטען מיך און מיין מאן און גאר מיין הויזגעזינד,
און זאלסט אונז געבען אונזער פרנסה מיט כבוד נישט דורך שאנד,
פון דיין פולער האנד, און מיר זאלען נישט דארפען אנקומען צו א
בשר ודם, דען דו ביסט דער גאט, וואס דו שפייזט פון דעם גרויסען

משלי דוד

זייטער. טראכט זיך דער גביר: מן	פען, און האט אזוי אפגעשלאפען א
הסתם נאך דעם עסען וועט ער גע-	צייט ביז עס איז אנוועק דער טאג.
וים דערצעהלען ווי האפען שוין	אז דער ארעמאן איז אויפגעשטא-
אפגעגעסען און אויף אויסגעטרונ-	גען. האט דער גביר אויף איהם
גען א רעכט ביסעל משקה. האט	אנגעפאנגען צו גליינערען זיך און
זיך דער ארעמאן צוגעלעגט שלא-	האט איהם געזאגט: ווי זייט איהר

וויזיל-טיר ביז צו א ווארים. ליעבער גאט, פיהל אן מיינע הענד פון
דיין רייכער גאב, און שיק ברכה און הצלחה אין גאר דיא ווערק פון
מיין מאן, און פון מיינע הענד, דאס מיר זאלען אונזערע קינדער
גרינג מגדל זיין און מיר זאלען אין זיי זעהען פיעל גחתי און מיר זאל-
לען קענען ממלא זיין זייער באדערפעניש, אונזערע זיהן זאלען מיר
קענען דערנעהרען צו לערנען דיין הייליגע תורה ומצוות און מעשים
טובים, און אונזערע טעכטער זאלען מיר קענען גוטע און פרומע
מאנען געבען. לעבעדיגער גאט, וויא מיר טהוען אצונד בענטשען
דעם חודש, וואס עס וועט זיין, אזוי זאלסטו איהם בענטשען מיט
דיין גרויס דערבארעמקייט און זאלסט אפהיטען דעם חודש און אלע
חדשים פון א גאנץ יאהר און אלע יאהרען, און זייט מיר וועלען לע-
בען באשירעם אונז פון אלעם בייזען און עס זאהל גיט געוועלטיגען
אין אונז און אין אונזערע מאנען און אונזערע קינדער און קינדס-
קינדער ביז אלע דורות קיין שום שלעכטקייט און קיין שום שלאפ-
קייט, און אין אונזערע קינדער זאל גיט געוועלטיגען דאס קראנקייט
וואס הייבט אספּרה, וואס קומט טוידטען קליינע קינדער, און דיא
טראגעדיגע ווייבער זאלסט דו דערבארעמען מיט דיין דערבארעמ-
קייט, עס זאהל זיין נישט זיין שווער דאס טראגען און זאלן חלילה
נישט מפיל זיין פאר דער צייט. און ווען עס וועט דערפיהלט ווערען
זייער צייט צו געווינען דאס קינד זאלסט דו שיקען זיינע גוטע
מלאכים צו היטען זיי פון אלעם בייזען, און דאס קינד זאהל ארויס-

משלי דוד

דאס אזוי אונפארשעהקט, איך גע-	וואס עס הערט ויף אין דער היים
צאל דאך איך פאר היינטיגען טאג	און לסוף קאט איהר אויסגעבראכט
דאפעלט נוי פיעל איהר קאט מיר	א גאנצען טאג און אויף דעם וואס
געבעטען. און איך קאב איך גאך	איך קאב איך געפערענט קאט איהר
דאצו געגעבען עסען און טרינקען	מיר אויף קיין ואך נישט געענט-
אום איהר זאלט מיר דערצעהלען.	פערט! געהט ווייטער שלאפען.

געהען אין א נומע שעה אהן א שום שטרויכלונג, און עס זאהל גיט
געשעהען קיין שום שלעכטיקייט צו דער געווינערען און צום קינד:
רבונג של עולם, געהם אן אונזער געבעט. איידער איך שריי צו דיר
זאלסט דו מיר ענטפערען, אזוי וויא אין פסוק שטעהט: „והיה טרם
יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע“, עס וועט זיין, איי-
דער זיי וועלען רופען וועל איך זיי ענטפערען, ווען זיי האלטען נאך
אין זייערע רייד וועל איך זייער בקשה הערען, אמן:

אנא איך בעט דיר גאט מיין גאט, דער גאט פון מיינע עלטערען,
דוא האסט מיר באשאפען און האסט מיר מגדל געווען און
האסט מיר געשפייזט און ערגעהרט ביז היינטיגען טאג, און איך
מיט מיין גארשקייט האב איך דיר געצאהלט מיט דעם וואס איז
גישט גוט אין דיינע אויגען, און האב דיר דערצעהרענט מיט מיינע
גיינע מעשים טאג ביי טאג, איצט וויס איך אז איך האב מיר בע-
גארשט און האב פיעל געגרייזט, בעט איך דיר, דערבארעמינער
פאטער, איך צורייס מיין הארץ פאר דיר מיט מיין זיפצען אין
פארבארגעניש טהוט מיין לייב וויינען, און איך בעט דיין דערבאר-
רעמקייט און דיין געגאד ווי איין עני ביי דער טהיר, דאס דו זאלסט
ממלא זיין אלע מיינע תפלות און בקשות פון מיין טיעפען הארצען,
איך (פלוגית בת פלוגית) וואס שטעהט פאר דיר מיט גרויס צופרא-
בענקייט און שריי און בעט פון דיין גרויסען גאמען דוא זאלסט מיר
זיין צו הילף, און דיין רעכטע האנד זאהל מיר אינגטער לעהנען, און
נומע מליצים זאלען שטעהן און בעטען פאר מיר און פאר מיין מאן
און מיינע קינדער, געלויבט ביסטו גאט, וואס הערט די תפלה:

משלי דוד

איהר וועט ביי מיר א פרוטה גישט איהר וועט ביי מיר א פרוטה גישט
באקומען. דער גמשל איז: אין מיט זיי לערנען שבת און יום טוב
מדרש שטעהט אז השם יתברך דיא דינים וואס עס איז שוין צום
טאג, ווייל דער טאג שבת איז מיי-

רבוננו של עולם, אויב איך בין נישט ווערטה דאס דו זאלסט מיין תפלה אויסהערען, געדענק מיר דעם זכות פון אונזער פאטער

טער אברהם, וואס האט געמאכט אכפערען דיין נאמען אויף גאר דער וועלט. ליעבער גאט, גיעב אונז אונזער פרנסה ברוח אין זיין זכות, וואס ער האט פיער טהירען געמאכט אין זיין שטוב, פון וואס פאר א זייט דיא אורחים וועלען אנקומען, זאלען זיי גלייך אין זיין שטוב אריינגעהען, און האט זיין געגעבען עסען און טרינקען. זיין מזכה מיר און מיין מאן, מיר זאלען מגדל זיין אונזערע קינדערלאך, עס זאל חלילה נישט שטארבען קיינער פון אונזערע קינדער פאר אונזער לעבען, אין זיין זכות, וואס ער האט זיין איינציגען זון גע- וואלט מקריב זיין פאר א קרבן, אזוי ווי דו האסט איהם געפאטען:

זכור, געדענק אונז דעם זכות פון אונזער פאטער יצחק, וואס ער איז צו דער עקידה מיט א פרעהליך הארץ געגאנגען, כדי

צוא ערפיהלען דיין ווילען און דיין געפאט און האט זיין האלז אויס- שטרעקט צו דעם שעכט-מעסער. זיין זכות זאל אונז ביישטעהען, דאס מיר זאלען חלילה נישט געטוידטעט ווערען דורך א שווערד פון א גזלן און א רוצח. אין אזוי וויא דו האסט געשיקט ברכה אין דיא ווערק פון זיינע הענד, אזוי זאלסטו שיקען ברכה אין דיא ווערק פון די הענד פון מיין מאן צו ברכה און הצלחה און אלעם גוטען:

זכור, געדענק אונז דעם זכות פון אונזער פאטער יעקב, וואס פון וועגען די ברכות האט ער גלות געליטען צוויי און צוואנציג יאהר. זאלסטו אונז באשירעמען פון פיין און גלות מיר זאלען חלילה

משלי דוד

גער, איך האב איהם אויף תורה גאנצע וואך פרנסה, דען דער טאג ומצות, צו דערצעהלען דיא וואונד- שבת איז משפיע אויף אלע ששט דער פון דיא אבות הקדושים, און ימי המעשה, דאס מיינט מען אפה פאר דעם וועל איך אייך געבען א קבשם את יום השביעי, דוא האסט

גישט דארפֿען זיין גע וַנֶּדְ, און אזויא וויא דוא האסט געשיקט גוטע
מלאכים, וואס זיי האבען איהם געבראכט דיא שאף פון לבן, אזוי
זאלסטו, ליעבער גאט, שיקען אונז גוטע מלאכים צו ברענגען אונז
שפע אין אונזער פרנסה. און דיא ברכות וואס אונזער פאטער יעקב
איז געבענשט געווארען פון זיין פאטער יצחק זאלען אלע אויף אונז
געשעהען:

זכור, געדענק אונז דעם זכות פון שרה, רבקה, רחל וְלֵאָה. איבער
דעם זכות פון זייערע גוטע מעשים, זאלסט דו פארנעהמען
מיין געבעט, און זאלסט בענטשען דעם חודש, וואס מיר בענטשען
אזונד, און דו זאלסט באנייען אויף אונז דעם חודש צו גוטען און צו
בענטשונג און דו זאלסט אונז געבען א לעבען פון פרייד, א לעבען פון
ברכה, א לעבען פון פרנסה, און שטארקייט אין אונזערע ביינער.
מיר זאלען מורא האבען צו טהאן אן עבירה, מיר זאלען ניט ווערען
פארשעהמט פאר קיינעם, מיר זאלען האבען רייכקייט און כבוד,
מיר זאלען אין זיך האבען ליעבשאפט צו דער תורה און מורא פאר
השם יתברך. און זאלסט דערפיהלען דיא פערלאנגען פון אונזער
הארצען צו גוטען צוליעב דעם זכות פון דער תפלה פון רבים, אמן:
אל רחום וחנון, גאט דאס דו ביסט איין דערבארעמדיגער און איין
לייטעליגער. העלף ביין פאלק ישראל און שטרעק אויס דיין
האנד צוא געהומען זייער געבעט. דוא האסט אונז דעם טאג ראש
חודש געגעבען צו א פארנעבונג צו אונזערע זינד. און אונז ווייבער.

משלי דוד

געהייליגט דעם זייערעטען טאג. שלאפען און ניט פערברענגען אין
לשכה, גאר צו דיין הייליגען גאמען נארישקייטען, גאר אין עבודת השם
וועגען. דערפון דארף מען א מוסר לעהרנען אז מען זאל חס ושלום
בעם הייליגען טאג שבת ניט פאר-
שלאפען און ניט פערברענגען אין
נארישקייטען, גאר אין עבודת השם
יתברך, ווייל דאס איז גאר ניט אונז-
זער טאג, גאר יומי של הקדוש ברוך
הוא:

האסטו דעם ראש חודש געגעבען אלס א יום טוב, דאס מיר טארען
 קיין שווערע מלאכה ניט טהאן, ווייל אין דער צייט ווען דיא יודען
 האבען דאס עגל געוואלט מאכען, האבען זיי צוא זייערע ווייבער
 געזאגט: דאס זיי זאלען זייער ציערונג פון גאלד געבען מען זאהל
 פון דעם דאס עגל מאכען, און דיא ווייבער האבען ניט געוואלט זיי
 געבען, דארום האסטו אונז דעם טאג ראש חודש געהייליגט, דאס
 מיר זאלען קיין מלאכה נישט טהאן. אצונד געדענק אונז דעם חודש
 און מעק אפ די זינד פון דעם עגל און ברענג אונז אליהו הנביא און
 משיח, דאס זיי זאלען אונז אויסלייזען, במהרה בימינו, אמן!

נאך דעם זאגט מען דיא תחנה וואס געהערט צו דעם חודש:

ווען מען בענטשט ראש חודש מרחשון אזוי זאגט מען דיא תחנה.

רבון כל העולמים, הערר פון אלע וועלטען. שומע תפלה
 כל פה, דו הערסט די געבעט פון אלע מיילער. מיר
 קומען אצונד בענטשען דעם חודש מרחשון. דאס אין דעם
 טאג ראש חודש איז פערטיג געווארען דער ערשטער בית
 המקדש מיט זיין גאנצקייט און ציערונג. דארום ליעבער
 גאט, בענטש דעם חודש און שיק אונזער אויסלייזער און בוי
 דעם בית המקדש, אזוי וויא דו האסט אונז צוגעזאגט, און
 דער כהן גדול זאל שטעהן און פארבעטען אונזערע זינד!

מולדות לחודש חשון

תרע"ו) דער מולך איז דאנערשטאג	תרע"ח) דער מולך איז דיענסטאג
אונזער 7 מינוט מיט 10	פאר-טאג 56 מינוט מיט 1
חלקים נאך 7. (ראש חודש	חלקים נאך 8. (ראש חודש
איז) פרייטאג און שבת.	איז) דינסטאג און מיטוואך.

נון מיר קומען אצונד בענטשען דעם חודש מרחשון, דאס
 אין דעם עלפטען טאג אין איהם האט אונזער מוטער
 רחל געבוירען איהר זיהן בנמיין, און ווייל זיא איז שוועהר צו
 קינד געגאנגען איז זי פון דער וועלט געגאנגען, שטעה אויף
 אונזער געטרייע מוטער רחל פון דיין קבר און קלאפ אן אין
 די טהויערען פון רחמים און ערוועק דיא ערבארעמקייט פון
 דעם אלעמעכטיגען גאט, דאס ער זאהל מקים זיין, דאס וואס
 ער האט דיר צוגעזאגט, דען אז מען האט דיא אידען אין
 גלות געפיהרט, האט מען זיי געפיהרט נישט ווייט פון דעם
 קבר פון אונזער מוטער רחל, האבען זיך די ישראל אויסגע-
 בעטען ביי דעם שונא אז זיי זאגען געהען אויף איהר קבר,
 און ווי די ישראל זענען געקומען אויף דעם קבר און האבען
 אנגעהויבען צווא שרייען און וויינען מיט א ביטער געש-
 .מוטער, מוטער, ווי קאנסטו דאס צוועהען אז מען זאל אונז
 פיהרען אין גלות אריין, און מען זאל אונז אנטהאן אזוי פיעל
 לייד, איז אונזער מוטער רחל ארויפגעגאנגען צווא השם
 יתברך מיט א ביטער געשריי און האט געזאגט: רבוננו של
 עולם, דיין רחמנות איז דאך פיעל גרעסער פון דיא רחמנות
 פון א פשר ודם, פון דעסטוועגען האב איך דאך רחמנות

מולדות לחודש חשון

תרע"ט) דער מולד איז שבת גאך	תר"פ) דער מולד איז פרייטאג פריה
האלבען טאג 44 מינוט מיט	17 מינוט מיט 11 חלקים גאך
16 חלקים גאך 12, (ראש	10, (ראש חודש איז) פרייטאג
חודש איז זונטאג און קאנ-	און שבת.
טאג.	

געהאט אויף מיין שוועסטער לאה, ווען מיין פאטער האט
איהר פארביטען און האט זי געגעבען צו א מיין מאן יעקב
אויף מיין ארט, און האב נאך צו איהר סמנים געזאגט, וואס
מיין מאן האט מיט מיר געשמועסט פֿרי מיין מאן זאל מיינען
אז איך בין דאס, וויא עס איז מיר די זאך וועה געווען, נאר
פון וועגען רחמנות פון מיין שוועסטער האב איך דאס גע-
טוהאן. און דוא נאט ביסט דאך איין רחום וחנן, דארפסטו
אונדאי רחמנות האבען אויף מיינע קינדער. האט א קול פון
דעם הימל געענטפערט: „דו האסט רעכט, איך וועל דייע
קינדער בעפרייען פון דיא צרות און וועל זייא אויסלייזען פון
זייער פיין:

עוֹרָה נָא, דערוועק דיך אצונד אויך אונזער מוטער רחל
און שטעה אויף פון דיין קבר און שטעל דיך פאר
דעם פסא הכבוד און בעט פאר דייע קינדער, וועלכע זיי-
נען געגליכען צו שעפעלאך, וואס זיי פלאנדזשען אין וועג,
דאס השם יתברך זאל אויף זיי בענשען דעם חודש מרחשון
צום לעבען און געזונד און פרנסה מיט אלעם גוטען:

קוֹמָה, שטעה אויף, בנימין בן יעקב אבינו עליו השלום,
שטעל דיך ביא דער רעכטער האנד פון דיין מו-

מולדות לחודש חשון

תרפ"א) דער מולד איז דיענסטאג	תרפ"ב) דער מולד איז מאנטאג נאך
אָבענד 6 מינוט מיט 5 חלקים	האלבען טאג 39 מינוט נאך
נאך 7. (ראש חודש איז)	4. (ראש חודש איז) דינסטאג
דינסטאג און מיטוואך.	און מיטוואך.

תחנה מקרא קודש

מער רחל און העלף איהר בעטען ביא דעם אלטעכטיגען
גאט, דאס דער חודש מרחשון וואס דו ביסט געבארען גע-
ווארען אין איהם זאל דיין זכות אצינד אונז ביישטעהען. און
ווען מיר קומען אצינד אפ די זינד, וואס די ברידער האבען
פערקויפט יוסף, זאל הישם יתברך געדענקען דיין זכות דען
דוא ביסט דאך אין זייער עצה גישט געווען און האסט דיינע
קינדער געמען געגעבען גאך די צרות פון דיין ברידער יוסף.
אצינד זאהל אונז דיין זכות אנטיקענען קומען מיר זאלען פון
אלע צרות באשרעמט ווערען. און דער חודש מרחשון זאל
געבענטשט ווערען לברכה והצלחה, אמן:

ווען מען בענטשט ראש חודש כסליו זאל מען די תחנה זאגען:

אל מלך יחיד שליט בעולם, גאט איינציגער קעניג, וואס
געוועלטיגט אויף גאר דער וועלט. מיר קומען אצינד
צו א בענטשען דעם חודש כסליו, וואס אין דעם פערצעטען
טאג אין דיעזען חודש האט אונזער מיטער לאה געבוירען
איהר ערשטען זידן ראובן. רבונז של עולם, דו מווסט דער-
הויבען אלע גידעריגע און מווסט באגליקען דעם מענטשען
וואס איז אין א גידעריגען שטאנד. געדענק אונז דעם זכות
פון אונזער מיטער לאה, וואס זי האט פיעל מרעהרען פער-

מולדות לחודש כסליו

תרע"ז דער מולד איז שבת פריה תרע"ח דער מולד איז מיטוואך ביי

טאג 40 טינוט מיט 5 חלקים

51 טינוט מיט 11 חלקים גאך

גאך 4. (ראש חודש איז) דא-

7. (ראש חודש איז) וונטאג.

גערשטאג און פרייטאג.

גאסען דאס זי זאהל אין דעם גורל פון עשו נישט אריינפאלען,
 דען לייט פלעגען זאגען: יצחק האט צוויי זיהן, דער על-
 טערער איז עשו און דער אינגערער איז יעקב און לכן האט
 צוויי טעכטער, דיא עלטערע איז לאה און דיא אינגערע איז
 רחל, מסתמא וועט לאה פאלען אין דעם גורל פון דעם על-
 טערען זיהן פון יצחק, דאס איז עשו, און רחל וועט פאלען
 אין דעם גורל פון יעקב, דארום פלעגט אינגערער מוטער לאה
 וויינען און קלאגען טאג ביי טאג דאס זי זאל אין דעם גורל
 פון עשו נישט פאלען, און דו גאט האסט איהר מזל דערהוי-
 בען און זי איז צו יעקב גענומען געווארען און האט אין דעם
 חודש כסלו איהר ערשטען זיהן ראובן געבארען:

עבדרי נא, שטעה אויף אינגערער מוטער לאה און שטעל זיך
 פאר דעם כסא הכבוד צו א בעטען פאר דייניי קינד-
 דער און אויף פיר מיר דיין טאכטער (פלוגית בת פליגית) צוויי-
 שטען זיי, דאס איז און מיין מאן זאלען מיר זוכה זיין צו מגדל
 זיין אינגערע קינדערלאך, און אינגערע ליעבע טעכטער זא-
 לען חליצה נישט פאלען אין דעם גורל פון שלעכטע מענער,
 און עס זאל דערהויבען ווערען דאס מזל פון אינגערער פרנסה
 דאס מיר זאלען קענען זיין גוטע און פרויע מענער געבען
 דאס זיי זאלען גוטע און פרויע קינדער האבען:

מולדות לתודש כסלו

תרע"ט) דער מוֹקֵד איז מאנטאג פאר	תר"פ) דער מוֹקֵד איז שבת צו נאכט
טאג 28 מינוט מיט 17 חלקים	1 מינוט מיט 12 חלקים נאך ג
נאך 1, (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) וונטאג.
דיענסטאג	

אתה האל עושה פלאות, דו גאט וואס דו טהומט וואו-
 דער אלע צייט, מיר קומען פאר דיר אצונד דעם
 חודש כסלו בענטשען דאס דוא האסט אין דעם חודש גע-
 טהאן וואונדער אין די טעג פון מתתיהו כהן גדול חשמונאי
 מיט זיינע קינדער, ווען אנטיוכוס איז אויפגעשטאנען אויף
 דיין פאלק ישראל צו מאכען פארנעמען זיי דיין תורה און צו
 אראפפירען זיי פון דיא געזעץ פון דיין ווילען, און ווען זייא
 זיינען געקומען אין בית המקדש אריין און האבען מטמא
 געווען אלע זאכען, האסטו א גס געטהאן, דאס מען האט
 א קריגעל בויס-אויף געפונען, וואס עס איז מיט דער חתימה
 פון כהן גדול גע'חתמעט געווארען און עס איז נאר גענוג
 אויף געווען אויף איין טאג צו ברענגען אין דער מנורה איז א גס
 געשען און עס האט אכט טעג געברענגט, און די יודען האבען
 מלחמה געהאלטען מיט די פיינד און האבען זיי בייגעקומען.
 אזוי אויך, ליעבער גאט, זאלסטו גערוועקען דיין דערבאר-
 רעמקייט צו טהאן מיט אונז נסים ונפלאות און זאלסט דער-
 זייכטען אונזער מזל און גוטע פרנסה און מיר זאלען זוכה
 זיין צו צינדען ליכט אין בית המקדש, במהרה בימינו, אמן;
 זכור לנו אב הרחמן, געדענק אונז דערבארמיגער פאטער,
 דעם זכות פון דער צדקת יהודית, וואס דורך איהר

מולדות לחודש כסלו

תרפ"א) דער מוֹלֵךְ איז דאנערשטאג	תרפ"ב) דער מוֹלֵךְ איז מיטוואך פֿריה
פֿריה 50 מינוט מיט 6 חֲלָקִים	28 מינוט מיט 1 חֲלָק גאָ 5
גאָ 7. (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) דאנערשט
זאנערשטאג און פרייטאג,	טאג און פרייטאג.

איז דער גם געשעהען און זיא האט ביי אנטיוכוסן דיא קאפ
 אראפגענומען. זיא זאל שטעהען און זיין א גוטע מליצה פאר
 מיר און מיין מאן און מיינע קינדער און קינד'ס קינדער, מיר
 זאלען חלילה קיין אקמנות נישט בלייבען און אונזערע קינדער
 קיין יתומים. זיי זאלען נישט דארפן אונטער פרעמדע הענד
 זיין. פרוך שומע תפלה, געלויבט ביסט דו גאט, דאס דו
 הערסט די געבעט פון דיין פאלק ישראל:

ווען מען בענטשט ראש חודש טבת זאל מען דיענע תחנה זאגען:

אלהים פֿרוב רחמיה הושיענו מצרותינו, גאט, מיט דיין
 גרויס דערבארעמקייט העלף אונז פון אונזערע
 צרות ווען מיר קומען פאר דיר איצונד דעם חודש טבת
 בענטשען. אין דעם חודש איז אונזער פאטער אברהם גע-
 שטארבען. דארום, רבוננו של עולם, געדענק אונז זיין זכות,
 וואס ער האט זיך געלאזט אין קאך-אויבען אריינוארפען
 פון וועגען דיין ליעבען גאמען, ווען גמרוד הרשע איז אויפ-
 געשטאנען אויף איהם אזוי האסט דו געשיקט דעם מלאך
 מיכאל, דאס ער זאהל קיהלען דאס פייער פון דעם קאך-
 אויבען און אברהם זאל גיצול ווערען. אזוי, רבוננו של עולם,
 זאלסט דו שיקען גוטע מלאכים צו באהיטען אונז היינטיגען

מולדות לחודש טבת

תרע"ז) דער מולד איז זונטאג אבענד	תרע"ח) דער מולד איז פרייטאג פאר
35 מינוט מיט 12 חלקים גאך	טאג 24 מינוט מיט 6 חלקים
8, (ראש חודש איז) מאנטאג	גאך 5, (ראש חודש איז) שבת
און דיענסטאג.	און זונטאג.

תהנה מקרא קודש

חודש און אלע חדשים פון א גאנץ יאהר, פון שריפות און
הזיקות און עם זאהל גיט שולט זיין אין קיין שטוב קיין פייער
און קיין ברענונג אין קיין שום שרעק, נאר עם זאל לייכטען
אונזער מזל וויא דער מארגען-שטערן אין הימל און וויא
דיא זונן אין מיטען טאג און קיין שונא זאהל אין אונז גישט
דערפֿרעהט ווערען:

אל פודה מכל צרה, גאט וואס לייזט אויס זיין פאלק ישראל
פון אלע לייד, ווען מיר קומען פאר דיר יעצט דעם
חודש טבת בענטשען, וואס אין דעם חודש זענען אונז צוויי
שלעך געשעהען: איין שזאק, דאס אין דעם ליינטען טאג פון
דעם חודש זענען געשטארבען עזרא הסופר און נחמיה בן
חכיה, וועלכע האבען דעם אנדערען בית המקדש געבויט
און האבען דיא יודען פון דעם גלות בבל אויסגעלייזט. יעצט
געדענק אונז, רבוננו של עולם, זייער זכות און דערבארעם
דיך איבער אונז און שיק צו אונז דעם גואל צדק במהרה
בימינו, אמן. דער אנדערער שלאק האט אונז אין דעם חודש
טבת געשעהן, דאס אין דעם צעהנטען טאג פון דעם חודש,
האט דער מלך בבל בעדאנערט מיט זיינע חילות אויף אונז
זער קרוין-שטארט ירושלים וועה צו אונז, דאס עם איז צו-
גענומען געווארען דיא טהייערע קרוין פון אונזער קאפ, און
דארום טהוען מיר אלע יאהר אין דעם טאג א תענית פאס-

מולדות לחודש טבת

תרע"ט) דער מולד איז דיענסטאג	תר"פ) דער מולד איז מאנטאג האל-
גאף האלבען טאג 13 מינוט	בען טאג 45 מינוט מיט 13
גאף 2, (ראש חודש איז)	חלקים גאף 11, (ראש חודש
מיטוואך.	איז) מאנטאג און דיענסטאג.

טען בכדי אז הישם יתברך זאל זיך אויף אונז דערבארעמען
 צו אומקערען אונז אין אונזער לאנד. רבוננו של עולם, הקדש
 יעשן אפך, וועט דען ביז אייביג דיין גרים צארן אויף אונז
 רייכערען דערוועק דיין לעבארציגע דערבארמקייט, ופדה
 אלהים את ישראל מכר צרותיו, און לייז אויס גאט דיין פאלק
 פון גאר זיינע צרות, און אויך מיר און מיין מאן און מיינע
 קינדער צווישען זיי, דאס אונזער מזל זאל אויפגערעכט ווערן
 רען צו אלעם גוטען, אמן ואמן, כן יהי רצון:

ווען מען בענטשט ראש חודש שבט זאל מען דיענע תחנה זאגען:

יהי רצון מקפניך, יי אלהינו, ואלהי אבותינו, עם ואהל זיין
 דער ווילען פאר דיר גאט, אונזער גאט, דער גאט פון
 אונזערע עלטערען, דיא זאלסט אונז בענטשען דעם חודש
 שבט, וואס מיר קומען יעצט בענטשען עם ואהל פאר דיר
 געדענקט ווערען דער זכות פון משה רבינו עליו השלום,
 דאס איידער ער איז געשטארבען האט ער אין דעם חודש
 אנגעהויבען צו שטראפען די יודען, דאס זיי זאלען אין רעכט

מולדות לחודש שבט

תרפ"א) דער מולד איז פרייטאג צו	תרפ"ב) דער מולד איז דאנערשטאג
נאכט 84 מינוט מיט 7 חלקים	אבענד 7 מינוט מיט 2 חלקים
גאך 8, (ראש חודש איז) שבת	גאך 6, (ראש חודש איז) שבת
און זונטאג.	און זונטאג.

מולדות לחודש שבט

תרע"ו) דער מולד איז דיענסטאג	תרע"ח) דער מולד איז שבת צו נאכט
פריה 19 מינוט מיט 13 חלקים	8 מינוט מיט 7 חלקים גאך 6.
גאך 9, (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) מאנטאג.
מיטוואך.	

טען וועג געהען. רבוננו ישל עולם, וועה איז צו אונז, דאס
מיר האבען יעצט נישט קיין נביא וואס ער זאל אונז אויף אונז
זענען בייזע מעשים שטראפען און זאל אונז דעם גוטען וועג
ווייזען און ווען מיר טהוען זיך אליין באדענקען אויף אונז
זענען חטאים ועונות ופושעים וואס מיר האבען געזינדיגט און
פארקרימט דעם רעכטען וועג באפט אונז אן א ציטערניש
און א מורא. מיר ווייסען נישט וואו אונזער פנים צו פאר-
שטעקען פאר גרויס שאנד, וואו זאלען מיר זיך פארבארגען,
וואו זאלען מיר פאר דיין גרים-צארן אנטלויפען? זאלען מיר
אויף דעם הימל קוקען ביסטו דארטען. זאלען מיר אין דער
טיעפעניש פון דער ערד געהען, ביסטו דארטען. זאלען מיר
אין דער טיעפעניש פון דעם ים קומען, וועט מיר דארטען
אויף דיין האנד טרעפען. און ווען איך וועל מיר טראכטען,
דאס פינצטערניש וועט מיר צודעקען דאס דוא וועסט מיר
נישט זעהן, איז גם חשך לא יחשיך ממך קיין פינצטערניש איז
פאר דיר נישט פינצטער, און דיא נאכט איז פאר דיר קיכטיג.
דארום, רבוננו ישל עולם, האב איך מיר נישט וואו צו קעהרען
נאר צו דיר אליין. דוא זאלסט אויסשטרעקען דיין גרויסען
ארעם צו צוגעהומען מיין תשובה. כי אתה רב חסד ומרבה
לסלות, דען דו ביסט פול מיט גענאד און פיעל פארצייהער:

מולדות לתודש שבט

תרע"ט) דער מולד איז דאנערשטאג	תר"פ) דער מולד איז מיטוואך פאר
פאר טאג 57 מינוט מיט 1	טאג 29 מינוט מיט 14 חלקים
חלק נאך 3. (ראש חודש	נאך 12. (ראש חודש איז) מיט
איז) דאנערשטאג.	וואך.

רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַן מִיר קוֹמֶען פֿאַר דִּיר אַצוֹנֵד בְּעֵנְט־
שַׁען דָּעם חוֹדֶשׁ שְׁבַט, וְוַאס אִין דָּעם פּוּפֶצֶענִטֶען
מָאג פֿון דָּעם חוֹדֶשׁ אִיז ראש השנה צו די בּוֹימֶער, גַּעדֶענֶק
אויז דָּעם זְכוּת, וְוַאס מִיר מֵהוּעֶן דָּעם מָאג דִּיר לויבֶען אויף
די פִּירוֹת פֿון די בּוֹימֶער. בְּזְכוּת זֶה, לִיעֲבֹער גָּאט, בְּעֵנְטֶשׁ
דִּיא פֿרוֹכֶט פֿון דִּיא בּוֹימֶער, דָּאס זײ זאַלֶען אויסצִיִּהֶען זײַער
בְּלִיהוּג און זאַלֶען מאַכֶען וואַקסֶען הײַנְטִיגֶעם יָאָהר זײַערֶע
פִּירוֹת, און אויף בָּאָהִיט דײַן פֿאַלֶק יִשְׂרָאֵל, דָּאס דִּיא קֶעגֶט
פֿון דָּעם חוֹדֶשׁ זָאָהל זײ גִּיט שְׁאָדֶען. און אַלֶע וואַס פֿאַהֲרֶען
אִין וועג זאַל זײ גִּיט בִּיאַגענֶענֶען דֶּער טוֹיט פֿון די קֶעגֶט און
זאַקסֶט זײ פִּיִּהֲרֶען אויף דָּעם גִּלְיִכֶען וועג דָּאס זײ זאַלֶען גִּיט
פֿאַר אִירֶט ווערֶען. און אויף די אִידִישֶׁע קִינְדֶּער, וואַס זענֶען
אִין שְׁטאַדֶט, זאַל זײ גִּיט שְׁאָדֶען די קֶעגֶט, עס זאַל זײ חֲלִיקָה
צוואַ אַ שְׁלֵאפֿקײט גִּישֶׁט בְּרֶענְגֶען. שְׁבִיטֶה וּמִשְׁעֲנִיתֶה הִמָּה
יְנַחֲמוּנִי, דײַן רוֹיט און דײַן אויגֶעֱהֵנוּג זאַל אויז אִין דָּעם
חוֹדֶשׁ שְׁבַט מֵרִיִּסֶטֶען, דָּאס מִיר זאַלֶען הָאָבֶען שְׁלוֹם און
בְּרָכָה און פֿרֻגָּה טוֹבָה אויף פֿאַר יִשְׂרָאֵל, אָמֵן, פֿון יְהִי דָּצוֹן:

ווען מען בְּעֵנְטֶשֶׁט ראש חודש אדר נאָל מען די תחנה
זאַלֶען אויף ווען מען בְּעֵנְטֶשֶׁט אדר שני זאַלֶען מען דָּאס:

אַל רחמים וְחַנּוּן עֲזֹרָה בְּצָרוֹת נִמְצָא. גָּאט דֶּערבֿאַרעמִיגֶער
און לײַטזעלִיגֶער, וואַס אִין לײַד ווערֶכט צו אַ הִילָף

טולדות לחודש שבט

18 מינוט מיט 8 חלקים גאָר	תרפ"ב) דער מולך איז שבת פֿריה
51 מינוט מיט 8 חלקים גאָר	א- (ראש חודש איז) מאנטאג.

געפונען. מיר קומען אצונד בענטשען דעם חודש אדר. דו
האסט אין איהם געטהאן יואנדער צו די יודען דורך מרדכי
און אסתר המלכה. ווען המן הרשע איז אויפגעשטאנען צו
פארטיליגען און הרגענען און מאכען פארלירען דיין פאלק
ישראל פון גרויס ביז קליין. און דו מיט דיין גרויס דערבאר-
רעמקייט האסטו זיי געמזקט שרעקען אפער מיט שטרופען.
דען דו האסט גע'תתמ'עט דיא גזירה מיט א תתימה פון ליים
און ווען דיא יודען האבען פאר דיר תשובה געטהאן האסטו
זיין ערוועהלט אויסליזערס פון יער צרה, מרדכי היהודי
ואסתר המלכה, וואס האבען זי גזירה מבטל געווען און המן
הרשע מיט זיינע קינדער זענען אויף דער תליה געהאנגען
געווארען. אזוי אויך, רבוננו של עולם, הער צו אינגער גע-
בעט פון זייער זכות וועגען און בענטש דעם חודש צו גוי-
טען, און זאלסט ענדערען אלע גזירות קשות פון אינז צו גוי-
טען, און גיב אין די הערצער פון די רעגירונגען מיט זייערע
שרים דאס זיין זאלען מיט אינז טהאן גענאד און דערבאר-
רעמקייט אלע צייט:

הבט משמים וראה. קוק גאט פון דעם הימל און זעה
דעם זכות פון זיינע ליעבע יודען. פיעל צדקה געהט
פון זייער האנד ארויס אין דעם טאג פון פורים. אימליכער
גאט זיין פארמעגען גאט, און זיינען מקים די מצוה פון מתנות

סולדות לחודש אדר

הרע"ו) דער מו"ד איז מיטוואך	הרע"ח) דער מו"ד איז מאנטאג פרייה
אבענד 8 מינוט מיט 14 חלקים	52 מינוט מיט 8 חלקים גאט
גאט 10. (ראש חודש איז)	8. (ראש חודש איז) דינסטאג
דאנערשטאג און פרייטאג.	און מיטוואך.

לֹא־בִּיּוֹנִים. רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עִם זֶה מְקוֹמֵי וְיַעֲרֵן אוֹיֵף אוֹנֵז דְּעַר פֶּסוּק: „צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה וּשְׁבִיהָ בְּצִדְקָה“, צִיּוֹן וְעַתָּה מִיט רַעֲבִיט אוֹיֶסְגֶּעֱלִיזט וְיַעֲרֵן און אִיהֶרֶע גַּעֲפֹאֲנֶענְע דוּרֶךְ דַּעַם זְכוּת פֿון צִדְקָה. דִּיא מְצוּה פֿון צִדְקָה זאל זײַן אַ פִּפְרָה אוֹיֵף אוֹנֶזֶרֶע זִינד, אַזוי וויא דְּנִיָּאל הָאָשׁ גַּעֲזָאָגט צו גְּבוּכַדְנֶצַּר: „בְּחִטִּיךָ בְּצִדְקָה פֶּרֶק“. פֶּאֶרְגִּיב אוֹנֵז, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אוֹנֶזֶרֶע זִינד אִין דַּעַם זְכוּת פֿין דְּעַר מְצוּה פֿין צִדְקָה און מִיר זאלֶען אוֹיֶסְגֶּעֱלִיזט וְיַעֲרֵן בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

אֵל קָנָא וְנוֹקֵם לְרָשָׁעִים, גָּאֵט, דוּ בִּיסֵט אִין דְּעַר־צַעֲרֶענְעֶר און אִין גִּוֹקֵם צו דִּיא וואס מְהוּעֵן שְׁלֵעֲכֻטִּים. אַזוי ווי דוּ הָאָסֵט גַּעֲצֹאֵהֶלֶט צו הֶמֶן הָרָשָׁע וואס עַר הָאָט צו דִּין פֶּאֶלֶק יִשְׂרָאֵל גַּעֲוֹאֲדֵט בִּיז מְהָאָן, אַזוי זאלֶסטוּ אָפֶּמֶעֱקֶען דַּעַם גָּאֵט מֶען פֿון זײַן פֶּאָטֶער עֲמָלֶק, וואס עַר הָאָט זײַך גַּעֲפֹעֲדֶערט צו גַּעֲהֵען אַנְטִי־קֶענֶען דִּין פֶּאֶלֶק יִשְׂרָאֵל ווען זײ זענען פֿון מְצָרִים גַּעֲנֹאֲנֶען. עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמִיךְ וְקִמְעֵן כִּסֵּא כְבוֹדְךָ, מְהוּ עִם פֿון ווענֶען דִּין גָּאָטֶען און פֿון ווענֶען דִּין הִיִּלִּיגֶען שְׁמוּהֶל. דָּאָס דוּ הָאָסֵט גַּעֲשׂוֹוֹאֲרֶען דָּאָס זײ וועלֶען גִּישַׁט גֵּאָנֶז וְיַעֲרֵן בִּיז דוּ וועסֶט זײַן גָּאָטֶען אָפֶּמֶעֱקֶען וְיִשְׁלַח מְשִׁיחַ צִדְקָה לְגֵאָלְנִי, און שִׁיק דִּין מְשִׁיחַ, דָּאָס עַר זָאָהֶל אוֹנֵז אוֹיֶסְגֶּעֱלִיזֶען בְּמִהְרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

מולדות לחודש אדר

תרפ"ב) דער מולךר איז דאנערשטאג	תרפ"ב) דער מולךר איז זונטאג אונטער
פריא טאג 13 מינוט מיט 15	35 מינוט מיט 4 חלקים גאָה
חלקים גאָה 1. (ראש חודש	7. (ראש חודש איז) דינגסטאג
איז דאנערשטאג און פריי-טאג.	און מיטטוואך.

ווען עס איז אן עבוד-יאהר זאגט מען די תחנה ווען מען בענטשט
ראש חודש אדר ראשון:

מִלְכָּךְ בַּמִּשְׁפָּט יַעֲמִיד אֶרֶץ אֲשֶׁר לֹא יֵשֵׁא פָּנִים וְלֹא יִקַּח
שׁוֹחֵד, קִינִיג, וְוָאם מִיט רַעְכָּט שְׁטַעקט די וועלט, ער
איז נישט נישא פֿנים קיינעם און געהמט גיט קיין שוחד, און
איז מִדְקֶדֶק מִיט זיינע צדיקים אויף א האאר. מיר קומען
יעצט דעם חודש אדר בענטשען. וואס אין דעם חודש איז
משה רבינו עָלָיו הַשְּׁלוֹם געשטארבען, וואס ער האט דעם
שטיין געשלאגען ער זאהל וואסער געבען, ווען ער האט גע-
דארפט נאר רעדען צו דעם שטיין אזוי וויא דו האסט איהם
געפאטען דארום מדינת אונו א גרויס פארקט און ציטערניש
אנגעהמען ווען מיר מדיען זיך באדענקען און מדיען אויפ-
ברענגען אויף אונזער הארץ וואס פאר עונות און חטאים און
פשיעים מיר האבען געמדיאן, און אז דוא האסט משה רבינו
עָלָיו הַשְּׁלוֹם גיט נישא פֿנים געווען איז דאך שוין א פשיטה
צוא אינו, וואס מיר זיינען פול מיט זינד, אזוי לנו פי נואלנו,
וועה צו אינו דען מיר זענען פארנארישט געווארען:

קוּם, שְׁטַעה אויף, משה רבינו פון דיין גקבר און עפען אויף
דיא מדיענען פון הימל צוא אריינלאזען אונזערע
תפלות ובקשות וואס מיר מדיען יעצט בעטען און זעה די-

מולדות לחודש אדר ראשון

תרע"ט) דער מילך איז פרייטאג נאך	תרפ"א) דער מילך איז מאנטאג
מיטאג 41 מינוט מיט 2 קלקים	אונזער 2 מינוט מיט 9 קלקים
נאך 4. (ראש חודש איז)	נאך 10. (ראש חודש איז)
פרייטאג און שבת.	דיענסטאג און מיטוואך.

גַּע שְׂאֵף וְוֹאם דוּ הָאָסֶט זײ גַּעפֿאַשעט אין דער מִדְבָּר גְּזִיין
 אַזוי ווי אַ פֿאַסטיק די שְׂאֵף און הָאָסֶט פון זײ פֿיעל לײד גַּע-
 ריטען זײ שְׂטעהען יַעצט פֿאַר דיר מיט אַ בִּיטער האַרץ און
 אײן צוג־ראָכען גַעמיטה און פֿאַדערען פון דיר דו זאַלסט זײ
 צוגייעב טָהאָן און בַּעטען פֿאַר זײ א דעם מַלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
 הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דָאָס עַר זָאָהֵל אויף אויגוּ בַּענטשען דעם
 חוֹדֶשׁ אָדָר צו אַלעם גוֹטען, און עַר זָאָהֵל אויגוּ עִפְעֻנֶען דיא
 מְהוּיָעֶרען פון דערבֿאַרעמ־קײט, מְהוּיָעֶרען פון חֵן, מְהוּיָעֶרען
 פון גַּענָאָד, מְהוּיָעֶרען פון פֿרִנְסָה אין הַצִּלָּחָה, מְהוּיָעֶרען פון
 לַעֲבֹעַן, מְהוּיָעֶרען פון גַּעזוּנֶד, מְהוּיָעֶרען פון גוֹטס אַזוי וויא
 אין פֿסוק שְׂטעהט: „יִפְתָּח יִי לָךְ אֶת אוֹצְרוֹ הַטּוֹב“, גָּאט וועט
 דיר עִפְעֻנֶען זײן גוֹטען אוֹצֵר. דָאָס אַלץ זאַל גָּאט טָהאָן ווע-
 גען דיין זכות דָאָס דו בִּיסט אַ שְׁלִיחַ גַּעווען צו פֿיהרען אויגוּ
 פון מַצְרַיִם און גַּענֶעהֶנען אויגוּ פֿאַר דעם בֿאַרג סִינִי און גַּע-
 בֶּען אויגוּ דיא הייליגע תּוֹרָה און לַעֲהָרְנֶען אויגוּ דיא הייליגע
 מִצְוֹת און הָאָסֶט גַעהאַט פון אויגוּ פֿיעל מִיָּה און מִרְחָה. ווען
 דיא יוֹדֶען האָבֶען גַעזוּנֶדִיגט הָאָסֶט פֿאַר זײ גָּאט גַעבַּעטען,
 אַזוי שְׂטעה אויף יַעצט און בַּעט פֿאַר כָּל יִשְׂרָאֵל, דָאָס דער
 חוֹדֶשׁ אָדָר, וְוֹאם מִיר מְהוּיָעֶן יַעצט בַּענטשען זָאָהֵל גַּע-
 בַּענטשט ווערען פון גָּאט בָּרוּךְ הוּא. אַזוי וויא אין דיין זכות
 הָאָט עַר גַּעמאַכט רַעגֶענען דעם מֶן פון דעם הימ־על, אַזויא

מולדות לחודש אדר שני

תרע"ט) דער מוֹלָד איז וונטאָג פֿריה	תרפ"א) דער מוֹלָד איז מיטוואך פֿריה
26 מינוט מיט 8 חֲלָקִים גָאָה	46 מינוט מיט 10 חֲלָקִים גָאָה
4 (ראש חודש איז) וונטאָג	10 (ראש חודש איז) דאנער-
און מאנטיאג	שטאג און פֿרייטאג

זאל היינט יתברך אויף אויגז מאכען רעגענען שפע אין ברכה
און הצלחה אין אויגעזען ווערן מיר זאלען חלילה צו קיין
פרעמדען טיש נישט דארפן אנקומען, און עס זאל ערפיהלט
ווערן אויגעזען אויזרות מיט זאטקייט און אויף אויגעזען
הענט זאלען ערפיהלט ווערן מיט גאט'ס ברכה, אמן:

ווען מען בענטשט ראש חודש ניסן זאגט מען דיעזע תחנה:

אל רחום עושה גדולות עד אין חקר נסים ונפלאות עד אין
מספר, גאט דער בארעמיגער וואס מ'הויט גרויסקייט גאר
נישט צו ערפארשען נסים און וואונדער אהן א צאהל, מיר מ'ר-
מען יעצט צו בענטשען דעם חודש ניסן מיר זאלען זוכה זיין
אויסגעלייזט צו ווערען אזוי וויא דו האסט אויסגעלייזט דיין
פאדק ישראל פון מצרים און האסט זיי דעם ים געשפאלטען
און דיא יודען האבען פאר דיר שירה געזאגט אזויא אויף
רבוננו של עולם, זאלסט דו אויגז אויסלייזען מיר זאלען זאגען
שירה פאר דיר אויף דיא נסים ונפלאות וואס דו וועסט מיט
אויגז טאן און מיר זאלען זאגען צו דיר א גלייכע שיר, הללויה:

מולדות לחורש ניסן

תרע"ז) דער מולד איז פרייטאג פריה	תרע"ט) דער מולד איז מאנטאג ביי
47 מינוט מיט 15 חלקים גאך	טאג 9 מינוט מיט 4 חלקים
10. (ראש חודש איז) שבת.	גאך 5. (ראש חודש איז)
תרע"ח) דער מולד איז דיענסטאג	דיענסטאג.
אונגענד 36 מינוט מיט 9 חלקים	תר"פ) דער מולד איז שבת פאר טאג
גאך 7. (ראש חודש איז) דא	57 מינוט מיט 16 חלקים גאך 1.
דערשטאג	(ראש חודש איז) שבת.

פֶּקֶחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה . מֵאָה אוֹיֵךְ דִּינֶע אוֹיֶנען ליעבֿער גָּאט .
 און זעה דיא מִית פון דיין טֶהייער פֶּאָלק וויפֿיעל מִית
 זיין האָבֿען צווא דערהאלטען דִּינֶע מִצֹּות וְיָאב ווא האָט
 זיי געבֿאטען צווא טֶהאן אין דעם חודש . צו אויס־ראמֿען דעם
 חֶמֶץ פון זייער שטוב און עסען מִצֹּות אַלע זיעבֿען טעג פון
 פֶּסַח . ווי גִּרּוּם און שווער עס קומט זיי אָן מַחֲמַת דעם דוחק
 פון זייער שווערע פֶּרֶנְסָה , אָבֿער זיי האַלטען דיין באַפֿעהל
 און היטען דִּינֶע מִצֹּות . דארום ליעבֿער גָּאט , לֵשִׁיך שפֿע און
 בִּרְכָּה צו אַלע אידען , און מִיך און מיין מאן זאלסט דו היטען
 פון חֶמֶץ אום פֶּסַח , און עס זאהל אונז גִּרְיִנְג דער פֶּסַח אַנְקוּד־
 מען , מיר זאלען חֲלִילָה נִישֵׁט אַרְפֿען אַנְקוּמֶען צווא אַ מַתַּנֶּת
 בָּשָׂר וָדָם :

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם , ווען מיר טוען יעצט בענטשען דעם חודש
 נִסָּן , וואס אין איהם האַלטען מיר דעם יום טוב וואס
 ער ווערט אָנגערופֿען פֶּסַח , דאס איז טייטש איבֿעהיפֿען צו
 אן אַנְדֶּענְקוּנְג דאס גאט האט איבֿערגעהיפֿט דיא שטוב פון
 א יודען , ווען ער האט דורכגעשוועבט דאס לאנד מצרים צו
 טוידטען זייערע בכורים , און דורך דעם וואס זיי האָבֿען זיין
 ערע ביישטידלען פון דיא טיהרען מיט דעם בָּלוּט פון דעם

מולדות לחודש ניסן

תרפ"א) דער מילך איז דאָנער־	תרפ"ב) דער מילך איז דיענסטאָג
שטאג אָנווענד 30 מינוט	פֿריה 19 מינוט מיט 5
מיט 11 בִּלְקִים נאך 11 .	בִּלְקִים נאך 8 . (ראש חודש
(ראש חודש איז) שבת .	איז דאָנער־שטאג .

קרבן פסח געשמירט האט דער משחית קיין שליטה נישט גע-
 האט אריינגעזעהן אין קיין שטוב פון א יודען, אזוי זאלסטו
 אנשרייען אויף אלע משהותים דאס זיי זאלען נישט קומען אויף
 דער מיהר פון אונזערע הייזער ביז צו מהאן אונז און אונז-
 זערע מענער און אונזערע קינדער און קינד'ס קינדער און
 גאר אונזער הויז געזינד, און זאלסט אונז באשירמען פון
 אלעם בייזען און זאלסט אונז אויסלייזען היינטיגען חודש אזוי
 וויא דוא האסט אונז צו געזאגט: "הן גאלתי אתכם אחרית
 בראשית", איך וועל איך אויסלייזען דאס לעצטע מאהל אזוי
 ווי דאס ערשטע מאהל, במהרה בימינו, אמן:

ווען מען בענטשט ראש חודש אייר זאל מען זאגען דיא תחנה:

אב הרחמים הבוחר בעמו ישראל, דערבארמיגער פאטער.
 וואס ערוועהלט זיין פאלק ישראל. ווען מיר קומען
 יעצט בענטשען דעם חודש אייר, וואס אין דעם חודש האט
 מען מיר אנגעהויבען צו זיין א געליעבטע פאלק פאר דיר.
 און דו האסט אונז דעם זייערען הייליגען שבת געגעבען, אזוי
 זאלסטו געדענקען דעם זכות פון אונזער הייליגען שבת און
 אין דעם זכות וואס דוא האסט אונז ווייפער געגעבען דיא
 מצוה פון ליבט בענטשען זאהל דערהויכט ווערען אונזער
 מזל, און זאלסט אונז באשירמען פון אלע שדאפייטען, וואס

מולדות לחודש אייר

תרע"ז) דער מוֹכֵד איז שבת צוצאכט	תרע"ח) דער מוֹכֵד איז דאנערשטאג
31 מינוט מיט 16 חלקים גאך	פֿריה 20 מינוט מיט 10 חלקים
11, (ראש חודש איז) וונטאג	גאך 8, (ראש חודש איז) פֿריי
און מאנטאג.	טאג און שבת.

עם איז געוואוינט צו קומען אין דעם חודש אזוי ווי די ראשי
 תיבות פון אייר ווייזט „אני יי ריפאד“, איך גאט וועל דיך היילען:
רבוננו של עולם, מיר קומען יעצט בענטשען דעם חודש
 אייר, וואס אין דער צייט ווען דו האסט דיא ישראל
 פון מצרים ארויסגעצויגען, האסט דו זיי אין דעם חודש אייר
 געמאכט רעגענען דעם מן פון דעם הימל אין דעם זכות
 פון משה רבינו עליו השלום, און איין ברוינען מיט וואסער,
 וואס איז באשאפען געווארען איז ששת ימי בראשית פריי-
 טאג פאר גאט, איז ער גאנגענאנגען דיא יודען אין דער
 מדבר פון דעם חודש אייר אן, אין דעם זכות פון מרים
 הנביאה עליה השלום. יעצט געדענק אונז ליעבער גאט
 איהר זכות, וואס זיא האט פאר דיר שירה געזאגט מיט דיא
 ווייבער, ווען די יודען זענען פון דעם ים ארויסגעגאנגען, אזוי
 ווי אין פסוק שטעהט: „ותקח מרים הנביאה אחות אהרן את
 התוף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחולות.
 ותענ קהם מרים שירו ליי כי גאה גאה סוס ורוכבו רמה בים“.
 און מרים הנביאה דיא שוועסטער פון אהרן האט גענומען
 דעם פויק אין איהר האנד און עס זענען ארויסגעגאנגען אלע
 ווייבער גאד איהר מיט פויקען און פלי זמר האט מרים צו זיי
 געשריגען: זינגט צו גאט דען ער האט געטהאן גרויסע נסים
 דעם פערד מיט זיין רייטער האמי ער געווארפען אין ים. און

מולדות לחודש אייר

תרע"ט) דער מולד איז מיטוואך פריה (תר"פ) דער מולד איז וונטאג ביי טאג

41 מינוט מיט 17 חלקים גאד 2.

(ראש חודש איז) וונטאג און

מאנטאג.

53 מינוט מיט 5 חלקים גאד 5.

(ראש חודש איז) מיטוואך

און נאכערשטאג.

אזויא זאלען מיר זיכע זיין צוא זאגען שירה מיט אלע נשים
צדקניות ווען משיח וועט קומען אינז איינלייזען במהרה
בימינו, אמן:

התעוררי נא, דערוועק זיך מרים הנביאות. שטעה אויף
פון דיין שלאף און שטעל דיך פאר דעם מלך
מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא און בעט פון אידם דאס
עם זאל אויף אינז געבענטישט ווערען דער חודש אייר וואס
מיר טהוען יעצט בענטישען אז מיר זאלען האבען גענוג אינג-
זער עסען און טרינקען אזוי ווי השם יתברך האט געשפייזט
די יודען אין דעם זכות פון דיין ברוך דער משה און דעם ברוך-
גען פיר דיין זכות וועגען, און מיר זאלען חלילה גישט פאר-
ארעמט ווערען. און מיר זאלען גערייניגט ווערען פון גאר
אונזערע זינד אזוי ווי די יודען זיינען גערייניגט געווארען אין
דעם חודש ווען זיי זיינען אין דער מדבר געגאנגען צו מקדש
זיין דיא תורה. הושיעה יי את עמך וברך את נחלתך, העקף
גאט דיין פאלק און בענטיש דיין ארץ אין דערהויב זייא דאס
מזל און דערבארעם זיך אויף זיי ברחם אב על בנים, אזוי ווי
א פאטער טהוט זיך דערבארעמען אויף זיינע קינדער און
בענטיש דעם חודש אייר צום לעבען און געזונד און ברכה
גאר אהן שיעור, אמן:

מולדות לחודש אייר

חרט"א) דער מולד איז שבת ביי טאג	תרפ"ב) דער מולד איז מיטוואך
14 מינוט מיט 12 חלקים גאך	אונזער 3 מינוט מיט 6 חלקים
18. (ראש חודש איז) זונטאג	גאך 9. (ראש חודש איז)
און סאנטאג.	פרייטאג און שבת.

ווען מען בענטשט ראש חודש סיון זאגט מען דאס:

אֲתָהּ נִגְלִיתָ בְּעֵינֵי כְבוֹדְךָ עַל הַר סִינִי. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דוּ
בִּיסֵט אֲנִימְפִלְעֶקֶט גְּעוּוֹאָרֶען צוּא דִּיין פֿאַלֶּק יִשְׂרָאֵל
אוּיף דַּעַם בַּאָרֶג סִינִי און הָאָסֶט זײַ דיא הייליגע תּוֹרָה גְּעָנֶע-
בֶּען זַעקס טַעג אין חוֹדֶשׁ סִיוֹן וואס מיר קומען יַעֲצֵט בְּעֵנִי-
שָׁען, דארום ליעבֶּער גָּאט, גְּעִדְעֶנְךָ אונז דַּעַם זְכוּת וואס מיר
האַפֶּען דִּיין הייליגע תּוֹרָה מִקְבֵּל גְּעוּוֹען און מיר זײַנען גְּע-
וואָרֶען צו דיר אַ גְּעִלְעֶבֶט פֿאַלֶּק. אָפֶּער ווען דו בִּיסֵט צו
יִשְׁמַעֵאל און עֲשׂו גְּעגאַנגען האָפֶּען זײַ דיא תּוֹרָה נִישְׁט גְּע-
וואָלט אָנגעהֶמֶען, נָאָר דִּיין לֵיעַב פֿאַלֶּק יִשְׂרָאֵל, דארום גְּע-
דְּעֶנְךָ אונז דַּעַם זְכוּת און בְּעֵנִי שׁ אוּיף אונז דַּעַם חוֹדֶשׁ סִיוֹן
וואס מיר מִדוּעֶען יַעֲצֵט בְּעֵנִי שָׁען. און דַּעַרְלִיכֵט דיא אוי-
גֶּען פֿון אונזערע קינדער צוּא דַּעַר תּוֹרָה זײַא זאַלען האַלְטֶען
דײַנע מִצְוֹת, און דַּעַרְבאַרעם דִּיך אִיבֶּער אונז, דַּעַן מיר זײַ-
גֶּען גְּעגִלְיכֶען צוּא אִיין אִשָּׁה, וואס אִיהֶר מֵאן אִיז אִיין ווייטען
וועג גְּעגאַנגען און הָאָט זײַא גְּעלֶאזֶט אין אָרעמֶקײט און זײַא
מִדוּיט האַפֶּען אַלע טָאג דָּאס אִיהֶר מֵאן וועט קומען און
אִיהֶר מִזְד וועט דַּעַרְהוּיבֶּען גִּיעֶרען, אזוי אויף מיר דִּיין פֿאַלֶּק
יִשְׂרָאֵל חֲאֲמִישׁ דוּא הָאָסֶט זײַך דַּעַרְווייטערט פֿון אונז און מיר
זײַנען ווי אַן אַלְמָנָה תִּהְיֶה, אָפֶּער מיר האַפֶּען צו דיר, לֵיעַבֶּער

מולדות לחודש סיון

תרע"ח) דַּעַר מוֹלָד אִיז פֿאַרײַטאָג צו	תרע"ח) דַּעַר מוֹלָד אִיז פֿאַרײַטאָג צו
טאָג 15 מִינוּט מִיט 17 חֲלָקִים	טאָג 15 מִינוּט מִיט 17 חֲלָקִים
נאָך 12. (ראש חודש אִיז)	נאָך 12. (ראש חודש אִיז)
יִעֲנִיטאָ	יִעֲנִיטאָ

גאט, דאס דוא וועסט דין אומקעהרען צוא אונז און וועסט
וועדער ריידען מיט אונז פה אל פה אזוי ווי דו האסט מיט
אונז געטהאן ריידען אויף דעם בארג סיני, און וועסט מיט
אונז פיער נסים טהאן, און דו וועסט בויען דיין קרוין-שטאט
ירושלים גיך און באלד, אמן:

תורה תורה, געה אויף און זיי א גוטע מליצה פאר דיינע
קינדער ישראל. און גיידענק פאר דעם רבון העולמים
וויפיעל בלוט עס איז פון זיי יענע צייטען פארגאסען געווא-
רען פון דיינעט וועגען, און וויפיעל צדיקים עס זיינען אויף
קידוש השם אומגעקומען, און וויפיעל בלוט פון קליינע קינד-
דער וואס מען האט זיי אויף דער מוטערס בריסט געטויזט,
וואס עס איז גאר גיט צו דערצעהלען דיא שקעק און וועה-
טאגען וואס מיר האבען אין יענע צייטען געהאט, און דאס
איז אלץ געווען ווייל זיי האבען נישט געוואלט פארשוועכען
דעם ברית פון דער תורה און פארשטערען איהרע געזעץ,
דארום דערמאנען אונז דעם זכות פאר דעם פסא הכבוד,
דאס עס זאהל געגליכען זיין דאס בלוט גלייך ווי דאס בלוט
פון די קרבנות וואס מען פלעגט שפריינגען אויף דעם מזבח.

מולדות לחודש סיון

תרע"ט) דער מולד איז דאנערשטאג בייא טאג 37 מינוט מיט 6 חלקים נאך 6. (ראש חודש איו) פרייטאג.	תר"פא) דער מולד איז מאנטאג פאר טאג 58 מינוט מיט 18 חלקים נאך 12. (ראש חודש איו) דיענסטאג.
תר"פב) דער מולד איז דינסטאג אין דער פריה 26 מינוט נאך 3. (ראש חודש איו) דינסטאג.	תרפ"ג) דער מולד איז פרייטאג פריה 47 מינוט מיט 7 חלקים נאך 9 (ראש חודש איו) זונטאג.

עֲשֵׂה לְמַעַן תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, מְהֵרָה פֻּן וְעַנְיָן דִּי קִלְיָיִנָּה
 קִינְדֶּער וואס לַעֲהָרְנֶען אִין זײַער חֵדֶר זײַן הײלִיגֶע תּוֹרָה, און
 בְּעַנְיָטש אויף אונז דַּעם חוֹדֶשׁ סײַן וואס מיר מְהֵרָען בְּעַנְיָט־
 שַׁעַן, און מיר זאלֶען זוכֶה זײַן גוֹטֶע קִינְדֶּער צווא האָבֶען און
 מיר זאלֶען זײַא קֶענֶען מַגִּיד זײַן צו תּוֹרָה און מַעֲשִׂים טוֹבִים,
 וְנֹאמַר אָמֵן:

ווען מַעַן בְּעַנְיָטש ראש חודש תמוז זאהל מַעַן דאס זאגֶען:

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, הָעֶרֶר פֻּן אֱלֹהִים וְעֶלְטֶען
 און הָאֵר אִיבֶּער אֱלֹהִים הָאָרֶען, מיר קומֶען פֿאַר דיר
 יַעֲצֵט דַּעם חוֹדֶשׁ תּמוז בְּעַנְיָטשֶׁן, וואס אִין דַּעם אַנְדֶּערֶען
 מָאָג ראש חודש הָאֵט אונזֶער מוֹטֶער רַחֵל אִיהֶר זוהן יוֹסֵף
 הַצַּדִּיק גֶּעבוֹרֶען. עִם זֹאהֵל זײַן דֶּער ווײַלֶען פֿאַר דיר גָּאָט,
 אונזֶער גָּאָט, עִם זֹאָל דֶּערֻועקט ווערֶען אויף אונז דֶּער זְכוּת
 פֻּן אונזֶער מוֹטֶער רַחֵל אַזױ ווײַא דווא הָאָט גֶּעִהֶרֶט אִיהֶר
 גֶּעבֶּעט, ווען זי הָאָט גְּרוֹיִם צֶער גֶּעִהֶאָט, דָּאָס זײַא הָאָט קײַן
 קִינְדֶּער נִיט גֶּעִהֶאָט, און הָאָט אִיהֶר אַ מְהֵייערֶען זוהן יוֹסֵף
 גֶּעגֶּעבֶּען, אַזױ זאלֶסטוּ הָעֶרֶען דָּאָס גֶּעבֶּעט פֻּן דִּי אֱלֹהִים וואס
 הָאָבֶען קײַן קִינְדֶּער נִיט דָּאָס זײַ זאלֶען הָאָבֶען גוֹטֶע קִינְדֶּער
 אַזױ ווי יוֹסֵף הַצַּדִּיק. און אונזֶערֶע קִינְדֶּער זאלֶען נִיט צוּגֶע־
 נוֹמֶען ווערֶען פֻּן אונז, און מיר זאלֶען פֻּן זײַא גְּרוֹיִם גְּדוּלָּה

מולדות לחודש תמוז

תרע"ז) דער מוֹלֵד איז מיטוואך פֿאַר	תרע"ח) דער מוֹלֵד איז וואָנאָג פֿריה
מָאָג פּוֹנֶגֶט 1, (ראש חודש	48 מינוט מיט 12 חֲלָקִים גָּאָג
איז) מיטוואך און דאָנערש־	9, (ראש חודש איז) מאָנאָג
טאָג	און דיענֶסטאָג.

זעהען אזויא וויא אינזער פאטער יעקב האט געזעהען גרויס
גדולה פון זיין זיהן יוסף הצדיק, און עס זאל נישט פארשטערט
ווערען זייער גדולה ביז אייביג:

יוסף, ווייל די ווייסט וואויל דעם ביטערען טעם פון נע ונד
אין גלות ווען די ביסט קיין מצרים פארקויפט געוואר-
רען און האסט דארטען פיעל צרות און גלייטען, דא-
רום דארפסט די אויפשטעהען און בעטען פאר השם יתברך,
דאס ער זאהל אויף אויזו בענטשען דעם חודש תמוז וואס
מיר קומען בענטשען וואס אין דעם חודש איז אויז פיעל
שלאעק געשעהן, איינס, די לוחות זיינען צובראכען געווארען.
דאס אנדערע, אין דעם ערשטען בית המקדש איז דער קרבן
תמיד במל געווארען. דאס דריטע, דיא מויערען פון אינזער
שטאדט ירושלים זיינען צושפאלטען געווארען. דאס פערטע,
אפוסטמוס הרשע האט די תורה פארברענט. דאס פינפטע,
דאס עס איז געשטעלט געווארען א צלם אין היכל, יעצט
זאהל השם יתברך דיין זכות געדענקען וואס דוא ביסט אין
דעם חודש אויף דער וועלט געקומען אין זאל אויז אומקעה-
רען אלע הייליגע זאכען וואס זיינען צוגענומען געווארען פון
אויז, און זאהל אויז באשרמען דעם חודש פון צרות און פון

מולדות לחודש תמוז

תרע"ט) דער מולד איז שבת פריה 21	תר"פ) דער מולד איז מיטוואך ביי
מינוט מיט 7 חלקים גאך 7.	טאג 10 מינוט מיט 1 חלק גאך
(ראש חודש איז) שבת און	4. (ראש חודש איז) מיטוואך
וונטאג	און דאנערשטאג.

כָּל מִינֵי פוֹרְעָנוֹת וְוָאם שְׁמוֹרָמֶען צו קומען אויף דער וועלט.
 עִם זֶאל קײַנעם נִיט דערשלאָגען קײַן דונער און קײַן בִּלְיִן און
 קײַן האָנעל. דִּי תבואָה פון דִּי פֿעלדער זאל חֲלִילָה נִיט פֿאַר-
 בִּרְעֲנִט ווערען פון היץ און עִם זֶאל צו איהר נִישְׁט געשעֶהן
 קײַן שום היישערִיק און קײַן שום שְׁלֶעכְמִקִּיט. מַלְא אֲסָמִינוּ
 שִׁבְעַ , מֵאָה פּוֹל , לִיעֲבֶער גָּאט , אוינזערע אוצרות מיט זַעט
 פון דײַן געפֿענטשטער האַנד , דָּאס עִם זֶאל חֲלִילָה נִישְׁט זײַן
 קײַן הונגער און קײַן יָקָרוֹת. דִּי עָרֵד זאל געפֿען איהר פֿרוכט
 און דִּיא בוימער זייערע פֿירות , און עִם זֶאל אֵין אונז מקוֹים
 ווערען דער פֿסוק „וְנָתַתִּי גִשְׁמִיכֶם בְּעֵהֶם וְנָתַתִּי הָאָרֶץ יְבוּלָה
 וְעֵץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פִּרְיוֹ“ . אִיך וועל געפֿען אײַער רעגן אֵין זײַ-
 ער צײַט . און דִּיא עָרֵד וועט געפֿען איהר תבואָה און דער
 בוים פון פֿעלד וועט געפֿען זײַנע פֿירות. אָמֵן וְאָמֵן . כֵּן יְהִי רָצוֹן
 ווען מֶען בִּעֲנִשְׁט ראש חודש אב זאל מֶען דיעזע תחנה זאגען :

אב הַרְחִמִים , דערבארמיגער פֿאטער , ווען מיר קומען יעצט
 פֿאר דיר דעם חודש מִנַּחֵם אָב בִּעֲנִשְׁשֶׁן , וואס אֵין

מולדות לחודש תמוז

תרפ"א) דער מולד איז דינסטאג בײַ	תרפ"ב) דער מולד איז שבת צו גאכט
טאג 42 מינוט מיט 14 חלקים	31 מינוט מיט 8 חלקים גאך 10 ,
גאך 1. (ראש חודש איז) מיט	(ראש חודש איז) מאנטאג און
נואך און דאנערשטאג .	דיענסטאג .

מולדות לחודש אב

תרע"ז) דער מולד איז דאנערשטאג	תרע"ח) דער מולד איז מאנטאג
בײַא טאג 44 מינוט מיט 1	אונזער 32 מינוט מיט 13
חלק גאך 1. (ראש חודש איז)	חלקים גאך 10. (ראש חודש
פרייטאג .	איז) מיטנואך .

דעם ראש חודש איז אונזער פאטער אהרן הכהן געשטאנען
 בען, אזוי זאל דערנועקט ווערען זיין גרויסער זכות צו בענע-
 שען אינו. דעם זכות וואס ער פלעגט פיעלע לייט מחזיר
 בתשובה זיין, דען ווען ער האט געזעהען דאס איינער האט
 אן עבירה געטהאן פלעגט ער איהם ליעבשאפט ווייזען און
 דער מענטש האט זיך געטראכט, ווען אהרן זאל וויסען וואס
 פאר א חוטא איך בין וואלט ער דאך בודאי מיט מיר גייסט
 גערעדט, דארום פלעגט דער מענטש תשובה טהאן. יעצט
 ליעבער גאט, געדענק אינו זיין זכות, דאס מיר זאלען זיך
 אלץ אומקוקען אויף אונזערע בייע מעשים און זאלסט אפ-
 מעקען אונזערע זינד און עס זאהל זיין שלום און פריעד אין
 אונזערע געזעלשטען אין דעם זכות פון אהרן הכהן, וואס איז
 געוואוינט געווען צוא שלום מאכען צווישען א מענטש מיט
 זיין חבר און צווישען א מאן מיט זיין ווייב. יהי שלום בחילינו
 שוה בארמנותינו, עס זאל זיין פרידען אין אונזערע מויערען
 און שטיילקייט אין אונזערע פאלאצען, אמן סלה:

הבט נא עמך בולנו, קוק נון, דאס מיר שטעהען און בע-
 טען דיך, דאס דוא זאלסט אויף אינו בענטשען דעם
 חודש מנחם אב וואס מיר בענטשען יעצט און זאלסט אינו

מולדות לחודש אב

תרע"ט) דער מילך איז וונטאג פאר	תר"פ) דער מילך איז פרייטאג פריה
גאכט 6 מינוט מיט 8 חלקים	64 מינוט מיט 2 חלקים גאך 4
גאך 8. (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) פרייטאג.
מאנטאג.	

מִרְיָסָטֶען אַזויא וויא א פֿאטער. און פֿאַרגייעב אונזערע זינד
 וואס איבער זייא זיינען מיר פון אונזער לאנד פֿאַרמירעכען
 געווארען און זון אונזער ערד דערווייטערט געווארען. אין
 זיין הייליגער וואוינונג איז אין דעם חודש מנחם אב פֿאַר-
 בֿרענגט געווארען. אוי לָנוּ וְאוֹי לְנַפְשֵׁנוּ, וועה איז צו אונז און
 וועה איז צו אונזערע לייבער, דען עס איז צוגענומען געווא-
 רען די ליכט פון אונזערע אויגען. דאס איז דער בית המקדש
 וואס ער פֿלעגט פֿאַרגעכען אויף אונזערע זינד. אויך ווען
 דער בית המקדש איז געשטאנען איז אין דעם חודש געווען
 אזא יום טוב וואס עס איז זיין גלייכען נישט געווען, אָפֿער
 יעצט איז ער צו אונז גאר א קלאג און געוויין, דען מיר מדי-
 ען זיך באַרענקען די גדולה וואס עס איז פון אונז אַוועקגע-
 נומען געווארען. ליעבער גאט, הער צו דאס קול פון ציון.
 פֿאַרנעם דאס געשריי פון ירושלים, וואס זיא מדינת מיט א
 ביטער. הארץ קלאגען. און אזוי וויא דו האסט זי מיט פייער
 פֿאַרבֿרענט אזוי זאלסט דו זיא בויען פון פייער אזוי וויא אין
 פֿסוק שְׁטַעֲדָהּ: וְאֲנִי אֶהְיֶה לָּהּ נְאוֹם יְיָ חֹמַת אֵשׁ סָבִיב. און
 און אויך וועל זיין צו איהר, דאס זיינען דיא רייד פון גאט, א
 מויער פון פייער ארום און ארום. געלויבט ביסט דו דער
 מִרְיָסָטֶער פון ציון אין דער בויער פון ירושלים, אָמֵן:

מולדות לחודש אב

תרפ"א) דער מולד איז דאנערשטאג (תרפ"ב) דער מולד איז מאנטאג פֿריה
 פֿריה 26 מינוט מיט 15 חלקים 16 מינוט מיט 9 חלקים נאך 11
 נאך 2. (ראש חודש איז) ראש חודש איז מיטנאך.
 פֿרייטאג.

ווען מען בענטשט ראש חודש אלול זאל מען די תחנה זאגען:

אָרִיָּה שָׂאג מִי לֹא יֵרָא . ווען א לייב שרייט ווער זאהל זיך
 נִיט פֿיר־כֹּטֶען? דאס ווארט אָרִיָּה באדייט: דער אלף
 מאַכט „אלול“, דער רי"ש מאַכט „ראש השנה“, דער יו"ד
 מאַכט „יום כפור“ און דער ה"א מאַכט „הושענא רבָה“.
 דאס הייסט ווען עס קומען דיא דאזיגע טעג, וואס זיין זיינען
 פֿאַר־כֹּטֶינע טעג ווער געהער זיך נישט פֿאַר־כֹּטֶען, רבוננו של
 עולם יעצט קומען מיר בענטשען דעם חודש אלול מיט גרויס
 פֿאַר־כֹּטֶען און מיט גרויס ציטערנעש. דען עס קומט אן די צייט
 וואס דוא וועסט זיך זעצען אויף דיין שטיהל צו משפּטין דיא
 גאנצע וועלט. דארום טהוט אונז א ציטערנעש אָנ־האַפֿען
 און אונזער הארץ צוגעהט אין אונז אזוי ווי וואסער אין איך
 דיין דיענסט (פלוגית בת פלוגית), וואס איך בין ערד און אש און
 בען געגליכען צו א ווארים נישט קיין מענטש, בין געקומען צו
 ווארפען מיין געבעט פאר דיר. רבוננו של עולם, צו דערווע-
 קען גרויס דערבארעמקייט פאר דיין פֿיסא הכבוד, דאס דוא
 זאלסט מיר און אלע יודען לייטזעליגען אין דעם חודש אלול
 וואס איך טהו פאר דיר בענטשען. דאס דוא זאלסט מיר
 עפענען טהויערען פון תשובה, טהויערען פון תפלה, דאס

מולדות לחודש אלול

תרע"ו) דער מולד איז שבת פֿריה 28	תרע"ח) דער מולד איז מיטוואך פֿריה
מינוט מיט 2 חלקים גאָ 2.	16 מינוט מיט 14 חלקים גאָ
וראש חודש איז) שבת און	11. (ראש חודש איז) דא-
זונטאג.	גערשטאג און פֿרייטאג.

עם זאהל פארנעבן ווערען גאר מיינע זינד און זאלסט מיר
 שרייבען אין דעם ספר פון לעבען דעם ראש השנה וואס
 וועט זיין, און גיעב מיר פון דיין גוטס און דיין ברכה און
 זאלסט באגיטיגען און בענטשען און באגליקען אלע מיינע
 וועגען און גאר דיא ווערק פון מיינע הענט, און גיעב מיר א
 גוט הארץ און איה זאהל שוין מעהר גיט זינדיגען און זאהל
 דיר גישט דערצערענען און עפען מיר מהויערען פון פרנסה
 און שפייז און זאלסט אויף מיר גייגען חן און חסד אין דיין
 אויגען און אין דיא אויגען פון די אלע וואס זעהען מיר, דען
 דוא ביסט גאהענט צוא אלע וואס רופען דיר, און פארשטען
 דיר, רבוננו של עולם, איה רוף דיר באמת, אייל און ענט-
 פער מיר אז דער חודש אלול וואס איה מהו בענטשען זאהל
 געבענטשט ווערען פון דיין פולער ברכה, אמן;

על רחמיך הרבים אבטח, אויף דיין פיעל דערבארעמקייט
 מהו איה מיר פארזיכערען, ועל חסדיך אשען, און אויף
 דיין גענאד, ליעבער גאט, מהו איה מיר אנדעהנען, און איה
 קום צוא בענטשען דעם חודש אלול, דען איה ווייס ווען דוא
 וועסט חליצה אויף מיינע גייזע מעשים קוקען איז אוי לי ואוי
 לנפשי, וועה איז צו מיר און וועה איז צו מיין לייב, אבער
 ווען איה וועל מיר צום הארצען געהומען און וועל חרטה הא-

מולדות לחודש אלול

תרע"ט) דער מולד איז ווענטאג	תר"פ) דער מולד איז שבת פאר באקט
פריה 49 מינוט מיט 9 חלקים	38 מינוט מיט 8 חלקים גאד 5.
גאד 8. (ראש חודש איז)	(ראש חודש איז) שבת און ווי
דיענטאג און מיטוואך.	טאג

וְעַתָּה בְּאַמַּת אוֹיֵף מִיֵּנֶע זײַנד וועסטו לייעכער גאט זיך קעהר-
 רען צו דערבארעמען זיך אויף מיר און דער גאמען פון דעם
 חודש אָדול וועט ווייזען אָני לְדוּדֵי וְדוּדֵי לִי אִיךְ קעהר מִיךְ צו
 מִיךְ צו מִיין פֿריינד, דאס איז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, און מִיין פֿריינד
 וועט זיך קעהרען צו מיר צו פארנעהמען מִיין געכעט און
 מוהל זיין גאר מִינע עבירות. דארום לייעכער גאט, הַשְׁקִיפָה
 מִמַּעַן קִדְשֶׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם, קוק פון דיין הייליגען וואוינונג פון
 דעם הימל אַראפ און זעה מִיין ביטער הארץ דאס איך בין
 געקומען פאר דיר, רייניג מִיךְ פון גאר מִינע זינד, א ריין
 הארץ באשאף מיר גאט, און א רעכט געמיט באניי אין מיר.
 דאס איך זאל אפֿקעהרען פון דעם בייזען וועג און זאהל שוין
 מעהר קיין עבירות נישט טהאן און זאהל האלטען דיין הייליגע
 תורה און מצות פֿל ימי חיי, אָמֵן וְאָמֵן:

מִמִּשְׁפַּטֶּיךָ יְהִיא עִלַּי כֹּן אֶקְדֹּמְךָ בְּתַחֲנוּגִים. רבוננו של
 עולם, אִיךְ טהו מִיךְ זעהר פארקטען פון דיין
 מִשְׁפָּט אין דעם יום הדין וואס עס קומט אָן, דארום טהו אִיךְ
 מִיךְ פֿעדערען מיט געכעט, אַלְמַעַכְטִיגער גאט, דערבארעם
 דִיךְ אויף מיר, גים גיט אַוִים דיין צארן אויף מיר און קעהר
 דיין הארץ און דייע אַויערען צו פארנעהמען מִיין תשובה

מולדות לחודש אלול

תרפ"א) דער מולד איז פֿרייטאג ביי (תרפ"ב) דער מולד איז דיענסטאג
 טאג 10 מינוט מיט 16 נְחָלָקִים האלבע נאכט 59 מינוט מיט
 גאָר 8. (ראש חודש איז) שבת
 און ווִנְטאג.
 איז דאנערשטאג און פֿריי-
 טאג

ותפללה און בענטש דעם חודש ארץ, דאס עם זאל דער-
 זעקט ווערען אונזער הארץ צו גוטס טהאן, עם זאל ווייזען
 דער גאמען אלול "אשרי לך ואשרי לגשמתך" וואויל איז צו דיין
 לייב און וואויל צו דיין גשמה, און מיר זאלען זוכה זיין צו
 געשריענע אין געחתמעט צו ווערען צו א געבענטשט
 יאהר צום לעבען און געזונד און פרנסה בכבוד. ברוך שומע
 קול תפלת עמך ישראל ברחמים, געלויבט ביסטו גאט, דאס
 די הערסט דיא געבעט פון דיין פאלק ישראל מיט דערבא-
 רעמקייט הער צו אויך מיין געבעט איך (פלוגית בת פלוגית) און
 די געבעט פון מיין מאן און מיינע קינדער צו דערבארעמען
 זיך אויף אונז און אויף כל ישראל, אמן ואמן בן יהי רצון:

א נייע תחנה פון ראש חודש בענטשען:

עורו, דערזעקט אייך אבות פון דיא קברים און געהט צום פסא
 רחמים צו בעטען פאר דיא איבעריגע שאף. קום, שטעה
 אויף אברהם, און בעט פון אונזער פאטער וואס לעבט אייביג, ער
 זאל געדענקען דעם ברית בין הבתרים, אז דייע קינדער זאלען זיין
 אזוי וויא שטערען אין הימל, און אויב זיי האבען געזינדיגט און זיי
 זיינען שולדיג שריפה, געדענק וואס איך האב מיר מוסר געווען
 און האב מיר געלאזט ווארפען אין קאלד-אוינען וועגען דיין היילי-
 גען גאמען און האב מקדש השם געווען, אז לאז דאס מגין זיין פאר

משלי דוד

אין ראש חודש בענטשען בעטען	בוכהאנדלונג און האט פערלאנגט
מיר ביי גאט: ותתן לנו חיים	א לוח, האט איהם דער בוכהענדל
ארוכים חיים של שנים, למשל: איין	לער געגעבען א לוח, דער יונגער
מאל איז א יונגער מאן אריין אין א	מאן האט א בליק געטראן אין לוח

מיינע קינדער. קום, שטעה אויף, יצחק, וואס דוא ביסט געבונדען
 געווארען אויף דעם מזבח און בעט פאר גאט, זעין דיך אויף דעם
 פסא רחמים און געדענק וואס איך האב געהאט אויף דעם מזבח,
 לאז עס זיין א פארגעבונג אויף מיינע קינדער וואס זיינען שולדיג
 הרג. קום, שטעה אויף אונזער פאטער יעקב, פאר דעם גאט וואס
 דערהערט דאס געבעט פון אלע מענטשען און בעט אויף זיינע
 שאף. געדענק אז איך האב מיך מוכר גפיש געווען פון זייערע וועגען
 און היינט זאלסטו זיי גיט פארלאזען אויב זיי האבען געזינדיגט און
 זיינען חייב גלות, געדענק ליעבער גאט, אז איך בין געגאנגען פון
 מיין פאטערס הויז און עס האט מיך געברענגט ביי טאג דיא היין און
 ביי נאכט דיא קעלט. קום, שטעה אויף, משה רבינו, און בעט פאר
 גאט אויף די קינדער ישראל, איך בעט דיר וואהרהאפטיגער גביא,
 דו ביסט געווען וויא א פאטער צו דיא קינדער ישראל און אויך אין
 דער מדבר, אז זיי האבען געזינדיגט האסטו געמאכט וויעדערקעהר-
 רען דעם גרים-צארן פון גאט זיין זאלען גישט פארדארבען ווערען,
 דארום שטעה אויף און בעט פאר גאט ער זאל גיט פארדארבען דיין
 פאלק וואס דו ביסט געווען זייער שליח אויסצוציהען זיי פון מצרים
 אין זייער לאנד ארין וואס גאט האט צו זיי געשווארען, דארום גע-
 דענק, ליעבער גאט, דאס איך בין געלאפען פאר זיי אין דער מדבר
 כדי עס זאל זיי קיינער גיט קענען קיין בייז טהאן. דו ליעבער גאט
 פון דעם הימל טהו געדענקען אין דיין וויין שטאק וואס דוא האסט

משלי דוד

אוי האט געגעבען א שמייעל און	אין איהם איינגעקוקט, אבער ער
וזיז אנועק. גאף איהם קוסט אריין	אין ארויס מיט א זיפן. פרעגט איי-
א צווייטער און בעט אויך א לוח.	נער דעם סוחר ספרים: — זאגט מיר
נער בוכהאנדלער האט איהם אויף	ליעבער פריינד, פאר וואס האט
געגעבען א לוח, אויך ער האט אין	איינער געשמייעלעט און דער אנ-

געפלאנצט מיט דיינער האנט. קום, שטעה אויף, מלך המשיח, זעה דיא עדה פון גאט. דערנוועק דיין משפט פאר דיין פאטער וואס האט דיר באשאפען. דו גאט ביז ווי לאנג וועסטו זיי פארלאזען, איך זאהל זייערע זינד אפקומען און עס זאהל אויך פארנעמען אויף דיא ישראל, איך בעט דיר גאט, געדענק צוא מיר דעם חסד פון דיינע קנעכט וועגען און זאלסט וויעדערקעהרען דאס עלענטקייט פון מיר און זאלסט אונז שטארקען מיט דיין גאמען, דוא זאלסט דערהויבען דיין הערשאפט און עס זאל אנטפלעקט ווערען צו דיין הייליג פאלק ישראל צו באשירעמען זיי פאר דעם שלעכטן. און גאט זאל זיין צו א קעניג איבער דער גאנצער וועלט, דען דאס לעבען און דער טוירט איז אלץ גאר אין דיינער מאכט און דוא ביסט ממילא ומחיה, דוא מאכסט לעבעדיג און טוירט און קיין אנדער גאט איז נישט פארגאנגען דען גיט אויף דער וועלט און גיט אויף יענער וועלט, גיט פאר דיר און גיט גאנץ דיר. דו ליעבער גאט, דו ערניעדעריגסט דעם מענטשען אז ער געהט נישט אין דעם רעכטען וועג און דוא דערהויבעסט דעם מענטשען אז ער געהט יוא אין רעכטען וועג און דו שטראפסט, און דו היילסט און מיינ בטחון איז גאר אויף דיר, וואס דו פיהרסט דיר אנטקעגען דעם מענטשען מיט י"ג מדות וואס זיי ווערען גערופען שלש עשרה מדות:

י' י' אל רחום ותנון ארך אפים ורב חסד

משלי דוד

דערער געניפעט אריינקוקענדיג אין די לוחות? — ענטפערט איהם דער בוכהענדלער — דער ערשטער יונג גער מאן איז א בוכהאלטער און באקומט זיין געהאלט מאנאטליך, ער האט באמערקט אז דער נייער יאהר איז אן עבור-יאהר, און ער וועט האבען גאנץ פאר א חודש גע-האלט טהוט עס איהם הנאה. דער צווייטער אבער באקומט זיין גע-האלט יעהרליך, אלץ אז ער דאך ארבייטען א גאנצען מאנאט אומ-

וַאֲמַת נֹצֵר חֶסֶד לְאַלְפִים נִשָּׂא עֹן וּפְשָׁע וְחַטָּאת וְנִקָּה:

עֲזָרְנוּ אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמֶךָ וְהַצִּילְנוּ וּכְפָר עַל
חַטֹּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ. בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתַּחַדְשׁ עָלֵינוּ
אֶת הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְטוֹבָה וְלְבִרְכָּה וְתִתֶּן לָנוּ אוֹן דוּ וְאַלְסִט
אוֹנוֹ גַּעֲבֵעַן חַיִּים אַרְוִיכִים, אִזְּכָר לְעַבְדֵּנוּ זָאָהַל זִיין אַ לְעַבְדֵּנוּ
אוֹיף עוֹלָם הַבָּא, חַיִּים שֶׁל טוֹבָה, חַיִּים שֶׁל בִּרְכָּה, מִיר זָא-
לֵעַן פֿון גָּאט גַּעֲשִׁיפִיזט ווערען, חַיִּים שֶׁל פֿרִנְסָה טוֹבָה, און
מִיט נַחַת און גִּיט מִיט צַעַר, חַיִּים שֶׁל חֲלוּץ עֲצָמוֹת, אוֹנְזַעֲרַע
בִּינֶער זאַלען גַּעֲשִׁיטאַרְקִט ווערען, חַיִּים שֶׁיִּשׁ בָּהֶם יִרְאֵת
שָׁמַיִם, און אוֹנְזַעֲרַע קִינְדֶער זאַלען גַּלּוּיבֵעַן אִין גָּאט בָּרוּךְ
הוּא, זִי זאַלען גַּעֲהֶען אִין גָּאט'ס וועג, זִי זאַלען בִּאגְלִיקֶען
זייער וועג און שְׁטַעג, חַיִּים שֶׁאִין בָּהֶם בּוֹשָׁה וּכְלִימָה, מִיר
זאַלען גִּיט פֿאַרשַׁעֲהֶמֶט ווערען בְּעוֹלָם הַזֶּה און גִּיט בְּעוֹלָם
הַבָּא פֿאַר דַּעַם בֵּית דִּין שֶׁל מַעֲלָה, זאַלְסִט אוֹנוֹ גַּעֲבֵעַן חַיִּים
שֶׁל עוֹשֶׁר וְכָבוֹד, מִיר זאַלען אוֹנְזַעֲרַע קִינְדֶער מְגִיד זִיין
לְתוֹרָה וְלַחֲוִפָּה וְלַמַּעֲשִׂים טוֹבִים, וויא דוּר הַמִּלְכָּה עָלָיו הַשְׁלוֹם
הָאֵל גַּעֲבַעֲטֵעַן: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם זָאָהַל אִיךְ שְׁטאַרְבֵּעַן וויא אַ
מַלְכוּת און גִּיט ווי אַן אָבִיוֹן. זאַלְסִט אוֹנוֹ גַּעֲבֵעַן חַיִּים שֶׁתִּהְיֶה

משלי דוד

וִיכָסֵּט, בִּאֲרוֹם הָאֵל עַר גַּעֲוִיפֶצֶט, מַעַן פֿון אַ לְעַבְדֵּנוּ אִין צַעַר און דַּחְקוֹת
דָּעַר גַּמְשָׁל אִיו: מִיר גַּעֲטֵעַן בִּיִּיא חַס וּיִשְׁלוֹם, גָּאָר אַ לְעַבְדֵּנוּ פֿון צו-
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוֹיף לֶאנְג לְעַבְדֵּנוּ, פֿרידענְהייט, פֿון גַּעֲוֹנְד און פֿרִנְסָה,
אַקְעַר וואס פֿאַר אַ לְעַבְדֵּנוּ גַּעֲנִיסִט אַט דָּאס גַּעֲטֵעַן מִיר בִּיִּיא הַשֵּׁם

פֿנו אהבת תורה ויראת שמים, מיינע קינדער זאלען גרויפֿען
אין גאט ווי די קינדער פון יעקב אבינו עזיו השלום, ווארום
אז יעקב אבינו עזיו השלום האט געזאלט שטארקען האט
ער געזאלט מגלה זיין דעם קין פון דער גאולה האט זיך די
גבולה פון איהם אפגעטהאן, און ער האט זיך דערשראקען און
האט געזאגט צו זיי: אפשר חלילה איז דא א פסוק אין מיין
בעט, האבען זייא געענטפערט: שמע ישראל יי אלהינו יי
אחד. דאס איז מייטש: הער צו אונזער פאטער ישראל דער
גאט וואס איז דיין גאט איז אויך אונזער גאט, גאט ברוך
הוא איז איינער. ליבער גאט גיב אונז חיים שימלא משאלות
לפנו למזכה אמן:

רבוננו של עולם, איך מוה תפלה צו דיר, וויא אסתר המלכה האט
תפלה געטהאן. הערר פון דער גאנצער וועלט הער שוין צו
מיין געשריי און ענטפער מיר, דערפֿרעה אונז שוין דאס מיר זאלען
אויסגעלייזט ווערען. איך האף צווא גאט ברוך הוא אז ער וועט אונז
געהענען מיין גרויסע בקשה ווי ער געהט אן אלע בקשות פון אלע
שווערע געמיטהען מיט צופראכענע הערצער. דאס יאהר זאהל אונז
ביישטעהען דער זכות פון אברהם יצחק ויעקב, אונזערע קליינע
קינדער וואס זיינען געשטארקען יונגערלייך פאר זייער צייט זאלען
פאר אונז בעטען, און אויך דיא ריינע און הייליגע דערבארעמדיגע
מלאכים זאלען פאר אונז בעטען אז ווען דוא וועסט אונז משפטן
זאלסטו אונז משפטן מיט רחמנות און גישט מיט רוגז, און מיין גע-

משלי דוד

יחברו, אז ער זאל אונז געבען חיים	ונחת, אז מיר זאלען קענען דיענען
ארוקים לאנג לעבען גאר דערצו זאל	השם יחברו מיט א ריינע הארץ
ער אונז אויך געבען חיים של שלום	און מיט רוהיגע געבאנקען.
א לעבען פון רוהיגקייט פון שלום	

בעט זאל גיט לעהר וויעדערקערען. השם אלהי צבאות. דו פרובסט אלע קאמערען און געדאנקען פון אלע הערצער איהר הימל עפענט אויף אייערע פענצטער און זאלען די דערבארעם גע מלאכים ברענגען מיין תפלה פאר השם יתברך, דער דערבארע מינער מלאך וועט געוויס פאר מיר געהען, ער וועט מיר ברענגען חן וחסד פאר השם יתברך, דער חן פון יוסף הצדיק און דער חן פון אסתר המלכה זאהל מיר געגעבען ווערען ווייל איך האב בטחון אין השם יתברך דען ער פארלאזט גיט קיינעם דער וואס פארזיכערט זיך אין איהם אמן סלתי:

רבנו של עולם. הערר פון דער גאנצער וועלט וואס דו האסט דיא וועלט באשאפען זאקסטו מיט די זעל-ביגע הענט פארשפרייטען אויף אינז און זאלסט אינז העל-פען. דער גאט וואס האט מציל געווען אברהם אבינו פון קאלד-אוינווען, דער גאט ברוך הוא זאל אינז גיט שיקען קיין שום ביין. דער גאט, וועלכער האט מציל געווען יצחק פון דער עקידה, דער גאט ברוך הוא זאהל בענטשען אינגערע קינדער מיט זיינע ביידע באויליגטע הענט. דער גאט וואס האט מציל געווען יעקב פון עשו און פון לבן. דער גאט ברוך הוא זאל געבען מיר זאלען זוכה זיין צו בענטשען אינגערע קינדער צו דער חופה מיט אינגערע הענט. קאמיר אקע זוכה זיין צו זעהען מיט אינגערע אויגען וויא גאט ברוך

משלי דוד

קבלת שבת פאנגען מיר אן מיט
לכו ברגנה לה, געהט מיר
וועלען זינגען צו השם יתברך. איי-
גענטליך דארף דאך שטעהן "בואו".
קומט, דען דער לשון "לכו" ווייזט, על
פירוב, געהט אנוועק. וועלען מיר דאס
פארשטעהען מיט א משל: א סוחר
איז געפאהרען אויף דעם וואסער

היא וועט וויעדערקעהרען נאך ציון און זי וועט וויעדער גע-
בויט ווערען און ירושלים וועט וויעדער געטרויסט ווערען
און משיח זאל קומען גיך און באלד, די מתים זאלען לעבע-
ן. ייג ווערען במהרה בימינו, אמן סלה:

קלירנו לשבח באדון הכל לתת גדולה ליוצר בראשית. אויף
מיר (אלונית בת פלונית) איז די שולד צו לויבען דיין גא-
מען ביראה צו געניסען דיין בארעמעהערציגקייט, ווייל איך
בין שוין פול מיט עבירות. ובעל הרחמים נקראת ודרך
תשובה הורית, די ביסט דאך בארעמעהערציג און האסט אויז
געלעהרענט דעם וועג פון תשובה, אזוי קום איך פב"פ פאר
דיין גאמען להתפלל על נפשי ועל בני ועל עמי, צוא בעטען
אויף מיר און אויף מיין מאן און אויף מייןע קינדער בכריעה
ובתפילה, און פאל יעצט אויף מיין פנים ביראה ובמורא
צו בעטען דיין הייליגען גאמען. איך קום צו לויבען און צוא
דאנקען דעם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא אויף
דעם חסד וואס די האסט געטהאן מיט מיר און מיט מיין מאן
און מיט מייןע קינדער פון דעם יוגענד אן ביז היינט. איר
מלא רחמים, זאהל מיר ווייטער דיין גענאד נישט פארלאזען,
זאהל יעצט זיין איין עת רצון לפני כבודך, זאלסט אויך-

משלי דוד

מיט אן אנגעלאדענע שיף מיט	איז גענוענען גראדע גאהענט צו א
תבואה. דיא שיף האט באקומען א	שטאדט. האט דער סוחר געדונגען
שטארקען קלאפ און עס האט איר	מענטשען מען זאהל ארויסגעהטען
געפאנגען צו געצען די תבואה. עס	די פערנעצטע תבואה. דיא קליינע

זענען עבירות מוחל זיין, וויא דו האסט פארזיכערט צו נאשה
 רבינו עזריה השלום: „סלחתי כדבריה“. דוא זאלסט מוחל זיין
 אונזערע עבירות וואס מיר זיינען מתודה. זיי מקבל אונזערע
 תפלות בתפלת חנה וואס זיא האט געזאגט, „אשה קשת רוח
 אנכי“ א פרוי מיט א בעטריבט געמיטה בין איך. אל תבא
 במשפט עמנו, זיי מיר נישט דן מיט משפט, כי לא יצדק
 לפניך כל חי, ווייל קיין מענטש איז נישט ריין פון עבירות. ווען
 חם ושלום דער מקטרג וועט מקטרג זיין זאלען מיר געניסען
 דיין מדה פון חסד וואס זאל קומען פאר דיין כסא של רחמים
 און זאלסט דיר מרחם זיין איבער אונז. אונזערע זינד זאלסט
 דו אפמעקען מיט דיין פיעל דערבארעמקייט, אבער נישט
 דורך יסורים וחקלאים רעים:

רבוננו של עולם, וויא זאהל אין מיר נישט צופראכען ווערען מיין
 הארץ, ווען איך מוה געדענקען אז דאס בית המקדש איז
 געשטאנען און דער כהן גדול האט דיא עבודה געטהאן אין קדשי
 קדשים. אבער יעצט, בעונותינו הרבים, האבען מיר נישט קיין בית
 המקדש און קיין כהן גדול און קיין קרבן וואס זאהל אויף אונז מכפר
 זיין, האבען מיר קיין אנדער מנחה נישט נור אונזער תפלה פארנעהם
 און גיעב מיר מיט מיין מאן עשירות אז איך זאהל קענען מפרגס זיין
 לומדי תורה און צדקה געבען לעניים ואביונים פשרים און נישט חם
 ושלום אז אונזער עשירות זאל זיין צו גאנץ מרייבען. פותח את ידך,

משלי דוד

סוחרים פון שטאדט האבען אפגע-	זאגט צום סוחר: איהר האט דאך
קויפט די תבואה זעהר פיליג און די	אזוי שוועהר געארבייט, געהט אין
ארבייטער האבען ראפיי גוט פער-	איינער צימער רוהט זיך אויס. ער
דיענט. איין אונענט האבען זיי גע-	האט זיין געפאלגט, און דערווייל

גאט פרוץ הוא, עפענסט דיין פולער האנד אין שפיץט דיא גאנצע וועלט. אב הרחמן, יהיו לרצון אמרי פי, מיין געבעט זאהל זיין בא-וויליגט פון מיין צובראכען הארץ פאר דיר, גלייך וויא איך וואלט געבראכט פאר דיר א קרבן. און ווען חס ושלום איך האב געטהאן עפעס שלעכטן, בינה הגיגי, פרוב מיין צובראכען הארץ, וואס איז באטריבט מיט וויינען און שרייען און זאהל א מליץ טוב קומען און זאל ממליץ זיין פאר מיר און פאר מיין מאן און פאר מייןע קינדער. און ווען איך בין חס ושלום נישט ווערטה איך זאהל מתפלל זיין על עצמי ומכל שכן אויף מיין מאן און מייןע קינדער פארזיכער איך מיך אויף דיר, וואס דו טהוסט חסד לאלפים אז דו וועסט הערען די תפלה פון (פלוגית בת פלוגית) און גיט לאזען מייןע טרעהערן לעהר אפ-לויפען דער מדת הדין זאהל ווערען געאיינציגט מיט מדת הרחמים און עס זאהל דאס יאהר קומען דער גואל צדק, און גאט זאל געבען מיר זאלען דערלעבען אז איז אונזערע טעג זאהל דער בית המקדש געבויט ווערען און דער כהן גדול זאהל דיא עבודה טהאן אין בית המקדש. און איך (פלוגית בת פלוגית) מיט אלע נשים צדקניות זאלען מיר דערלעבען דארטען מתפלל זיין בזכות דיא אמהות שרה, רבקה, רחל וליאה, במהרה בימינו, אמן סלה:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו
שיתחדש עלינו את החודש הזה למנוחה
ולברכה. ותתן לנו חיים ארוכים. חיים של שלום.

משלי דוד

האפען די גלייגע סוחרים מיט דיא ארבייטער פערבראכט א פרעהלי-קען אנוענט, אלע זיינען געווען צו-פריעדען און פרעהליך. האפען גע-געסען און געטרונקען און זיך לוס-טיג געמאכט. אויף מארגען פרעגט זיי דער סוחר: - וואס וואלט אייך הארען אז איך וואלט אויף מיט אייך

חיים של טובה. חיים של ברכה. חיים של פרנסה.
 חיים של חלוץ עצמות. חיים שיש בהם יראת
 שמים ויראת חטא. חיים שאין בהם בושה וכלמה.
 חיים של עושר וכבוד. חיים שתהא בנו אהבת
 תורה ויראת שמים. חיים שימלאו משאלות לבנו
 לטובה בזכות תפלת רבים. אמן סלה:

מי שעשה נסים לאבותינו וגאל אותם
 מעבדות לחרות. הוא יגאל אותנו
 בקרוב. ויקבץ נדחינו מארבע כנפות
 הארץ. חברים כל ישראל ונאמר אמן:

ראש חדש (פלוני) יהיה ביום (פלוני) הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה;
 יחד יהיו הקדוש ברוך הוא. עלינו ועל כל עמו
 בית ישראל. לחיים ולשלום. לששון
 ולשמחה. לישועה ולנחמה. ונאמר אמן:

משלי דוד

צוואמען דעם אנוענט פארבראכט?	וואלט מצער זיין, נאר מיר האבען
פארנוואס האט איהר מיר געקעטען	ווי חס ושלום נישט געפרעקט אויף
אויף זאל אנועקגעקען? — ענטפערען	איינער סבבה, נאר מיין האבען ווי
זיי איהם: — ווייל מיר האבען גע-	געפרעקט וואס אונז האט השם
זואוסט אז איהר האט גרויס הייזק	יחפרד צוגעשיקט א גוטען פער-
געבאט האבען מיר אייך נישט גע-	דינקט. דער נמשל איז, מיר טארען

אנעים ומירות.

אנעים. איך וועל זיסען איין צימליך געזאנג און וועל דיא
געזאנגען צי אנאנדער וועבען, דען צו דיר הקדוש
ברוך הוא מְהוּמָּה מִיין לִיב שְׂרִייען מיט דער תְּפִלָּה:
נִפְשִׁי. מִיין לִיב מְהוּמָּה גְלוּסְטען צוא זיצען אין דער שׁיין פון
דײַן הײלִיגער שְׂכִינָה, צו וויסען דײַנע הײמליכע סודות:
מִדֵּי דְבָרִי. ווען איך מְהוּמָּה רײדען פון דײַן כְּבוֹד בְּרוּמָה מִיין
הארץ צו דײַן פֿרײַנדשאפט:

על כֵּן. דארום וועל איך רײדען פון דיא געעֶהרֶטע רײד, און
דײַן נאָמען וועל איך עֶהרען מיט א פֿרעֶהלאך געזאנג:
אִסְפָּרָה. איך וועל דערצעהלען דײַן כְּבוֹד אָפֶּער איך האב
דײַך גִּישָׁט געזעהען. איך מְהוּמָּה גלײַכען דײַך און מְהוּמָּה דײַך
רופען אָפֶּער איך ווייס דײַך גִּישָׁט:

בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ. דורך דײַנע נְבִיאִים אין סוד פון
דײַנע קנעכט האַסמו געגלײַכען דײַן שְׁעֵהנְהִיט פון דײַן
געעֶהרֶטע לויב:

גְּדוּלָּתְךָ. דײַן גְּדוּלָּה מִיין דײַן שְׁמֵהרִקִּיט האָפֶּער זײ אָנגע-
רופען און געגלײַכען צום שְׁמֵהרִקִּיט פון דײַנע באַשְׁע-
פֿענִישׁ:

משלי דוד

נָאָר ווען הַשֵּׁם יתְּכַבֵּר וועט אונז
געבֶּען די יְשׁוּעָה, זאָגען מיר „לְכוּ“
אִיהָר צוֹרֵהֵי דָוִד געֶהט אונז, גְּבִנְנָה
לָהּ אֱלֹהֵינוּ, מיר וועלען זינגען און
באנקען הַשֵּׁם יתְּכַבֵּר פאר אונזער
גְּלִיק.

זײַה גִּישָׁט געזעהען אויף דעם אונגלִיק
פון אונזערע שוֹנָאִים, נָאָר מיר דאָר-
פֿען זײַה פֿרעֶהען אויף אונזער גלִיק.
דער געזעטער פֿסוק פונ'ם פֿריהער-
דײַנען קאפיטער ענדיגט זײַה געמִיתם
ה' אֱלֹהֵינוּ, נָאָט וועט אונגלִיקלִיך
זאָגען דיא שוֹנָאִים פון דוד הַמֶּלֶךְ.

דמו, זיי האָבען געגליכען דיר אָפּער נישט אזוי וויא דו ביסט.
זיי האָבען דיר געגליכען נאר נאך דיינע מעשים נאך:
המשילוף. זייא האָבען דיר געגליכען אין פיעלערליי נביאות
אָפּער דו ביסט איינציג אין אלע גלייכענעש:
ניחוי. זיי האָבען אויף דיר געזעהען ביי דעם בארג סיני און
ביי דעם ים סוף:

זקנה. אלטקייט האָבען זיי געזעהען אין דעם טאג פון משפּט.
יונגקייט האָבען זיי געזעהען אין דעם טאג פון מלחמה.
גלייך ווי א שטארקער בעל מלחמה וואס ער האט ביי
זיך גרויס קראפט:
חבש. ער האט אנגעגורט איין היטעל פון הילף אויף זיין קאפ
עס העלפט איהם זיין רעכטע האנד און זיין היידיגע
אַרעם:

טללי. מיט דער ליכטיגער טהוי פון קרייטער איז פול זיין
קאפ. זיינע גרייזלען זיינען פול מיט דיא טראפען ראסי
פון דער נאכט:

יתפאר. ער טהוט זיך באריהמען מיט מיר אז ער באנעהרט
אין מיר און ער וועט זיין צוא מיר ישאאל צו א געלויבט-
טיגע און איין ליעבליכע קרוין:

מגדל דוד

איין זמירות פון פרייטאג-צו-נאכט	איז דאך א פליאה: דער עיקר פון
זאגען מיר: וקדוש ברכה ברוב	שבת איז דאך אז מען זאהל האָבען
מטעמים וכו' שבת קדש איז א מצוה	רוקע פדי מען זאל קענען עוסק זיין
צו מאָגען קדוש אויף וויין וויא דיא	רוהיג אין תורה און אין עבודת ה'
גמרא זאגט: זכרהו על בנין און צו	וויא אין פסוק שטעהט: שבת לה
מאָגען פארשיעדענע גוטע שפייז.	אלהיה, דער טאג שבת זאל זיין היי-

כְּתֹר. אַ רִינֶנֶע קְרוֹיִן פֿון גִּין־גֵּאלֶד אַיז דאס גִּלִּיכֶען פֿון זײַן
קאפּ. עס אַיז גֵּעקְרײַצט אויף זײַן שְׂטערֶען דער כְּבוֹד
פֿון זײַן הײַלִיגֶען נאָמען:

לִחַן. צו חן און צו כְּבוֹד און צו אַ לִיעב־לִיכֶע שְׁעֵהֲנֵהיִיט מְהֵרָה
זײַן פֿאַלק יִשְׂרָאֵל אָן קְרוֹינֶען צו הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִיט
זײַער תְּפִלָּה:

מַחֲלָפוֹת. דִּי הָאָר פֿון זײַן קאפּ זײַנען אַזוי וויא אַין דִּי יוֹגֶנֶע
טעג. זײ זײַנען גֵּעגְרײַזעלֶט און שוואַרץ:

גִּוְהַ הַצֶּדֶק. דאס שְׁעֵהֲנֶנֶע וואָהנונג פֿון דער גֵּערעכטער
שְׂטאַדט ירוּשָׁלַיִם זײַן לִיעב־לִיכֶע שְׁעֵהֲנֵהיִיט. זאָהל זײַן
דער ווײַלֶען פֿון גאט בְּרוּךְ הוּא אַז ער זאָהל זי אויפ־
בִּרְיִינֶנֶען און גֵּעדענקען אָפּט בִּי זײַן פֿרײַד:

סְגוּלָתוֹ. זײַן גֵּעלִיעכֶט פֿאַרק יִשְׂרָאֵל זאָלען זײַן אַין זײַן הָאָנֶד
ווי אַ קְרוֹיִן, וויא אַ הויב פֿון אַ שְׁעֵהֲנֶנֶע חֲשׁוּבֶע מַלְכָּה:
עֲמוּסַיִם. דִּי יִשְׂרָאֵל וואס הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא האט זײ גֵּעטראָ-
גֶען פֿון מִצְרַיִם ער האט זײַא דֶּערהויבֶען און האט זײַא
גֵּעקְרוֹינֶט פֿון דֶּענְסִטמאַל אָן וואס זײ זײַנען חֲשׁוּב גֵּע-
ווען אַין זײַנֶע אויגֶען האט ער זײ גֵּעעֶהרֶט:

מגדל דוד

לֵיג צו גאט, אַיז דאָךְ דער עיקר אַז
דער גִּפֶּשׁ זאָהל זײַן רײַן און רוהיג,
בײַנֶט צו וואס אַיז דִּי מִצְוָה אַז סען
זאָל מאַכען פֿערנעניענען דעם גוף
מִיט וויין און פארשיעדענע שפיי-
זען, וועלען מיר דאס פארשטעהען
מִיט אַ מִשָּׁל: עס אַיז אַ סאך גֵּעקו-
סען אַין אַ שְׂטאַדט אַ באַריהֶמְסֶער
מוזיקער האט ער גֵּעקלֶעפֶט הויכעווע
אַז ער וועט גֵּעכֶען קאַנצערט, וויא
סען האט זיך דער פֿון דֶּערוואַקסט
אַין שְׂטאַדט האָבֶען אַלע רײַכע לײ-
טע גֵּעקויפֶט בילעטען צום קאַנ-
צערט. אַיז שְׂטאַדט האט זיך גֵּעפֿר-

פֶּאֶרֶוּ. דָּאס שְׁעֵהֲנֵהִיט פֿון הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אִיז אוֹיֶה מִיר
אין עַר זָאָהַל זײַן גָּאָהֶענִט צו מִיר ווען אײַך וועל איהם
אָנרופֿען.

רוֹצֶה. הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא זײַן ווײַזען זָאל זײַן אין פֶּאֶלֶק יִשְׂרָאֵל
דִּיא וואָהֶרֶהאַפֿגִּיגֶע זָאָהַל עַר באַשְׁעֵהֲנֵען עַר וואָרט צו
מִקְבֵּל זײַן דִּי לױב פֿון יִשְׂרָאֵל צו באַרִּיהֲמֵען זײַך מִיט זײַ
ראשׁ. אין אָנהױב פֿון דײַנע רײד פֿון דער תּוֹרָה אִיז דִּי סוֹפִי
תְּבוֹת אֶמֶת, דָּאס מײַנט מֵעַן „בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים“.
עַר הָאֵם אָנגערופֿען אַלֶּע תְּבוֹת פֿון פֿרִיהֶער אָן, מִיר
בַּעֲטֵען דײַך אַז אִיטְלִיכֶם דוֹר פֿון יִשְׂרָאֵל וואָס זײַא
פֶּאֶרשטען דײַך זאָקסטו זײ אויך פֶּאֶרשטען:

שִׁית. דו זאָקסט טָהָאן דָּאס בְּרוּמוֹנֶג פֿון מײַנע גַּעזאַנג בײַ
דִּיר און אַ לױב זָאל גַּענֶעֱהֲנֵען צו דִּיר:

תְּהַלֵּתִי. מײַן לױב זָאָהַל זײַן אַ קְרוֹין צוּא דײַן קָאפּ און מײַן
תְּפִלָּה זָאל זײַן אָנגעבֶּרײט פֿאַר דִּיר ווי קטוֹרֶת הַסַּמִּים
וואָס דִּי כֹהֲנִים האָבֶען מִקְטִיר גַּענוּען אין הײַלִיגֶען בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ:

תִּיקַר. עס זָאל טֵהִייעַר זײַן דָּאס גַּעזאַנג פֿון דִּי אַרִימֶע יִשְׂרָאֵל
אין דײַנע אויגֶען ווי דָּאס גַּעזאַנג וואָס דִּי לױם האָבֶען
גַּעזונגֶען בײַ דִּי קֶרְבָּנוֹת אין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ:

מגדל דוד

גַּען אַ גְּרוֹיטֶער מִבֵּין אויף מוֹזִיק נור	אַ בִּילְעֵט, עס האָט אִידם אָפֿער נִיט
עַר אִיז גַּענוּען אַ קאַלִיקֶע אויף בײַ-	גַּעלֶאזט רוֹהֶען, האָט עַר גַּעדונגֶען
דַּע פִּים, אויטער דַּעס אִיז עַר גָּאָה	פֿאַר קָלִיין גַּעצאַהֶלֶט אַלֶּאסֶט-טָרֶע-
גַּענוּען אַ גְּרוֹיטֶער אָבִיין און האָט	גַּער און האָט זײַך גַּעלֶאזט אַנוּעק-
נִיט גַּעהאַט גַּענוג גַּעלֶט צו קײַפֿען	טָראָנען צום קאַנצֶערט זאל, עַר אִיז

בִּרְכָתִי. מִיִּין לֹוִיב זָאָהָר אַרױפֿגָּעֵהען אױף דָּעם קָאפּ פֿין גָּאָט
וואָס ער הָעלֶפֶט דָּער גֵּעװינְעֶרען ווען זי איז אױף דָּעם
בִּרְאָךְ שְׁטוהל, ער מאַכט זי א וועהען האָבֶען און ער
מאַכט זי גֵּעװינְען דָּאס קינד, ער איז א פֿיעל גֵּעֶרעכ־
טער גָּאָט:

וּבִבְרָכָתִי. און פון וועגֶען מִיִּין לֹוִיב זאָלֶהטוּ צו מיר שְׁאקלֶען
מיט דיין קָאפּ צוא ווייזען מיר אז מִיִּין לֹוִיב איז צו דיר
לָרְצוֹן און מִיִּין לֹוִיב זאָלֶסט דו מִקְבֵּל זיין וויא חֲשׁוּבֶע
בְּשָׁמַיִם:

יַעֲרֹב. עס זאל זיין זיעס די רייד פון מִיִּין תְּפִלָּה פאר דיר גָּאָט
דען מִיִּין נֶפֶשׁ מְהוּט שְׂרִייעֶן צו דיר ליעבֶער גָּאָט:

לָךְ. צו דיר גָּאָט בָּרוּךְ הוּא גֵּעֵהער דָּאס אַכֶּפֶּע־רִמְקִיט און
דָּאס שְׁטאַרְקִיט און דָּאס שְׁעֵהֲנִקִיט און דָּאס אױבִּיג־
קִיט און דיא לֹוִיב, דען אַלע זאָבֶען וואָס איז פֿאַרְהאַנ־
דען אין הימֶעל און אױף דָּער ערד גֵּעֵהער אַלץ צו דיר:
לָךְ. צו דיר גָּאָט בָּרוּךְ הוּא איז דָּאס דֵּעֶרְהױבונג פון אַלע
קעפּ. וואו איז דען פֿאַרְהאַנֶדען אזוי א מַעֲנֵטִשׁ וואָס
זאל קענען אױס דֵּעֶרְצֵהֶלֶען אַלע שְׁטאַרְקִיט פון גָּאָט
בָּרוּךְ הוּא אָדער ער זאל קענען מאַכען הֵעֶרען גָּאָר די
לֹוִיב פון גָּאָט בָּרוּךְ הוּא:

מגדל דוד

גֵּעֵזעסען ביים לאַס־טֶרעגער אױף
די פֿלייצעס און האָט אױפֿגֶע־רִקֶנאָם
גֵּעֵהערט דָּעם קאָנצערט און איז
אױסגֶע־אָנגען פון מְתִיקוֹת, פון גֵּרוֹוִים
הַתַּפְּעוֹת האָט ער זיך אָנגֶע־פֿאַנגען
אזויא שְׁטאַרְק צו פֿאַוועגֶען אז דָּעם
לאַס־טֶרעגער איז דָּאס גיט גֵּעֶפֶע־
לען גֵּעֵוואָרען, און האָט אָנגֶע־פֿאַנ־
גען שְׂבִייעֶן: איהר דריקט מיר דיא
פֿלייצעס אױף קאן דָּאס גישט פֿאַר־

תַּחֲנָה שְׁעֵרי רַחֲמִים.

דיא תַּחֲנָה זאגט מען שפּת און יום טוב ווען דער חזן זאגט אנעים ומירות:

פֶּתַח לִי שְׁעֵרי רַחֲמִים שְׁעֵרי שָׁמַיִם. יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מֶלֶךְ יְיָ. יְמִלּוּךְ לְעוֹלָם
וָעֶד: וְאַנְחֵנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֶי מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים הַקְדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. שֶׁהוּא גּוֹמֵל שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֶרֶץ. כִּי יְיָ הוּא
הַאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד: גָּא חֲלַץ מִמִּסְגְּרוֹ
נַפְשִׁי גַם לֵךְ יְיָ קוֹיָתִי לִישׁוּעָה: יְיָ נַחֲנִי בְּצַדִּיקְתֶּךָ לְמַעַן שׁוֹדְרֵי הַיָּשָׁר
לְפָנֶי דְרָכֶךָ: יְיָ יִשְׁמֹר צִיאָתִי וּבֹאִי לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם:

לִיעֲבֹעַר הָעֵרֶר גָּאט, עפּען מיר די מַהוּיַעֲרֵעַן פון תַּפְלוֹת וְתַחֲנוּת
און הָעֵרֶצוֹ מִיִּין גַּעֲבֵעַט וויא דאס גַּעֲבֵעַט פון אַבְרָהָם
יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִשָּׁה אֶהְרֹן, דָּוִד וְיִשְׁלָמָה. און עפּען מיר די מַהוּיַעֲרֵעַר
פון הִימַעַל און פון גן עֵדֶן און עִם זֶל אֵין אונז גיט גַעוועלטיגן דער
יִצָר הָרָע. און דער הִייליגער שפּת אָדער יום טוב זאגט מִיִּין מַלְיִין
זיין פאר מיר און פאר מִיִּין מאן און מִיִּינע קינדער און פֿל יִשְׂרָאֵל צו
אַלעם גוֹטען, אָמֵן. וּבְרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים גָּא חֲזַק וְשְׁמֹר נַפְשִׁי, מִיט דִּיין
גְּרוֹם דַּעַרְבֵּאָרְעִמוֹנֵג שְׁטאַרְק און בַּאֲשִׁירֵעִם מִיִּין לִיב פון גִּיהֶנֶם
וְחַבּוּט הַקֶּבֶר וְחַבְלֵי מָשִׁית, און גִּיעַב מִיר אַל דָּאס גוֹטִם און זאַלְסִם
אַךְ מִזְכָּה זיין צווא ערציהען מִיִּינע קינדער לְתוֹרָה וּלְחוּפָה וּלְמַעֲשִׂים
טוֹבִים, אָמֵן:

מגדל דוד

טראָגען! דער קאַליקע הָעֵרֶט וויי-
טער דעם קאַנצערט און פאַוועגט
זיך גאָר מַעְהָר, זאגט דער לַאֲסָט-
טַרְעַנְעֶר: - אֵיךְ וואָרף אֵיךְ בַּאֲלֹד
גאָר אַרָאפּ, פֿרעגט דער קאַליקע ביי
איהם: - גַּעפִּינְט זיך גיט דא אַ וויי-
גַּעשְׁעפֶּט: ענטפערט ער איהם: - גיט
ווייט פון דאנען גַּעפִּינְט זיך אַ וויי-
גַּעשְׁעפֶּט. הָאט ער זיך גַּעהִיִּסְעו
אַרײַנגַטראָגען אַהִין און הָאט אֵיהֶם
גַּעגַעֲבֵעַן אַ גוֹטען טָרוֹנֵק שְׁאָרְפֶּע
מַשְׁקָה, וויא דער לַאֲסָט-טַרְעַנְעֶר
הָאט אויסגַעטְרוֹנְקֶען די מַשְׁקָה אִין
ער גאָר לַעֲבֹדִיג גַּעוואָרען און הָאט

תַּחֲנָה פֿון שַׁבַּת־צוֹנ־נֶאֱכַט.

דאס זאגט מען שַׁבַּת־צוֹנ־נֶאֱכַט נאך מזמור אֱלֹהִים יַחֲנֵנוּ:

יְהִי רָצוֹן, עִם זֹאת זײַן דער ווײַלען פֿאר דיר גאט מײַן גאט און
גאט פֿון מײַנע עֲלִט־עֲרֵען, דער הײַלִיגער און גְּרוֹיִסער
שְׁמֵאֲרֵקער און פֿאַרְכִּטִּיגער שם וואס איז מְצוּרָה אין דעם
מְזֻמּוֹר וואס אײַך האב פֿאר דיר געזאגט, זאל אזוי אָנגענומען
זײַן און זאָלסט מײַך צו הערען אזוי ווי דו האָסט איהם געהערט
פֿון דוד הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשָּׁלוֹם וואס האט דעם מְזֻמּוֹר מִתְפַּלֵּל
געווען, און דוא זאָלסט פֿאַרנעמען מײַן געבעט און דער
הײַנטיגער טאג זאָהל זײַן אַ מַלְיָן יוֹשֵׁר פֿאר דיר, אָמֵן, סְלָה:
יְהִי רָצוֹן, עִם זֹאת זײַן דער ווײַלען פֿאר דיר גאט, מײַן גאט
און גאט פֿון מײַנע עֲלִט־עֲרֵען, הערר אײַכער אַלע וועל־
טען, זאָלסט מיר געבען אַ מַתָּנָה טוֹבָה און פֿרִנְסָה טוֹבָה
און דו זאָלסט מײַך געדענקען אין אַלע צײַט מיט אַ גוט גע-
דעכעניש, און דוא זאָלסט אײַנז העלפֿען מיט גוט דערבאַר-
מונג און מיט דיא הײַלִיך פֿון דײַן הײַלִיגער גאטען, און זאָלסט
מיר געבען אַ גוט חֶלֶק און אַ גוטען שֹׁכֵר, דאס אײַך זאָהל
מַהֲרָאן מַעֲשִׂים טוֹבִים, אײַך זאָהל זוכה זײַן צו עוֹלָם הַבָּא און
זאָלסט מײַך מאַכען הערען בְּשׁוֹרֹת טוֹבוֹת און שְׁמוֹעוֹת

מגדל דוד

אײַך אָנגעהויבן צו טאנצן בײַא	פֿון שַׁבַּת קָדֵשׁ איז צו לויבן השם
יעדען טאן פֿון זײַא מוזיק און דורף	יְתַבָּרָה גור מיט דעם נֶפֶשׁ, גור דער
דעם איז געשלאסען געווארען בײַ	נֶפֶשׁ זעלבסט איז דאך אַ קאַלִיקע
זײַ שלום, דער נֶפֶשׁ איז דער עיקר	אָהן דעם גור: דען אָהן איהם קאן

טובות, און דו זאלסט מיר געבען לאנג לעבען מיט מיין מאן
און קינדער און א לעבען פון ששון ושמחה און עושר וכבוד
און שלום און קלוגהייט אין דייע אויגען און אין אלע אויגען
פון דיא וואס וועלען אויז ועהען, און זאלסט אייניגען אויזער
הארץ. צו ליעב האבען דיר און צו פארקטען פאר דיין היי-
ליגען נאמען און דוא זאלסט מיר געבען אין מיין הארץ גע-
דאנקען צו גוטען און גיעב מיין חלק צווישען צדיקים, און
זאלסט מיר זעטען מיט דיין זענפטיגקייט, און דערבארעם
זיך איבער מיר מיט דיין הילף און באהיט מיר מיט מיין מאן
און מיינע קינדער פון אלעם בייזען, און זאלסט מיר מזכה
זיין מיט גוטע און פרומע קינדער, וואס זאלען קענען לעהר-
נען דיין תורה, און דו זאלסט פאר דיר געהמען מיין געבעט.
געלויבט ביסטו גאט, וואס הערט אלע תפלות פון דיין פאלק
ישׂראל, וואס רופען דיר אלע צייטען מיט גאנצהייט און
וואהרהייט, אמן:

א נייע תַּחֲנָה פֿאר הַבְּדִלָּה

רבון כֹּל הָעוֹלָמִים, דוא הערר פון אלע וועלטען, וואס דוא קוקסט
מיט ליעבע און גענאד אויף אלע דייע פֿרואים, וועלכע דוא
האסט אויף דיין וועלט באשאפען. הערצו דעם ריינעם געבעט פון

מגדל דוד

ער גאר נישט לויבען און דאנקען
השם יתברך, היינט אז דעם קער-
פער וועט זיין אומעדיג קאן דאך
ניט זיין ביין שום התעוררות, בא-
רום האט דיא תורה הקדושה פאר-
זאגט מען זאל דעם קערפער משמח
זיין מיט וויין און גוטע מאכלים, פֿרי
ער זאל זיין אויף מתעורר זיין וועט

דיין דיענסט, וועלכע קומט פאר דיר אויף א פולע וואך אויסצוגיסען
איהר פולע הארץ און שווערע געמיטה. דער לעבער שבת קודש
איז שוין אוועק, מיט איהם צוזאמען איז אויך אונזער רוהע פאר-
שוואונדען און א נייע וואך קומט אונז אנטקעגען, רבונז של עולם,
ווער נאך ווי דו, הימלישער פאטער, ווייסט דעם שווערען לעבען פון
דיין פאלק ישראל, זייער ביטערען געמיטה, וויא שווער און ביטער
יעדער יוד פארדיענט זיין ביסען ברויט, מיט וועלכע זארג און עגמט
גפיש, מיט וועלכע שרעק און מאטערנעש ער טרייבט צוזאמען זיין
פינצטערע חיונה. ווער נאך פון אלע פעלקער אין דער וועלט שפירט
אזוי דעם שרעקליכען רושם פון א נייע וואך וויא דייע ארעמע בע-
טריבטע קינדער. א נייע וואך קומט אונז אנטקעגען, א נייע וואך
בריינגט אונז נייע זארג, נייע שרעק, נייע קימער. דאס איינציגע
וואס אונז איז געבליעבען איז נאר די האפנונג צו דיר אליין, נאר די
איינציגע האפנונג און גלויבען אין דיר, ערבארע מינער גאט, האט
אונז געגעבען קרעפטען ביז היינט אונזערע צרות מיט געדולד צוא
ערטראגען, לבן יהי רצון מלפניך, זאל זיין דער ווילען פון דיר גרוי-
סער אלמעכטיגער גאט, אז אין דיא נייע וואך, וועלכע קומט אונז
אנטקעגען, זאלסטו אונז עפענען די טהויערען פון דייע רחמנות. דו
זאלסט אונז צושיקען אונזער חיונה בנחת און גיט בצער. דו זאלסט
אונז געבען פרנסה פון דיין פולע האנד, וויא דוד המלך עליו השלום
האט געזאגט: "פותר את ידך ומשביע לכל חי רצון", דוא עפענסט
דיין האנד און זעטיגסט אלע דייע ברואים. דיא נייע וואך זאהל

מגדל דוד

דאמאלס דער גפיש מיט איהם צו-	בדמונים האבען מתקן געווען, וועט
זאמען קאנען לויבען השם ותברך	דערפון זיין אן עונג שבת.
און זינגען ומירות מיט א פרעהרי-	מיר זאגען אלע טאג: אני מאמין
כע שעהגע שטימע וויא אונזערע	וכו' בביאת המשיח, מיר גלוי-

בריינגען בשורות טובות ישועות ונחמות אויף אונז און אויף אלע
אונזערע ארעמע ברידער, טרייסט אלע אונזערע צופראכענע הער-
צער, הייל אונזערע וואונדען, דערפֿרעה דיינע בעטריבטע קינדער
וואו זיי געפינען זיך, און שיק אונז דיין גואל צדק, במהרה בימינו,
אמן:

א תחנה נאך הברלה:

ליעבער גאט, דו ביסט דער פאטער פון אלע וועלטען בעט איך
דיר דוא זאלסט זיך ערבארמען אויף מיר און אויף כל
ישראל, ברחם אב על בנים, דער שבת קדש איז שוין אוועקגעגאנגן
גען עס קומט אן דיא נייע וואך, זאהל זיין מיט מזל, מיט פריעד,
מיט גליק, מיט פרייד און מיר זאלען חלילה גיט טהאן אזא זאך וואס
איז געגען דיין ווילען, און דו זאלסט אונז עפענען דיא טהויערען פון
ליכטיגקייט, און טהויערען פון שכל, מיר זאלען מיט פארשטאנד
מקיים זיין דינע געבאט, טהויערען פון מכפר זיין אויף אלע אונז
וערע עבירות, טהויערען פון טרייסט, דוא אליין זאלסט אונז טרייסט
טען פון אלע אומעטיגקייט, טהויערען פון הודיה, תפלה ותשובה,
מיר זאלען געהאלפען ווערען און מיר זאלען זוכה זיין צוא הערען
בשורות טובות, ישועות ונחמות אויף דעם כלל ישראל און אויך ביי
מיר צו הויז זאהל זיין א פֿרעהליכע וואך, אמן:

תחנה לערב ראש חודש:

דיעזע תחנה זאהל מען זאגען אלע ערב ראש חודש:

ליעבער גאט, באווייז אונז דיין קראפט און העלף אונז ווי
דוא האסט אונז צוגעזאגט צוא פיהרען אונז אין

מגדל דוד

פֿען אז משים צדקנו וועט געוויס
קומען אים ירצה השם גאר רעכע-
גען ווען ער וועט קומען האפען
חבמינו ז"ל פארזאגט אן אסור גמור,
אז מען טהאר דאס גיט. נור באמח
איז א גרויסע פליאה: מיר געפינען
דאך אין הייליגע ספרים גאר פון די
לעצטע דורות, אז די גאונים ומחברים

דיין הייליג לאנד, דען ווי דו ביסט אמת אזוי איז דייןע רייד
 אויף אמת. נאר מיר בעטען דיר, ליעבער גאט, אז עס זאל
 זיין גיך און באלד אין אונזערע טעג. אבינו מלך, אונזער
 פאטער קיניג, אז מיר האבען געזינדיגט אין דער מדבר,
 האט משה רבינו עליו השלום פאר אונז תפלה געטהאן,
 אבינו מלך, אונזער פאטער קיניג, פארניעב צו דיין פאלק
 ישראל דיא זינד וואס זיי האבען געטהאן ווייל דו האסט דיר
 אליין מיט זיין באריהמט און האסט געזאגט: „בני בכורי
 ישראל, איך וויל דאך אז דיין מדה איז מלא רחמים, דערי-
 בער שמוע תפילתי, הער מיין געבעט וויא דו האסט געהערט
 דאס געבעט פון אונזערע פרומע עלטערען, ווען זיי האבען
 צו דיר געבעטען. דערהער מיר היינט, דו בוחן לבבות. איך
 בעט דיר גאט, אז תשליכני קעת זקנה, ווארף מיר נישט
 אוועק אויף מיין עלטער פדי לעבדך בלבב שלם, איך זאל
 דיר קענען רעכט דינען מיטן גאנצען הארצען. ומה שחטאתי.
 און וואס איך האב געזינדיגט זיי מיר מוחל און היט מיר פון
 זינד ווייטער און מיינע שונאים זאגען נישט דערפרעהט ווע-
 רען אויף מיר, וויא דוד המלך עליו השלום האט געבעטען,
 גארשטאפ די מיילער פון די שונאים און זיי זאלען, גיט קע-
 נען ביז טהאן. און די דערבארמיגע מלאכים זאלען בריינגען

מגדל דוד

ווען א גרויסער גביר, האט ער גע-	האבען גערעכענט דעם קץ הפלאות
האט א גארשטען ווען, האט ער מיט	ווען די גאולה וועט זיין? זאגט דא-
איהם געטהאן א שידוך פון סתמים.	רויף הרב המגיד רבי יעקב דובנער
וויסען בארף שוין פאהבען צו נער	נברנו לברכה א קשף: עס איז גע-

פאר דיר מיין תפלה און דו זאלסט זיך דערבארעמען איבער
 מיר און זאלסט מיך גערעכט מאכען פאר דיר און זאלסט
 דיך נוהג זיין מיט מיר מיט חסד און מיט רחמים. ליעבער
 גאט, דו ווייסט דאך אלץ וואויל, ווארום דו ביסט דאך א
 יודע מחשבות, דארום בעמט איך דיך, ראה בעניי, דו זאלסט
 זעהען אין מיין פיין, דען דאס האבען אלץ געמאכט מיין
 זינד וואס איך מוז טראכטען פאר מיין שפיין און פאר מיין
 גוף צו דערנעהרען:

תחנה פון ערב ראש חודש צו יום כפור קטן

אב הרחמים והסליחות, פאטער פון בארעמעהרציגקייט און פאר-
 געבונג, וואס דיין שטארקע, מעכטיגע האנד איז אויסגע-
 שטרעקט צו עמפאנגען אלע דיא וועלכע קעהרען זיך אום צו דיר
 מיט א ריינע הארץ, הער צו דאס געבעט פון דיין דיענסט, וועלכע
 איז געקומען אצונד אין דיין הייליגע הויז אויסצוגיעסען איהר פולע
 הארץ און שווערען געמיטה, היינט איז ערב ראש חודש, דיין
 ארעמע בעטריעכטע קינדער זיינען צוזאמענגעקומען אין דיין היי-
 ליגען הויז, וועלכע עס דיענט זיין אצונד פאר דעם בית המקדש,
 זייערע צופראכענע הערצער צו בריינגען פאר דיר קרבנות, אפרייכ-
 טען יום כפור קטן, מתודה זיין פאר דיר אלע זינד, און צו בעטען
 פון דיר מחילה וסליחה וכפרה. ואתה אל רחום וחנון מקבל שבים,
 און דו בארעמעהרציגער גאט ביסט דאך שטענדיג מקבל די וועלכע

מגדל דוד

חתונה. האט דער חתן אפגעכענט
 מיט דעם בעל עגלה. אז ער וואהל
 איהם זאגען יעדער סטאנציע וויא
 נייט איז גאך, למשל, צו לעמבערג.
 וויא זיי זיינען ארויסגעפאהרען פון
 זייער שטאדט בעקא, א האלב טייל
 פֿרענט דער חתן: ווי ווייט איז גאך
 צו לעמבערג? דער פאטער האט

קעהרען זיך אום צו דיר, דען דאס איז דאך איינע פון דיינע מדות
צוא צונעהמען דיא וועלכע קעהרען זיך אום צוא דיר מיט א ריינע
הארץ, און צו פארנעמען אלע זייערע זינד, וועלכע זיין זיינען בע-
גאנגען גערן און אונגען:

רבוננו של עולם, פאטער פון ערבארמונג און פארנעכונג, דעהער
אויך דאס געבעט פון דיין דיענסט, וועלכע קומט אצונד
פאר דיר, און אויב חלילה דיא מהויערען פון תפלה זיינען פארשלא-
סען, אפער דיא מהויערען פון טרעהרען זיינען דאך שטענדיג אפען,
וויא עס שטעהט געשריעבען: „שערי דמעוֹת לא ננעלו“. געהם צו,
בארעמהרציגער פאטער, מיינע הייסע טרעהרען, וועלכע איך
פארגיעס אצונד פאר דיר אין דיין הייליגע הויז. זאלען זיי אפנוא-
שען אלע מיינע זינד, וועלכע איך בין געגען דיר באגאנגען. זעה,
גרויסער גאט, מיין פארקלעהמטע, צופראכענע הארץ. זעה מיין
שווערען ביטערען געמיטה און זיי נאהענט צו מיר בעת איך רוף צו
דיר, וויא עס שטעהט געשריעבען „קרוב ה' לכל קוראיו“, גאט איז
נאהענט צוא אלע וועלכע רופען איהם. ערבארעם דיך בארעמהער-
ציגער פאטער אויף מיר, אויף מיין מאן און אויף מיינע קינדער.
זאל זיין אין דעם גייעם חודש, וועלכער קומט אונז אנטקעגען א גו-
טער ווילען פון דיר, גרויסער אלעמעכטיגער גאט, אז דו זאלסט מוחל
זיין דיא זינד פון אונז און פון כל ישראל. דוא זאלסט פארלייכטערען
דעם שווערען געמיטה פון מיין מאן און פון אלע ארעמע בעטריבטע
ברידער. גיעב אונז פרנסה פון דיין פולע האנד, בנחת ולא בצער.

מגדל דוד

דאס דעהערט, האט ער איהם אנ-
געשטראפט פאר זיין גארשקייט,
און האט צו איהם געזאגט: אז מיר
האפען נאך די גאנצע וועג צו פאה-
רען, פרענגסטו שוין ווי נייט איז צו
לעמבערג? דער חתן איז קליגער
געווארען און פרעגט ביא יעדער
סטאנציע ווי נייט זיינען מיר שוין

בְּכָבוֹד וְלֹא בְּבִזְיוֹן, כְּדִי מִיר זאלען קענען געהען אין דיינע הייליגע
וועגן, היטען די מצות פון דיין הייליגע תורה, און ערציהען אונזער-
רע קינדער בְּחֶכְמָה וּבְהַשְׁכֵּל וּבִירְאָת שָׁמַיִם, אז זייא זאלען שטענדיג
געפינען חן וְשֶׁכֶל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וָאָדָם. און מיר אלע זאלען דיר
קענען דיענען מיט אַ ריינע הארץ אונזער גאנצען לעבען, אָמֵן:

תחנה לתענית צבור

גאט פון ערב־ארמונג און פארנעבונג, דוא שטארקער, אל-
מעכטיגער, גרויסער באשעפער, וואס דוא קוקסט פון
דיין הויכען שטוהל אין יעדע מענטשליכע הארץ. יעדע
פארבארגענע מחשבה איז פון דיר גיט באהאלטען, יעדער
געהיימער געדאנקען איז דיר באוואוסט. דו ווייסט דאך מיין
שווערען ביטערען געמיטה, מיין בלוטיגע צובראכענע הארץ
מיט וועלכע איך קום פאר דיר אין דיעזען פאסט־טאג בע-
טען דיר. אונזער הייליגער בית המקדש איז איבער אונזערע
זינד חרב געווארען, מיר האבען נישט מעהר קיין כהן, קיין
קרבנות, קיין עבודה מכפר צוא זיין אונזערע זינד. אונזער
אפפער, וועלכע מיר בריינגען פאר דיר איצט זיינען אונזערע
צובראכענע הערצער און שווערע געמיטהער. אונזערע
נסכים איז נאר אונזערע הייסע טרעהערען, וועלכע מיר פאר-

מגדל דוד

אפגערייזט פון אונזער היים? זיין פון אונזער היים? זאגט דער פא-
האלטען שוין גאטענט ביא לעב- טער: גארשער ווהן, יעצט בארף
קערנ פרענט דער גארשער חתן: מען שוין פרעגען: ווי ווייט איז צו
זיין ווייט זיינען מיר אפגעפאהרען לעמבערנ? ווייל דיא גאנץ לאנגע

ניעסען פאר דיר. נאר דאמיט קענען מיר פארקומען פאר
דיר אקמעכטיגער גאט, צוא בעטען פון דיר מחילה וסליחה
אויף אונזערע זינד:

מיר ווייסען זעהר גוט, דאס דוא גאט פון ערבארעמונג און
פארגעבונג, פארלאנגסט גיט די פייניגונג פון א מענ-
שען, וויא דער הייליגער גביא ישעיה זאגט: „הכזה יהיה צום
אברהם יום ענות אדם נפשו“, הייסט דען דאס ביא מיר א
פאסט-טאג וואו א מענטש זאל זיך נאר פייניגען, נאר טהאן
גוטעס און גענאד, זאט מאכען דעם הינגעריגען, אנקליידען
דעם נאקעטען, מיט-פיהלען דעם ליידענדען, נאר דאס איז
דיין הייליגער וואונש. און וויא דוד המלך עזר השלום האט
געזאגט: „זכתי אלהים רוח נשברה“, גאטעס אפפער איז א
צוגראכענער גייסט. און דעריבער אזיין פאסטען מיר נאר
אום אונטערטהעניג צו מאכען דעם שטאלצען גוף, כדי מיר
זאלען קענען קומען פאר דיר מיט א ריינע צוגראכענע
הארץ, מיט א געוועהטאגטע זעעלע דיע צו בעטען מחילה
וסליחה וכפרה אויף אלע אונזערע זינד:

ערבארמיגער גאט, דערהער אויך דאס געבעט פון דיין
דיענסט, וועלכע איז געקומען אין דיין
הייליגע הויז אויסגיסען איהר באמריעכטע הארץ צוזאמען
מיט דייןע באמריעכטע קינדער, וועלכע שטעהען פאר דיר

גדול דוד

וועג זייגען מיר שוין ברוך השם ירושלים, אונזערע הייליגע חכמים
איבער געפאהרען. פונקט אזוי האט
אונז גינגראפען, מיר גאהרען דא
זעהר א לאנגע וועג צייט פון חורבן
הגלות איז קענגער וויא פאריגער

יעצט. בארעמקערציגער פאטער, צייג אויז דיא וועגען פון
דיין גוטס. זעה ווי עלענד מיר שטעהען אויף דער וועלט, צו
וועמען זאלען מיר שרייען פאר הילף? צו וועמען זאלען מיר
זיך קעהרען און ווענדען, ווען נישט צו דיר, הימלישער פא-
טער? ווער נאך, ווי דו, גרויסער גאט, ווייסט די פארבארגע-
נע וואונדען, וועלכע מיר טראגען טיעף אין אונזערע צור-
סענע הערצער? טרייסט, ערבארטיגער גאט, דייןע אבלי ציון
ירושלים, דייןע פארפינצטערטע בעטריבטע קינדער. זעה
בארעמקערציגער פאטער, דייןע אונגליקליכע פארביטערטע
שעפסעלאך, זיינען געבאך צוזעעט און צושפרייט אין אלע
עקען פון דער וועלט, מיר האבען אלעס פארלארען נאר נישט
דעם בטחון אין דיר, נאר דיא האפנונג אויף דיר, שטארקער
גאט, איז אויז געבליעבען אין אלע אונזערע ליידען און
צרות. עס איז שוין צייט אז דו זאלסט צוזאמענקלייבען דיין-
נע פארשטויסענע פון עק וועלט, ווי דו האסט פארשפראכען
אין דיין הייליגע תורה: „אם יהיה נדחק בקצה השמים משם
יקבצך“, דאס הייסט, אויב דייןע פארשטויסענע וועלען זיין
וואו די הימלען ענדיגען זיך, וועל איך זיי אויך צוזאמענקליי-
בען. פריינג אויז אין די טהייערען פון ירושלים, ושם געבדך
ביראה בימי עולם, און דארטען וועלען מיר דיר דיענען מיט

מגדל דוד

גלות ירושלים, היינט אז יעדערער וועט געהטען רעכענען וויא ווייט איז גאך צו דער גאולה, קענען גאך חס ושלום פיעל פערליערען דעם טהייערען האפנונג, וואס דאס איז פון דיא עגרי אמונה, האבען זיי	שטריינג פארזאגט אין זייער צייט טואם זיין זיינען געווען נישט ווייט פון חורבן אז סען זאל גיט רעכע- נען ווען וועט זיין דער זמן הגאולה און אין אלע שטרות און אין אלע ספרים האבען זיי גערעכענט דעם
---	--

פֶּאֶרְכָּם וְוִיָּא פֶּאֶר צִיִּטֶּען, דָּען דוּ בִּיסְט אונזער פֶּאטֶער, דוּ
בִּיסְט אונזער ערלייזער, נָאָר דוּא אַלִּין וועסט אונז העלפֿען,
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

תַּחֲנָה לַעֲשָׂרָה בְּטִבֵּת.

רַחֲמוּם זֶה אֱלֹהֵי, דָּעַר וואס איז אַ רַחֲמוּם וְחַנוּן דָּעַר איז מִיין נָאָם,
חוּשָׁה לִי לַעֲזָרָי, אֵייל מִיר צו העלפֿען, וְתַגִּיה אֶת חֲשָׁבִי, און
דוּא זאַלסט ערלייכטען מִיין פֿינצטערנעש וועלכע אין דעם פֿינצטע
דָּען טאָג עֲשָׂרָה בְּטִבֵּת הָאָם זיך אָנגעהויפֿען, דָּען אין דעם טאָג
הָאָם בּוֹכְדִנְצֵר הָרָשָׁע בַּאֲלֵאנֶערט דִּי הִילִינֶע שְׁטאַדט ירושלים. אֵי-
בָּעַר דָּעם איז דָּעַר טאָג נִקְבֵּע געוואָרען פֶּאֶר אַ תַּעֲנִית צָבוּר, דָּאָס
מִיר זאַלען זיך דערמאָהנען אָן דִּיא צָרוּת, וואס אויף אונז יודען איז
געקומען איבער אונזערע שְׁלֵעכטע מעשים, בְּכָדִי מִיר זאַלען ער-
וועקען אונזערע הערצער תְּשׁוּבָה צו מִהֲלָאן, דָּאָס דָּעַר אויפֿערשטער
זָאָהל רַחֲמָנוּת האָבען אויף אונז און זָאָהל זאָגען עס זאל שוין זיין אַ
סוף צו אונזערע צָרוּת און מִיר זאַלען שוין מִהֲיוֹם וְהַלָּאָה זיך קאָנען
מאַכען אַ יוֹב טוֹב אין דעם טאָג וואס עס וועט זיין וְתַחֲזִיגָה עֵינֵינוּ
בְּשׁוּבָה לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ, אָמֵן:

תַּחֲנָה לַתַּעֲנִית אֶסְתֵּר.

אַתָּה הָאֵל עוֹשֶׂה פְּלָאוֹת, דוּא בִּיסְט דָּעַר נָאָם, וואס מִהֲיוֹם
וואונדער מיט אונז בְּכָל רֶגַע וְרֶגַע, נָאָר דוּרְךָ דָּעם

מגדל דוד

זמן וויפיעל איז שוין נאך דעם חורבן
ירושלים, נאך געלויבט איז השם
יתברך אז מיר זייגען שוין אריבער
געפאדערען אזוי א לאנגע ווייטע
וועג, מיר זייגען שוין ווייט אין אגף
הששי, אין דער צייט האפען מיר,
אז דיא גאולה ישראל וועט געוויס
זיך שוין גיט ציהען, ווי די הייליגע

וואס מיר זיינען גיט און פרום שפירען מיר גיט די פאר-
פארנענע נסים וואס דו טוהסט מיט אונז, ווייל דער גס ווערט
פארדעקט און באהאלטען מיט א דרך הטבע, גלייך וויא עס
איז מיט דער נאטור געבראכט, דען בימי מרדכי ואסתר
זיינען דאך די נסים געווען גאר גרויס, פון דעסטוועגען ווייל
דיא יודען זיינען דענסטמאהל גיט ווערטה געווען, זיינען דיא
נסים געגאנגען פארפארנען דאס ושהי זאל זיך גארזינדיגען
ביי דעם מקד אחרשורוש און אסתר המלכה זאהל בייא איהם
נושא חן זיין, דאס דורך איהר האבען די שונאים איינגענוג-
מען א מפלה, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט א רמז פון די
תורה אויף דעם גס פון אסתר, די תורה זאגט: ואנכי הסתר
אסתיר, וועל איך זיי באווייזען נסים בהסתר, דען דער אוי-
בערשטער האט געשווארען דאס דיא שונאים זאלען חלילה
גיט קאנען אימבריינגען די יודען. מיר פאסטען היינט אזוי ווי
אונזערע עלטערען האבען געפאסט בימי הזמן הרשע, דאס
דער אויבערשטער זאל זיך שוין מרחם זיין איבער אונז מיר
זאלען זוכה זיין צו זעהען נסים בפרהסיא בימי מועד צאתך
מארץ מצרים, אמן:

אל מלא רחמים לב' סיון.

אל מלא רחמים, דוא גאט ביסט פול מיט דערבארעמקייט אין דיין
רוהונג איז אין הויכען הימל און דוא פארנעהמסט דאס גע-
שריי פון די פארביטערטע הערצער, גרייט אן א רעכט רוהונג אויף

מגדל דוד

בייאים האבען אונז צוגעזאגט, ואם מקובלים אין די לעצטע דורות גע-
יתבהמה אחכה לו בכל יום ששבוא, רעכענט וועט שוין זיין דיא
האבען שוין אונזערע חכמים און די גאולה צייט, במהרה בימינו, אמן

דיא פלינגעל פון דיין הייליגע שכינה אין דער הויף וואו אלע דיינע קדושים וטהורים רוהען וואס זיי לייכטען וויא דאס לויטערקייט פון דעם הימערל און זאלסט דערהויבען די נשמות פון דיא צדיקים וואס האבען גע'דרש'ט דיין הייליגע תורה סיי די גרינגע און סיי די האר-
בע. וועה איז אונז אין אונזערע הערצער, אונזערע קרוינען זיינען אונז אראפגעפאלען פון דיא קעפ, גאט האט אונז אזוי וואונדערליך געשלאגען זיעבען מאל מעהר ווי אונזערע זינד און צוגענומען אונז-
זערע צדיקים וואס האבען טאג און נאכט געלעהרענט תורה און אונזערע אלע חכמים און רבנים און לומדים וואס זיינען געזעסען אין בית המדרש און זיי זיינען געווען דיא זייערע פון דער וועלט:

רבנו של עולם, אמר בבבלי, איך טהו ביטערען מיט געוויין אויף דיא הייליגע שטאדט ירושלים וואס אין היינטיגען טאג איז איהר מויער געשפאלטען געווארען, דער שונא האט געטהאן אין דער הייליגער שטאדט וואס ער האט גור געוואלט, די הייליגע תורה איז אויף אין דעם טאג אויף פארברענט געווארען. הייליגער בא-
שעפער, האב חס אויף דיין הייליגען נאמען, וואס ווערט פאר-
שוועכט ביי די געטצען דיענער, געהם אנקמה אין די שונאים, דאס אלע זאלען זעהען דיא הילף מיט דאס גרויסקייט פון די ישראל צו-
ליעב דיין גרויסען נאמען, אמן סלה:

תחנוה לשבעה עשר בתמוז.

רבנו של עולם, איך פאסט און פייניג זיך דיעזען טאג, ווייל אין איהם האט זיך אנגעפאנגען דער חורבן ירושלים, אזוי וויא

מגדל דוד

מיר זאגען אין הלל: ממורח שמש וגו'.
למשל, אויף א ווערט-אויסשטעלונג
בריינגט מען צוזאמען פון אלע עקען ווערט
סאשיעטעטען עקווידינע זאכען, פאר-
שיעדענע חיות, בהמות און עופות, פאר-
שיעדענע בויסען בלוטען און פרוכט, אויך
פארשיעדענע קונסטפארע מאשינען און
נאך אנדערע מעקווידינע זאכען. דאס

מיר זאגען אין די היינטיגע סליחות: „אם גבר האויב יתבקע העיר“, דער טאג וואס דער שונא האט זיך געשטארקט און דיא הייליגע שטאדט ירושלים איז צושפאלטען געווארען. אויף דיעזען בראך טרויער איך און איך פארגיס טרעהרען. מיינע אויגען טריקענען גיט און מיין הארץ קען גיט געשטילט ווערען, ווען איך דערמאן זיך און דיזען שרעקליכען טאג. אוי לי ואוי לנפשי, אז צוליעב אונזערע זינד האבען מיר פארלארען אונזער לאנד, אונזער שטאדט און אונזער בית-המקדש, וואס ביין שכינה האט אין איהם גערוהט. איך בעט דיר, הארציגער פאטער אין הימל, אז מיינע טרעהרען זאלען זיך צוזאמענמישען מיט דיא טרעהרען פון ביין גאנצען פאלק ישראל, וועלכע פאסטען, וויינען און טרויערען אין דיעזען טאג, און זאלען אונזערע טרעהרען אנפיהלען ביין בעכער און דו זאלסט שוין מאכען א סוף צו אונזער גלות. דען מיר האבען שוין גענוג געליטען און גענוג אפגעקומען פאר אונזערע זינד.

אב הרחמים, דערבארעמדיגער פאטער, אין דיעזען טאג האט זיך דער שונא געשטארקט און די שטאדט ירושלים איז געשפאלטען געווארען, זאלען זיך שוין מעהר אונזערע שונאים גיט שטארקען קען איבער אונז און קיין שפאלטונג זאהל ביי אונז גיט פארקומען. זאהל ביין רעכטע האנד אונז העלפען גובר צו זיין אונזערע שונאים און קיין שפאלטונג זאהל פאסירען אין קיין פאמיליע, אין קיין געמיינדע און אין גאנצען פאלק ישראל. זאהל ביי אונז אלעמען הערשען שטען שלום און אהדות און קיין שנאה זאהל צווישען אונז גישט זיין, ווייל פאר דיא זינד פון שנאת חנם איז דער בית-המקדש חרוב געווארען. שטארק, רבונג של עולם, די הערצער פון אלע אידישע קינד-

מנדל דוד

אלעס צוזאמען אין א גרויסארטיגע צווא-
מעגשטערגונג פון וועלכע עריהמטע ואבען.
דיא גרעסטע מעגשען און קינסטלער פון
ישר וועלט פאהרען צוזאמען אום צו וועהן
די אלע וועלכע ערלייטען. אויף און אויס-
שטערגונג צווישען אלע קונסטפאלע ווא-
בען איז געווען אויסגעשטעלט א גאלדע-
נע קעסטל געזעצט מיט דיסאנטען און

דער צו מקום זיין די מצוה פון „ואהבת לרעך כמוך“ און אלע מצוות
פון דיין הייליגע תורה, און בוי צוריק דעם בית המקדש, במהרה
בימינו. אמן:

תחנה לתשעה באב.

דיא תחנה זאגט מען אום תשעה באב אויף דער גאנצער און אויף אין דער
פריה מיט גרויס געוויין:

אל מלא רחמים, גאט, וואס דו ביסט פול מיט דערבארעם-
קייט און ביסט דער ריכטער פון דער וועלט און אלע
דיינע משפטים זיינען מיט וואהרהייט, היינטיגען טאג האבען
אונזערע עלטערע אין דער מדבר וואס דו האסט זיי אויס-
געצויגען פון מצרים ווידערגעשפעניגט אקעגען דיר און הא-
בען גיט געוואלט אנגעהערען דאס גוטס וואס דו האסט גע-
טהאן און האסט צוגעזאגט צו זייערע עלטערע אברהם
יצחק ויעקב, און האבען געשענדט דאס הייליגע לאנד, וואס
דיין שכינה האט גערוהט אין איהר און האבען אלע צייט
גערעדט אויף דיינע וואהרהאפטליגע קנעכט משה מיט אהרן.
היינטיגע גאנצע האבען זיי אלע געוויינט און האבען פארגא-
סען פיעל טרעהרען און האבען גישט געוואלט דערווארטען
די צייט וואס דו האסט זיי געלאזט וויסען דורך דיינע קנעכט
משה מיט אהרן און יהושע און כלב. און פאר דעם געוויין
וואס זייא האבען אויסגעזאגט, האסט דו באצאהלט צו

מגדל דוד

ברייטאנטען. מיט איהרע ארבייט האט זי
געצויגען אויף ויך דיא אויפמערקזאמקייט
פון אלע בעזוכער, יעדער האט איהם גע-
טראכט מיט דער גרעסטער פערזאנלעך-
רונג און איז גייגערע געווען צו וויסען
ווער עס האט געמאכט דיא ארבייט. דער
אויפגעהער פון דער אויסשטעלונג האט
אויסגערופען: אז ווען עס וועט ויך מעל-

זייערע קינדער, דאס אין דעם טאג זיינען פארוויסט און צו-
שטערט געווארען דער ערשטער און דער אנדערער בית-
המקדש, וואס דורך דעם איז אוועקגענומען געווארען פון
אונז אונזער שעהנדיקייט און די קרוין פון אונזערע קעפ, און
מיר קענען שוין נישט בריינגען קיין קרבנות און דעמפפונג
אויף דיין הייליגען מזבח, און מיר קענען נישט געהען דריי
מאל אין יאהר צו זעהען די שיין פון דיין הייליגע שכינה און
זעטיגען אונזערע זעעלען מיט דיא גרויסע פרייד פון דיין
שכינה. וועה איז צו אונז און וועה איז צו אונזערע לייבער,
דען אין היינטיגען טאג איז פארברענט געווארען אונזער היי-
ליגער בית המקדש דורך א פייער פון דעם הימלעל איבער די
גרויסע עבירות פון דיא ישראל וואס זיי האבען ווידערגע-
שפעניגט אקעגען דיר און זיינען געגאנגען אין בייזען וועג
צו דערצערנען דיר, אלעמכטיגער גאט, און דארום האסטו
פארניכטעט זייער הערשאפט און קעניגרייך און אלע זייער
גלויסטיגקייט האסטו צובראכען און האסט זיך געגעבען אין
דער האנד פון זייערע באלדייגער, און זייערע ווייבער און
זייערע קינדער וואס זיינען ענדעל ערצויגען געווארען זיינען
געפאנגען געווארען און זיי האבען געמוזט ארבייטען זעהר
שווערע ארבייט און טראגען גרויסע מיהל-שטיינער אויף זיי-
ערע אקסלען און העלצער אנגעבונדען אויף די פיס צו מאכען
שטרויכלען זיי, און האבען געליטען גרויס הינגער און דורשט

מגדל דוד

דען דער ארבייטער פון די קעסטלעל וועט	פון דיא קעסטלעל, מען האט זיי געהייסען
מען איהם בעלאהנען גאד זיין פערדינסט.	עפענען דאס קעסטלעל, האבען זיך איהר
עס האבען זיך געמערדעט מענטשען וואס	געקעהרט אויף אלע לייטען און האבען
האבען זיך אנגעגעבען פאר דעם מייסטער	בשום אופן נישט געוואוסט וויא איהר צוגא

און אויף אזעלכע גרויסע ביטערע צערשטערונג האבען אלע פעלקער געקלאפט מיט זייערע הענד און האבען זיך גע-
וואונדערט און האבען געזאגט: „איז דאס דיא קרוין פון
ירושלים, וואס זיא איז געווען די קרוין פון אלע שטעט פון
אלע לענדער“? און אצונד איז זיא חרוב און פארנויסט דורך
איהרע פיינד גאר אהן דערבארעמקייט, און זיי פרעהען זיך
אויף איהר בראך און לעסטערען זיא מיט צארענדיגע רייד:
רבוננו של עולם, איך שטעה פאר דיר מיט א ביטער הארץ,
מיט געשריי און געוויין. מיינע אויגען פליסען אזוי ווי
דיא טייכען וואסער און מין הארץ ווערט אין מיר צובראכען
ווען איך באדענק מיר אן דאס גרויסע שענהנקייט פון
דיינע קינדער ישראל וואס עס איז אנועקגענומען געווארען
און דיין הייליגער בית המקדש וואס ער איז פארברענט גע-
ווארען, און עס זיינען פארטריעבען געווארען די כהנים וואס
האבען געדיענט אין דיין הויז, און די לויים וואס האבען גע-
זונגען און געשפיעלט די הייליגע געזאנגען זיינען פארשטערט
געווארען, און דער מזבח און דער שלחן און דיא מנורה און
דער האנדפאס און גאר דאס הייליגע געפעס איז געקומען
אין אומריינע הענד. מיינע אויגען זיינען געשוואלען פון גרויס
געוויין און מין הארץ איז שלאף איבער דיא פיעל זיפצען
וואס איך זיפץ אלע צייט. מיינע גליעדער זיינען צובראכען פון
גרויס יאמער אויף דעם בראך פון דיינע קינדער ישראל:

מגדל דוד

זאגט: אז צו א געוויסע שטונדע וועט זיך
דיא קעסטעלע וועלכסט עפענען און וועט
ענטדעקען ווער דער מייסטער איז, סען
האט אבער נישט געוואוסט ווער עס רעדט.

עפענען, זיי האבען זיך גאר געוואלט סא-
כען א גאסע דורך פרעמדע ארבייט, ווי-
גען זיי דערפאר אנוועק מיט גרויסע בויזנות.
אינדעם האט סען געהערט א שטימע וואס

וְאַתָּה אַל רַחוּם וְחַנוּן, אַזְּנוּ דוּ גַּאֲמַת בִּיסָט אַ דַּעַרְבֵּאֲרִיגֶער
 און אַ לִיטוועלִיגֶער, מַהוּ פֿון וועגן דִּין גְּרוֹיִסען גַּא-
 מֶען און עפֿען דִּינע אויגן צו זעהען אונזערע פֿאַרוויקלטונג
 און דאס פֿאַרוויקלטונג פֿון דִּין הִילִיגֶע שְׂמֵאדֶמֶת יְרוּשָׁלַיִם וואס
 דו האָסט דִּין גַּאמֶען אויף אִיהֶר גֶּערוּפֶען, און זעה, וויא מיר,
 דִּינע ליעבֶע קינדער, זיינען געווען צו שאַנד און צו חרפָּה,
 און וויפֿיעל בלוט עס איז פֿאַרגאסען געווארען פֿון דִּין ליעבֶע
 פֿאַלק יִשְׂרָאֵל, און קוק אין זייער צדקות וואס זיי האָבען גע-
 קאזט מען זאָהל זיי אימבֿריינגען פֿון דִּינעם וועגן, און הא-
 בען נישט חם געהאט אויף זייערע לייבֶער און האָבען פֿאַר-
 מיאוסט דעם לעבֶען פֿון דער וועלט און האָבען מִבְּטֵל גע-
 ווען זייער רצון פֿאַר דִּין רצון, און האָבען געהייליגט דִּין
 גְּרוֹיִסען גַּאמֶען און האָבען אִיהֶם נִיט פֿאַרשוועכט, און הא-
 בען אויסגעשטרעקט זייערע העלדזער צו דער שְׂחִיטָה און
 זיינען בִּינעשטאנען אויף זייער נסִיוֹן און זיינען געפֿונען גע-
 ווארען גאַנץ. עס האָבען זיך אָנגעריהרט דיא בלוט וואס
 האט גערוגען פֿון די פֿאַטערס מיט די קינדערס און די בלוט
 פֿון די מוטערס מיט זייערע קינדער און עס איז אויסגעמישט
 געווארען בלוט פֿון ברידער מיט שוועסטער און בלוט פֿון
 חתנים מיט פֿלות און בלוט פֿון חתנים מיט זייערע ווייבֶער
 און בלוט פֿון חתנים אין בלוט פֿון דִּינִים מיט זייערע סופֿרים
 און מלמדים מיט תלמידים, וואס זיינען אַלע אין איינעם גע-
 הִרְגֶעט געווארען:

מגדל דוד

אין אייניגע שטונדען ארום האט זיך דיא
 געסטער אליין געעפֿענט און האט אָנגע-
 זאנגען צו שפֿיען און צוגלייך אויסגערו-
 זען אז עס איז די ארבייט פֿון דעם וועלט-
 בעריהסטען מעכאניקער דער און דער.
 דאס האט געמאכט אַזא גְּרוֹיִסען אייגנרוק
 אויף אלע בעוויכער פֿון דער אויסשטעלונג,
 און דאס האט אזוי ווייט פֿערנומען זייערע

אלה מזבחות זכור. די דאזיגע מזבחות פון די הרוגים גע-
דענק, דערבארעמיגער גאט, און העקף אויז און זא-
מעל אויז פון אלע פיער עקען פון דער וועלט, און בוי וויע-
דער מיט פייער דיין שטאדט ירושלים, און טרייסט אויז פון
אונזער טרויער, און שיק דיין משיח ער זאהל אויז בריינגען
קיין ארץ ישראל, מיר זאלען אין דיעזען טאג פרעהלאך זיין
און לויבען דיין גאמען און דערצעהלען דייע וואונדער. עס
זאהל שוין מקוים ווערען, וואס דער נביא האט געזאגט, אז
דער חודש אב וועט פארקעהרט ווערען צו פרייד און נישט
צו וויינען און קלאגען. דאס זאהל געשעהען באלד אין אויג-
זערע טעג, אמן ואמן:

תחנה נחמת ציון.

א גייע תחנה צי זאגען מיט גרויס פונגה שבת נחמו:

אנא איה בעט דיה, אלהי הנחמות, גאט, וואס דוא טרייסט יעדען,
דו זאלסט טרייסטען מיר מיט מיין גאנץ הויזגעזינד מיט כל
ישראל, דאס עס זאל ווערען פון אויז אפגעטהאן אלע שלעכטס מיט
אלע גזירות רעות. זאלסט צו אויז שיקען דיא נחמה דאפעלט, דאס
גיר זאלען דאפעלט געטרייסט ווערען, אזוי וויא דער נביא ישעיה
זאגט: "נחמו נחמו עמי יאמר אלהיכם". און פאר אלע צרות מיט
אלע יסורים מיט אלע פארשידענע עגמות גפוש, רחמנא לצלן, זאלסט
דו אויז באגיטיגען מיט פיעל טובות ישועות ונחמות, דאס מיר זא-
/ען פארנעמען אן אונזערע ערשטע צרות. מיר זאלען שוין אויפגע-
ריכט ווערען מיט דיא גאולה שלמה, במהרה בימינו, אמן:

מנדל דוד

געדאנקען אז וויא האבען שוין אויף אלע
אנדערע ואבען מעהר גיט געוואלט ווערען,
זון אלע בעזוכער פון דער אויסשטעלונג,
אבנאהל וויא האבען דעם מייסטער גישט
געקענט, גאר פון ווייגע ארבייט האבען זיי
פארשטאנען וואס פאר א קאפ ער האט,
וויא האבען איהם געהער געריהט און גע-
שעצט. דער גמסל איז, אז מען באטראכט

תַּחֲנָה אֲמָהוֹת לְרֹאשׁ חֹדֶשׁ אֱלֹהִים.

צו לייפֿענען גאנץ אַלול אלע טאג:

כַּמְכַתִּי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לְבַקֶּשֶׁךָ, אֵיךְ פֶּאֶרְלֹאז זיך אויף
דיין פֿיעל דערבֿארעמקייט צוא בֿעטען דײַך. הָעֵר
מִיין תּפִּלָּה, וואס אֵיך בֿעט מיט מִיין צופֿראכען האַרץ און
ענטפֿער מיר אויף מִיין געבֿעט, וויא אין דיין הייליגֿע תּוֹרָה
שטעהט געשריעבֿען: „בִּטְרֹם תִּקְרָא וְאֲנִי אֶעֱנֶה“, אידער דו
וועסט מִיך רופֿען וועל אֵיך דיר ענטפֿערען. אַל מִלֵּא יַחֲמִים,
דו גאט, וואס דו בֿיסט פֿול מיט דערבֿארעמקייט, דערבֿא-
רעם דײַך אויף מיר און געהם אָן מִיין געבֿעט, וואס אֵיך וועל
דײַך בֿעטען אין געהם אָן מִיין געבֿעט, וואס אֵיך וועל זיך
מתּוֹדָה זיין אויף מִיין בֿיטערע עבֿירות. אֵיך האב ווידער-
געשפֿעניגט דיינע הייליגֿע מצוות און אֵיך האב גיט געהאל-
טען דיינע געבֿאט, וואס דו האסט אונז געבֿאטען. הָעֵר פֿון
דער גאנצער וועלט, אידער אֵיך הויב אָן פֿאר דיר זיך רעכט
מתּוֹדָה צו זיין, פֿאל אֵיך אויף מִיין פֿנים און בֿעט דײַך אז דיין
רחמים זאל זיך שטארקען איבער דעם רוֹגֵז, דאס דו זאלסט
מִיין וידוי צוהערען און זאלסט מיר מִיין מויל עפֿענען, דאס
אֵיך זאל זיך ריכטיג מתּוֹדָה זיין:

עֲשֵׂה עמדי בַּחֲסֶדֶךָ הַגָּדוֹל, טהו מיט מיר חֶסֶד און מִשְׁפָּט מִיך
מיט גרויס דערבֿארעמקייט. אֵיך בֿעט דײַך, געהם אָן מִיין
געבֿעט און זאלסט עפֿענען די טהויערען פֿון תּשׁוּבָה צו דיא ישראֵל.

מגדל דוד

דיא גרויסע וועלט מיט אלעס וואס אויף
איהר געפינט זיך איז ויא גלייך צוא דיא
קינסטֿערֿיכע קעסטעל. דיא וועלט ווייזט
און שרייט אויס, אז דער אלטעכטיגער גאט
איז דער גרויסער מייסטער פֿון איהר. און
דאס איז עס איבעראל באוואוסט אז אפֿילו
די ווידע מענשען וואס געפינען זיך אין
דער וועלט, ווען וויא ווידען אייגעס וואס

חייל זיי האָפֿען די ליעבֿע תּוֹרָה מִקְבֵּל געווען אויף דעם פֿאַרנ סיני.
 אײַך פֿעט דײַך, אז דו זאָלסט אָנגעהאָפֿען מײַנע ביטערע טרעהרען, ווי
 דו האָסט אָנגענומען דיא טרעהרען פֿון די מלאכים וואס האָפֿען גע-
 וויינט ווען אַבְרָהָם אָבינו האט זיין ליעבֿען זעהן געוואלט פֿרייגגען
 צו דער עקידה. דאמאלס זיינען די טרעהרען פֿון די מלאכים געפֿא-
 לען אויף דעם מעסער פֿון אַבְרָהָם און האָפֿען איהם נישט געלאזט
 שטעכטען זיין זעהן יצחק, אזוי זאלען אונזערע טרעהרען פֿאלען אויף
 דעם מעסער פֿון דעם מלאך המות און זאלען נישט לאזען חלילה אומ-
 פֿרייגגען מײַך אָדער מײַן מאן אָדער חלילה מײַנע קליינע קינדער
 און אלע מײַנע פֿריינד. דו זאָלסט דײַך אײַבער אונז דערבארמען און
 זאָלסט אליין זיין מײַן מליץ יוֹשֵׁר בײַא דעם משפֿט וואס דוא וועסט
 מײַך משפֿט'ן, אָמֵן

רחמיך הרבים יגינו עלי דיין גרויס דערבארעמקייט זאָהל
 אויף מיר באַשיצען. אײַך שרעק מײַך זעהר פֿאַר
 מײַנע גרויסע זינד, דען אײַך האב מיט מײַנע מעשׂים געוויס
 נישט פֿאַרדיענט קײַנע חסדים. מײַן געבֿעט זאל פֿאַר דיר אָג-
 גענומען ווערען וועגען מײַן זכות אבות ווי עס שטעהט גע-
 שריעבֿען: וַאֲעֲשֵׂה חֶסֶד וְזִכְרָתִי זְכוּת אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל
 בָּנֵי בָנִים, אײַך וועל מֵהָאָן מיט מײַן גרויס גענעדיגקייט און
 וועל געדענקען דעם זכות אבות אויף אײַערע קינדער און
 אויף אײַערע קינדס-קינדער. דו ביסט גאט, אונזער גאט און
 גאט פֿון אונזערע עקטערען, אונזער מרײַסטער זאָלסטו זיין,
 דוא זאָלסט דײַך אײַבער אונז דערבארעמען און זאָלסט אונז
 מרײַסטען, אָמֵן

מגדל דוד

אײַפֿערצייגען, הויפֿען זיי אויף דיא אויגען
 און די הענד צום היסעל און שווערען אויף
 בײַ גאט, דאס באַווייזט אז די גאטהייט איז
 פֿאַרפֿלאַנצט בײַ יעדעם באַשעפֿענעם, דאס
 זאָגט דער פֿסוק מְסֹרַח שֶׁמֶשׁ, פֿון דעם
 אָרט, פֿון וואָנען דיא זיגן הויכט אָן אויפֿ-
 צוגעהען, עד מבואו, בײַ דעם אָרט וואו זי
 פֿאַרגעהט, דאס הייסט פֿון אײַן עק וועלט

עֵינֶיהָ עָמְנוּ אוֹת לְטוֹבָה וַיֵּרְאוּ שׁוֹנְאֵינוּ וַיְבוֹשׁוּ כִּי אֵתָּה יְיָ עֲזָרְתָנוּ
וְנַחֲמָתָנוּ, גָּאֹל וְעֹשֶׂה טְהָאן מִיט אֲוִנוּ מִיט גּוֹטְעֵן אֲוִן אֲוִנֵּי-
זַעֲרַע שׁוֹנְאִים, דָּעַר יִצַּר הָרַע אֲוִן דָּעַר שְׁטֵן מְקַטְרֵג, וְעֵלְעֵן זַעֲהֵעֵן
אֲוִן וְעֵלְעֵן פֶּאָרְשֶׁהֶמֶט וְעֵרְעֵן, וְוָאָרוּם דּוּ בִּיסְט אַ גָּאֹל, אַ הָעֵלְ-
פֶּעַר אֲוִן אַ טְרִיִּסְטֶער צו אַלְע וְוָאָם טְהוּעֵן דִּיך אַנְרוּפֶען מִיט אַ צו-
גִּרְאכֶען הָאָרֶץ, וְוִיָּא עִם שְׁטֵעֶהָט גַּעֲשִׁירֵעֶכֶען: לֵב גִּשְׁכָּר וְגִדְּכָה, וְכוּ'
אָמֵן:

לְמִשְׁפַּטֶּיךָ יַעֲמִדוּ בָלָם, צוּא דִּיין מִשְׁפָּט וְעֵלְעֵן מִיר זִיך שְׁטֵעֶ-
לֵעֵן. בָּאָרוּם וְוִיין אִיך אֲוִן שְׂרִי פֶאָר דִּיין הֵיילִיגֶען
גָּאֹמֶען, אַז דּוּ זַאלְסְט מִיך אַנְרוּפֶען מִיט חֶסֶד וְרַחֲמִים אֲוִן דּוּ זַאלְסְט
דִּיך אַלִּיין זַעצֶען בִּיָּיא מִיין מִשְׁפָּט. שְׁטִרְאָף אֲוִנוּ גִישְׁט מִיט גִּזְרֹת
אַכְזָרִיּוֹת אֲוִן לָאז אֲוִנְזַעֲרַע קִינְדֶער־לֹאךְ עֲרִצִּיהֵעֵן צו גּוֹטְעֵן, דָּעֵן דּוּא
בִּיסְט דִּיך מְרַחֵם אוֹיף קִלִּינְע קִינְדֶער:

בְּכֹהֵן אֲקָהֶם לְפָנֶיךָ, מִיט וְוָאָם זַאָהֶל אִיך קוֹמֶען פֶּאָר דִּיין הֵיילִיגֶען
גָּאֹמֶען צו בַּעֲטֶען דּוּ זַאלְסְט מִינְע בִּינְע עֲבִירֹת פֶּאָרְגַעֲבֶען:
אִיך וְוִיִּים דָּאָם אִיך הָאָב גָּאָר קִיין מְלִיצִים גִּיט, אִיך הָאָב קִיין מְלִיץ
פֶּאָר מִיר גָּאָר מִינְע בִּיטְעֶרע טְרַעֲהֶרען, וְוִיָּא עִם שְׁטֵעֶהָט: „שְׂעָרֵי
דְמָעוֹת אֵינָם גִּנְעָלִים“, דִּי טְהוּיֶערֶען פֿון טְרַעֲהֶרען וְעֵרְעֵן גִּיט פֶּאָר-
שְׁלָאָסֶען. בָּאָרוּם דַּעֲרַב־אַרַע־מִינְעֶר גָּאֹל, גַּעֲהֶם מִינְע טְרַעֲהֶרען, וְוָאָם
אִיך פֶּאָרְגִיעִם אֲוִן טְהוּ זִיָּיא אַרִיין אִין דִּיין לֶאָנְעֶל אֲוִן וְוָאָשׁ אָפּ מִיט
זִיָּיא אֲוִנְזַעֲרַע זִינְד אֲוִן זַאלְסְט פֶּעֲרַב־בִּיטְעֵן דָּעִם מִדַּת הַדִּין אוֹיף מִדַּת
הַרַחֲמִים, אָמֵן:

תִּקְרַב תַּחֲנִתִּי לְפָנֶיךָ, עִם זַאל גַּעֲנֶעֲהֶנְען פֶּאָר דִּיר מִיין גַּע-
בַּעֲט, אַז קִיין מְקַטְרֵג זַאָהֶל גִישְׁט קַענְען מַפְסִיק זִיין

מגדל דוד

בִּזוּ דִּיא אַנְדֶערַע, מַהוּלָל שֵׁם ה', אִיז גַּע-
רִיֶהֱמֶט גָּאֹמִים גָּאֹמֶען, אַז עַר הָאָט אַוּוִיא
קִינְסְטִלִיך דִּיא וְוֵעִרִט בַּאֲשַׁאפֶען מִיט גְרוּיִם
חֶכְמָה אֲוִן מִיט אִיבֶער־גָּאֹמִיִר־לִיבֶען פֶּאָר-
שְׁטאַנְד, אֲוִן יַעֲדֶער גָּאָל וְוִיין גִּלְוִיבֶען, לִוִּיבֶט
אֲוִן שְׁעֶצֶט דָּעִם גָּאֹמֶען „גָּאֹל“ דָּעִם בַּאֲ-
שְׁעֶפֶער פֿון דָּעַר וְוֵעֶלֶט, אֲוִן אוֹיף יַעֲדֶער
שְׂרִיט זַעֲהֶט מֶעֶן אַז גָּאָר עַר אִיז דָּעַר פֶּאָר
רִיֶהֱמֶטֶער מִיִּסְטֶער פֿון אִיֶהֶר:

צווישען מיין געבעט און צווישען דיין פסא הכבוד. איך בעט
דיך, אז דוא זאלסט צוריק אריינגהאן דיין שווערד אין דיין
שייד, דו זאלסט דיין האנד האלטען איבער אונז און איבער
די קליינע קינדערלאך. אמן:

הט אונז לתפלת בינינו איין דיין אויער צו מיין תפלה. לי-
בער גאט באהיט מיך פון אלעם בייזען און פון א
מענטשענס גאב, און זאגל מקוים ווערען אין מיר, וויא עס
שטעהט אין הייליגען תהלים: פותח את ידך ומשביע כל
חי רצון. דו וועסט עפענען דיין האנד און וועסט אונז שפיי-
זען און גיט דורך א מענטשענס גאב, אמן:

ראה עניי והושיעני, זעה מיין פיין פון מיינע עבירות און דו
זאלסט מיר העלפען. געהם אן מיין געבעט, כאטש
איך ווייס, אז איך בין גישט ווערטה צו עפענען מיין מויל צו
בעטען דך, דען איך האב מיט מיין מויל גרויסע עבירות גע-
טהאן. איך האב ליצנות געטריעבן און איך האב גיבול פה
גערעדט, נאר דוא ביסט א דערבארעמיגער גאט, וויא דוא
האסט אנגענומען דאס געבעט פון אונזער מוטער חנה און
פארגיעב מיר מיינע עבירות, אמן:

העבר מכני אפק וחרונה, טהו אפ פון מיר דיין צארן און
געהם אן מיין געבעט, וואס איך בעט, און זאלסט
מיר פארגעבען מיינע זינד, דען איך וועל זיי שוין אימער גיט
טהאן, נאר איך וועל טהאן דיין געבעט, איך בעט דך, דוא

משלי אבות

מיר זאגען אין פרקי אבות: רבי
חנניא בן עקשיא אומר רצה
בקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל
וכו. השם יתברך האט געוואלט
מוקדש זיין דיא ישראל בארום האט
ער זיי פארקעהרט די תורה ומצוות,
פרעגען די ספרשים דוקט ויה נבא-
דע פארקעהרט אז גאט וואלט אונז

זאלסט שטארקען מיינע הענד צדקה צו געבען און ליכט צו
צינדען און מיינע פיס זאלסטו שטארקען אין דער שוהל צווא
געהען דין צו לויבען:

מה נאמר ומה נבקש, וואס זאלען מיר ריידען און וואס זא-
לען מיר בעטען. איך ווייס אלע מיינע זינד, וואס איך
האב געטהאן. איך שיין מיר אין דעם זכות פון מיינע קליינע
קינדער וואס וועלען לערנען תורה און אין זייער זכות זאלסט
דו מיר העלפען אז עס זאל קיינמאל נישט זיין קיין טרויער-
קייט און קיין געוויין נאר שמחה, אמן:

אורח בכל לבי, איך טהו דין לויבען מיט מיין גאנצען הארצען,
דען דו ביסט א באשעהטיגער גאט ביי אלע לייט. דו ביסט
א בארמיגער גאט איבער אלע לייט, דו הערסט צו אלע געבעט פון
די ארעמע לייט און דו ביסט מכפר אלע עבירות, דען דו ביסט היי-
ליג און גרויס און גאר גייג. איך בעט דיין ליעבען גאמען, דאס דוא
זאלסט אריינלאזען אין ביין מרת הדין דעם מרת הרחמים, וויא מען
לאזט אריין אין ביטערס עטוואס זיסעס. אונזער משפט זאל זיין
זיס, אמן:

רחוקתי מעשיך הטובים, איך האב דערווייטערט דיין גוטע גע-
באט, איך האב ווידערגעשפעניגט דיין ליעבע מצוות.
וואס דוא האסט נישט געהייסען טהאן האב איך יוא געטהאן און וואס
דו האסט יוא געהייסען טהאן האב איך נישט געטהאן, וואס דו האסט
גע'אסר'ט האב איך מתיר געווען און וואס דוא האסט מתיר געווען
האב איך גע'אסר'ט, וואס דוא האסט מטמא געווען האב איך טהור

משלי אבות

געגעבען ווייניגער מצוות וואלט
געווען גרינגער צו היטען, זאגט דער
אהל יעקב א משל. א רייכער יונג-
גער מאן, וועלכער עס האט זיך ביי
איהב געענדיגט די קעסט האט ער
צוואכענגענומען צו קאפישאל און
איז אונגעקנעפאהרען אייגנאנדלען
סחורה איז א גרויס פאבריק-שטאט

נעמאכט, אָבער אײַך האָב מײַך נישט מתכוון געווען דײַך צו דערצערן
גען, נישט מער דער יצר הרע האט מײַך אנגעפֿעדט, דאָרום פֿאַר-
ניעב מיר מײַנע זינד, אָמין:

הקם לאַמַתֶּךָ חסדֶּךָ, מאַךּ בײַשטעהען דײַן דערבאַרעמקײַט
אויף דײַן דיענסט, דען ווי זאל אײַך מײַך נישט דער-
שרעקען, וויא זאל מײַך נישט אַנהאַפֿען אַ ציטערנעש, ווען אײַך
וועל מוזען שטעהען צום משפּט בײַ דעם בית דין של מעלה
און ענטפֿערען אויף דיא עונות? און דוא, רבוננו של עולם,
טהומט נישט ווי אַ פֿשר וָדָם, דען אז מען קומט זיך צו שטע-
לען צום משפּט פֿאַר אַ פֿשר וָדָם וועט ער נישט באַווייזען אין
משפּט קײַן דערבאַרעמקײַט, אָבער דוא נאָט, דוא טהומט
אַלערלײַ וואונדער, דאָס דוא באַווייזט אין מיטען משפּט דײַן
דערבאַרעמקײַט. דאָרום דערבאַרעם דײַך אײַבער מיר און
שײַנק מיר מײַן לעבען און מײַן מאַן'ס לעבען און מײַנע קינד-
דערס לעבען, אָמין:

גל מעלי חרונָה, געהם אַרונטער פֿון מיר דײַן רונָה. דו זאָסט
מיטן קול פֿון שופֿר פֿאַרשליעסען דעם מויל פֿון שטן.
וועלכער איז תמיד אויף אונז מקטרג, און פֿאַרגיב אונז אונז-
זערע זינד דורך דעם קול פֿון שופֿר, דען וויא דער שופֿר איז
אײַנגעבויגן, אזוי וועלען מיר אונזער האַרץ אײַנגעבויגן צו
מִתְּהַלֵּךְ תשובה אויף אונזערע עונות, און מיר זאָלען זוכה זײַן
דאָס יאהר צו הערען שופֿר של משיח, אָמין:

משלי אבות

האט ער זיך צוואַסענגעטראָפֿען מיט	אַ צײַט און דערנאָך איז דער יונגער
זײַנעם אַ פֿעטער, ער האט זײַן פֿע-	מאן אַוועק צו זיך אויף זײַן סטאַנציע.
טער דערצעהלט דעם צוועק פֿון זײַן	דער טרייער פֿעטער איז געגאַנגען
גסיעה, זײַ האָפֿען גײַדע פֿאַרגראַכט	צו זײַנע באַקאַנטע פֿאַרגראַכטען

דְּבַקְתִּי בַּמַּעֲשִׂים רָעִים, אִיךְ הָאֵב מִיךְ בַּהֶעֱפֹט אֵין בִּינִיע און
שְׁלֶעכְטע מעשים. אִיךְ הָאֵב מִיךְ גַּעֲלָאזט פון דעם יִצְרָה
הָרַע אָנְרִיידען, אִיךְ הָאֵב גָּאָר נִישְׁט גַּעֲטֹרֶאכְט אַז אִיךְ וועל מונען
שְׂטענדיק צום מַשְׁפָּט און אִיךְ בֵּין גַּאכְנֶענאנגען נאך דִּיא תַּאֲוֹת לְבִי.
רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, ווען אִיךְ וועל וועלען מַתּוּדָה זיין פֿאַר דִּין הִיילִיגֶען
גאַסען אויף מיינע עֲבִירוֹת וועלען דִּיא טעג זיך אויסִלֶּאזען און אִיךְ
וועל נִיט קאנען אויסִרעכנען מיינע בִּיטערע עֲבִירוֹת, ווארום זיי זיי-
נען זעהר פֿיעל. אויף וועלכע עֲבִירוֹת זאל אִיךְ זיך מַתּוּדָה זיין, צווא-
אויף די עֲבִירוֹת וואס אִיךְ האב געטאן בְּמִזִּיד אָדער אויף די עֲבִירוֹת
וואס אִיךְ האב געטאן אומגערן. רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אִיךְ בֶּעט דִּיך, אַז
דו זאלסט אָפּוואשען פון מִיר דִּי עֲבִירוֹת וואס אִיךְ האב געטאן און
זאלסט מִיךְ מאכען רִיין פון מיינע עֲוֹנוֹת, אָמֵן:

לִפְנֵי חֲסִדֶיךָ עַל מַה אֶסְמוּךְ, ווען נִיט דִּין גַּענעדיגקייט אויף וואס
וואלט אִיךְ געהאט צו פֿאַרלֶאזען זיך אֵין אַזעלכע טעג, ווא-
רום דִּיא טעג זיינען זעהר מוֹרֶאֲדִיג. מַעַן רַעכְענֶט אִיטְלִיכֶען אִיפֿער
און מַעַן לִיפֿענֶט אִיטְלִיכֶענע מעשים וואס אִיטְלִיכֶער האט געטאן.
אִיךְ האב מִיךְ גָּאָר סוּמֶךְ צו זיין אויף תְּשׁוּבָה, דען דו האסט באשט-
פֿען תְּשׁוּבָה אויף דִּיא עֲבִירוֹת, דארום בֵּין אִיךְ מִקְבֵּל אויף מִיר צו
תְּשׁוּבָה טאן און דִּיך רַעכְט צו דיענען:

בְּתַכְחֲדֶךָ תְּדִינֵנִי, גאט מיין גאט, מַשְׁפָּט מִיךְ מִיט דִּין גַּענאד. מִיר
שְׂרִייען און בֶּעטען דוא זאלסט אונז פֿאַרנעמען אונזערע
זינד און זאלסט אָנגעהערען אונזער תְּשׁוּבָה. דערוועקט אִיךְ אונזערע
אָבוֹת וואס ליענען אֵין דער מַעֲרַת הַמִּכְפָּלָה צוא שְׂטִיצען מִיך. קיין
מעשים טובים איז אֵין מִיר נִיט פֿאַראן, בֶּעט אִיךְ גאט ער זאגל זיך

משלי אבות

און האט פֿאַר אִיהֶם צוואכענדיקויפט	קאנטען האָנען אָנגעפֿאַנגען צווא-
בִּיא פֿאַרשיעדענע פֿאַבריקאנטען	טענצושיקען דִּיא סְחֹרָה, וועלכער
פֿאַרשיעדענע סאַרטען סְחֹרָה צוא	דער פֿעטער האט פֿאַר אִיהֶם אָנגע-
דִּי גיליגסטע פֿרייען, דִּיא פֿאַבריי-	קליענען, פון איין פֿאַבריקאנט איז

אויף מיר דערבארמען. רבונז של עולם, מאך אונז ווידערקעהרען צו דיר מיר זאלען וויעדער אנגערופען ווערען דיין פאלק. זאל זיך דערבארמען דיין גענאד אין זכות פון אונזערע אבות, אמן סלה:

רחמיך ילין בעד רשומים בכסא דיין גענאד און דערבארמען רעמקייט זאלען זיין מליצי יושר פאר דיא ישראל און אויך דער זכות פון יוסף הצדיק דאס ער האט געטהאן פבוד צו דיין נאמען זאל אונז ביישטעהען מען זאהל חלילה נישט קומען צו שפלות אדער צו ארעמקייט, אמן:

ידעתי כי סרתי ממצותיך, איך ווייס אלליין אז איך האב זיך אפגעווענדט פון דיין געזעצט, אפער איך מיהו האפען אויף דיין הייליגען נאמען אז דו וועסט מיט מיר נישט מדקדק זיין. זאהל אויף מיר מקנים ווערען וואס אין דער תורה שטעהט: גאט ווארפט אוועק די ערשטע עבירות און זעהט די זכיות זאלען איבערנוענען די עבירות:

בצדקה תדיח פתמים, מיט דיין גערעכטיגקייט זאלסט דו אויסמעקען די פלעקען וואס איך האב געמאכט אין דעם קלייד פון מיין נשמה מיט מיינע גרויסע עבירות. וואס וועט דיר ארויסקומען פון אונזער ביטערען שוידט אדער חלילה פון דעם שוידט פון די קליינע קינדערלאך? וואס האפען מיר דען געטהאן צו דיין הייליגען נאמען? מיר האפען נאר זיך שלעכטס געטהאן. דיין נאמען איז הייליג און אימער און אייביג. דארום דערבארעם דיך איבער

משלי אבות

מען ארויס און פון דעם אנדערען
איז געקומען מיט קהילה, ביז מען
האט איהם ארוםגענומען פון אלע
זיטען און ער איז מיט ווי באשעפ-
ט געווען אייניגע טעג, דער יונג-
גער מאן האט פאר אלעס באצאהלט
פאר אלעס מוזמן ביז ער איז געבלי-
בען אהן געלט, נאר וואס ער האט

אונז און זאהל אן אונז מקוים ווערען דער פסוק: „קרוב ה' לכל קוראיו“, דו ביסט נאהענט צו די וואס רופען דיך. ורהם על מליכך, דערבארעם דיך איבער אונז. כי אנחנו עמה וצאן מרעהך, דען מיר זיינען דיינע שאף וואס דו פאשעסט אונז. השב שכינתך לציון, קעהר אום דיין שכינה אין דער שטאדט ציון און עס זאהל מקוים ווערען „ובא לציון גואל“, שיק קיין ציון דיין ערלייזער, אמן סלה:

תחנה פון ראש חודש אדר.

די תחנה זאל מען זאגען אום ראש חודש אלול און אויך סאנטאג און דאס גערשטאג ווען מען זאגט בריך שמייה, בפרט אום ראש השנה און יום כפור: **י' י' דו ביסט א בארעמקערציגער גאט און דערבארעמסט דיך איי** **י' בער יעדען מענטשען, האטש ער זיגדיגט און דוא ביסט וואיהם** **מוחל דורך תשובה:**

אל רחום, דו ביסט א בארעמקערציגער גאט אן דערבאר **רעמסט דיך איבער דעם מענטש וואס טהוט דיך בע** **טען אז דו זאלסט איהם טהאן חסד חנם און איהם מוחל זיין** **זיינע עבירות, וחנן, און דוא ביסט א לייטזעליגער גאט, דוא** **טהוסט לייטזעליגען צו דעם וואס קומט מיט תפלה צו דיר,** **אך אפים דוא דערליינגערסט דיין גרימזארן און דוא ביסט** **ניט גיך צו דערצערנען אפילו צו דעם רשע, איילסט ניט צו** **צאהלען דעם מענטשען נאך זיינע מעשים רעים נאך, נאר דו**

משלי אבות

ויד געלאזען אום צו קאנען ריינען צוריק. בעת ער האט אפשיעד גענומען פון פעטער, זאגט ער צו איהם: — ליבער פעטער, מיט אייער פריינד — שאפט האט איהר מיר פארמאטערט, יעדער פאגריקאנט האט מיר געשיקט סחורה אין אייער גאמען מיט בעשטימטע פריינען איהר האב אלעס

ווארמסט מאמער וועט ער תשובה טון. ורב חסד, און דו
טהומסט פיעל גענאד צו דיא צייט וואס האבען קיין זכות נישט.
נאמט, און דו ביסט א וואהרהאפטיגער גאט. דו שטראפסט
דעם מענטשען פאר זיינע זינד, אבער דערנאך וועסטו איהם
געבען א גוטען שכר לעולם הבא פאר דעם גוטס וואס ער
האט געטהאן אויף דער וועלט. נוצר חסד לאלפים, דוא גע-
דענקסט דאס גוטס וואס דער צדיק האט געטהאן אויף דער
וועלט ביז זיין טויזענד געבירט. נושא עון ופשע, דוא פאר-
טראגסט די זינד, וואס ער האט געזיגריגט, און אז ער טהומט
תשובה ביסטו איהם מוחל. וחטאת, אפילו דיא עבירות וואס
דער מענטש קען זיך היטען פאר זיי, סיי מיט הערען, אדער
מיט זעהן, אדער מיט רייד. ונקמה און דו רייניגסט דעם מענ-
שען פון זיין זינד און ווען ער טהומט תשובה מיט זיין גאנצען
הארצען ווערט פון די עבירות זכיות:

רבוננו של עולם, הערר פון דער גאנצער וועלט. דוא זאלסט דער-
הערען מיין בקשה צוא גוטען און דוא זאלסט מיר און מיין
מאן און מיינע קינדער פארגעבען אלע זינד וואס מיר האבען געזיג-
דיגט און געשולדיגט געגען דיין הייליגען נאמען, און דו זאלסט אונז
געדענקען יעצט צוא דעם יום הדין צו גוטען, צו א פתיבה וחתומה
שובה און העלפן אונז מיט דערבארמקייט, און זאלסט אונז יעצט גע-
דענקען צו לעבען לאנג מיט געזונד און מיט שלום און זאלסט אונז גע-
בען א גרינגע פרנסה דען יעצט איז דיא צייט וואס דו צייכענסט אן
דעם מענטשען פרנסה אויף דעם גאנצען יאהר. אלסעכטיגער גאט,

משלי אבות

געמוזט צו געהקען און באצאהלען	גניענען האבען יעצט מוז איה שוין
און יעצט בין איה געבליענען אהן	פאהרען צו הויזע דען איה בין שוין
אפרוסה איה ביז רעם ערשטען טאל	קורץ אין געלד ענטפערט איהם רער
דא האב איה געוואלט ענטוואם פאר-	פעטער: - ווי גליקליך ביסטו יעצט

וְאַלְסֵט אוֹנִז טָהָאן לְפָנִים מְשֻׁרֶת הָדִין און דו וְאַלְסֵט אוֹנִז אָנְשֵׁרִיבֶען
 צו פֿרִנְסָה וְכִלְכָּלָה. עִם זָאָהָל גִּיט זײַן מִיט בְּזִיוֹן חֵם וְשָׁלוֹם, גָּאָר מִיט
 כָּבוֹד און מִיט הִיָּתֵר, גִּיט מִיט אִיסוֹר חֵם וְשָׁלוֹם, דָּען דוּא בִּיסֵט דָּעֵר
 הָעָרֶר פֿון דָּעֵר גֵּאנְצֶער וועלט, וואס שְׁפִיזט אַלֶּע בַּאשְׁעֶפֶענֶעשׁ פֿון
 דָּעם קִלְעִנסֶטֶען בִּיז דָּעם גֵּרֶעסֶטֶען, דָּען דִּי אוֹיגֶען פֿון אַלֶּע בַּאשְׁעֶ-
 פֶּענֶעשׁ פֿון דָּעֵר וועלט האָפֶען צוּא דִּיר, לִיעֲבָעֵר גָּאָט, און דוּא גִּיסֵט
 אִיטְלִיכֶען זײַן בַּאדֶּערֶפֶּענֶעשׁ און שְׁפִיזט אִין זײַן צִיט. דו וְאַלְסֵט אוֹנִז
 אָנְשֵׁרִיבֶען צוּא אַ גוֹט לָעבֶען, דָּאָס מִיר זָאלֶען רַעכֵּט האַלְטֶען דִּינֶע
 לִיעֲבָעֵה הִיילִיגֶע הַתּוֹרָה און מִצְוֹת, און דו וְאַלְסֵט אוֹנִז גֶּעבֶען שִׁכָּל און
 חֲכָמָה דָּאָס מִיר זָאלֶען פֿאַרשְׁטֶעהֶען בִּיין הִיילִיגֶע הַתּוֹרָה און מִצְוֹת,
 און וְאַלְסֵט שִׁיקֶען אַ רְפוּאָה שְׁלָמָה צוּ אוֹנְזֶער וועהֲטָאָג און מִיר זָא-
 לֶען בַּאֲלֹד דֶּער־לִיזט ווערֶען פֿון אוֹנְזֶער דַּחֲקוֹת, און גִיעֵב אוֹנִז בְּרָכָה
 וְהַצְלָחָה אִין אַלֶּע אוֹנְזֶערֶע עֲסָקִים און מַשָּׂא וּמַתָּן וואס מִיר טֹהוּעֶן. דו
 וְאַלְסֵט עֲרוּעֶקֶען דִּי הָעֶרֶצֶער פֿון דִּי מַלְכִים און זִיעֶרֶע יוֹעֲצִים אִיף
 אוֹנִז צוּא גוֹטֶען, און עִם זָאָהָל זײַן דָּעֵר ווִילֶען פֿון דִּיר אַלְמֶעכְטִיגֶער
 גָּאָט, אַז דִּיא גִייד פֿון מִיין מוֹיֵל און דִּיא גֵעדֶאנְקֶען פֿון מִיין האַרְצֶען
 זָאלֶען זײַן בַּאוֹוִילִיגֵט פֿאַר דִּיר, דָּען דוּא בִּיסֵט מִיין בַּאשְׁעֶפֶער און
 מִיין דֶּער־לִיזֶער, אָמֵן בֵּן יְהִי רָצוֹן:

(דֶּערנאָך וואָנט מען שוואַגט תְּפִלָּתִי דְּרִי מֵאֵל:

תַּחֲנָה לְחֹדֶשׁ אֱלֹהִים וְלְרֹאשׁ הַשָּׁנָה.

דִּיא שְׁעִהֲנֶע תַּחֲנָה זָאָהָל מֶען זָאָגֶען אִין חֹדֶשׁ אֱלֹהִים אַלֶּע טָאָג ווען
 מֶען הָעֵרֶט שוֹפָר בְּלֶאזֶען, בְּפֶרֶט אום ראש השנה מִיט גְּרוֹיִם בִּנְיָה:
 אַל מֶלֶךְ בֵּין שוֹפָט צֶדֶק וְאַמֶּת, דוּא בִּיסֵט אַ וואָהֲרֶה־אֶפְטִי-
 גֶּעֵר, גֵּערֶעכְטֶער גָּאָט. דוּ בִּיסֵט גֵּערֶעכֵט און בִּיין מְשַׁפָּט

פֿשלי אבות

אִיךָ וְאָב דִּיר גֵּעֲשִׁיקֵט דִּי שְׁעִהֲנֶטֶע לִיג ווי עִם קָאָן נור גֵּעבֶען דו וועסט
 און גֵּעסֶטֶע סְחֻכָּה וואס עִם אִין גִי- קוֹסֶעוּ אָם יִרְצָה הַשֵּׁם צוֹהִינֶע וועסט
 שָׂא צו זײַן בִּיין דִּמְיוֹן און זָעֶהֶר בִּי- דו אָן זײַ זָעֶהֶר גוֹט פֿאַרדִיעֶגֶען און

איז גערעכט, דוא ביסט דן אלע באשעפענעש מיט אמת און
מיט גערעכטיגקייט. מה נאמר ומה נדבר, וואס זאלען מיר
זאגען אדער וואס זאלען מיר ריידען? דער מנהג איז צווישען
אונז ישראל, דאס מען פאנגט אן דרייסיג טעג פאר ראש-
השנה צו בלאזען שופר צו דערוועקען דיא לייט צו תשובה,
דארום דארף יעדער מענטש ציטערען און דערשרעקען זיך,
ווען ער הערט שופר בלאזען און זיך שטעלען מיט גרויס
פארכט און ציטערנעש צו בעטען פאר הקדוש ברוך הוא צו
דעם יום הדין הגדול והנורא:

רבוננו של עולם, דו הערר פון דער גאנצער וועלט, איך בין געקומ-
מען פאר דיר מיט א צופראכען הארץ צו א בעטען פון דיין
הייליגען פארכטיגען גאמען א מחילה, סליחה וכפרה אויף מיינע
עבירות וואס איך האב געטהאן אין דיא טעג ופון מיין לעבען, סיי
עבירות בשונג אדער במזיד, סיי בדבור, במחשבה אדער במעשה,
בעט איך דיר דוא אלעמעכטיגער גאט, דוא זאלסט מיר מוחל זיין א
מחילה גמורה אויף זיי, דען ווען דו ווילסט מיר חס ושלום גיט מוחל
זיין צו א וועמען זאגל איך מיר ווענדען? בארעמעהרציגער גאט פון
דער גאנצער וועלט, דוא האסט דאך ליעב דעם מענטשען ווען ער
האט חרטה אויף זיינע עבירות און וויל זיי מעהר נישט טהאן, בעל
איך דיר מיטן גאנצען הארצען, אוי לי, וועה איז צו מיר, וואס איך
האב געטהאן מעשים רעים און האב בעשמוצט מיין נשמה, וואס
קומט פון א הייליגען ריינעם ארט און השם יתברך האט מיר זי גע-
געבען דאס איך זאל זי הייליגען און ריין האלטען וויא אן אבן טוב.

משלי אבות

דו וועסט מיר אימער באגקען וואס	גרויסע קאפיטאלען עסלאזען זיך צו
איך האב פיי דיר ביין צייט און ביין	זיין צו חברה און מען פארבריינגט
געלד צונענומען דען דא איז מעשים	נאר אין פארניגענען ביז מען צאפט
בקר יום אום קומען יונגע לייט מיט	זיי אויס די עטליכע גילדען און פאר-

וואס ווער איך טהאן און ענטפערען, ווען השם יתברך וועט מיר פא-
דערען און איך וועל מוזען חשבון געבען פאר זיין הייליגען כסא
הכבוד? דארום בעט איך דיר דו ליעבער בארעמטהערציגער גאט, אז
דו זאלסט דיר דערבארעמען איבער מיר ארעמער זינדיגער מענטש,
און דו זאלסט מיר געדענקען מיינע זכיות און דו זאלסט הערען מיין
תפלה וואס איך בין פאר דיר יעצט מתפלל, און געהם פאר דיר מיין-
געטרעהרען, דען ווען שוין אלע טהויערען זיינען צוא געשלאסען,
אבער די טהויערען פון טרעהרען זיינען דאך גיט פארשלאסען. דוא
זאלסט געהען מיין צער און זיי דיר מרחם איבער מיין גוף און גשמה
און זאלסט מיר מוחל זיין א מחילה גמורה, און זאלסט מיר מיט מיין
זאן און קינדער אנשרייבען צו א שנה טובה, לחיים ולשלום, לששון
ולשמחה, לגאולה שלמה, און זאלסט אויף איינז גיזר זיין גזירות
טובות ישועות ונחמות און דוא זאלסט מבטל זיין אלע גזירות רעות
פון מיר און פון מיין זאן און אונזערע קינדער און פון כל ישראל,
אמן סלה:

תחנה פון סליחות.

די תחנה זאל מען זאגען אין דער פריה צו סליחות פאר ראש השנה:

אדרון עולם, הערר פוי דער גאנצער וועלט, דוא ביסט גע-
ווען א קעניג נאך איידער דוא האסט באשאפען דיא
וועלט און דו האסט אלסדינג באשאפען אזוי וויא דו האסט
געוואלט פון דיין כבוד וועגען. ווער קען זיך צו דיר גלייכען
אדער אנטקעגען דיר זיך שטעלען? ווער קען דערצעהלען

משלי אבות

ביינען מיט גאר גיט, האב איך דיר
פארהיט אז מיט דיר זאגל עם חם
ושלום גיט פאסירען, יעצט פאהר
אהיים געזונד, מיין קינד (ה' ישמר
צאתה ובוואה). דער יונגער זאן האט
איהם געבראנקט פון טיעפען והאר-
צען און אפגעברייזט גאנץ הויזע לשלום.
דער גמטל איז, השם יתברך האט

דיין גרויסקייט און דיין באריהמטהייט? דאס שטארקייט און
 דאס הערשאפט איז אין דיין האנד. דו ביסט איין איינציגער
 גאט, דו קענסט מיר דערלייזען און מיר דערפרעהען ווען
 איך רוף צו דיר, אין דיין האנט באהאלט איך מיין נשמה אז
 איך געה שלאפען, און אז איך כאפ זיך אויף פון מיין שלאף
 קעהרסטו וויעדער די נשמה אין מיין גוף אריין. אז גאט איז
 מיט מיר האב איך גאר נישט צווא זארגען און מורא האבען
 פאר קיין שום זאך, פאטער גאט, געה פון דיין הייליג ארט
 און דערבארעם דיר איבער אינז און העלף אינז, דען אז
 אונזער בית המקדש איז געשטאנען איז ביי אונז ווייניג זינד
 געווען, דען אונזער הייליג הויז האט אונז דיא זינד פארגע-
 בען, דיא קרבנות פון ביי גאט האבען פארגעבען פאר דיא
 עבירות וואס מען האט געטהאן ביא טאג, יעצט מיט וואס
 זאלען מיר צו דיר קומען? דארום זאלסטו פאר דיר געהמען
 וונזערע צופראכענע הערצער און עם זאל פאר דיר אנגע-
 נומען ווערען אונזער תפלה אזוי וויא א קרבן עוקה און דו
 זאלסט אונז אונזער בית המקדש בויען במהרה בימינו, אמן:
רבוננו של עולם, הערר פון דער גאנצער וועלט, איך קום
 בעטען פאר דיר מיט א צופראכען הארץ, איך קען
 זיך קיין שום עצה ניט געבען, וואס איך זאל טהאן צו דעם
 ים הדין הגדול והנורא וואס קומט צו דעם נייעם יאהר,
 חאטש אונזערע חכמים האבען מתקן געווען אז עטליכע טעג

משלי אבות

אראפגעשיקט דעם מענטשען אויף	וועלט מיט אלע לייתאווות עולם הזה
דער וועלט ער זאל דא אייגהאנד-	און אז ער זאל זיך חס ושלום צולא-
דען תורה ומצוות, גאר ווידער מענטש	זען צו ווי איז ער אנגליקליך, (פי יצור
קומט אהער געהט ער פאר זיך א	לב האדם רע מנעוריו), דער מענטש

פאר ראש השנה זאל מען אויפשטעהן גאנץ פריה אין מען
 זאגל זאגען סליחות, כדי עם זאגל אנגענומען ווערען פאר
 השם יתברך. אבער זייא האבען געמיינט אזעלכע מענטשען.
 וואס זיינען ריין פון זינד, די זאלען בעטען פאר השם יתברך.
 ער זאגל זיי געבען זייערע באדערפענעש, אבער נישט אזא
 מענטש ווי איך בין, דען איך ווייס וואויל אז איך בין פול מיט
 זינד און וויא אזוי קען איך בעטען פון השם יתברך אז ער
 זאגל מיר געבען פיעל גוטס, אז איך בין גאר גיט ווערטה?
 פון דעסטוועגען האב איך מיר פארט דערנוועקט מיט גרויס
 מורא און ציטערנעש צו בעטען השם יתברך. איך ווייס גיט
 וואס זאל איך טהאן, מיט וואס זאל איך דיך איבער בעטען
 און מיט וואס זאגל איך דיך באוועגען אז דוא זאלסט מיר
 פארגעבען מיינע זינד וואס איך האב געטהאן? אויב מיט
 תשובה און ווידוי, טהו איך בודאי תשובה און בין מתודה
 פאר דיר גאט מיין גאט און גאט פון מיינע עלטערען. איך
 האב געזינדיגט און געשוילדיגט און ווידערגעשפעניגט פאר
 דיר און דוא ליעבער גאט דו ביסט דאך א דערבארעמיגער
 און פארטראגסט דיא זינד פון אלע, זיי מיר אויך מוחל. און
 אויב מיט תפלה און תחנה ביסט דו מוחל, מאך איך פאלען.
 ליעבער גאט, מיין געבעט פאר דיר, און אויב מיט געוויין
 און געשריי ביסט דו מוחל, טהו איך וויינען און זיפצען. וועה
 איז צוא מיר אויף מיינע זינד, דוא ביסט א גאט וואס מען

משלי אבות

זכרנו לברכה זאגען (עבירה גוררת	קאט דאך א יצר הרע צו אלע גא-
עבירה) איין עבירה שלעפט גאך זיך	רישע פארנעמען און פאווט און ער
די אנדערע. בארום איז געווען דיא	שעהט זיך קומען לעולם הבא מיט
עצה פון השם יתברך צוא פארשא-	שענו. ליבע מעשים וויא דיא חכמים

דארף צו דיר גיט פיעל שרייען. דו פארנעמסט די צופרא-
כענע הערצער, גיט וויא אליהו הנביא האט געזאגט צו דיא
פאלשע גביאים: שרייט שטארק צו אייער גאט טאמער וועט
ער דערהערען, און אויב מיט איין צופראכען הארץ פאר-
גיבסטו דיא זינד, צופרעך איך מיין הארץ פאר דיר און דוא
ווייסט דאך וואויל, וועלכע הערצער זיינען צופראכען:

רבוננו של עולם, בשעת אברהם האט זיין זון יצחק געוואלט
בריינגען אויף דער עקדה זיינען דיא טרעהערען געפאלען
אויף דעם מעסער און אברהם האט איהם דארום גיט געקאנט שעכ-
טען, בעט איך דיר אז דורך דעם וואס זייערע טרעהערען זיינען אראפ-
געפאלען, זאלען אונזערע טרעהערען ארויפקומען פאר דיר צום גייעם
יאהר, און אזוי ווי בשעת אסתר איז געגאנגען צו דעם מלך אחשוורוש
צוא בעטען פאר דיין פאלק ישראל האסט דו מיט איהר געשיקט א
מלאך און אסתר האט באקומען חן אין זיינע אויגען, אזוי זאלסט דו
ליעבער גאט, ביי אונזער משפט שיקען אזעלכע מלאכים זיי זאלען
אויף אונז אויסגייעסען חן וחסד אין דיין הייליגע אויגען, און איך
בין זיכער אין דיין גרויס גענאד אז דוא וועסט מיר פונדי העלפען,
דען עס איז גיטא קיין שום צדיק אויף דער וועלט אז ער זאל גישט
זינדיגען און איך ארעם מענטש קען מיר גיט מאכען פאר קיין רשע
חם ושלום אז איך זאהל זאגען אז עס איז שוין חליצה צוא מיר קיין
הילף גיטא, דען מיר ווייסען און גלויבען אז השם יתברך האט גע-
וואוסט בשעת ער האט די וועלט באשאפען אלע דורות וואס וועלען

משלי אבות

פוען איהם זעהר פיעל סחורה, דאס	האט ער מקיים געווען איין מצוה
איז פיעל תורה ומצוות אז ער זאהל	שטעהט איהם פאר גאט א מצוה
גאר גיט האכען קיין לידיגע צייט.	מקיים צו זיין, דאס זאגט דער פנא:
(ומצוה גוררת מצוה), איין מצוה	רצה בקדוש ברוך הוא וכו', השם
בריינגט צו דיא אנדערע דען קיים	יתברך האט געוואלט גליקלאך מא-

זיין קעגן זיך און וועלכען מענטשען ער האט געזעהען אז ער
וועט איהם נוצען האט ער איהם באשאפען און דעם מענטשען וואס
עס וועט פון איהם גאר קיין גוץ נישט זיין האט ער גאר נישט באשא-
פען. דארום בעט איה דין, ליעבער גאט, דו זאלסט זיך דערבארטען
איבער מיר צום גייעם יאהר, דען דוא ביסט אונזער דערבארטענער
גאט און מיר זיינען דיין ליעב פאלק, אזוי וויא עס שטעהט געשרי-
בען: ווער איז אזוי וויא דיין ליעב פאלק? ליעבער גאט, דוא זאלסט
אונז אליין משפטן, דען פאר דיר פאסט דוא זאלסט משפטן דיין
פאלק ווייל דו גאט ביסט אונזער גאט און אונזער טרייסטער, און דו
זאלסט אונז שיקען אונזער גואל צדק היינטיגס יאהר, אמן סלה:

שמע, הער צו, ליעבער גאט, מיין תפלה און געטעם זיא אן
גלייך ווי איה וואלט געבראכט א קרבן עולה, אזוי
וויא אין פסוק שטעהט: א צובראכען הארץ איז גלייך וויא א
קרבן צוא גאט. דוא זאלסט זיך איבער אונז מרחם זיין און
זאלסט מיר חס ושלום נישט אומבריינגען האטש מיינע זינד
זיינען גרויס, דען אלע מענטשען לעבען גאר מיט דיין גע-
גאר און מחמת דיין דערבארטעמקייט מדיסטו חסד חנם, אזוי
וויא עס שטעהט אין פסוק: גאט איז א דערבארטענער אי-
בער אלע זיינע באשעפענעש. דארום ליעבער גאט דערבאר-
דעם דין איבער אונז פון דיין ליעבען פבוד ווענען, מיר זא-
לען נישט גיעדעריג זיין ביי לייט, אמן:

אנא יי אלהי ישראל. איה בעמ דין אלטעכטיגער גאט אז
דו זאלסט דין איבער מיר מרחם זיין. אל מלא רחמים.

משלי אבות

בען די ישראל (לפיכך הרבה להם
תורה ומצוות). דארום האט ער זיין
געגעבען פיעל תורה ומצוות אז זיי
נאלען קיין צייט נישט האבען צו זי-
בען פארום עולם הזה גאר (להגדיל
תורה ולהאדירה). און דער זכות פון
דער תורה וועט אויף אונז מגין זיין
לעולם ועד:

דו ביסט דאך פול מיט רחמים, דערבארעם דיך איבער מיר, ליעבער גאט, אז מיינע קינדער און קינדס קינדער זאלען נישט שטארבען פאר מיין קעכען. דו ביסט דאך א בארעמערצער גער גאט און דו האסט אנגעשריעבען אין דיין הייליגער תורה: ווען איינער געפינט א נעסט פון פויגלעך זאל ער די מוטער אוועקשיקען און די קינדער צונעהמען, האטש אז די פויגלעך ווערען דערוואקסען קענען זיי נישט זייער פאטער און מוטער און דיא פאטער און מוטער קענען זיי נישט, פון דעסטוועגען האסטו פארט גוזר געווען מען זאל נישט געהמען דיא קינדער פאר דיא מוטער אין דיא אויגען, מכל שכן מיר מענטשען האבען דאך גרויס מיה איידער מיר ערציהען אונז זעכע קינדער דורך דיין גענאד, דארפסטו בודאי אונז העלפען מיר זאלען זיי און אויך זייערע קינדער ערציהען צו גאטס דיענסט, און עס זאל אן אונז מקוים ווערען דער פסוק: עמרת זקנים בני בנים ותפארת בנים אבותם, א קרוין איז צו א עלטערען פון זייערע קינדער און דאס שענהקייט פון די קינדער איז א פבוד צו זייערע עלטערען. און ווען איך האב דאס ביי דיין ליעבען גאמען נישט פארדיענט, בעט איך דיך א מתנת חנם:

אב הרחמים, פאטער דערבארמיגער, גיב מיר מיט מיין מאן און מיט מיינע קינדער, פרנסה פון דיין האנד און נישט פון קיין מענטשען, דען דיא גאב פון א מענטשען איז גאר

משלי מומר

מיר זאגען אין שמונה עשרה: ובכן תן פחדה וכו', למשל, עס האבען זיך א טאהל פאגעגענט צוויי פאקאנטע, האט איינער געפרענט מיט צווייטען וויא עס געהט איהם אויף זיין נייע שטעלע. — מיר געהט יעצט גאט צו א באנקען געהר גוט, האט ער געענטפערט — מיר איז יעצט

ג'ט. קען דען א מענש געבען וואס דער אנדערער באדארף?
און ווען ער גיט שוין עפעס גיט ער איהם גיט אין דער צייט,
אבער דו, ליעבער גאט, דו ווייססט אימליכען מענטשענס בא-
דערפענעש אין אימליכע רגע, זאלסטו אונז שפייזען פון דיין
האנד, אזוי ווי עס שטעהט אין פסוק: פותח את ידך ומשביע
ככל חי רצון, דו עפענסט דיין האנד און מאכסט זעטען אדע
באשעפענעש אויף דער וועלט דורך דיין גוטס. און אז איך
וועל דארפן שטארבען, זאהל איך שטארבען פון דיין ריינע
האנד און מיין מיתה זאל זיין א בפרה אויף מינע זינד. עס
זאל זיין באויליגט דיא רייד פון מיין מויל און דיא געדאנקען
פון מיין הארצען פאר דיר גאט מיין באשעפער און דערליי-
זער ביז אויביג, אמן סלה:

ליעבער הער גאט, חאטש דיא וועלט איז א קליינע וועלט,
אבער אז מען האט גישט קיין גוטס אויף דער וועלט
קען מען יענע וועלט אויך גישט האבען. דארום בעט איך דיר, ליע-
בער גאט, אז דו זאלסט דערפרעהען מיין הארץ, דען מינע וואונדען
זיינען אזוי גרויס אז איך קאן זיי גאר גיט ארויסריידען. זאל איך זיי
זאגען פאר א מענשען, וואס קאן ער מיר העלפען ווען ער וועט שוין
אפילו אויף מיר רחמנות האבען? און בפרט טאמער איז ער מיר גאר
א שונא, וועט ער זיך נאך פרעהען אויף מיין צער. וועה איז מיר,
פאר וועמען זאל איך קלאגען מעהר ווי פאר דיר? ליעבער גאט, איך
בעט דיר, דוא זאלסט מינע פיינד גיט דערפרעהען. דוא ביסט דאך
א שטארקער גאט, דארום זעה וואס פאר יסורים איך טראג אויף

משלי מוסר

דאפעלט גוט, ער שטענס, וואס איך	וועזענעם ווירטה, געהט מיר אריי-
בין פטור געווארען פון מיין פרייהער-	בער א שרעק, ער איז א שלעכטער
דיגע שטעלע, וואס אז איך דער-	און א באפרייגער מענש, איך האב
מאהן מיר אן איהר און אן מיין גע-	איהם קיינמאל גיט געקאנט צופריי-

מין הארץ און שטראף מיינע שונאים וואס ווילען אויף מיר שלעכט-
טעם זעהן. דוא זאלסט מיר געדענקען דעם זכות פון דיא אמהות אז
איך זאל שוין מעהר קיין צער גיט האבען פון מיינע קינדער און פון
אלע מיינע גוטע פריינד. און מיר זאלען געשפייזט ווערען פון דיין
הילף בלבד און מיר זאלען צוא קיינעם גישט באדארפען. ליעבער
גאט, לאז אונז געניסען דעם זכות פון אונזער מוטער חנה, און אזוי
ווי דו האסט איהר געהאלפען, אזוי זאלסטו מיר, ליעבער גאט, אויף
ענטפערען. אויב איך האב אפילו געזינדיגט, בעט איך דיר, דערבאר-
רעמינער גאט, באנעה זיך מיט מיר מיט מדת הרחמים און גיט מיט
מדת הדין, אזוי ווי יעקב אבינו עליו השלום האט דיר געבעטען, ווען
זיינע קינדער וועלען חם ושלום שולדיג זיין זאלסט דו זיי געדענקען
וואס פאר א צרות ער האט פאר זיין געליטען איידער ער האט זיין
ערצויגען. אזוי בעט איך דיר אויך אז איך זאל קיין צער גיט זעהען
אין מיינע קינדער. איך ווייס וואויל אז איך בעט דיר צופיעל. איך
בין בודאי גיט ווערטה צו שטעהן אפילו פאר דיר, גאר ווייל דו בא-
גערסט אז דער מענטש זאל דיר בעטען, דארום בעט איך דיר גאט,
אז דו זאלסט מיר גיט אנוועקווארפען אויף מיין עלטער ווען מיין כח
וועט אויסגעהן. לאז מיר גיט פאלען אין דער האנד פון א מענטשען,
דען עס איז קיין גרעסערער צער גיטא ווי א מענטש דארף אנקומען
צום אנדערען. זאלסט מיר היטען דערפון און זאלסט געבען מיר און
מיין מאן און מיינע קינדער דאס גליק צוא לעבען אין עושר און אין
כבוד. מיינע קינדער און קינדס קינדער זאלען עוסק זיין בהוראה
טאג און נאכט און מיר זאלען אויספיהרען דיא וועלט אין גחל. און
ווען עס וועט קומען מיין לעצטע צייט זאהל קיין שטן קיין מאכט

משלי מוסר

דענשטעלען און האט פון מיר גע-
ריסען שטראפען וויפיעל זיין הארץ
האט גערוקט. צווייטענס, האב איך
געזט אזא גוטע ווירטה. וואס זיין
גלייכען איז פכעט גיטא. ער איז אן
איידעלער מענטש, און א גומל הקד.
ער באהאנדעלט מיר אויף'ן פייניגס-
טען אופן און טהוט מיט מיר חסר'ם

גישט האבען איבער מיין נשמה און דוא זאלסט מיר שיקען מלאכי
רחמים און מיין חלק זאל זיין מיט דיא נשים צדקניות אויף יענער
וועלט. איך בעט דיר, ליעבער גאט, דערווייטער דיר גישט פון מיר.
ווען עס וועט חס ושלום זיין אויף מיר א צרה און איך וועל דיר דו-
פען זאלסטו מיר ענטפערען און מיינע גוטע פריינד זאלען זיך פריי-
הען ווען זיי וועלען זעהען אויף מיר פיעל גוטס, אמן סלה.

תהנה ששה סדרים.

פון דעם ערשטען טאג סליחות ביז ראש השנה ווען מען קומט אין
שוהל אריין זאגט מען די תהנה:

רבון העולמים, האר פון אלע וועלטען, קדמו עיני אשמורות
לשפוך לבי במים, איך בין אויפגעשטאנען פאר טאג
צו פארגיעסען מיין הארץ אזוי ווי וואסער. און נון, גאט מיין
גאט, וואס בין איך און וואס איז מיין לעבען און מיין פת און
מיין גערעכטיגקייט און וואס זיינען מיינע גוטע מעשים, דאס
איך זאל מיט זיי קומען פאר דיר? איך בין לייד'ג פון גוטס
און בין פול אויף אלע מיינע זיטען מיט אקע אומרייניגקייט.
אוי לי וואו לנפשי, וועה איז צוא מיר און וועה איז צוא מיין
לייב, דען איך האב געזינדיגט:

סלח לי אבי שבשמים:

פארגיעב מיר, מיין פאטער אין הימל, וואס איך האב
געזינדיגט מיט פיעל זאכען, סיי אומגעזען סיי

משלי מוסר

וואס איך בין גאר גיט ווערטה. — אויב
אזוי? האט דער עררטהער געפרעגט,
— פאר-וואס וועט ערסטו איצט גאך
אויס אזוי שלעכט, גיט געסער וויא
ביים ערשטען ווירטה? — יעצט וועה
איך אויס שלעכט, האט דער פאן
געענטפערט, — גישט דערפאר וואס
איך האב מורא פאר מיין ווירטה ווי

גערן דורך נויטה אדער מיט מיין ווילען, און אויף אלע גרוי-
סע עבירות וואס איך האב געטהאן און פיעל מאל דורך דער-
צערענט. דו האסט מיר גוטס געטהאן אלע צייט, אבער איך
האב דיר שלעכטס באצאהלט. דארום מראה איך, אז איך
וועל מודה זיין אויף אלע מיינע זינד פאר דיר גאט און וועל
מיינע טרעהרען פארגעיסען אפצו-וואשען מיט זיי גאר מיי-
נע חטאים:

סלח לי אבי שבשמים:

פארגיעב מיר. מיין פאטער אין הימל, דען איך בין דיר
מודיע מיינע זינד און באהאלט נישט מיינע פער-
לערען. ווי אזוי זאל איך מיינע זינד פארגאנגען, אז דו גאט
ווייסט גאר מיינע גארשקייטען? און וויא אזוי זאל איך פאר-
גאנגען מיינע זינד ווען דו זוכסט אויס אלע מיינע תדורים פון
מיין בויד און מיינע גירען? און ווי אזוי זאל איך לייקענען אין
דיין גוטס, ווען דו ווייסט דאס באהעלטענעש פון אלע מיינע
מחשבות אין מיין הארץ? עס איז אמת אז איך האב געזינד-
דיגט וועה איז צו מיר:

סלח לי אבי שבשמים:

פארגיעב מיר, מיין פאטער אין הימל, דען איך פארלאז
מיר אויף דיין גרויס דערבארעמקייט און דיין
גענאד און אויף דיין לייטזעליגקייט, וואס דו שטרעקסט אויס
דיין האנד צו די זינדיגע און ווייזט זיי די וועג פון תשובה זיי

משלי מוסר

פאר דעם אלטען, גאר איך וועה אויס פריעדען און בין איהם נישט גענוג
שלעכט דערפאר וואס איך האב מירא געטריי וויא ער פארדיענט. דער
פאטער שטעל איך איהם נישט צו געטעל איז, מיר געטען ביי גאט, אז

זאָלען זיך אימקעהרען פון זייער בייזען וועג, אזויא וויא אין
פסוק שטעהט: טוב וישר יי על כן יורה חטאים בדרך, גאט
איז א גוטער און א פארכטיגער, דארום מדינט ער ווייזען די
זינדיגע דעם גוטען וועג. רבוננו של עולם, שיק דיין ליכט און
דיין וואהרהיט זיי זאָלען מיך פיהרען און דעם רעכטען וועג
ווייזען:

סֵלַח לִי אֲבִי שְׁבַשְׁמִים:

פארגייעב מיר, מיין פאטער אין הימל, דען איך קום פאר
דיר מיט א צונוועהטאגט הארץ און א צופרא-
כען געמיטה. איך בעט דיר, אזוי וויא אן עני ביי דער מידה,
דאס די זאלסט מיר ווייזען די וועגען פון תשובה און זאלסט
ר״ניגען אלע מיינע צוויי הונדערט אבט און פערציג אברים
אין אקע מיינע גליעדער און זאלסט מיך לעהרנען דעם וועג
צו געהן אין איהם איך זאל גענעהענט ווערען צו טהאן דיין
וויילען, דען די ביסט דאך א מוחל עוונות און די ווילסט גיט
דעם טוידט פון דיא זינדיגע. דארום בעט איך דיר, ליעבער
גאט, די זאלסט אנגעהמען דאס געבעט פון די סליחות, וואס
מיר זאגען אין מיר זאלען מיט זיי ביי דיר אויסבעטען סליחה
און מחילה און פפירה אויף אקע אונזערע בייזע מעשים:

סֵלַח לִי אֲבִי שְׁבַשְׁמִים:

פארגייעב מיר, מיין פאטער אין הימל, דען וועו מיינע זינד
זיינען געמעהרט וואס שאדען זייא צו דיר? גאר צוא

משלי מוסר

אנשטאדט דעם פהר וואס מיר הא-
בען א מאהל געהאט בעת מיר זיי-
געו געווען אונטער דעם יאך און
שרעק פון דיא קעניגע פון מצרים.
בכל און פרס, וועלכע האבען אויף
אונז ארויפגעלייגט אלע וויילע נייע

מיר איז וועה און ווינד וואס איך האב צוא דיר געזינדיגט, און ווען
 מיינע זינד האבען מיר גריבער געגראבען און האבען אויף מיר גע-
 בראכט קלאג און זיפצען, איז דאך צו דיר גאט פיעל דערבארמקייט
 און פארנעבונג. גאט מיין גאט, געדענק דאס איך בין וויא אויסגע-
 קלאפטע גראז און וויא א בלאט פון בוים. מיין אנהויב איז פון ערד
 און מיין סוף איז צוא ווערעם. מיינע טעג זיינען וויא א שטן וואס
 לויפט איבער, און ווען מיין גשמה וועט פון מיר אויסגעהן וועט מען
 מיר איז דער ערד ווארפען, מיין לייב וועט וועהטאנען און מיין
 הארץ וועט אין מיר וועה טהאן, איך בין דאך גאר ערד און אש,
 יעצט בין איך דא און שפעטער וועל איך פאררונקען מיין געצעלט
 אין דעם קבר וואס מען וועט פון מיינטווענען גראבען און ווען איך
 זאהל אפילו לעבען טויזענד יאהר וועט זיין גלייך ווי איך וואלט גאר
 גיט געווען. גאט מיין גאט, מעק אפ אזוי ווי א וואלקען מיינע זינד,
 לעש אויס די קוילען פון מיינע זינד מיט דעם וואסער פון די טרעה-
 קען וואס רינען פון מיינע אויגען:

עליך גפשי אקונן בלב מר, אויף דיר מיין גשמה טהו איך קלאגען
 מיט א ביטער הארץ, וויא אזוי האב איך דיר אויסגעריסען
 פון דעם קוואל פון לעבען און הייליגקייט און האב דיר געפלאנצט
 אין דעם ארט פון טוידט און אומרייגקייט. איך לא חסתי עליך ברו
 היקרה? ווי אזוי האב איך גיט רחמנות געהאט אויף דיר מיין גשמה,
 וואס דוא ווערסט גערופען טהייערע טאכטער? וועה צוא מיר, וואס
 האב איך געטהאן? ווי אזוי האב איך מורד געווען אין גאט, וואס ער
 איז א קעניג איבער אלע קעניגע? וויא אזויא האב איך פונם געווען
 מיין גשמה און האב פארביטען אן אויביגע וועלט אויף א וועלט וואס
 ענדיגט זיך? וואס וועל איך טהאן אז עס וועט קומען דער טאג וואס

משלי מוסר

גזרות, ווי האבען אונז געדריקט און האבען גאר דעם פחד פאר איהם
 געפייניגט, און שטענדיג האבען מיר אלליין, וואס מיר קאנען איהם גישט
 געלעבט אין שרעק ואלען מיר גאר גענוג דיעניזן און גענוג אפבראנקען

אֵיךְ וְנֶעַל בְּאַרְפָּעוֹן שְׁטאַרְפֶּען און גִּיעֵדֶעֶרען אֵין גְּרִיב? מִיין הָאָרֶץ
מְהוּט מִיר וְנֶעַח בְּאַרְוִיף וְנֶאָם אֵיךְ הָאָב מוֹרֵד גִּעוּוֹען אֵין גָּאט וְנֶאָם
אֵיז רִיין און זײַנע בְּאַדִּינֶער זײַנען רִיין און אֵיךְ בֵּין אַ שְׁעֵנְדִּיקֶע און
אַ זִינְדִּיקֶע, וְנֶעַח גִּעֲשְׂרִינֶען אויף מִיר:

סֵלַח לִי אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

פֶּאַרְגִּיעֵב מִיר, מִיין פֶּאַטֶער אֵין הִימֶעל, דָּען אֵיךְ צוֹרִיִּים מִיין
הָאָרֶץ מִיט מִיין זִיפֶּצֶען און אֵין פֶּאַרְבֶּאַרְנֶענְעשׁ מְהוּט
מִיין גִּשְׁמָה וְזײַנען און אֵיךְ בֵּין זַעֲהָר גִּעֲפִינִיגט און מִיין כַּח אֵיז
שְׁוואָךְ. דו גָּאט קִיסט דאָךְ אַ דֶּערְבֶּאַרְמִיגֶער און פֶּאַנְעֶרְסט פֿון דִּיִּי-
גֶע לִיט זײ זאַלען זײַךְ אומֶקֶעֱהֶרען פֿון זײַער אומֶרְעכט און זײַא זאָ-
לֶען עס שוין מֶעֱהָר גִּישְׁט מְהָאן, אַזוֹיִא ווִיִּא אֵין פֶּסוּק יִשְׁטֶעֱהֵט: קָחוּ
עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֵלַי יי. דָּאס אֵיז מִיִּישׁ: גֶּעֱהָמט מִיט אֵיךְ רִייד
און קֶעֱהָרט אֵיךְ אום צו גָּאט:

סֵלַח לִי אָבִי שְׁבַשְׁמִים:

פֶּאַרְגִּיעֵב מִיר, מִיין פֶּאַטֶער אֵין הִימֶעל, מְהוּט מִיט מִיר
גְּרִוִּים גֶּענָאד און שְׁטאַרְק מִיךְ צוֹא אֵינְבֹוִיגֶען
מִיין יֶצֶר הָרָע אֵיךְ זאַהֲל שוין מֶעֱהָר גִּיט זִינְדִּיקֶען, און זאַלֶסט
אויס־שְׁטֶרֶעקען דִּיין רֶעכְטֶע האַנד אַנְצוֹנֶעֱהָמֶען מִיין תְּשׁוּבָה.
הֶעֱקֶף מִיר צוֹא מְקִיִּים זײַן אַלֶע זאַכֶּען וְנֶאָם אֵיךְ גֶּעֱהָם אויף
מִיר הֵינְטִיגֶען טָאג צוֹא מְהָאן אֵיךְ זאַהֲל מִיךְ שְׁטאַרְקען אֵין
דִּינֶע מְצוּוֹת אַזוֹי ווי אֵינְזֶעֶרֶע חֲכָמִים הָאָפֶען גֶּעזאַגט: הִבָּא
לְמַהֲרָא מְסִיעִין אוֹתוֹ, דָּאס אֵיז מִיִּישׁ: וְנֶעַר עִם קוֹמֵט זײַךְ רִיִּי-

משלי מוסר

גָּאָךְ זײַנע חֲסָדִים וְנֶאָם עֶר מְהוּט
מִיט אוֹיגוֹ שְׁטֶענְדִּיג. דָּאס זאַגֶען מִיר:
וּבְכֵן הֵן פֶּחֲדִי, דָּאס הֵיסט גִּיב אוֹיגוֹ
גָּאט נור דִּיין שְׁרַעק, פֶּאַר דִּיר אַלִּיין
זאַלען מִיר מוֹרָא הָאָפֶען און מִיר
זאַלען גִּיט הָאָפֶען דָּעם שְׁרַעק מִין
שְׁרַעכְטֶע מֶענְשֶׁען:

ניגען העלפט מען איהם. א ריין הארץ באשאף אין מיר און
א ניי געמיטה באניי אין מיר איך זאל זיין געהיט צו האלטען
דיין געבאט און זאל גיט געשטרויכעלט ווערען אין קיין שום
עבירה. זאלסט פלאנצען אין מיינע געדאנקען דיין מורא.
דאס עם זאגל מיר גישט שרעקען קיין בייזע מחשבות אין
פרעמדע געדאנקען. בפרט אין דער צייט ווען איך וועל מיר
שטעקען תפלה טהאן פאר דיר. אלע מיינע געדאנקען זאל
לען נאר זיין פון גאט'ס וועגען און איך זאגל זיין גוט צו גאט
און צו לייטען, איך זאל קיינעם גיט מקנא זיין און זאגל פאר-
שרעמט ווערען פון פעס און חנופה און רכילות און לשון
הרע, איך זאל נאר גאנץ זיין מיט גאט און מיט מענשען:

סלח לי אבי שבשמים:

פארגיעב מיר, מיין פאטער אין הימל, און געהם מיר
גיט צו פון דער וועלט ביז איך וועל פארריכט-
טען, דאס וואס איך האב פארדארבעט, און מיינע זינד זאלען
גישט געדענקט און געדאכט ווערען ווען איך וועל דיר מיין
גשמה געבען, און מיינע קינדער און קינדס קינדער זאלען
אלע לעהרנען דיין הייליגע תורה און עם זאל זיין דיין מורא
אויף זייער פנים זיין זאלען גישט זינדיגען, און ווען מיין פא-
טער זיך אויסקלאזען, זאלסטו מיר ליעבער גאט גיט פארקלא-
זען, און אין דער צייט פון מיין עלטער זאלסט דו מיר גישט
אונעקווארפען און העלף מיר זיך צו וואשען און רייניגען פון

משלי מוסר

מיר זאגען אין דער מוסר שמונה	מיט יצחק, וואו את בריתי אברהם
עשרה: וזכרתי את בריתי יעקב	און מיין בונד מיט אברהם, אברהם,
איך געדענק מיין בונד מיט יעקב,	געדענק איך איך. איז דאך אין
וואו את בריתי יצחק איך מיין בונד	גרונד א פראגע; פארנוואס שטעלט

כיינע זינד, און אין גערעכטע וועגען זאלסט דו מיך פיהרען
און פון דיין באהאלטען גוטס זאלסט דו מיך אנזעטען. דיא
טרייסונג פון ציון און ירושלים זאלסטו מיר ווייזען און עם
זאל זיין אצונד א צייט צוא באויליגען מיך און מיינע תפלות
צווישען אלע יודישע תפלות: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי
לפניך יי צורי וגואלי, אמן:

תחנה תשובה תפלה וצדקה.

רבוננו של עולם, איך האף צו דיר, דאס דו וועסט מיין תפלה אנ-
געהמען, דען דוד המלך עליו השלום האט געזאגט: א צו-
בראכען הארץ טהוסטו גיט פארשעהמען, דו זעהסט די פיין פון דיא
וואס יאמערן, און קלאגען און ווען דער קלאגער רופט טהוסטו איהם
דערהערען, דען דו ביסט דער גאט וואס דערפערעהט טרויעריגע, מיי-
נע אויגען רינען טרעהרען און מיין הארץ איז טרויריג, איך קאן גיט
פרעהלאך ווערען, דען איך קאן מיר קיין עצה געבען אויף וואס איך
זאהל פריהער בעטען, צוא אויף מיינע בייזע מעשים, וואס איך האב
געטהאן דאס דוא זאלסט מיר העלפען ווייטער גיט צו טהאן, אדער
זאל איך בעטען אויף אונזער ליעבען בית המקדש און אויף די בא-
דערפענעש וואס דער מענש דארף, ליעבער פאטער, העלף מיר גע-
גען דעם שטן, ווייל איך קאן איהם גיט בייקומען און מיינע חטאים
זיינען שוין גרויס. ווען איך טהו תפלה צו דיר, ליעבער גאט, קאנען
דיא מקטרינים מיין תפלה גישט קומען פאר דיר צוליעב מיינע זינד
וואס איך האב געטהאן פון מיין יוגענד אן. איך קאן שוין איינס פאר

משלי מוסר

דער פסוק יעקב'ן צום ערשטען און תדר און האט געקויפט נים, עפעל
אברהם צום לעצטען? זאגט בארויף און גאך זאכען. אז ער האט דעם
הרב המגיד זכרנו לברכה מרובנא קרעמער פאצאונג'ה האט ער בייא
א משל: א קינד איז גענאנגען אין איהם געבעטען ער זאל איהם עט-
ער

דאס אנדערע גישט וויסען וואן גישט געדענקען, און ווען איה וואלט זיין שוין אפילו יא געדענקט, וואלט דיא צייט געווען ווייניג אויסצורעכענען זיין:

ליעכער גאט, זיי מיר מוחל, איה האב ביז אהער געטהאן ווי א שוטה, וויא וועל איה קאנען ענטפערען צו מיין באשעפער הקדוש ברוך הוא, וואס האט מיה אויף דער וועלט באשאפען. אוי לי אויף מיינע בייזע מעשים וואס איה האב געטהאן אויף דער וועלט וואס איז גאר הבל הבלים ווי א שאטען אויף דער וואנד. דיא טעג געהען אוועק און איה בין אלץ געהענטער צום טוידט, איה בין אלע טאג און אלע שעה און אלע רגע גיט זיכער פאר דעם טוידט, און ווען איה וואלט שוין געלעבט טויזענד יאהר, איז דאס אויף אין דיינע אויגען נור ווי איין טאג. צו אלעם האט א מענש א האפנונג, אן ארעם-מאן האפט, רייך צו ווערען, א קראנקער האפט געזונד צו ווערען אבער פון דעם טוידט, איז קיין האפנונג אויסצומיידען. ווער וועט מיר העלפען אין מיינע נויטהען אז דער בעל פקדון וועט שיקען גאד מיין נשמה? מיין האב און גיטס וועט מיה-גישט קאנען אויסלייזען, מיינע קינדער און פיעל לייט וועקען וויינען און מיה גיט קאנען אויסוויינען. ער פרחק אפה נולד ועל פרחק אפה מת, איבער געוואלד בין איה באשאפען געווארען און איבער געוואלד וועל איה שטארבען, ווען מיין נשמה וועט זיך שיידען פון מיין גוף און

משלי מוסר

גאט צולייגען, האט איהר דער קרעמער געגעבען א צולייג. דאס קינד'ס חבר וואס האט געוועהן וויא דער קרעמער האט געגעבען דעם קינד אן עפעל האט ער איהם דער קרעמער: — קינד איינער, ביין חבר האט דאך ביא מיר געקויפט עפעל

עם וועט פארלאשען ווערען דיא ליכט פון מיינע אויגען, פון
 מיין שעהן ליכטיג הויז וועט מען מיך אונעקטראגען אין דעם
 פינצטערען קבר אריין. אין איין שעה בין איך געבוירען גער-
 ווארען, אין דיא אנדערע שעה, וועל איך ווערען פארלארען,
 איך וועל פארגעסען ווערען פון דער וועלט אויף אויביג און
 דיא ווערעם וועלען קומען איבער מיין גאנץ לייב און וועלען
 מיך עסען און צאפען מיין בלוט ווי גוטען וויין, און מיין נשמה
 וועט געבאדן שטעהען און וועט דאס אלס צוועהען, גאכדעם
 וועט מען מיך ערשט ר פֿען צום יום הדין הגדול והנורא לפני
 מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא און פאר דעם בית דין
 הגדול והנורא און מען וועט אויפמאכען דאס ספר הזכרונות.
 גאד מיין כתב גאד וועט מען מיך משפטין און מיינע מעשים
 וועלען ערקלעהרען מיין דין, א שטיין פון וואנד וועט אויף
 מיר עדות זאגען אין דין, א שפאן פון האלץ וועט ענטפערען
 דעם דין, אלץ מיט וואהרהיט און מיט מדת הרחמים און
 מדת הדין, ווער וועט פאר מיר ריידען אין דין? איך וועל
 בלייבען שטעהען מיט א פארשעהמט פנים פאר דיר האל
 הגדול הגבור והנורא אין דעם יום הדין, און מיין משפט וועט
 מיר זיין ביטערער אלס דער טוידט. מען וועט מיך אפגעבען
 צו די מלאכי תפלה וואס איך האב אליין באשאפען און מיין
 פייער אין גיהנם וועט גיט פארלאשען ווערען. נו ווי אזוי זאל
 איך גיט געדענקען דעם סוף. אוי לי, איך האב מעהר גישט

משלי מוסר

פאר פארעם געלד, וואס דער עיקר	גיט געמיינט פארנוואס זאל איך דיר
איז דאך דער פרויז פון איהם, גיעב	געבען אן עפעל אומזיסט? דער
אויף איהם אן עפעל אהן געלד אויף,	גמשל איי, אז עס וואלט געשטאנען
אפער דוא האסט דייך אין מיר גאר	אין פסוק אברהם דער ערשטער,

בַּטְרָאכְט גָּאָר צו בּוּיֶען שְׁעֵהָנֶע הַיִּזְעֵר און שְׁלֶעסֶער און זיך
 נִישַׁט בַּאדְעַנְקֶט אַז אַ בִּיסְעֶל צָדָקָה און מַעֲשִׂים טוֹבִים אַיז
 בַּעֲסָעֶר פֿאַר גָּאָר דָּער גַּאנְצֶער וועלֶט. דאַרום ווִייל דאָס לִיכְט
 בַּרְעֲנֶט גִיעב אויף אַיִדֶּער עִם ווערֶט פֿאַרלֶאשֶׁען. אַיך ווִייל
 בַּעֲטָען צו דיר גאָט, דָּען דו בִּיסְט אַ דַּעַרְבֶּאָרְמִיגֶער בִּין, דו
 מַהוּסְט אונז רִיכְטָען מִיט מַשְׁפָּט און לֶאזט אונז שְׁטאַרְבֶּען
 מִיט דִין, לֶאז אונז לֶעבֶען מִיט דִין גְּרוֹיִם דַּעַרְבֶּאָרְמִיגֶיט:
אָנאַ, אַיך בַּעֲט דִיך, הוּיכֶער קִינִיג, אַיך קום פֿאַר דיר מִיט מִיין
 בִּיטֶער גַּעשְׁרִי און מִיט מִיין ווִינֶען, מִינֶע אוינֶען רִינֶען
 גַּלִּיך ווי קוואַלֶען וואָסער אַיבֶּער מִיין פֿנים, ווִייל אַיך ווִיין און קֶלֶאָ
 אויף מִינֶע זִינֶד, עִם וואָלט מִיר בַּעֲסָעֶר גַּעווען, ווען אַיך וואָלט גאָר
 אויף דָּער וועלֶט גִיט גַּעוועזֶען, גאָר דו דַּעַרְבֶּאָרְמִיגֶער גאָט, דו בִּיסְט
 דאָך אַ רַחוּם וְחַנוּן און הָאָסְט גַּענֶעבֶען אַ הִילֶף צוּא דַּעם מַעֲנִיגֶשֶׁען,
 דאָס עַר זאל דַּעַרְוועקֶען זיין הָאָרֶץ מִיט תְּשׁוּבָה, תְּפִלָּה וצָדָקָה, וואָס
 צוּרִיכְט אַלֶּע בִּיזֶע גִּזְרֹת און בִּיסְט מוֹחֵל, אַזוי ווִייל אַיך בַּעֲטָען צו
 מִיין באַשַׁעפֶּער מִיט אַ צוּבֶראַכֶּען הָאָרֶץ ווענֶען דַּעַרְבֶּאָרְמִיגֶיט, וויא
 דָּער עָנִי בִיִּיא דָּער מִיָּהָר, אַזוי בַּעֲט אַיך עִם זָאָהֶל זיך עַרְוועקֶען דִין
 דַּעַרְבֶּאָרְמִיגֶיט אויף מִיר אִין זְכוּת פֿון מִדַּת הַרַחֲמִים. אַיך פֿאַרְכְּט
 אַיך צו בַּעֲטָען, ווי זאל אַיך פֿאַר אַזוי אַ גְּרוֹיכֶען מַלְךְ שְׁטַעַהָען? דִיא
 מַלְאָכִים וואָס זינֶען גאָר פֿלאָם פֿייער זינֶען גִישַׁט לויטֶער אִין זינֶע
 אוינֶען, מַכָּל שִׁבֵּן אַיך, וואָס בַּעֲשִׁטֶּעֶה פֿון בָּלוּט און פֿלִיִּיש און ווע־
 רַעם און עַרד און דַּעַרְצוּ הָאָב אַיך גאָר זַעֲהָר פֿיעל עֲבִירֹת גַּעטָהָאן?
 און ווען אַיך ווִייל בַּעֲטָען, וויים אַיך גִיט וואָס אַיך זָאָהֶל פֿריהֶער בַּעֲ-
 טָען, דָּען מִיין באַדַּעַרְפֶּענֶעשׁ אַיז זַעֲהָר פֿיעל, גאָט, דוּא ווייכְט דאָך

משלי מוסר

וואָלטֶען בִּיִּים יום הַדִּין גַּעוואָגֶט די
 בָּנִי יִשְׁמַעֲאֵל, מִיר שְׁטאַמֶען דאָך
 אויף פֿון אַבְרָהָם דאַרְפֶּען מִיר אויף
 גַּענִיכְעִי ווי זְכוּת, דַּעַרְפֶּאר שְׁטַעַהָט
 אִין פֿסוּק: וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב,
 דָּער עֵיזָר זְכוּת אִיז גאָר צוּלִיעַב
 יַעֲקֹב, וואָס פֿון אִיהֶם שְׁטאַמֶען דִיא
 צוועלף שְׁבָטִים צוּדִימִים, וואָר אַת

אלם וואויל, ווייל דוא ביסט דאך א יודע גסטרות און א בוחן ללבבות
און דוא וויסט וואויל מיין צופראכען הארץ, מיט דעם טרויסט איך
מיד, דאס א צופראכען הארץ טהוסטו נישט פארשעהמען, איך בעט
דיך, בעל הרחמים, אז דוא וועסט משפט'ן דיא נפשות זאלסטו אליין
מיד משפט'ן מיט דערבארמקייט און זאלסט אויסציהען צו ליכט מיין
משפט. איך בעט דיך, ליעבער פאטער, טהו מיט מיר משפט גאך
דיין מנהג גאך און זיי מיר מוחל, דען אז דו וועסט מיד משפט'ן גאך
מיינע מעשים גאך וועל איך דען קענען ביישטעהן צו פאר דיר? און
וואס פאר א געווינגס וועסטו האבען ווען דוא וועסט מיד שטראפען?
דיא נשמה איז דיינע און דער גוף איז אויך דיינער. איך בין אייביג
אין דיין האנד ווי לייהם אין האנד פון דעם טעפער און אלס שטרוי
פאר דעם פייער. איך בין ערד און וועל ווערען ערד, ווען דו וואלסט
מיד געוואלט ריכטען גאך מיינע מעשים האב איך שוין לאנג גע-
דארפט פארפוילט ווערען אין דער ערד, עס וואלט שוין קיין געדע-
כענעש גיט געבליעבען פון מיר, אבער דו ביסט דאך א מאריך אף,
דיין מדה איז, דאס דוא ביסט נוהג חסד מיט דיא באשעפענעש און
געהמסט אן דיא תפלה וואס קומט פון טיעפען הארצען. געהם אן
מיין תפלה און זייא נישט מדקדק אין דין, און אז דוא וועסט וועלען
מדקדק זיין, טהו איך מיד טרויסטען מיט שלש עשרה מדות, וואס
זיינען לויטער רחמים. יי אל כחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת
נוצר חסד לאלפים נושא עון ופושע וחסאה ונקה. דיין האנד איז
אפען צו עמפפאנגען די וואס האבען תרטה און דו ענטפערסט, ווען
מען טהוט תפלה. ענטפער מיר, דו דערבארמיגער גאט, וואס ענט-
פערט צו זיינע אביונים. ענטפער מיר, וויא דו ענטפערסט צו די צו-

משלי מוסר

גוריתי יצחקי, מיין בונד מיט יצחק	וועל דערמאהנען מיין בונד מיט
וועל איך דערמאהנען אלס צולייג,	אברהם אויך, גאר דער זכות פון
ואף את גוריתי אברהם אפוד, און	יעקב איז דער עיקר, בארום האבען
גאה א צולייג וועל איך געבען, איך	אויסער דיא ישכאל ביינער קיין

בְּרֹאכֶנּוּ הָעֶרְצֵר. רְחוּם וְחֲנוּן, עֲנִיפֶר מִיר, וְיִדּוּ הָאִסְט גִּעֲנִיפֶר
פֶּרֶט אֲנִיפֶר מִיפֶר חֲנָה, אֲנִי גִעֲנִיפֶר אֲנִי מִיפֶר תִּשְׁבָּה וְיִדּוּ הָאִסְט
אֲנִיפֶר נִיפֶר דִּי תִשְׁבָּה פִּיפֶר מִיפֶר. הָעֶרְצֵר מִיר אִיפֶר זֹא הָלֵךְ שׁוֹיִן וְיִיפֶר
נִיפֶר זִינִיפֶר אֲנִי שְׁטֹאֲרֵק מִיר מִיפֶר הָאֲרִץ צֹא גִעֲנִיפֶר אִיפֶר דִּינֶע וְנִיפֶר
צֹא גִעֲנִיפֶר צִדִּיק אֲנִי צוּ מִיפֶר מַעֲשִׂים טוֹבִים, אֲנִי מִיפֶר לִעֲבֹד זֹא הָלֵךְ
הִיפֶר אֶרְעֵק לִעֲבֹד. דּוּ גֹאט, דּוּ וְיִיפֶר דֹּא וְיִיפֶר מִיפֶר מִיפֶר
אֲנִי דּוּ הָעֶרְצֵר דִּעֵם מַעֲנִיפֶר אִיפֶר דִּעֵם וְנִיפֶר וְיִיפֶר עֶר גִּעֲנִיפֶר זִיפֶר
פֶּאָר, מִי זִי זִיפֶר מִיפֶר אִיפֶר מִיר כִּרְחֵם אֲבֵל בְּנִים, אֲנִי אִיפֶר וְנִיפֶר
חֵם וְשִׁלּוֹם זִינִיפֶר זֹא לִסְטוּ מִיר דִּעֲרִיפֶר תִּשְׁבָּה צוּ מִיפֶר אֲנִי אֲנִי
אִיפֶר וְנִיפֶר דִּיפֶר אֲנִיפֶר זֹא לִסְטוּ מִיר עֲנִיפֶר אֲנִי זֹא לִסְטוּ מִיר גִּישֶׁט
פֶּאָרֶלֶט אֲנִי עֵם וְנִיפֶר מִיר חֵם וְשִׁלּוֹם אֶרְיִיפֶר, אֲנִי זֹא לִסְטוּ מִיר
הָעֶרְצֵר אֲנִי זֹא לִסְטוּ מִיר הִיפֶר, דִּעֵן דּוּ בִיפֶר אֶרְיִיפֶר חֲנָם אֲנִי אֶרְיִיפֶר
רֹפֶא לְשִׁבּוּרֵי לֵב, אִיפֶר בִּיעֵט דִּיפֶר, אֲבִינִי שְׁבִיפֶר, דּוּ זֹא לִסְטוּ מִיר
דִּעֲרִיפֶר מִיפֶר מִיפֶר מִיפֶר אֲנִי זֹא לִסְטוּ מִיר גִּעֲנִיפֶר נִיפֶר קִינֶר
דִּעֲרִיפֶר אֲנִי אִיפֶר זֹא הָלֵךְ פִּיפֶר קִינֶר צֶעֶר נִיפֶר הָאֲבֵר, דִּעֵן דֹּאס אִיפֶר נִיפֶר
דֹּאס לִעֲבֹד בְּעוֹלָם הָיָה אֲנִי בְּעוֹלָם הָבָא. זֹא לִסְטוּ אֲנִי גִעֲנִיפֶר לִחֵם
לֶאֱכֹל וּבִגְדֵי לְבָשׁ בְּכָבוֹד אֲנִי גִישֶׁט מִיפֶר בִּיפֶר. זֹא לִסְטוּ אֲנִי לִיפֶר
אֲנִיפֶר אֲנִיפֶר יִיפֶר אֲנִי גִישֶׁט פִּיפֶר מִיר זֹא לִעֵן זֹכָה זִיפֶר
צוּ זִעֵן אֲנִיפֶר גִּעֲנִיפֶר מִיפֶר, בְּמִיפֶר בִּיפֶר אֲנִי:

משלי מוסר

צוֹמֵרֵם גִּישֶׁט גִּעֲנִיפֶר צוּ גִעֲנִיפֶר
דִּעֵם זְכוֹת פִּיפֶר יִיפֶר:
מִיר זֹא לִעֵן רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֲנִי דִי אֲלֵע
עֲשִׂיתִי יְמֵי תִשְׁבָּה "אֲבִינִי
מִלְכִּנו". מִיר וְיִיפֶר דִּיפֶר פִּסְקִים פִּיפֶר
דִּעֲנֶר תִּפְלָה גִעֲנִיפֶר צוּ פֶּאָרֶלֶט
מִיפֶר מִיפֶר:
אֲבִינִי מִלְכִּנו חֲטָאנוּ לְפָנֶיךָ, אֲנִי
וְנִיפֶר פֶּאָרֶט, אֲנִיפֶר קִינֶר,

מִיר הָאֲבֵר גִּעֲנִיפֶר פֶּאָרֶט דִּיר,
לְמִשְׁלָל: אִיפֶר אֶרְיִיפֶר אִיפֶר גִּעֲנִיפֶר
אֲנִיפֶר וְנִיפֶר הָאִסְט גִּעֲנִיפֶר מִיפֶר
לִיפֶר צִעֲנִיפֶר וְיִיפֶר הָיָה, הָאִסְט
אִיפֶר דִּעֲרִיפֶר פִּרִּיפֶר אֲנִיפֶר אֲנִי
עֶר זֹא לִיפֶר מִיפֶר מִיפֶר וְיִיפֶר
דֹּאס אִיפֶר גִּעֲנִיפֶר דִּי גִעֲנִיפֶר, דִּעֲרִיפֶר
הָאִסְט אֲבֵר גִּישֶׁט גִּעֲנִיפֶר אֲנִי הָאִסְט
פֶּאָרֶט צִעֲנִיפֶר אִיפֶר פִּרִּיפֶר

סִדְר לִיכַם צִינְדֶען פֿון ראש השָׁנָה:

אז ראש השָׁנָה געפאלט אום דער וואָכען זאָגט מען. דיעזע ברכות
פאר ליכט צינדען:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר
שֶׁל יוֹם טוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיָּמָנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

אז ראש השָׁנָה געפאלט אום שַׁבָּת זאָגט מען דיעזע ברכות נאך
ליכט צינדען:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר
שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל יוֹם טוֹב:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיָּמָנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

תַּחֲנֻנָּה לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה נֶאֱדָר לִיכַם בְּעִנְשֵׁן.

די תַּחֲנֻנָּה זאָגט מען בייַדע טעג ראש השָׁנָה נאך ליכט בְּעִנְשֵׁן:

הִנְנִי בָּאָה לְדַבֵּר לְפָנֶיךָ אֲבִי שְׁבַשְׁמִים:

משלי מוסר

געגענווארט. דעם פֿריסטאוו האט מיר אין דיא אייגען עובר ניין אויף
עם זעהר פארדראסען, סטייטש, פאר מיין פארזאג!

תחנה לראש השנה נאך ליכט בענשען 169

איך קום יעצט צו ריידען פאר דיר גאט, וואס דו ביסט מיין
פאטער אין הימל און שטעל מיך אניעדער תפלה צווא
טהאן פאר דיר דערבארמדיגער פאטער:

בלב נשבר ורוח נמוכה וקומה זקופה:

מיט א צוגראכען הארץ, וואס עס צוגעהט אין מיר אזוי ווי
וואסער און מיט א גיעדריג געמיטה און אן איינגעבויי-
גען שטאנד:

כי יראה ותרדה אני מאימת דינך:

דען איך פארבט מיך זעהר און ציטער פון דער מורא פון
דיין משפט, וואס דו וועסט זיך היינט צו משפטן גאר
די וועלט:

זכר כל המעשים לפניך בא:

היינטיגען טאג קומט פאר דיר דאס געדעכענעש פון אלע
מעשים וואס דער מענטש טהוט א גאנץ יאהר
סיי דיא זאכען וואס ער טהוט אפען און סיי דיא זאכען וואס
ער טהוט פאר געטענהייט:

היום יפתבו הבריות לחיים ולמוות:

היינטיגען טאג טהוען געשריענען, ווערען אלע באשעפער-
געש פון דער וועלט זיין זאלען לעבען בלייבען
אדער זאלען געטויט ווערען:

משלי מוסר

פך, אזוי איז מיט אונז איידען, מיר	ווייל דער פורא יתברך זעהט דאך
טהוען אזעלכע זאכען וואס גאט פרוף	אלעס, אזוי וויא אין פסוק שטעהט:
הוא האט פארבאטען, און וויא גאט	"אם יסתור איש במסתרים ואנכי לא
זינדיגען מיר? אין גאט'ס געטענווארט	אראנו?" מען זיך דען א מענטש בא

170 תַּחֲנֵה לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה נֹאדְ לִיכֹט בַּעֲנִשְׁעֵן

וְאַנְכִי אִשָּׁה קָשֶׁת רוּחַ הַנִּצְּבֹת בְּלֵב מֶר:

און אײַךְ אִשָּׁה (פֿלונִית בַּת פֿלונִיט) הָאָב אַ שְׁוֹעֵר גִּעֲמִיטָה און
אײַךְ שְׁטֵעַה מִיט אַ בִּיטֶער הָאָרֶץ, דָּען אײַךְ בַּאדֶענֶק
מִיךְ אויף מִינֶע מַעֲשִׂים פֿון אַ גֶּאנֶץ יָאָהֶר:

רוּחִי קִצְרָה וְנִשְׁמָה לֹא נֹתְרָה בִּי:

מִיין אַטֶּהֶם אִיז קוֹרֶץ צוֹא רִיידֶען פֿאַר דִּיר, דָּער דַּעַרְבֵּא-
רַעמֶדיגֶער פֿאַטֶער, און עִם בְּלִיבֶט אִין מִיר קִיין גִּשְׁמֶד
נִיט אײַךְ זֶאד עֶפֶענֶען יַעֲזֹט מִיין מוֹיֶל:

יִדְעֹתִי אֶת מָרִי וְאֶת עֲרָפִי הַקָּשָׁה:

אײַךְ ווִיִּים זַעֲהֵר וואוֹיִל מִיין ווִידֶער־שְׁפַענִיגִקִיט גַענֶען דִּיר
און וואָס אײַךְ בִּין הָאָרְטֶנאַקִיג גַעוֹען צוֹא הָעֶרֶען דִּינֶע
לִיעֲבֶע הִיילִיגֶע גַעפֶּאט:

אֹי קִי וְאֹי לְנַפְשִׁי בִּי מִמָּאֲתִיָּה:

וועה מַהוּ אײַךְ שְׁרִייעֵן אויף מִיר און וועה אויף מִיין לִיב דָּען
אײַךְ הָאָב זִיא פֿאַראומֶר־יִינִיגֶט מִיט מִינֶע בִּיזֶע מַעֲשִׂים
וואָס אײַךְ הָאָב גַעטֶהאן אַ גֶּאנֶץ יָאָהֶר:

אִיזָה זְכוּת אֲבִיקֶשׁ בְּקוֹמָה לְשַׁפְּטֵנִי:

וואָס פֿאַר אַ זְכוּת קֶען אײַךְ גַעפִּינֶען אויף מִיר און אויף מִיין
לִיב ווען דו וועסט אײַפֿ־שְׁטֵעֶהן צו מִשְׁפָּטֶן מִיךְ הִינִט
אַן דַּעַם יוֹם הַדִּין:

משלי מיסר

האָלטֶען און דָּער רבֿוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם	האָבֶען גַעזיגֶדיגֶט פֿאַר דִּיר, אִין דיין
זֶאל אִיהֶם נִיט זַעֲהֵן? בִּארִיבֶער וִי-	גַעגֶענוואָרט און אונזֶער פֿאַרְבֶּרֶע
גַען מִיר זײַ מְתוּבָה און מִיר זֶאגֶען:	כָּעז אִיז זַעֲהֵר גֶּרוֹיִם:
אַבִּיט מִלִּפְנֵי חֲטָאוֹ לְפָנֶיךָ. מִיר	

תחנה לראש השנה נאך ליכט בענשען 171

רחם עלי כרוב רחמיה לצדקני במשפט:

רבוננו שך עולם, איך בעט דיה, האב אויף מיר רחמנות אזוי
ווי דיין פיעל דערבארמקייט צו גערעכט מאכען מיך
אין דעם משפט און זאלט אנטרייען אויף דיא מקטרגים זיי
זאלען ניט ריידען קיין בייז אויף מיר:

כי רחום וחנון אתה ומרבה לסלוח:

דען דוא ביסט א דערבארעמיגער און א לייטזעליגער און
טהומסט מעהרען צו פארגעבען אויף דיא זינד פון דעם
מענשען חאטשע ער זינדיגט פיעד מאל. ווי באלד ער טהומ
תשובה מיט זיין גאנץ הארץ, געהמסט דו אן זיין תשובה:

אל תעש כלה לשארית ישראל עמה:

זאלסט נישט פארניכטען דיא איבערגעבליעבענע פון דיין
ליעב פאלק ישראל וואס זיינען איבערגעבליעבען
זעהר א ווינציגע צאהל:

זכור דמם אשר נשפך בפלגי מים:

גערענק, דערבארעמיגער גאט, דאס בלוט פון דיין פאלק
ישראל וואס עס איז יענע צייטען פארגאסען גע-
ווארען אזוי וויא טייכען וואסער, ווען זיי זיינען געטוידט גע-
ווארען אויף קידוש השם:

ואל ישפך דמם עתה בחרב מלאך המות:

משלי מוסר

אבינו מלכנו עשה עמנו למען	שטארט האט געוואהנט א זייגער-
שמה, אונזער פאטער, אונז-	מאכער א גרויסער קינסטלער וואס
זער קעניג טהומט אונז גוטעס צו-	האט געמאכט זעהר וועלטענע זיי-
ליעב דיין גאטעס, למשל: אין א	גערס, אכער מען האט פון איהם

און אין דעם זכות זאלסט דו זיין אנשרייבען צו א לעבעדיג
יאהר עם זאהל גיט פארנאסען ווערען זייער בלוט דורך
דער שווערד פון דעם מלאך המות:

זראה עמך כלם מתקבצים אל בית תפלתם:
און קוק, ליעבער גאט, ווי אזוי דיין ליעב פאלק ישראל מדי-
ען זיך היינט פארזאמלען אין דיא שוהלען צו וויינען און
שרייען און מדיאן תפלה פאר דיר:

זעקים אליך בלב מר ודורשים חסדך:
זיי מדיען אלע שרייען צו דיר מיט א ביטער הארץ און מיט
א ציבראכען געמיטה און פארלאנגען פון דיר דו זאלסט
מיט זיי מדיאן גענאד און דערבארמקייט:

מצפים לישועתך ועיניהם קד תולים:
זיי מדיען האפען צו דיין גוטע הילף און זייערע אויגען היינ-
גען צו דיר און קוקען ארויס אז דו זאלסט זיך דערבאר-
מען אויף אונז און שרייב אונז אריין היינטיגען טאג אין
דעם ספר פון לעבען:

ואתה אל רחום זכרנו לחיים טובים ומתוקים:
און דו, דערבארמיגער גאט, בעט איה, דו זאלסט אונז גע-
דענקען צו א גוט לעבען און זיסע יאהרען מיך און מיין
מאן און מיינע קינדער און כל ישראל אחינו:

משלי מוסר

גיט געוואוסט און ער האט גיט גע-	נאכהער אויף זיין ביזע איבעראל
האט קיין בארויף, איינמאל איז צוא	דערצעהלט וועגען דעם גרויסען
איהם געקומען אריינענדער און גע-	קינסטלער און זיין פראכטפאלע אר-
יעהו לייגע קונציגע ארבייט, ער האט	פייט און ער האט געקראנען א שם

תחנה לראש השנה נאך ליכט בענשען 173

וְתַעֲלֶה לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן בְּרַכָּתִי עַל הַנְּרוֹת :

און עס זאגל אויפגעהען פאר דיר, דערבארמיגער פאטער.
צו גוטענווילען די ברכה וואס איך האב געמאכט אויף
די ליכט וואס איך האב אנגעצונדען ל'כבוד דעם הייליגן
גען יום הדין :

בְּחֶסֶדְךָ הַמְּרַבִּים אֶת מִשְׁפָּטִי לְהַאֲרִיחַ :

און אזוי ווי איך האב געטראגן דערלייכטען מיין הויז מיט די
ליכט וואס איך האב געבענטישט, אזוי רבונג ש'ל עולם
זאלסט דו מיר דערלייכטען מיין משפּט און זאלסט מיר
משפּט'ן צו גוטען :

וְלֹא יִחַשְׁךָ אֹרֶךְ חַיֵּי נַפְשִׁי בְּעוֹלָם הַזֶּה :

און עס זאגל חלילה גיט פינצטער ווערען דאס ליכטיגקייט
פון דעם לעבען פון מיין לייב אויף דער וועלט, מיין שוין
זאל גיט פארנעקן אזוי וויא די שוין פון דער זיהן געהט
אונטער אויף דער גאכט :

וְתֹאִיר אֶת מְזֹלִי לְפִרְנָסָה טוֹבָה וְכִלְכָּלָה :

און זאלסט דערלייכטען, ליעבער גאט, מיין מזל און דאס
מזל פון מיין מאן און מיינע קינדער צו א גוטע פֿרנָסה
און שפּייז מיר זאלען גיט דארפֿען אנקומען צו דער גאב פון
א בשר ודם, נאר צו דיין פולע געבענשטע האנד :

משלי מוסר

אויף דער וועלט, שרים און מלכים	ארום איז דער וועלכער בייזענדיג
האפען אנגעהויבען הויפען ווייניג	געקומען צום ווייגער-מאכער און
נערס און מען האט פאר וויא גע-	איהם געבעטען ער זאל איהר פאר-
זאגלט ג'ייסע פרייען, אין א צייט	ריכטען א צופראגענעם ווייגער, דער

וְאֵת עֵינַי בְּעַלְי וְזָרְעִי תְּאִיר בְּתוֹרָתְךָ הַקְּרוֹשָׁה :
און די אויגען פון מיין מאן און מיינע קינדער זאלסטו דער-
לייכטען אין דיין הייליגער תורה אזוי ווי איהך האב בא-
לייכטען מיין הויז מיט דיא ליכט וואס איהך האב געבענטישט
לכבוד ראש השנה:

וְלֹא תִבָּעַר עָלַינוּ חַמָּתְךָ מִעֲתָה וְעַד עוֹלָם :
ליעבער גאט, דערבארמיגער פאטער, עס זאל נישט ברענגען
אויף אונז דיין צארן פון היינט ביז אויפגיין און דוא
זאלסט מיט אונז נאר טהאן גענאד אין דערבאר-
רעמקייט:

וְתִכְרִית וְתִכְלֶה כָּל הַמְּקֻטְּרִים עַל יִשְׂרָאֵל :
זאלסט פארשניידען און אויסקראטען אלע וואס ריידען פאר
דיר ביז אויף דיין ליעב פאדק ישראל. שרייא אן
אויף'ן שטן און אויף אלע בייזע מלאכים זיי זאלען פארשלי-
סען זייער מויל פון ריידען אויף אונז ביז:

וְהָיָה פָּנֶיךָ עַל מִקְדָּשְׁךָ הַשָּׁמַיִם, אָמֵן סֶלָה :
און מאך לייכטען, ליעבער דערבארמיגער גאט, דיין היילי-
גע שניין אויף דעם בית המקדש וואס איז וויסט און תרוב
שוין פון וויפיעל יאהר, און מיר זאלען זוכה זיין צו צינדען
ליכט אין דער הייליגער מנורה, במהרה בימינו, אמן סלה:

משלי מוסר

גרופער מייסטער האט איהם גע- פאלאצען. ואהל ביין צופראכענעם
ענטפערט: "וויא אזוי קאנסטו דאס זיגער פארריכטען?" דער בייזענ-
פארלאנגען, אז איהך וואס מיין אר- דער האט איהם דאן געזאגט: "איהך
פייט געפינט זיך אין קיינערליכע האב א רעכט צו פארלאנגען דאס

תפלה על הפרנסה.

יְהוָה רָצוֹן, עִם זָאֵהֶל זַיִן דָּעֵר ווִילָעֵן פֿאַר דִּיר גָּאט, אונזער גָּאט און
גָּאט פֿון אונזערע עֲלִטֶערען, גְּרוֹיסער און שְׁטאַרקער און פֿאַרְכֵּי-
טִיגער גָּאט, אַז דוּא זאַלסט דערפֿיהלֶט ווערען מִיט דערבאַרעמ־קייט
אויף אונז פֿון דיינעט וועגען און וועגען דעם הייליגען מִזְמוֹר און די
הייליגע שִׁמּוֹת וואס ווערען דערמאָהנט אין איהם און דאס הייליג-
קייט פֿון זיינע פֿסוקים און ווערטער און אוֹתִיּוֹת און מִרְאפֿ און רִמְזִים
און סוֹדוֹת און דאס הייליגקייט פֿון דעם הייליגען גאָמען, וואס געהט
ארויס פֿון דעם פֿסוק וְהִרִיקוֹתִי לָכֶם בְּרָכָה עַד בְּלִי דִי, דאס איז
טִיטש: אֵיך וועל צוא אֵיך אויסליידיגען בְּרָכָה בִּיז גענוג, און פֿון
דעם פֿסוק „גָּסָה עָלֵינוּ אֹר פָּנֶיךָ יי“, דערהויב אויף אונז דאס לִיכ־
טִיגקייט פֿון דִּין פֿנים גָּאט, וְכַתְּבֵנוּ און שְׁרִיב אונז אין דעם סֵפֶר
פֿון פֿרנסה און שפייז היינטיגס יאָהר און אַלע יאָהר, אונז און אַלע
אונזערע בְּנֵי בֵּית בִּיז וואָנען מיר וועלען לעבען. בְּמִלּוֹי, מִיט דער
עֲרִפִּיהֶלונג און בְּרִיטקייט, בְּהִתֵּר און נִיט בְּאִיסוֹר, אין גַּחַת און נִיט
אין צַעַר, בְּשִׁלּוֹה מִיט פֿריער און שְׁטִילקייט אָהן אַ שׁוֹם עֵין הָרַע,
און זאַלסט אונז מִזְכָּה זַיִן צוא עוֹסֵק זַיִן אין דִּין הייליגער דיענסט
אָהן אַ שׁוֹם טְרִדָּה, און זאַלסט אונז מִפְּרִנִּים זַיִן מִיט אַ פֿרנסה וואס
עִם זָאֵהֶל אין אֵיך נִיט זַיִן קִיין שְׁאנֵד און מִיר זאַלען נִישֵׁט דאַרפֿען
אַנקומען צוא אַ בָּשָׁר וָדָם, גָּאָר פֿון דִּין פּוֹלֵע און בְּרִיטע האַנד, און
זאַלסט אונז באַגליקען און דערבֿרייטען אין אונזער לעהרנונג און
אין אַלע אונזערע האַנדעל־שאַפֿט, אונזערע הייזער זאַלען זַיִן פֿול
מִיט גָּאטס בְּרָכָה און מִיר זאַלען זאט זַיִן מִיט בְּרוּיט און אונז זאל

משלי מוסר

פֿון דִּיר דערפֿאַר וואס אֵיך האָב דִּיך	סְחֹרְדָה וואָלט נִיט געהאט אַזאַ גְּרוֹי-
מִפְּרִנִּים געווען, וואָרום ווען נִיט אֵיך	סָעו אָפֿגאָנג.
וואָלט דִי וועלסט גָּאָר נִיט געוואוסט	כֶּה, אַזוי קומען מִיר אֵיךען מִיט
אַז דו בִּיסט אַזאַ קִינסטלער און דִּין	אַ טענה פֿאַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּך הוּא:

זיין גוט. חנון, דערבארטיגער, לייטזעליגער, היטער, אונטערלעגער-
גער, באשידמער, רעכטפארטיגער, אויסלייזער, דערבארעם דיך אויף
אונז און דער צו אונזער געבעט, דען דו הערסט די געבעט פון אלע
וואס טהוען תפלה צו דיר. ברוך, געלויבט ביסטו וואס דו הערסט צו
געבעט: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

תחנה לראש השנה אין דער פריה

די תחנה זאגט מען אום ראש השנה ווען מען קומט אין שול אריין:
ווען שבת איז ראש השנה זאגט מען גיט די תחנה:

זכור לנו ברית אברהם אבינו:

געדענק איז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער פא-
טער אברהם וואס פון דריי יאהר אן האט ער
דערקענט זיין באשעפער און האט געלאזט וויסען דיין גא-
טען אויף גאר דער וועלט, און איז מיט צעהן פרוב געפרובט
געווארען. געדענק אונז, ליעבער גאט, זיין זכות, דען מיר
ציטערען און פארקטען פון דעם יום הדין, ווען מיר טהוען
זיך באדענקען דאס היינטיגען טאג זעצסטו זיך אויף דעם
שטיל צו משפטן דייןע באשעפענעש און עם ווערט געליי-
ענט פאר דיר דער בוך פון אלע מעשים פון דיא מענטשען
פון גאר דער וועלט. קיין זאך איז פאר דיר גיט פארבארגען
און קיין פארגעסונג איז פאר דיר גיטא. דערמאן דיך אן
אונזער פאטער אברהם און דערבארעם דיך אויף זיינע קינד-

משלי מוסר

אבינו מלכנו עשה עמנו כמען שמוך, אונטערמען אונזער תפלה. וועדען
טהו מיט אונז גוטעם דערפאר וואס מיר גאד דיין גאטען מעהר פאר-
מיר מאכען גרויס דיין גאטען צוויי-
זען די פערקער, און אז דו וועסט

דער אין די צעהן טעג פון ראש השנה ביז יום כפור אין זיין זכות, וואס ער איז מיט צעהן פרוב געפרובט געווארען:

זכור לנו זכות שרה אמנו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער מוטער שרה, וואס זיא איז אין דעם טאג ראש השנה נפקד געווארען, און שרייב אונז אן ביי ספר החיים און מיר זאלען האבען קינדער תלמידי חכמים. רבוננו של עולם, דוא האסט איהר צו גיינציג יאהר אן איינציגען זיהן געגעבען און האסט איהר צוגעזאגט, דאס זיינע קינדער וועלען זיין פיעל ווי שטערען אין הימל, יעצט ליעבער גאט, זאל איהר זכות ביישטעהן דאס איהרע קינדער, וואס זיינען דיין פאלק ישראל, זאלען חלילה גישט אומגעבראכט ווערען און שרייב אן א גוט לעבען מיר און מיין מאן און מיינע קינדער און קינד'ס קינדער און פאר ישראל, אמן:

זכור לנו עקידת יצחק אבינו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער פאטער יצחק, וואס מען האט איהם מקריב געווען אויפ'ן הר המוריה. רבוננו של עולם, עס זאל זיין גלייך ווי זיין אש איז געהויפּענט אויף דעם מזבח און זיין בלוט איז פאר-גאסען, און דאס קול פון דעם שופר וואס מיר וועלען בלאזען זען זאהל פארטומלען אלע וואס קומען מקטרג צו זיין אויף

משלי מוסר

אין א מדינה האבען דיא מינים-טארען אויסגעארבייט א פראיעקט, וואס וואלט שלעכט געווען פאר די איינוואוינער פון לאנד, דער קעניג	אבינו מלכנו בטר מחשבות שונאיו, אונזער פאטער, אונזער קעניג, פארניכטע דיא גע-באנקען פון אונזערע שונאים למשל:
---	--

זיין פאלק ישראל און דו זאקסט צורייסען דעם גזר דין. און מיט דעם קול פון דעם שופר זאלען ארויפגעהען פאר דיר אלע אונזערע תפלות און בקשות דאס דוא זאקסט אונז אנה-שרייבען צו א גוט געבענטשט יאהר:

זכור לנו זכות רבקה אִמֵּנו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער מור-טער רבקה, וואס זיא האט זיך געפלייסט, דאס אונזער פאטער יעקב זאל געמען די ברכות פון אונזער פא-טער יצחק, אזוי זאל זי שטעהן און זיין א גוטע מליצה אויף אונז איהרע קינדער, דאס מיר זאלען אנגעשריעבען ווערען צו א גוטען און אלע ברכות פון אונזער פאטער יצחק זאהל אויף אונז געשעהן און עם זאל דערוועקט ווערען איהר גרוי-סער זכות אויף איהרע קינדער היינט אין דעם יום הדין:

זכור לנו זכות יעקב אִבֵּינו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אונזער פא-טער יעקב, אזוי ווי דוא האסט איהם געהאלפן פון עשו און פון לבן אזויא זאקסט דו אונז העלפען פון כל המקטרגים זיי זאלען אויף אונז נישט קאנען מקטרג זיין צו א דעם יום הדין. אונזער משפט זאהל ארויסגעהען פאר דיר קטובה מיט גרויס דערבארעמקייט, מיר זאלען האבען א גו-טעו משפט מיט אונזערע מענער און קינדער. און אזוי וויא

משלי מוסר

פון לאנד איז געווען א גוטער מענטש, זאגט דאס צו טהאן. דיא ס נישטא-א מלך של חסד, און ווען מען האט רען האבען דעם געשריבענעם פרא-יעקט צוגענומען און פאהאלטען אין ארבייוו. ווען דער קעניג האט זיך פון לאנד איז געווען א גוטער מענטש, זאגט דאס צו טהאן. דיא ס נישטא-א מלך של חסד, און ווען מען האט רען האבען דעם געשריבענעם פרא-יעקט צוגענומען און פאהאלטען אין ארבייוו. ווען דער קעניג האט זיך

ער איז געבֿענֿטשט געוואָרען פֿון זײַן פֿאטער יצחק, דאס ער
זאָהל מיט קול געהאלפֿען ווערען, אזוי זאָהל אונז בײַשטעהן
דאס דו זאלסט אנגעהמער דאס קול פֿון אונזערע תפלות און
דאס קול פֿון דעם שופֿר און מיר זאלען געשריעכען און גע-
חתמ'עט ווערען צו אלעם גוטען:

זכור לנו זכות רחל אמנו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פֿון אונזער מיר-
טער רחל, וואס זיא האט געוויינט און געקלאגט
ווען גבויראדן האט דיא אידען אין גלות געפֿיהרט, ביז דוא
האסט איהר צוגעזאגט דאס דו וועסט אונז אויפקערען צוא
אונזער לאנד. ליעבער גאט, געדענק אונז איהר זכות און
דעם זכות וואס מיר טהוען היינט שופֿר בלאזען, דאס דוא
זאלסט גיך מקים זײַן דאס וואס דו האסט איהר מבטיח גע-
ווען און מיר זאלען זוכה זײַן צו הערען שופֿר של משיח גיך
און באלד, אמן פֿון יהי רצון:

זכור לנו זכות לאה אמנו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פֿון אונזער מיר-
טער לאה און קעהר דײַך צו אונזער געוויין אזוי
וויא דו האסט אנגענומען איהר געוויין, דאס זי זאל צו עשו
ניט גענומען ווערען און זי זאל אין זײַן גורל ניט פאלען, דען

משלי מוסר

דערפֿון דערוואקסט, האט ער זיך	געפינען וועט ער איהם לאזען פאר-
בארעכענט אז עס קאן א טאל אויפֿ-	וירקליכען. ער האט דאריבער גע-
שטעהן א גייער קעניג, וואס וועט	הייסען אז מען זאל דעם פֿראיעקט
ניט זײַן אזא גוטער מענש, און ווען	אין גאנצען פארניכטען.
ער וועט דעם שלעכטען פֿראיעקט	דאריבער געטען מיר ביי גאט

דוא ביסט א גאט וואס הערט דאס קול פון געוויין . קוק פון הימל אראפ און זעה ווי דיין פאלק טהוען אלע וויינען מיט ביטערע טרעהרען און ציטערען פאר דיין משפט . זעה אז מיר זאלען נישט פאלען אין דעם גורל פון דעם שטן און צו די מקטרגים וואס קומען מקטרג זיין אויף אונז . רבוננו של עולם , קעהר דין בעסער צו דעם קול פון אלע גוטע מלאכים וואס שטעהען פאר דיין שטוהל און בעטען גוטס אויף דיין פאלק ישראל און קעהר דין נישט צו דעם קול פון דעם שטן וואס קומט צו זאגען אויף זיי בייז . שריי אן אויף איהם ער זאל זיין מויל נישט עפענען און ער זאל פארטומעלט ווערען פון צייא ריידען בייז . און דאס קול פונג'ם שופר מיט אונזערע תפלות , זאלען אויפגעהען פאר דיר אנצושרייבען אונז אין דעם ספר הצדיקים לחיים טובים , אמן :

זכור לנו זכות שבטי יעקב :

געדענק אונז , ליעבער גאט , דעם זכות פון די שבטים , די קינדער פון יעקב , וואס האבען אלע באגאנג דיין גאמען געאיינציגט , דען איידער יעקב איז געשטארבען האט ער זיינע קינדער צונאפגערופען און האט געזאגט צו זיי : ליעבע קינדער , טאמער איז חלילה צווישען אייך דא א פסול אזוי וויא מיין עלטער פאטער אברהם האט געהאט א זון . ישמעאל אדער מיין פאטער יצחק , וואס ער האט גע-

משלי מוסר

„אבינו מלכנו בטל מחשבות שונאין“
 פארניכטע די בייזע מחשבות וואס
 אונזערע שונאים האבען אויף אונז ,
 אום זיי זאלען קיינמאל נישט פרא-
 יעקטירט און פארנוירקליכט ווערען
 חס ושלום :
אבינו מלכנו פלה דבר וחרב ורעב
 ישיבי ומשחית ועון מכגי

האט א זיין עשו. אזוי האבען דיא שבטים אלע באגאנדער
געזאגט: „שטע ישראל“, דאס איז טייטש: הער צווא ישראל,
דאס איז יעקב. „י אלהינו י אחד“, דאס איז טייטש: גאט
אונזער גאט איז איין איינציגער גאט, און מיר ריענען אלע
צו דעם גאט. וואס אברקום און יצחק און די אונזער פאטער
האבען געדיענט. דארום געדענק אונז, ליעבער פאטער, זיין
ער זכות, דען מיר טהוען אלע איינציגען דיין גאטען אלע
טאג און מיר טהוען דין אום ראש השנה פאר א קעניג איין
בער אונז קרייגען אלע יאָהר:

זכור לנו זכות יוסף הצדיק:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון יוסף הצדיק,
דאס אין דעם טאג האסטו איהם אויסגעצויגען
פון זיין תפיסה און האסט איהם דערהויבען צווא זיין א מושל
אויף דעם לאנד מצרים, אזוי רבונט של עולם. אין זיין זכות
זאסטו דערהויבען אונזער מזל מיר זאלען תלילה קיין בבל
נישט האבען, דאס מיר זאלען אין תפיסה זיצען. און זאסט
רופען צווא דיא געפאנגענע פרייהייט און זאסט אויפגינדען
זייער שקאם היינטיגען טאג:

זכור לנו זכות משה רבינו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון משה רבינו,
דאס ער איז אין דיא טעג אויף דעם הימל גע-

משלי מוסר

בריתך אונזער פאטער, אונזער	איינער איז אריינגעקומען צו א
קעניי, ווענד אפ פערסט און שווערד	צווייטען אין הייז אין א רעגענדיגען
און הונגער און געפאנגענשאפט	טאג און האט געטראפען אין הייז
און פארדארבונג און זינד פון זיין	אנגעשטעלט פליס פול מיט וואסער
גע הינדס-קינדער למשל:	וואס איז גערוגען פון דער סטעליע

ווען און האט פון אונזערט וועגען דיא לוחות גענומען. זעה
ליעבער גאט, דאס מיר זיינען מקיים אזוי ווי דו האסט אונז
געבאטען מיר זאלען היינטיגען טאג שופר בלאזען. זיי אויך
מקיים אזוי וויא דוא האסט געזאגט צוא משה רבינו, סלחתי
בך בך. דאס איז טייטש: איך האב פארגעבען אזוי וויא
דיינע רייד:

זכור לנו זכות אהרן הכהן:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אהרן הכהן.
דאס זיין מדה איז געווען צו שלום מאכען צוויי-
שען מאן און ווייב און צווישען מענטשען וואס האבען זיך
געקריגט, אזוי אויך, רבוננו של עולם, זאלסט דו איהם געבען
רשות דאס ער זאגל א מליץ זיין פאר דיר אויף דיין פאלק
ישראל אפצוטהאן דיין גרימזארן פון אונז, און זאלסט אונז
אנשרייבען צו א יאהר פון פריעדען און שלום און שטילקייט,
צו נחת און גיט קיין צער חלילה:

זכור לנו זכות דוד מלכנו:

געדענק אונז, ליעבער גאט, דעם זכות פון דוד אונזער
קעניג, וואס דו האסט איהם פון אלע זיינע פיינד
געהאלפען אזוי העלף אונז, רבוננו של עולם, אין זיין זכות
פון אלע בייזע מלאכים און מקטרגים און משחיתים, וואס
האבען פיינדשאפט אויף דיין פאלק ישראל און אויך קיין

משלי מוסר

ער האט באמערקט, אז אי דיא בעל הבית פון הויז: - איך וועל דיר
סטעליע, אי די פאדלאגע זיינען שוין אן עצה געבען אז דיא סטעליע און
צוגעפויגלט ווייל ווערען אפט גאס די פאדלאגע זאלען גיט פויגען און
פון געגען. האט יענער געזאגט צום רוא זאלסט פארשפארען אונטער-

זייןד זאל אין אויז קיין נקמה גיט האבען און זאלען און אויז
גיט דערפֿרעהט ווערען:

זכור לנו זכות צדיקים וצדקניות:

געדענק אויז, ליעבער גאט, דעם זכות פון אלע צדיקים
און נשים צדקניות, וואס זיינען געווען פון דער
צייט פון אדם הראשון ביז היינטיגען טאג. זייער זכות זאגל
אויף אויז מגין זיין, דאס דער גואל צדק זאל שוין קומען, עס
זאל זיין תהיית הטתים און מיר זאלען שוין הערען שופר של
משית, במהרה בימינו, אמן:

שלש עשרה מדות.

די תחנה זאל מען זאגען ווען מען געמט אויס די ספרי תורה
פון ארון הקודש אום ראש השנה און יום כפור.

**י י י, אל רחום וחנון, ארך אפים ורב
חסד ואמת: נצר חסד לאלפים, נשא
עון ופשע וחטאה ונקמה: ג"פ דריי מאל.**

לראש השנה וליום כפור.

**רבוננו של עולם, מלא משאלותי לטובה והפק
רצוני, ותן שאלתי, ותמחול לי על כל**

משלי מוסר

שטעלען די פֿליים, דער רעגען ריגט אָט דאס בעטען מיר ביים רבוננו
אריין, ווייל עס איז פארבאן א לאף שר עולם: "פֿלה דָּכָר וְחָרָב וְדָעָב
אין דאָה, פארלאטע יענע לאף וועט ושבי ומשחית". געהם פון אויז צו אָט
דער רעגען גישט ארונטער ריגען: די אלע פֿלאגען, די אלע צרות, ווי

עֲוֹנוֹתַי, וְעַל כָּל עֲוֹנוֹת אֲנִשִּׁי בֵּיתִי, מַחִילָה בְּחֶסֶד,
מַחִילָה בְּרַחֲמִים. וְטַהֲרֵנִי מִחַטָּאִי וּמִעֲוֹנֵי וּמִפְשָׁעַי.
וְזַכְּרֵנִי בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ. וּפְקֹדֵנִי בְּפִקּוּדֵי יְשׁוּעָה
וּרְחֻמִּים. וְזַכְּרֵנִי לְחַיִּים אֲרוּכִים, לְחַיִּים טוֹבִים
וּלְשָׁלוֹם. וּפְרַנְסָה טוֹבָה וְכֹלֶכְלָה, וְלֶחֶם לֵאכּוֹל וּבִגְד
לְלְבוּשׁ, וְעֵשֶׂר וְכָבוֹד, וְאַרְיֵכַת יָמִים בְּתוֹרְתְךָ
וּבְמִצְוֹתֶיךָ, וְשֹׁכֵל וּבִינָה לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל עִמָּקִי
סוּדוֹתֶיךָ. וְהַפֵּק רְפוּאָה לְכָל מַכְאוּבֵינוּ. וְתַבְרֹךְ אֶת
כָּל מַעֲשֵׂה יְדֵינוּ. וְגִזּוֹר עָלֵינוּ גִזְרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת
וְנִחָמוֹת, וּבִטֹּל מִעָלֵינוּ כָּל גִּזְרוֹת קָשׁוֹת וְרָעוֹת. וְתֵן
בְּלֵב מַלְכוֹת וְיוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו עָלֵינוּ קְטוֹבָה, אָמֵן וְכֵן
יְהִי רָצוֹן: יְהִי לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי, וְהִגִּיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ,
יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:

רבוננו של עולם, הערר פון דער וועלט, ערפיל דעם פער-
לאנג פון מיין הארץ צו גוטען, און פיהר דורך מיין

משלי מוסר

אזוי? "ויען סבג בריקה", אז דו וועסט
שטארקען אונזערע הערצער מיר
זאלען גיט זינדיגען, וועלען די צרות
במילא אויף אונז גיט קומען, ווייל
זיי קומען דאך גאר צוליעב אונזערע
עבירות און ווען מיר וועלען גישט
זינדיג זיין וועלען מיר פון קיינע
צרות גיט וויסען.

זיילען, און גיב מיין געבעט, און זיי מיר מוזל אויף אלע
 מיינע זינד און אויף אויף אלע זינד פון מיין הויזגעזינד, א
 פערצייהונג מיט געזונד, א פערצייהונג מיט רחמנות. און
 רייניג מיך פון מיינע זינד און פון מיינע שולדען און דער-
 מאהן מיך מיט א גוטע געדעכעניס פאר דיין הייליגען נאמען,
 און ריכט מיך אויף מיט אן אויפריכטונג פון הילף און דער-
 בארימקייט, און דערמאהן מיך צו א גוט לאנג לעבען און צו
 פרייעדען, און צו פרנסה און צו נאהרונג, און ברויט צו עסען
 און א בגד אנצוקליידען, און רייכטהום און פבוד, און לאנגע
 יאהר צו בעשעפטיגען זיך מיט דיין תורה און דייןע מצוות,
 און שכל און פערשטאנד צו פערשטעהען און צו בעגרייפען
 איהרע טיעפע סודות, און בריינג א רפואה שלמה צו אלע
 אנזעכע וועהטאגען, און דו זאלסט בענישען אדע אנזעכע
 בעשעפטיגונגען, און זאלסט אויף אויז גוזר זיין גוטע גזרות,
 הילף און טרייסטונגען, און זאלסט פון אויז ארונטערנעהמען
 אלע שווערע און שלעכטע גזרות, און גיב דעם הערשער
 און זיינע ראטהגעבער און זיינע הארדען א זינען זיי זאלען
 זיין גוט צו אויז, אמן וכן יהי רצון.

משלי מוסר

אבינו מלכנו החורנו בתשובה	אייגער האט א מאל ביים צוויי-
שלמה לפניה, אנזער פא-	טען געליהען א בלי צו שעפען ווא-
קער, אנזער קעניג, קעהר אויז אום	סער, שעפענדיג איז די בלי אריינ-
זיט א גאנצע תשובה פאר דיר.	געפאלען איז ברוגעס און איז דארט
למשל:	פארבליענען. אין א צייט ארום האט

תחנה פון אויסגעהמען פיר ראש השנה און
יום כפור.

רבש"ע פערלאזענדיג זיך אויף די י"ג מדות שטעל
אין זיך בעטען דיין הייליגען גאמען, אז אזוי ווי
מען עפענט די טהיר פון ארון הקודש ארויסצוגעהמען דיין
הייליגע ספר תורה, אזוי זאלסטו עפענען דייע שיערי רחמים
און מויל זיין אונזערע זינד וואס מיר האבען דאס גאנצע
יאהר געטהאן. און אזוי ווי מיר האבען אנגעטהאן דייע
הייליגע ספר תורה אין ווייסע מענטעלאך, אזוי זאלסטו
ווייס מאכען די פלעקען פון אונזערע נשמות, וואס מיר
האבען איינגעפלעקט מיט אונזערע חטאים, אזוי ווי דר נביא
זאגט: אם יאדימו פתולע בצמר יהיו, אויב אונזערע זינד
זיינען רויט ווי רויטע פאדעם וועלען זיי ווייס ווערען ווי ווייסע
וואל. רבוננו של עולם. אזוי ווי מיר געהמען איצט ארויס זיין
תורה וואס ווערט אנגערופען ספר, אזוי זאלסטו אונז היינט
אנשרייבען אין ספר החיים און אין ספר של ברכה והצדקה,
און אזוי ווי דו האסט ראש השנה צוגעהערט די תפלה פון
אונזער מוטער שרה און די צדקת תנה, אזוי זאלסטו אויך
צוהערען אונזער תפלה, און אזוי ווי דו האסט יוסף הצדיק

משלי מוסר

דער בעל הכלי שטארק אנגעהויבען פון גרונד פון גרונעם. אבער דיע-
קאהנען זיין בלייבן דעם וואס האט גענדיג אין וואסער א לאנגע צייט
זי געליהען. געגער האט מיט איין פארפויקט און פארדארבען
קטרומענטען ארויסבאקומען די בליי געווארען. דער אייגענטימער פון

ארויסגעצויגען פון תפיסה אום ראש השנה, אזוי זאלסטו אונז
ארויסגעהטען פון אלעם שלעכטעם און אנשרייבען און אנ-
חתמענען אונז א גוט יאהר און א געזונד יאהר, דען די
טויערען פון תפלה זיינען קיינמאל נישט פערשלאסען און זיינע
אויפערען זיינען שטענדיג גענייגט צו הערען אינזער געבעט.
רבוננו שך עולם, בענעה זיך מיט אונז מיט דיין מדת הרחמים
און זאלסט אונז חליפה נישט אוועקנעהטען פון דער וועלט
פאר זיבעציג יאהר. זאלען אינזערע קינדער נישט פערבלייבען
קיין יתומים און העלף אונז מיר זאלען זיי קענען ערציהען און
פיהרען אין די הייליגע וועגען פון דיין תורה הקדושה. געהם
נישט אוועק אינזערע ביי אינזער לעבען, כדי זיי זאלען קענען
לערנען דיין תורה און מקיים זיין איהרע מצות. שייד נישט
אפ מאנען פון זייערע ווייבער און ווייבער פון זייערע מאנען.
זאלען אינזערע שוועסטער און ברידער זיין אלע אין גאנצען
און קיין טויט חס ושלום זאל קומען אין אינזער גבול. זאלען
אינזערע טרעהרען דורכלעכערען אן אריינגאנג צו דיין
הייליגען שטיהל און אינזער תפלה זאל אין דיין האנד קומען.
אינזערע הערצער זיינען איצט צופראכען אויף דרייצעהן
שטיק אנטקעגען דייע שלש עשרה מדות. מיר זיינען איצט

משלי מוסר

דער בלי האט זי נישט געוואלט צו-	וואלסט זיא געווען ארויסגעהטען
געקען. ער האט געטענהט: איה	באלד וויא זיא איז אריינגעפאלען
האב דאך דיר געגעבען א גאנצע	וואלט זי דאך נישט צופילקט געווארען.
בלי. נישט קיין פארדארקענע. ווען דו	פה, אזוי איז מיט אונז. דער בורא

אנגעפיהלט מיט תשובה און מיר געהפן אויף אונז נישט צו
 זינדיגען און נישט ווידערשפעניגען דיין הייליגען רצון. העלף
 אונז אין אלע אונזערע וועגען און בריינג דעם גואל צדק אזוי
 ווי די האסט אונז פערשפראכען דורך דיין הייליגע נביאים
 גיב אונז שפע פון דיין ברייטע האנד און מיר זאלען חתילה
 נישט דארפען אנקומען צו לייטען במהרה בימינו, אמן.

איין נייע תחנה עת רצון מציון הקדושה בשעת
 הוצאת ספר תורה:

ווען מען עפינט דעם ארון הקודש. עפינט מען אין הימל דיא
 שיערי רחמים. עס איז איין עת רצון אויס צו בעטען ויך געזונט
 פרנסה מיט אלעם גוט:

רבוננו של עולם יי צבאות רחום וחנון יהי רצון עס זאל זיין
 דער ווילען פאר ייר גאט מיין גאט און גאט פון
 מיינע עלטערין די זאלסט אויף מיר און אויף כל ישראל עמך
 רחמנות האפען און אזוי וויא דיא שיערי רחמים זענען יעצט
 אפען און עס איז איין עת רצון זאל זיין באויליגט מיין געבעט
 אז די זאלסט מיר און מיין מאן און מיינע קינדער און מיינע
 קינד'ס קינדער געבען לאנג לעבען געזונט פרנסה דער
 דארימייז און פרייד. באגלייב אונז אין אלע אונזערע וועגען

משלי מוסר

יתברך האט אונז געגעבען א גאנצע
 גשמה און ארייגע און ער פארלאנגט
 פון אונז אז מיר זאלען נישט איהם צו-
 ריק געבען א גאנצע און א גאנצע.
 אבער מיר זינדיגען און מיר לאזען
 אונזערע גשמיות זינקען אין שמוץ
 און ווי ווערען פארדארבען. ווען עס
 קומט די צייט איז מיר דארפען דיא

כיוֹ זאלען געפינען חן וחסד אין דייע אויגען אויף אין
לייטענ'ס אויגען גיעב אויז שכל און פארשטאנדיקייט צו
דיין עבודה דאס אזוי ווי דאס קוועלענדיג וואסער וואס
שטארקט זיך אין דעם קוואל פון דעם ברוינעם, אזוי זאל מיין
הארץ און מיינע קינדערס הערצער זיך שטארקען צו דיין
הייליגער דינסט דו זאלסט דערלייכטען מיינע אויגען און אויך
מיינע קינדערס אויגען זיי זאלען לערנען דיין הייליגע תורה זיי
זאלען גיין אין גוטע וועג פון די תורה הקדושה, וואס זיי
וועלן לערנען פון די תורה הקדושה זאלען זיי גיט פארנעמען
גיעב זיי חן און שיינע רייד זיי זאלען מצליח זיין און פועלין
אלץ וואס זיי וועלען פארלאנגען אמן :

אנא זי איך בעט דיך גאט אל תצריכני לידי מתנת בשר
ודם. איך זאל חלילה אן קומען צו א מתנה פון אבשר
ודם אוינזער האפענונג וואס מיר האפען צו דיר גיט פאר-
שעמט חלילה צו ווערען אוינזערע מעשים זאלען גיט ווערען
פארדארבען מיר זאלען גיט גיין צו מידיקייט און צו צער און
אוינזער ארבעט זאל אלץ זיין לברכה והצלחה די דאזיגע
צייט און אלע צייט ווען איך בעט פאר דיר זאל זיין א צייט
פון דערפארעמקייט איין צייט אז מיין באגטר זאל דערהערט

משלי מוסר

גשמיות צוריקגעבען	טענה'ט דער
רבנו של עולם:—איהר האט זי גיט	אפגעבען זיי מיר גיין און גאנץ ווי
געדארפט לאיען ליענען א כאנגע	זיי ווינען געווען.
צייט אין שמוץ און אין בלאשע און	אט דאס בעטען מיר ביי גאט:
	החזירנו בתשובה שלמה, העלה

ווערען, מיין בקשה אלץ וואס איך וועל נאר בעטען זאלסט
 דו מיר ענטפערען מיט דער בארעמקייט און גינאד אמן:
 דריי מאל וואני תפלתני, לך יי עת רצון, אלהים ברכה
 חסדך, ענני באמת ישעך:

רבוננו של עולם יהי רצון מלפניך שתעשה למען שמך
 היחיד והמיוחד, איך בעט דיר ליעבד נאט
 מי דאס פון דיין איינציגען נאמען וועגען וואס ער איז
 געאיינציגט געווארען דורך אונזערע אבות הקדושים און
 דורך אונזערע נביאים דייע קנעכט, איינציג מיין הארץ און
 מייע קינדערס הערצער אז מיר זאלען וויסען צו פארשטיין
 דיין איינציגען נאמען הקדוש והטהור דאס מיר זאלען שוין
 גיט זינדיגע צו דיר, וכאשר שמעת אזוי ווי דו האסט גע-
 הערט דאס געשריי און געוויין פון אונזער עלטער פאטער
 יעקב און האסט אים אפגעהיטען פון עשו וקבן, אזוי היט
 אונז אפ פון אלע בייזע און שלעכטע מענשען, און געגעבען
 פרנסה פון דיין האנד, פותח את ידיך, צו שפייזען מיר מיט
 מיין מאן און קינדער מיט מיין גאנץ הויזגעזינד, היט אונז
 אפ פון יסורים פון בייזע קראנקהייט פון עין הרעה פון אגל-
 ליי ווייטאג, היט אונז אפ פון בליט פערגיסונג, פון אויס-

משלי מומר

אונז. אז מיר זאלען יך צו דיר אומ-
 קעהרען גאנץ, עס הייסט, אז מיר
 זאלען גיט פארזינקען אין וינד און
 מיר זאלען דיר אריבערבעטן אינעם

רע נשמות גאנץ און ריין ווי ציי-
 גען גענוען, ווען דוא האסט אונז
 געליהען.

זליקען אויפֿען ים, פֿון דעם שוואַם שווערד, און פֿון פֿער-
שיעדענע מגפות רחמנא לצלן, אויף זאלסט דו מיין געבעט
דערהערען און באווערען צו אלעם גוטען וואס איך וועל נאר
בעטען היינט און אלע צייט אמן פֿון יהי רצון :

דעם שיר המעלות ואנט מען ימים נוראים נאך ישתבח :

שיר המעלות ממעמקים פֿון דעם טיעפען הארץ האב איך דיה גאט גערוד-
פֿען : אדני שמעה בקולי הָעֵר צוא גאט מיין קול פֿון מיין געבעט : אס
עונות אויב דו גאט וועסט היטען מיינע עבירות און וועסט מיה שטראפען
אויף וויא ווער וועט דען קאנען באשטעהן בארואיף : כי עמך הסליחה ווארום
פֿיי דיר אין די הענד איז מוחל צו זיין עבירות פֿדי אז מען זאל מירא הא-
פֿען פֿאר דיר : שויתי יי איה מהו האפען צו גאט וואס ער האט מיר מבטים
גענוען : נפשי לאדני מיין לייב מהוט האפען צו גאט איידער די היטער פֿיי
דער נאכט האפען עס זאל טאג ווערען : יחל ישראל איהר איידען האפט צוא
גאט ווארום גיט גאט איז דער חסד און פיעל טאהל האט ער אייך שוין
אויסגעלייזט : והוא יפדה ווארום גאט וועט אויסלייזען דיא ישראל פֿון אלע
זייערע עבירות :

תַּחֲנָה שַׁעֲרֵי יִשְׁלֹום :

די גייע תַּחֲנָה ואנט מען ווען דער חזן ואנט פֿרבת פֿתגים :

רבוננו של עולם, מיר בעטען דייך, לייטזעליג אונז בזכות אברהם
אבינו, לאז אונז אויף געניסען דעם זכות פֿון די עקידה פֿון

משלי מוסר

אבינו מלכנו קרע רוע גזר דינגו, דינגו ווייזט אויס אז מיר בעטען אז
אונזער פֿאטער, אונזער קער-
ניג, צווייט דאס שטעכטעם פֿון אונז-
נער גזר דין, דער שוין "רוע גזר
דינגו" ווייזט אויס אז מיר בעטען אז
דאס שטעכטע פֿון גזר זאל ער צו-
רייסען און דאס גוטע זאל פֿערפֿליי-
בען, למענא :

יצחק. שפייז און קלייד אונז בוכות יעקב, וועלכער האט געבעטען
 להם לאכול ובגד לבוש. ליעבער גאט, לאז אונז ביישטעהען דער
 זכות פון שרה רבקה רחל וראה. און שיק אונז אלע הייליגע מלאכים
 זיי זאלען אונז היטען פאר אלעם בייזען, און גיב מיר, מיט מיין מאן
 און קינדער א גוטען מזל און פרנסה און געזונד. אדיר במרום שוכן
 בגבורה, דוא אלמעכטיגער גאט, וואס רוהט אין הימל, אפה שלום
 ושמך שלום, דו און דיין גאמען איז לויטער שלום. יהי רצון, עס זאל
 דער ווילען, שתשים עלינו ועל כל עמך בית ישראל חיים וברכה
 למשמרת שלום, דאס דוא זאלסט אונז און כל ישראל געבען גוטע
 פרנסה און געזונדהייט מיט לויטער שלום.

ליעבער גאט, איך האב חרטה אויף מיינע זינד, וואס איך האב
 געזינדיגט פאר דיר. יעצט קום איך און פאל פאר דיר
 וויא א קנעכט פאר זיין הערר און וויא א דיענסט-מויד פאר איהר
 ווירטהין. מיין אטקעם קלאפט אין מיר פאר מורא. דארום בעט איך
 דיר, ליעבער פאטער, זיי זיך מרחם איבער אונז, זיי אונז מוחל אונז-
 זעקע זינד און געה מיט מיר במדת החסד ורחמים ווי דיין מדה איז.
 און באהיט מיר פאר זינד, ווי עס שטעהט געשריעבען: גאט אונזער
 וועדערקעהרען וועסט אונז דערבארעמען:

תחנה פאר שופר בלאזען.

רבוננו של עולם, דוא ביסט דער הערר פון דער גאנצער
 וועלט, דוא ווייסט וואויל אז מיר זיינען ברוט און

משלי מוסר

אייגער איז בעגאנגען א פער-	דעם פערטשפטין אונטערזוכט און
גרעכען געגען דיא רעגירונג און	ער האט אויסגעפונען אז ער איז צו
מען האט איהם פערטשפט צוא	שונאף צו איבערטראגען די שטראף
פאציג שמיטן א דאקטאר האט	ער האט דעריבער געהייסען אז

פֿלייש און כּיר קאנען נישט פֿארשטעהן דיינע מצוות. דו גאט,
האסט אונז געבאטען, אז עס וועט קומען ראש השנה זאָהל
מען שופר בלאזען, אום אונזערע מעשים טובים זאָהל פֿאר
דיר געדאכט ווערען. דיינע געבע קינדער, דיין פֿאלק
ישראל, האבען געפֿעדערט צו בלאזען שופר פֿון ראש חודש
אלול, בדי מען זאל דעם שטן צומישען אז ער זאל זיך דער-
שרעקען, ווארום ווען ער דערהערט דעם שופר האט ער
גרויס פֿארכט, ווייל ער ווייס אז דיינע געבע קינדער, וויא
זיין דערהערען דעם שופר אזוי טהוען זיי תיכף תשובה און
האבען גרויס חרטה אויף זייערע זינד, וויא עס שטעהט גע-
שריעבען: ווען מען הערט אין שטאדט שופר בלאזען דא
ווערט דעם פֿאלק דאס הארץ צוגאנגען. דארום, לעבער
גאט, זאל זיין דיין גוטער ווילען מיט דיין גרויס דערבארעם-
קייט אז דאס קול פֿון שופר זאל גלייך קומען פֿאר דיר און
צורייסען אלע בייזע גזירות פֿון אונז און פֿארניכטען אלע
בייזע מלאכים וואס מאכען א צווישענשייד צווישען אונז און
צווישען דיר אז אונזער געבעט קאן נישט ארויפקומען פֿאר
דיר, און זאלסט אפֿטהאן דאס בייזע גלוסטִיגקייט פֿון אונז
אז כּיר זאלען דערלעבען אז דו וועסט מיט דעם גרויסען
שופר בלאזען איינצוזאמלען אלע פֿארלארענע און פֿאר-
שטויסענע פֿון דיין פֿאלק ישראל אין ארץ ישראל ארײַן, און
מיר זאלען זוכה זיין צו זעהען דיין הייליגע שכינה און דו

משלי מוסר

מען זאל איהם א חודש גאבאנאנד	ארום האט דער קעניג דעם פֿער-
געבען אלע טאג א פֿונט פֿלייש מיט	ברעכער בעגנאדיגט, ער איז אָפֿער
א פֿלאש וײַן, אום ער זאל בעקומן	געקומען און געפֿאדערט וײַן פֿאר-
גענוג קהעפטען. אין אייניגע טעג	ציאן פֿלייש און וײַן, דער בע-

זאלסט זיין מיין העלפער און מיין באשיצער. ליעבער גאט,
 עס זאגט היינט זיין אזא צייט פאר דיר צו פארנעמען אונז
 זער געבעט און אונז צו-צו-הערען. ווען מיר מווען דיר די-
 פען זאלסט דו אונז ענטפערען און דאס בלאזען מיטן שופר
 זאל צורייסען אלע בייזע גזירות. דו זאלסט זיך זעצען אויפן
 שטוהל פון רחמים און זאלסט זיך איבער מיר מרחם זיין און
 אויסהערען אונזער געבעט. דערלענגער אונזערע יאהרען אז
 מיר זאלען קאנען פארריכטען וואס מיר האבען אויפגעבן
 געמיינט קענען דיר, און דערוועג אונזער הארץ וויעדער צו-
 קעהרען זיך צו דיר. לעהרען אונז וויא מיר זאלען בעזיענען
 אונזער פיינד, דעם שטן, וואס וויל די ישראל יאגען און ער-
 גרייכען. ליעבער גאט, פון דעם קול שופר זאלסט דו איהם
 מאכען פאלען ער זאל נישט קאנען אויפשטעהן צו ריידען ביי
 אויף דיין פאלק ישראל. אין ערשטען קול פון דעם שופר
 זאגט געדאכט ווערען פאר דיר דער זכות פון אברהם אונז
 זער פאטער, אין אנדערען קול פון שופר זאל געדאכט ווע-
 רען דער זכות פון יצחק אבינו און אין דריטען קול פון שופר
 זאגט געדאכט ווערען דער זכות פון יעקב אונזער פאטער.

משלי מוסר

אמטער האט איהם געענטפערט:	אמאל גוטעם פרי ער זאל נאכהער
שוטה, דאס האט מען דאך דיר גע-	קענען שטראפען און געבען שלעכ-
געבען פרי דו זאלסט קענען פער-	טעם, ער געשטימט איינעם צוא
טראגען די שטראף, אבער איצט	ווערען בייד, פרי ער זאל איהם
אז מען האט דיר די שטיטן גע-	נאכהער ארים מאכען אלס שטראף
שיינקט, פאר וואס זשע קומט דיר	פאר זיינע זינד; ער געשטימט
די פלייש און וויין?	איינעם קינדער, פרי ער זאל זיין
דער בורא יתברך געשטימט	נאכהער קענען צונעהמען בייא

און מיט דעם פערטען קול זאָהל געדאכט ווערען דער זכות פון דוד המלך. די פיער סדרים וואס הייסען תקיעה, שבירים, תרועה, תקיעה, זאלען אינזערע עלטערענס זכות אויפבריינגען פאר דיר און דער שטן זאל קיין מאכט ניט האבען. פון איהם זאָהל א גוטער מלאך ווערען און ער זאָהל אויף אונז גוטס ריידען, און זאלסט מדינה פון דיין נאמען וועגען און דו זאלסט אונז אנשרייבען צו גוטען אין דעם נייעם יאהר וואס דא קומט אויף אונז און אויף כל ישראל צו א פרנסה, צו א ברכה און הצלחה און מיט אונזערע קינדערלאך מיט גרויס שפע אהן מידקייט און מיט רוח און מיט פרייד, אז איך זאל ניט קומען צו קיין חרפה און איך זאל זיצען רוהיג און קאנען דיענען דיין הייליגען נאמען און זאָהל נישט באדארפען קיין מענטשענס גאב, און אונזערע קינדער זאלען ניט געמינערט ווערען פאר אונזער לעבען, און זאלסט דערווייטערען פון אונז אלע טרויערקייט און זאלסט אונז ווייזען גרויסע פרייד אין אינזערע שונאים זאלען און אונז קיין נקמה האבען. עס זאל צווישען אונז ניט זיין קיין קריגע, נור ברכה און הצלחה און שלום, און אין זכות פון שלום זאלען מיר גיך דערקלייזט ווערען, אמן :

משלי מוסר

איהם. קומט דאך אויס גאך דעם פאריגען משל, אז ווען גאט ציהט צוריק ניון שטראף בארפען דיא ברכות פון בייכטהום און קינדער ניט מקוים ווערען.	זאל פערבלייבען. דען אזוי איז גאט'ס דרך, אזוי ווי די גמרא זאגט: "כל דבר שיצא מפי הקב"ה לטובה אפילו ער תנאי לא חור בו", די זאך וואס איז ארויס פון בורא יתקבה צו גוטען אפילו אויף א תנאי האט ער קיין חרטה ניט.
דעריבער געטען מיר: "קבע רוע גור דיגנו", צורייס דיא שטעכט מעם פוי גור דיו, אבער די גוטעם	

סדר תקיעות.

פאר תקיעת שופר זאגט מען דעם למנצח זיענען מאל :

לִמְנִצַּח לְבָנֵי קִרַּח מִזְמוֹר : כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ כָה
הָרִיעוּ לֵאלֹהִים בְּקוֹל רִנָּה : כִּי יִי עֲלִיּוֹן
נֹרָא מֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל הָאָרֶץ : יְדַבֵּר עַמִּים תַּחְתֵּינוּ
וּלְאֻמִּים תַּחַת רַגְלֵינוּ : יִבְחַר לָנוּ אֶת נַחֲלָתֵינוּ אֶת
גִּאּוֹן יַעֲקֹב אֲשֶׁר אָהֵב סֵלָה : עֲלָה אֱלֹהִים בְּתִרְוּעָה
יִי בְּקוֹל שׁוֹפָר : זָמְרוּ אֱלֹהִים זָמְרוּ זָמְרוּ לְמַלְכֵנוּ
זָמְרוּ : כִּי מֶלֶךְ כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זָמְרוּ מִשְׁכִּיל :
מֶלֶךְ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם אֱלֹהִים יָשָׁב עַל כִּסֵּא קֹדֶשׁ :

לִמְנִצַּח צום געזאנג פון די קינדער קרח: (כל העמים) אלע פעל-
קער שטעקט אריין די הענד טהוט שאלען אויף שופרות
און טרומייטען און טהוט זינגען צו גאט מיט א קול פון געזאנג פאר
שמחה: (כי יי עליון) דען גאט איז דער גאנץ אויבערשטער א פארק-
טיגער גרויסער מלך אויף דער גאנצער וועלט: (ידבר עמים) ער האט
געמאכט פיהרען די פעלקער וואס זיינען געקומען אויף ירושלים זיי
זאלען אונטער אונז זיין און דיא קעניגרייך אונטער אונזערע פיס:
(יבחר לנו את) ער האט אונז אויסדערוועהלט אונזער גחלה דאס
הערשאפט פון יעקב וואס ער האט ליב תמיד: (עלה אלהים בתרועה)
גאט כרוך הוא איז דערהויכט געווארען מיט שאלונג, (יי בקול שופר)
גאט ווערט געלויבט מיט דעם קול פון שופר: (זמרו אלהים זמרו)
זינגט און לויבט צו גאט, זינגט צו אונזער מלך: (כי מלך) ווארום
דער מלך פון גאר דער וועלט איז גאט, זינגט מיט קלוגשאפט: (מלך
אלהים) דער געוועלטיגער גאט טוט קיניגען אויף די פעלקער, דער
געוועלטיגער גאט זיצט אויף זיין הייליגער שטוהל: (גריבי עמים) די

נְדִיבֵי עַמִּים נִאֶסְפוּ עִם אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם כִּי לֵאלֹהִים
מִגִּינֵי אֶרֶץ מֵאֵד נִעְלָה:

אייִדער טען בִּלְאֻז די תקיעות זאגט טען דאס:

קוֹלִי שָׁמַעְתָּ אֵל תַּעֲלֶם אֲזִנְךָ לְרוֹחֹתִי לְשׁוֹעֲתִי.
מִיִּין שְׁטִים הָאֶסְמוּ גַּעְהֶעֱרַט, פֶּאָרְבֶּאָרַג גִּיט דִּיין אוי-
עֶר פֿון מִיִּין גַּעֲשִׁירִי:

רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת וְלַעֲזוֹלָם כָּל מְשַׁפֵּט צִדְקָךָ.
דער אָנפֿאַנג פֿון דִּיין יִיד איז וואָהר, און צו אויבִין
איז דִּיין גַּעֲרַעכְטִיגקײט:

עֲרוֹב עֲבֹדְךָ לְטוֹב אֵל יַעֲשִׁקוּנִי יָדִים.
זײ עָרַב פֿאר דִּיין קִנְעֶכֶט צוא גוטען, לֹאזען מִיךְ דיא
מוטווייליגע גִיט פֿארצוקען:

שֵׁשׁ אָנְכִי עַל אֲמָרְתְּךָ כְּמוֹצֵא שָׁלָל רָב.
אִיךְ פֶּרַעַה מִיךְ מִיט דִּיין זאג גִּלְיָךְ אַזוי וויא איינער
גַּעפִינט פֿיעל זאק רויב:

טוֹב טַעַם וְדַעַת לְמַדְנִי כִּי בְּמִצּוֹתֶיךָ הִיאֲמַנְתִּי.
לַעֲהָרֶען מִיךְ פֿארשטאַנד און וויסענשאַפט, דען אין
דִּיין גַּעבֶּאט גִּלְוִיב אִיךְ:

נְדָבוֹת פִּי רָצָה נָא יְיָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ לְמַדְנִי.

בִּאוֹוִילִיגטע פֿון פֿאַלֶק טהוען זיך איינזאמלען קיין ירושלים, דאס
פֿאַלֶק פֿון גאט, דער גאט, וואס אַבֿרָהָם האט געהאלטען פֿאר א
גאט, ווארום צוא גאט וואס געוועלטיגט דער באשיצער פֿון דער
וועלט ער איז זעהר דערהויבען:

סדר תקיעות

דיא באויליגונג פון מיין מויל געהם אן מיט ווילען.
און לעהרען מיך דיין געריכט:

דער תוקע זאגט די ברכות און יעדער זאל גוט אויסהערען און גאקזאגען
אמן, דער גאד בלאזט ער שופר, און גאד יעדער סדר זאגט מען יהי רצון:

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו לשמוע קול
שופר:**

**ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם
שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:**

תקיעה שברים תרועה תקיעה
תקיעה שברים תרועה תקיעה
תקיעה שברים תרועה תקיעה

יהי רצון, עס זאל זיין באויליגט פאר דיר גאט מיין גאט און גאט
פון מיינע עלטערען, דאס בלאזען תקיעה שברים תרועה
תקיעה, וואס מיר האבען היינט געבלאזען, זאלסטו מאכען א קרוין
דורך דעם מלאך וואס איז איבער דעם געזעצט און זאלסטו טהאן
מיט אונז א צייכען צוא גוטען און זאלסטו ערפיהלען איבער אונז
דערברעמקייט, געלויבט ביסטו גאט, בעל הרחמים:

תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה
תקיעה שברים תקיעה

יהי רצון, עס זאל זיין באויליגט פאר דיר גאט מיין גאט און גאט
פון מיינע עלטערען דאס בלאזען תקיעה שברים תקיעה, וואס
מיר האבען היינט געבלאזען, זאלסטו אנגעהמען דורך דעם ממונה,

וואס איז געזעצט דארין, אזוי וואויל ווי דו האסט אנגענומען דורך
אלהו און זאלסט ערפיהלען איבער אונז דערבארע מקיט. געלויבט
ביסטו גאט, בעל הרחמים:

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה

תקיעה תרועה תקיעה גדולה

ובכן יהי רצון, עס זאל זיין באווייליגט פאר דיר גאט אונזער גאט
און גאט פון אונזערע עלטערען, דאס דיא מלאכים די געהען
אויף פון דעם שופר און פון תקיעה שברים תרועה תקיעה און פון
תקיעה שברים תקיעה און פון תקיעה תרועה תקיעה זאלען אריינג-
געהן פאר דיין כסא הכבוד און זיין זאלען גוטס פאר אונז פאר-
שפרעכען צו פארנעכען פאר אונזערע זינד, אמן:

דער גאט זאגט דאס דער חזן מיט א הויף קול:

אשרי העם יודעי תרועה יי באור פניך יהלכון:
בשמך יגידון כל היום ובצדקתך ירומו:
כי תפארת עזמו אתה וברצונך תרום קרננו:
אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה: אשרי וכו'

תתנה פאר ברכת כהנים.

די תתנה זאגט מען ווען דער חזן הויבט אן צו זאגען רצה:

אלהינו ואלהי אבותינו:

אונזער גאט, דער גאט פון אונזערע עלטערען, אברהם, יצחק
ויעקב. הנה בני אהרן כהנים, די קינדער פון אהרן ביינע
כהנים וועלען אצונד אויפהויבען דיא הענד צו בענטשען דיין פאלק
ישׂראל מיט גאר זייער הארץ און וועלען זאגען דיא ברכה זאלען זיי
בענטשען דיין פאלק ישׂראל, ווען זיי שטעלען זיך צום דוכ'ן. רבוט

ש' עולם, פארנעם דאס געבעט פון די כהנים, וואס בענטשען דיין
פאלק ישראל און מיר זאלען געבענטשט ווערען אלע יודען באגאנד
און אויף איך מיט מיין מאן און מיין קינדער צווישען זיי צו א גוט
לעבען און גוטע פרנסה פון דיין פולער געבענטשטער האנד. מיר
זאלען גיט דארפען אנקומען צו א בשר ודם און מיר זאלען זוכה זיין
צו א האבען קינדער און קינד'ס קינדער, גוטע און פרומע און גאטס
פארבטייגע. זאלסט אונז היטען פון אלעם בייזען אז קיין שונא זאהל
אונז נישט קענען טהאן קיין שלעכטס און זאלסט דערלייכטען דיין
פנים צו אונז מיר זאלען קענען דערהאלטען דיין הייליגע תורה, מיר
זאלען גיט וויעדערשפעניגען אנטקעגען דיר און זאלסט אונז לייט-
זעליגען מיט אלעם גוטען מיט א גוט לעבען, לעבען פון געזונד, לע-
בען פון פרנסה, לעבען פון שפיז און פון ערגעהרונג, לעבען פון
רייכקייט, לעבען פון א גוט מזל, און זאלסט אונז נושא פנים זיין,
ווען דו קומסט אונז משפט'ן אין דעם זכות פון אהרן הכהן מיט זיי-
גע קינדער און זאלסט שאפען צו אונז פריעדען אין שלום און שטיל-
קייט, עס זאהל חליצה נישט קומען קיין שרעק אין אונזער הויז, און
מיר זאלען קענען דיר דיענען מיט דעם גאנצען הארץ. אמן:

תחנה נאך וכתוב לחיים טובים:

אום ראש השנה ויום כפור צו מוסף אז דער חזן האלט וכתוב ואנט מען דאס:
אבינו, אונזער פאטער, געדענק דיין דערבארעמקייט און
באצווינג דיין צארן און מאך א סוף צו מארד און
שווערד און הינגער און געפענגענעש און פארדארבונג און

משלי מוסר

אבינו מלכנו בתבנו בספר גאולה	א רייכער מאן האט אונטער-
וישועה, אונזער פאטער,	וועגענס געטראפען צוויי מענטשען
אונזער קעניג, פארשרייב אונז אין	וואס זיינען געווען געפאנגען. דיא
בוך פון ערלייזונג און הייל, למשל:	פאנגער האבען זייערע קרבנות

מנפה און בייזע באגעגענעש און אלע קראנקהייט און אלע
שטרויכלונג אלע בייזע גזירות און אימזיסטע פיינדשאפט פון
אונז און פון אלע קינדער פון דיין בונד:

תחנה לברכת כהנים.

יברכה יי וישמרך:

ווען דער חזן זאגט דאס ווארט "וישמרך" זאגט מען דאס:

רבוננו שד עולם, איך בין דיין און מיינע חלומות זיינען דיין-
גע, עם זאגל זיין דער ווילען פאר דיר גאט, אז אלע
מיינע חלומות זאלען זיין אויף מיר און אויף כל ישראל צווא
גוטען, סיי איך האב מיך גע'חלומ'ט אויף זיך זעלבסט, סיי
אויף אנדערע, און סיי אנדערע האט זיך גע'חלומ'ט אויף
מיר. אויב זיין זיינען גוט, שטארק זיין און זיין זאלען מקוים
ווערען אין מיר און אין זיין אזוי וויא דיא חלומות פון יוסף
הצדיק, און אויב זיין דארפן היילונג, זאלסטו זיין היילען אזוי
ווי די האסט געהיילט חזקיהו מלך יהודה פון זיין קראנקהייט
מרים הנביאה פון איהרע קרעץ און געמן פון זיינע קרעץ,
און אזוי ווי דיא וואסער פון מרה דורך משה רבינו, און אזוי
ווי די וואסער פון דער שטאדט יריחו דורך אלישע, און אזוי
וויא די האסט פארקעהרט די קללה פון בלעם הרשע צו א
ברכה אזוי זאלסטו די אומקעהרען אלע מיינע חלומות אויף

משלי מוסר

זעהר געפייניגט און זיין געצוואונגען האט ער מיטגענומען און האט
צו טהאן שווערע ארבייט. דער איהם געגעבען א גוטע שטעלע אין
עושר האט אויף זיין רחמנות געהאט זיין געשעפט און דעם צווייטען האט
און האט זיין אויסגעלייזט. איינעם ער איבערגעלאזט אויף גאט'ס גע-

מִיר און אויף פֿל יִשְׂרָאֵל צו גוטען און זאלסט מיר היטען און
לייטעליגען און באויליגען, אָמֵן :

יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי וִיחָנָה:

ווען דער חזן זאגט דאס ווארט וִיחָנָה זאגט מען גאר אַ מַאל
דעם רבונ' של עולם וואס מען האט פֿריהער געזאגט:

יֵשׁוּעַ אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵי וִישׁוּעַ לְךָ יֵשׁוּעַ:

ווען דער חזן זאגט דאס ווארט „ישוע“ זאגט מען דאס:

יְהוֹי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זֹאֵהֶל זַיִן דֶּער
וויקען פֿאר דיר גאט מיין גאט און גאט פון מיינע על-
טערען, אז דו זאלסט טהאן צוליעב די הייליגקייט פון דייןע
חסדים און צוליעב דאס גרויסקייט פון דיין דערבארעמקייט,
וואס זיינען פארשפרייט איבער דער וועלט און צוליעב דיא
דיינקייט פון דיין גאמען, דעם גרויסען און שטארקען און
פארקטיגען וואס אין איהם איז דא צוויי און צוואנציג אותיות
וואס געהערן ארויס פון דיא פסוקים פון ברכת כהנים, וואס
איז געזאגט געווארען פון דעם מויל פון אהרן מיט זיינע קינד-
דער דיין הייליג פאלק, אז דו זאלסט זיין גאהענט צו א מיר,
ווען איך טהו רופען צו דיר און זאלסט פארנעהמען מיין גע-
שריי אלע צייטען, אזוי וויא דו האסט געהערט דאס געשריי

משלי מוסר

באטה, דינער האט געליטען גרוי-
סע צרות ווייל ער איז געווען עלענד
אין א פרעמדע געגענד און האט
ניט געהאט צו וועמען זיך צוקערן
און ווענדען, זיין פרייהייט איז איהם
דעריבער גיט איינגעגאנגען און ער
האט געדענקט אז זיין געפאנגען איז
בעסער ווי זיין א פרייער מענטש און

פון יַעֲקֹב אָבִינוּ, וְוַאס עַר הַיִּסָּט אִישׁ תָּם, און זאַלסִט מִיר
 געבֵּען מִיט מִיין גאַנצן הויזגעזינד, אונזער שפּייז און פֿרנָסה
 מִיט בִּרְיִיטקייט נישט בְּצִמְצוּם, מִיט הֵיתֵר נישט מִיט אִיסור,
 מִיט נַחַת נִיט מִיט צַעַר, פון דיין בִּרְיִיטע האַנד, אַזוי וויא דו
 האָסט געגעבֵּען בִּרְוִיט צוא עסען און קגִידֵּער אַנצוקגִידֵּען
 צו יַעֲקֹב אָבִינוּ, וְוַאס הַיִּסָּט אִישׁ תָּם, און זאַלסִט אונז געבֵּען
 צו ליעבשאפט, צו חן און חֶסֶד און צו רַחֲמִים אין דינע אוי-
 גען און אין לייטענס אויגען אַזוי ווי דו האָסט געגעבֵּען יוסף
 הצדיק אז דער פֿאַטער האט איהם אַנגעטָהאן דאס זיידענע
 העמדיעל צו חן און חֶסֶד און רַחֲמִים אין דינע אויגען און אין
 לייטענס אויגען און דו זאַלסִט מִיט מִיר וואונדער און
 נסים און צייכען צו גוטען און זאַלסִט מִיך באגליקען אין מִי-
 נע וועגען און גיעב אין מִיין האַרץ פֿאַרשטאַנד צוא פֿאַר-
 שטעהן אין צו קליגען און מקיים זיין די רייד פון דער תּוֹרָה
 מִיט איהרע סודות, און זאַלסִט מִיך מצייל זיין פון טענותִן אִיך
 זאל מִיך חם וְשָׁלוֹם נִיט טועה זיין אין דער תּוֹרָה, און זאַלסִט
 מאכען דיין מיינע געדאַנקען און מִיין האַרץ צו דיין דיענסט
 און זאַלסִט דערליינגערען מיינע טעג און מִיין מאן און קינד
 דערם טעג מִיט אַלעם גוטען און פֿאַרגניגען מִיט פֿיעל
 שטאַרקייט און פֿריעדען, אָמֵן סְלָה:

משלי מוסר

נִיט האָבֵּען מִיין הילף און קיין שטיר - "אָבִינוּ מלכנו פֿתִּבְנוּ בְּסִפֵּר גִּאוּלָּה
 צע פון קיינעם. וישועה" דו זאַלסִט אִי אִיסקליינען
 אַט דאס בעטען מִיר ביי גאט: אִי העלפֵּען און יִשְׁטִיעֵן.

סדר תשליך.

דעם ערשטען טאג ראש השנה נאך מנחה געהט מען צו א טייך
און מען זאגט דאס. און ווען עס געפאלט אום שבת, געהט מען
דעם אנדערען טאג ראש השנה:

מי אל כמוד נושא עון ועובר על פשע לשארית
נחלתו לא תחזיק לעד אפו כי תפץ חסד הוא:
ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים
כל חטאתם: תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר
נשבעת לאבותינו מימי קדם: מן המצר קראתי יה
ענני במרחב יה: יי לי לא אירא מה יעשה לי אדם:
יי לי בעוזרי ואני אראה בשונאי: טוב לחסות ביי
מבטוח באדם: טוב לחסות ביי מבטוח בנדיבים:

מי אל כמוד, ווער איז א גאט וויא דו, וואס פארטראגט אומקעכט
און לאזט דורך שולדען צו דיא איבערקלייבונג פון זיין ארב. ער
האלט גיט אויבע זיין צארן, דען ער באנעהרט גענאד. דארום זאגל
ער וויעדער דערבארעמען אונז און טרעטען אויף אונזערע זינד און
ווארפען אין טיעפענעש פון דעם ים אלע זייערע עבירות. דו גיבסט
די מדה פון אמת צו יעקב און די מדה פון חסד צו אברהם, דאס דו
האסט געשווארען צו אונזערע עלטערען פארצייטען. פון איינגשאפט
טהו איך רופען צו גאט, טהוט גאט מיר ענטפערען אין דער בריי-
טערונג: גאט איז מיט מיר, דארום פארקט איך מיר גישט, וואס קאן
א מענטש מיר טהאן? גאט איז אין מיינער הילף, דארום וועל איך
בודאי זעהן א מפלה אין מיינע פיינד: עס איז בעסער א בטחון צו
האפען אין גאט איידער צו האפען א בטחון אין א מענטשען: עס
איז בעסער צו פארזיכערען זיך אויף גאט איידער צו פארזיכערען
זיך אויף די מילדע:

רַנְנוּ צְדִיקִים בְּיַי לַיִּשְׂרָאֵל נְאוּה תְהִלָּה : הוֹדוּ לַיְי
בְּכִנּוֹר בְּנִיבֵל עָשׂוּר זָמְרוּ לוֹ : שִׁירוּ לוֹ שִׁיר
חֲדָשׁ הִיטִיבוּ נִגֵּן בְּתִרְוּעָה : כִּי יֵשֶׁר דְּבַר יְיָ וְכָל
מַעֲשָׂיו בְּאֵמוּנָה : אֲהֵב צְדָקָה וּמִשְׁפָּט חֶסֶד יְיָ מִלְּאָה
הָאָרֶץ : בְּדַבַּר יְיָ שָׁמַיִם נִעֲשׂוּ וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צִבְאָם :
כּוֹנֵם כֶּנֶד מִי הַיָּם נוֹתֵן בְּאוֹצְרוֹת תְּהוֹמוֹת : יִירָאוּ
מִי כָּל הָאָרֶץ מִמֶּנּוּ יִגּוּרוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תִבֵּל : כִּי הוּא
אָמַר וַיְהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֵד : יְיָ הַפִּיר עֲצַת גּוֹיִם הִנְיָא
מִחֲשָׁבוֹת עַמִּים : עֲצַת יְיָ לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מִחֲשָׁבוֹת
לָבוֹ לְדוֹר וָדוֹר : אֲשֶׁרִי הַגּוֹי אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהָיו הָעַם

רַנְנוּ לויבט צדיקים צוא גאט צו דיא רעכטפארטיגע איז שעהן א
לויב : לויבט צו גאט מיט א הארף מיט א פיערדעל פון צעהן
סטרוגעס : לויבט צוא איהם א גייע לויב, מאכט שעהן צוא שפיעלען
מיט אויסגעשריי פון שופר : ווארום רעכטפארטיג איז גאטס רייד און
גאר זיין ווערק איז מיט וואהרהאפטניקייט : ער האט ליעב צדקה
ומשפט, דער חסד פון גאט איז פול די וועלט : מיט גאטס רייד זיינען
געווארען דיא הימעל און מיט דעם אטהעם פון זיין מויל גאר דיא
הערשאפט פון הימעל : ער זאמעלט איין ווי א מויער די וואסער פון
דעם ים, ער גיט אין די באהעלטענעם די אפגרונגטען : פארקט איין
פאר גאט, אלע לייט פון דער וועלט, פאר איהם זאלען מורא האבען
אלע זיצער אויף דער וועלט. ווארום וואס ער זאגט איז אזוי, וואס
ער שאפט בלייבט שטעהן : גאט האט צושטערט דאס טראכטען פון
דיא היידען, ער האט פערוועהט דאס טראכטען פון שלעכטע פעל-
קער : גאטס עצה בלייבט שטעהן אויף אויביג, דיא מהשבה פון זיין
הארצען בלייבט פון איין דור צום אנדערען דור : יואויל דעם פאלק.

בַּחֹר לְנַחֲלָה לוֹ: מִשָּׁמַיִם הִבִּיט יי רְאָה אֶת כָּל בְּנֵי
הָאָדָם • מִמְּכוֹן שְׁבֹתוֹ הַשְּׁגִיחַ אֶל כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ •
הַיּוֹצֵר יַחַד לָבָם הַמִּבִּין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם • אֵין הַמִּלֵּךְ
נוֹשָׁע בְּרַב חֵיל גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרַב כֹּחַ: שֶׁקָּר
הַסּוֹם לְתַשׁוּעָה וּבְרוּב חֵילוֹ לֹא יִמָּלֵט • הִנֵּה עֵין יי
אֶל יִרְאָיו לְמִיחָלִים לְחַסְדּוֹ • לְהַצִּיל מִמּוֹת נַפְשָׁם
וּלְחַיּוּתָם בְּרָעַב • נַפְשָׁנוּ חִכָּתָה לַיי עֲזָרְנוּ וּמִגִּנָּנוּ
הוּא כִי בּוֹ יִשְׁמַח לְבָנּוּ כִי בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ בְּטָחָנוּ: יְהִי
חֶסֶדְךָ יי עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יַחֲלָנוּ לָךְ •

וואס דער רעכטער און וואהרהאפטיגער גאט איז זיין גאט, וואויל
דעם פאלק, וואס ער האט אויסגעקליעבען פאר א ארץ צווא איהם;
פון דעם הימל קוקט גאט, ער זעהט די אלע קינדער פון אדם; פון
דעם ארט וואס ער האט אנגעגרייט ער זאגט דארט זיצען טהוט ער
קוקען צו אלע זיצער פון דער ערד: דער וואס האט באשאפען אלע
הערצער פארשטעהט ער בודאי אלע זייערע ווערק; דער מלך ווערט
גיט געהאלפען דורך זיין פיעל חיל, דער שטארקסטער ווערט גישט
גצול אין דער מלחמה חאטש ער האט פיעל כח; עס איז ליעגען און
פאלש אז דאס שטארקייט פון א פערד זאל העלפען, מיט זיין פיעל
חיל ווערט ער גיט אנטרונגען אין דער מלחמה; גאטס אויג גיט אכ-
טונג צו זיינע פארקטיגע, צו די וואס האפען צו זיין גענאד; צו מציל
זיין פון טוידט זייער לייב און דערנעהרען זיי אין א הונגער; אונזערע
זעעלען האפען צו גאט, אונזער העלפער און אונזער באשיצער איז
ער; ווארום מיט איהם טהוט זיך פרעהען אונזער הארץ, אין זיין היי-
ליגען גאמען פארזיכערען מיר זיך; עס זאל זיין דיין גענאד אויף אונז
ווי מיר האפען צו דיר:

נאך דעם דאגט מען דאס:

לא ירעו ולא ישיחיתו בכל הר קדשי . כי מלאה
הארץ דעה את יי כמים לים מכסים .

יהי רצון מלפניך על ידי הארת תקונים עתיקה
קדישא דעתיקין בזעיר שבאריך יכבשו רחמיה
את בעסק ויגולו רחמיה על מדותיה ותתנהג עמנו
במדת הרחמים ותתן לנו חיים ארוכים וטובים
בעסקי תורתך וקיום מצותיה לעשות רצונך אמן .
וכן יהי רצון .

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא
עזרי עזרי מעם יי עושה שמים וארץ ואורח
צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום . ואני
תפלת לך יי עת רצון אלהים ברב חסדך ענני
באמת ישעך . הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל .
הנה עין יי אל יראיו למיחלים לחסדו . חזר והדר
לפניו עוז וחדוה במקומו : כי עמך הסליחה למען
תורא . חנון ורחום יי ארך אפים וגדל חסד . כאור
פני מלך חיים ורצונו בעב מלקוש . כי אל גדול יי
ומלך גדול על כל אלהים אשרי העם יודעי תרועה

לא ירעו , זיי איבאלען גיט און זיי פארדארבען גיט אין מיין היילי-
גען פארנ , דען דאס לאנד איז פיעל מיט וויסענשאפט פון גאט
אזוי ווי וואסער דעקט צו דעם ים :

יִי בְּאוֹר פְּנִיךָ יִהְיֶה כּוֹן • בְּשִׁמּוֹן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד
עַל הַזָּקֵן וְזָקֵן אֶהְרֹן שְׂיֹרֵד עַל פִּי מְדוּתָיו •

א נִייעַ הַתְּחִנָּה צו תשליך.

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים, הָעֶרֶר פֿון אַלע וועלטען, דו האסט גע-
שריעטען אין דיין הייליגע תורה צו מאכען היינטיגען
טאג ראש-השנה, דען אין היינטיגען טאג זיצט אויף דעם
שטול פון משפט צוא משפט'ן דיא גאנצע וועלט, קליין און
גרויס, יונג און אלט, ארעם און רייך, צוא משפט'ן זיין צוא
גוטס און צו שקעכטס, צו גליק און צו אונגליק, צום טוידט
און צום לעבען, יעדערען נאך זיינע מעשים, וויא ער האט
פארדיענט, ווי ער איז ווערטה. און מיר ווייסען אז מיר זיינען
פול מיט זינד. מיר האבען גיט מקיים געווען וואס דו האסט
געשריעטען אין דיין הייליגע תורה, און מיר האבען געגען
דיר ווידער געשפעניגט. דארום זיינען מיר זעהר ערשראקען
פאר דעם יום הדין, און עס איז אויף אונז א גרויס פחד,
פיעלייכט וועסט דו אונז משפט'ן נאך אונזערע ביזע מעשים
וועלען מיר חלילה קיין תקומה גיט האבען. דארום קומען
מיר יעצט צום וואסער צו פליסען טרערען ווי וואסער. דרום
קומין מיר צום וואסער בעטען דיך אז דו זאלסט זיך מיט
אונז באגעהן מיט ערבארעמקייט מיט חסד וואס איז געגליי-
כען צו וואסער, און זאלסט אונז היינט צום יום הדין ערווע-

משלי מוסר

אבינו מלכנו כתבנו בספר פרנסה אן ארימער מענטש האט גע-
ובקלה, אונזער פאטער, קראגען א שטעלע ביי א בייגען
אונזער קעניג, פערשרייב אונז אין פארבריאנט. ער האט איהם אונזעך-
בוך פון פרנסה אין שפייו, למשל: געשיקט אין א ווייטע לאנד אלס

קען דיינע גוטע מדות צו רייניגען אונז פון אונזערע זינד וואס זיינען פיעל ווי אין מעער וואסער, און זאלסט אבואשען אלע אונזערע פלעקען ווי וואסער. דו זעהסט וואס ביי יעדער מענש איז אין הארץ, דוא קוקסט דורך יעדער קערפער וויא וואסער. עס איז פון דיר קיין זאך נישט פארבארגען, קיינער קען זיך פון דיר נישט באהאלטען, אויסער דיר קען קיין באשעפעניש נישט לעבען וויא א פיש אהן וואסער. ווען חליקה דו וואלסט זיך באגעהן מיט דער וועלט א קליינע ווייזע מיט מדת הדין, ווען דו וואלסט באצאהלען א מענשען נאך זיינע מעשים פינקטליך ווי ער האט פארדיענט, וואלט די וועלט קיין קיום נישט האבען, נאר דו צאמסט ארום דעם מדת הדין מיט דיין מדת הרחמים ווי דיא ברענגען פון ים צאמען ארום דעם וואסער. דארום קומען מיר היינט צום וואסער נישט מיט אונזערע גוטע מעשים, נישט מיט אונזערע רעכטפארטיגקייט, נאר מיר פארהאפען אויף דיין גענאד און דיין מדת הרחמים, וואס זיינען אזוי פיעל ווי אין ים דאס וואסער. מיר זיינען זיך מתודה אויף אונזערע ביזע מעשים וואס מיר האבען געטאן ביז אהער, און אונזער הארץ איז דארויף זעהר צופראכען וואס מיר האבען געגען דיר ווידערגעשפעניגט און דיר ער צערענט. מיר האבען נישט געהיט דיין הייליגע תורה און מיר האבען נישט מקיים געווען דיינע הייליגע מצוות. מיר בעטען פון דיר, הערר פון דער גאנצער וועלט, וואס אין דיין האנד

משלי סוטר

קאמיפאנער צוא פארקויפען זיין צופריעדען געווען, ווייל יענע מדינה סחורה. דער מאן האט דארט געלייזט גוטע מקחים און פארדיענט פיינע געלד. ער איז אפער נישט גענוג צוא עסען לויט זיין געוואהנ-
אוי גישט געווען קיין פרוכטפארע און ער האט דארט נישט געקראגען גענוג צוא עסען לויט זיין געוואהנ-

איז די זעעלע און דער לעבען פון אלע מענשען, מיר בעסטען
פון דיר דוא זאלסט אפמאכען אלע אונזערע זינד אין אלע
שטרי חובות, דען מיר האבען נישט מיט וואס איינצוצאהלען
דאס וואס מיר זיינען שולדיג. מיר זאלען חליצה נישט דארפען
צאהלען מיט אונזער לעבען, מיט דעם לעבען פון אונזערע
קליינע קינדער, און פון יעצט אן און ווייטער זאלסטו אונז
העלפען מיר זאלען קענען דיך דיענען מיט דעם גאנצען
הארצען. דו זאלסט אונז באשאפען א גוט הארץ, מיר זאלען
היטען אקע דיינע געבאטען, עס זאל ביי אונז נישט זיין קיין
קנאה שנאה. מיר זאלען איינער מיט דעם אנדערען גוטס
טהאן, מיר זאלען יעדערער טראכטען גוטס, און מיר זאלען
איינער דעם אנדערען לייעב האבען ווי זיך זעלבסט, און מיר
זאלען זיין געלייבט ביי אנדערע אין די אויגען, מיר זאלען
גאר קיין שלעכטע געדאנקען נישט האבען אין זינען, מיר זאל-
ען ווערטה זיין פון היינט אן אז דו זאלסט מיט אונז גוטס
טהאן, און זאלסט היילען אלע צובראכענע הערצער. דוא
זאלסט אונז געבען א יאהר פון לעבען, א יאהר פון געזונד,
א יאהר פון פרנסה, א יאהר פון גוטס. דו זאלסט נישט צו-
נעהמען א פאטער פון זיינע קינדער, עס זאלען נישט בלייבען
אלמנות און יתומים ווי א שיף אהן א רודער, און ווי א סטא-
דע שאף אהן א הירט. דו זאלסט נישט צונעהמען א מוטער
פון קליינע קינדער, און קינדער זאלסטו נישט אוועקנעהמען

משלי מוסר

הייט פון דער היים. ער האט גע-	געגעבען, אבער עס איז איהם זעהר
שריעען צו זיין ווירטה אז ער	שלעכט וואס ער קריענט נישט צו
איז איהם העכסט באנקבאר פאר	עסען וואס ער וויל, אלזא בעט ער
דער שטעלע וואס ער האט איהם	איהם ער זאל איהם בעשטיקען אן

פֿי אַ פֿאַטער און מוטער. עס זאל פֿי אונז קיין פֿראָך און
 קיין אונגליק נישט געשעהן אין אונזערע הייזער, אונזער פֿלוט
 זאל זיין אין גאנצען. מיר וויינען און שרייען היינט, אז אַ
 גאנץ יאהר זאָלען מיר שוין מעהר נישט דארפֿען שרייען און
 וויינען חלילה, מיר זאָלען אַ גאנץ יאהר קיין מרעהרען נישט
 פֿאַרגיסען, און דו זאָלסט ערפֿרעהען אלע ביטערע הערצער,
 אלע צופֿראכענע געמיטהען, דו זאָלסט יעדערען ערפֿיהלען
 וואס איהם פֿעהלט, אלע וואס לייענען קראַנק, רחמנא ליצלוּ,
 זאָלסטו היילען און שיקען אַ רפואה שלמה זיי זאָלען געזונד
 און שטארק ווערען. אלע וואס זיינען בַּמקום סכָּנָה זאָלסטו
 צאָלען מיט דיין רעכטע האַנד און זאָלסטו זיין באַשרמען
 פֿון זייער געפֿאהר, אלע עקרוות זאָלסטו באַפֿעהלען זיי זאָלען
 מראַגעדיג ווערען און אלע חשוכי בָּנִים זאָלען ערפֿרעהט
 ווערען מיט זרע של בימא. זיי זאָלען מעהר נישט זיין ווי צו־
 דארטע בוימער, נור ווי בוימער וואס גיעכען פֿרוכט. אלע
 מראַגעדיגע פֿרויען זאָלסטו היטען זיין זאָלען נישט מפֿיד זיין,
 חס ושלום, און זאָלען געווינען אין דער צייט. אלע געווינע־
 ריגס זאָלען בַּשָּׁלוֹם געווינען אָהן צער, אָהן חבֿלי לֵדָה, אָהן
 וועהטאג, אָהן יסורים, אָהן שום סכָּנָה און אונגליק, און זאָל־
 לען האָבען לאַנג לעבעדיגע הינדער, זיי זאָלען פֿון זיין קיין
 צער גדול בָּנִים נישט האָבען. זיי זאָלען זיי אויפֿהאָדעווען צו
 תּוֹרָה און צו מעשים טובֿים. זיין זאָלען נישט פֿאַרשעהקען

משלי מוסר

אנדער געגענד וואו ער זאל בעקו־
 מען גענוג שפּייז, דער פֿאַבריקאַנט
 האט איהם צוליעב געמאָאן און
 אוועקגעשיקט אין אַן אנדער מדינה.
 דאָרט איז שוין געווען אַן אָרץ וְבֵית
 חָלָב וְדָבָשׁ און דער קאמפֿיאַנער
 האט בעקומען וואס ער האט גע־
 וואלט, איז אָבער געווען אַן אנדער

זייערע עלטערען. זיין זאלען זיין גוט און פרום צווא גאט און
 צו מענטשען. רבוננו של עולם, גיעב אונז א יאָהר וואס מיר
 זאלען גיט פארשעהמט ווערען. זאלסט אונז היטען פון
 אַרעמקייט מיר זאלען חלילה גיט באדארפען אַנקומען לידי
 מתנת בשר ודם. מיר זאלען גיט באדארפען אַנקומען איינער
 צום אנדערען דען די גאב פון א מענטשען איז קליין און דיא
 שאנד איז זעהר גרויס. גאר דוא זאלסט אונז ערנעדערען פון
 דיין אייגענע האנד. דוא זאלסט אונז צושיקען א פשרה
 פרנסה, א גרינגע פרנסה, אָהן צער, אָהן לייד, אָהן שווע-
 ריגקייטען. מיר זאלען ביי לייטען גיט דארפען וואס געהערט.
 רבוננו של עולם, דוא זאלסט אונז גיט צוגעהערט פון דער
 וועלט פאר דער צייט ביז וואנען מיר וועלען אויסלעכען אונז-
 זערע יאהרען און מיר וועלען אויסהאדעווען אינזערע קינדער,
 און מיר זאלען פון זיין גאט האבען זיין זאלען געהן אין דיא
 רעכטע וועגען. אינזערע הערצער זאלען זיך פרעהען, אמן:
הבט משמים וראה, קוק, אינזער הייליגער גאט, פון היי-
 מעל אויף אונז אין דערניעדער אזוי וויא די וואסער-
 געהט פון הויף אין דערניעדער. קוק און זעה וויא מיר
 שטעהען דא פאר דיר מיט שרעק, מיט גרויס פארבאט און
 מיט ציטערניס. מיר קאנען גיט איינשטעהן אויף אינזער

משלי מוסר

חסרון — מען האט דארט די סחורה	עולם ביינע זאכען, אי פרנסה,
גיט געקויפט און ער האט גיט פער-	נוטע פארדיענסטען, אי גענוג שפיין,
דיענט.	עס זאל, הייסט עס, זיין גערעכטעני-
דעריבער בעטען מיר בייא	שען און מען זאָל קענען קריגען
גאט: "אבינו מלכנו כתבנו בספר	וואס מען דארף.
פרנסה ובפלה", גיב אונז, רבוננו של	

אָרט פון שרעק אזוי ווי די וואסער שטעהט נישט אויף אן אָרט.
 דער באַרעם זיך אויף אונז אין עס זאלען אונזעקנען אונזערע
 פֿאַריגע זינד אזוי ווי די וואסער געהט אונזעק. זאלסט אַרײַן
 ווארפֿען אונזערע חטאים אין אן אָרט וואס זיי זאלען מעהר
 נישט קומען אזוי וויא דיא וואסער געהען און פֿאלען אַרײַן אין
 טיעפען מעער. יע מיר האָבען געזינדיגט, אָבער אַצונד איז
 אונזער האַרץ קלאָהר וויא דאס וואסער. העלף אונז אז מיר
 זאלען קענען טהאן שפּעטער אלעס וואס מיר האָבען דיא
 איצטיגע וויילע אין אונזערע געדאַנקען. טהו מיט אונז גע-
 נאד פֿון וועגען דיין הייליגע תּוֹרָה וואס זיא איז געגליכען צו
 וואסער דען די תּוֹרָה קען מען נישט מַקְיִים זיין אין קבר, ווייל
 זי איז נישט געגעבען געווארען פֿאַר טוידטע. דארום קאז אונז
 לעבען מיר זאלען זיא מַקְיִים זיין און גוטס טהאן אויף דער
 וועלט. מיר זאלען פֿאַרריכטען וואס מיר האָבען ביז יעצט
 קאלע געמאכט. הושיערה ה' העלף אונז. גאט, צוא דיענען
 דײַך מיט דעם גאַנצען האַרצען. מיר זאלען פֿאַרבריינגען אונז
 זערע יאהרען אין פֿרוםקייט און עהרליכקייט. אונזער עלטער
 זאל נישט פֿאַרשעהמען אונזער יוגענד. דוא זאלסט אונז נישט
 בריינגען לידי גסיון. מיר זאלען נישט געפרובט ווערען. מיר
 זאלען נישט קומען לידי בזיון. מיר זאלען נישט פֿאַרשעהמען
 ווערען. מיר זאלען, חקילה, צו דער עלטער נישט באַדארפען
 אַנקומען צו פֿרעמדע מישען. מיר זאלען נישט באַדארפען
 חקילה אַנקומען צו קינדער, צו קרובים און צו די גאב פֿון א

משלי מוסר

אָבִינוּ מִלְּבָנוּ הָרָם קָרוֹן יִשְׂרָאֵל פֿון בײַן פֿאַרק יִשְׂרָאֵל. לְמַשָּׁל:
 עָקָה אונזער פֿאַטער. אונז- א גביר האט געהאט אן אַרײַ-
 ווער קעניג ערהויב די הערשאַפט מען קריב. וועלכען ער פֿלעגט אלע

מענשען. מיר זאלען אויסלעבען אונזערע יאהרען מיט אונז-
 זערע מאנען מיר זאלען ניט פאנאנדערנעשיידט ווערען. מיר
 זאלען ניט אפגעריסען ווערען איינער פון אנדערען. דו זאלסט
 אונז ניט אנוועקווארפען צו דער צייט פון אונזער עלטער, דו
 זאלסט אונז ניט פארלאזען ווען מיר וועלען שוין זיין שלאף.
 מיר זאלען זיין מיט דעם גאנצען זינען ביז דאס לעצטע וויילע.
 מיר זאלען קיין צער. ניט האבען פון אונזערע קינדער דעם
 גאנצען לעבען. מיר זאלען קיין צער ניט זעהן אין אונזער
 גאנצע פאמיליע. אין אונזערע גוטע פריינד און כלל ישראל
 און אין דער גאנצער וועלט. חדש עלינו, באניי אויף אונז.
 ליעבער גאט, דעם נייעם יאהר, אז עס זאל זיין א יאהר פון
 ברכה אזו פון זול. עס זאל, חלילה, קיין הונגער ניט זיין אויף
 דער וועלט. א יאהר פון פרנסה, פון גוטע געשעפטען. א
 יאהר פון שלום, פון מנוחה, עס זאל חלילה קיין מגפה ניט
 זיין אויף דער וועלט אין אויף קיין שום צרה. מיר זאלען אלע
 זיין געהיט פון שאדען, פון פייער, פון וואסער, פון אלע
 שטרויכלונג, פון אלע בייזע באגעגענעש, אמן:

אנא ה' איך בעט דיר גאט, דער גרויסער, דער שטארקער
 און אלמעכטיגער. געהם צו א מיין תשובה וואס איך
 האב יעצט תרטה אויף מיינע זינד מיט דעם גאנצען הארצען.
 דוא ווייסט דאך אונזער קערפער. עס איז גיטא איין מענש
 אויף דער וועלט וואס זאל טהאן נאר גוטס און זאל ניט זיין
 דינגע. און דאריבער האסט דו אונז געגעבען דעם הייליגען

משלי מוסר

מאל אויסהיט ופען מיט עטליכע בען זיין ארימען קרוב גבולות און
 דאלער אויף חיונה, דעם גביר דעם ארימאן איז נמאס געווארען
 איז ענדליך נמאס געווארען צו גער צו בעטען, איז ער געקומען צום

מאג ראש השנה מיר זאלען נישט פארפאלען ווערען אין אינער-
 זערע זינד. מיר זאלען היינטיגען מאג תשובה מדיאן, וויא עס
 שטעהט געשריעבן אין דיין הייליגע תורה: „כי לא
 תחפוז במוות המת“, דו ווילסט נישט דער מענש זאל שטאר-
 בען, נאר ער זאל חרטה האבען און תשובה מדיאן אויף זיי-
 גע זינד און זאל בייבען לעבען. דארום זאלסטו צוגעהערען
 מיין געבעט און מיין תשובה צווישען דיא תפלות פון כלל
 ישראל, פון אלע צדיקים וצדיקניות, און זאלסט מיד לאזען
 לעבען. דוא זאלסט עפענען דייע מדיעערען פון רחמים צוא
 כל ישראל און צו מיר אויך. דערהויב מיין מזל און דעם מזל
 פון מיין מאן און מייע קינדער, דערלייכט זייערע אויגען אין
 דיין הייליגע תורה, דערהויב דעם מזל פון כלל ישראל, זיי
 זאלען האבען חן אין די אויגען פון די פעלקער צווישען וועל-
 כע זיי וואוינען, און זאלסט אונז בויען דיין הייליגען בית-
 המקדש. מיר זאלען זוכה זיין צוא זעהן מיט אויגען אויגען
 דעם משיח צדיקנו, במהרה בימינו אמן:

סדר בפרות.

מען געהסט דיא בפרה אין דער געכטער האנד און מען זאגט
 גפש פחת גפש און מען זאגט דאס מיט דעם לשון דברי מאהל:

בני אדם יושבי השדה וצלמות אסירי עני וברזל:
 יוציאם מחשך וצלמות ומוסרותיהם ינתק:

משלי מוסר

עושר און האט צוא איהם אזוי גע-
 זאגט: צו וואס זאל איך דיר אלע
 מאל באלעסטיגען און בעטען ביי
 דיר שטיצע? דו בעכער זאג ארייס
 אפען אז דוא ביסט מיינער א קרוב
 וועל איך קריגען קרעדיט און וועל
 קעגען מאכען א געשעפט און הא-
 בען שטענדיגע פרנסה. דער גביר-

אֲוֹלִים מִדֶּרֶךְ פִּשְׁעֵם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנוּ : כָּל אֶכֶל
 תִּתַּעֲב נַפְשָׁם וַיִּגִּיעוּ עַד שַׁעֲרֵי מוֹת : וַיִּזְעֻקוּ אֶל יי
 בִּצְר לָהֶם מִמַּצּוֹקוֹתֵיהֶם יוֹשִׁיעֵם : יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וַיִּרְפָּאֵם
 וַיַּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם : יוֹדוּ לַיי חֶסֶדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי
 אָדָם : אִם יֵשׁ עֲדָיו מִלֶּאךָ מִלֵּיץ אַחֵר מִנִּי אֲלֶף
 לְהַגִּיד לְאָדָם יִשְׂרוּ : וַיַּחֲנֶנּוּ וַיֹּאמֶר פְּדֵהוּ מִיַּד
 שַׁחַת מִצָּאתִי כִפָּר :

ווען איין זאך שלאגט כפרות זאל ער דאס זאגען דריי מאל:

זֶה חֲלִיפָתִי, זֶה תְּמוּרָתִי, זֶה כְּפָרְתִי, זֶה הַתְּרַנָּגוּל יֵלֶךְ לְמִיתָה, וְאֲנִי
 אֶכְנֶס וְאֵלֶךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

ווער עס שלאגט כפרות פיר זיך מיט גאט אייגעס זאלען ווי דאס זאגן דריי מאל:
זֶה חֲלִיפָתִינוּ, זֶה תְּמוּרָתִינוּ, זֶה כְּפָרְתִינוּ, זֶה הַתְּרַנָּגוּל יֵלֶךְ לְמִיתָה.
 וְאֲנַחְנוּ נֶכְנֶס וְנֵלֶךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

ווער עס שלאגט כפרות פיר איין זאך זאל דאס זאגען דריי מאל:
זֶה חֲלִיפָתְךָ, זֶה תְּמוּרָתְךָ, זֶה כְּפָרְתְךָ, זֶה הַתְּרַנָּגוּל יֵלֶךְ לְמִיתָה,
 וְאַתָּה תִּכְנֶס וְתֵלֶךְ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

ווער עס שלאגט כפרות פיר 2 אדער 3 זאך זאל דאס זאגען דריי מאל:
זֶה חֲלִיפָתְכֶם, זֶה תְּמוּרָתְכֶם, זֶה כְּפָרְתְכֶם, זֶה הַתְּרַנָּגוּל יֵלֶךְ לְמִיתָה,
 וְאַתֶּם תִּכְנֶסוּ וְתֵלְכוּ לְחַיִּים טוֹבִים אֲרוּכִים וּלְשָׁלוֹם :

משלי מוסר

הָאֵט אַזוי געטאהאן און וויין אַרײַמער בּוֹרָא, בָּרוּךְ הוּא : אָבִינוּ מִלְכֵנוּ
 קָרוֹב הָאֵט אָנגעהויבן האנדלען הָרַם קָרֵן יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ, עֲרֵהוּיֵב
 און עס האט איהם מצליח געווען. אונז מיט ביין גרויסען יחוס און צייו.
 אָט דאס בעטען מיר ביים פֶּאָר דער יועלט אז דו בִּיזט אונזער

ווער עס שלאגט בפירות פאר איין נקבה ואל דאס זאגען דריי מאל:
זאת חליפתך, זאת תמורתך, זאת כפרתך. זאת התרנגולת תלך
 למיתה, ואת תכנסי ותלכי לחיים טובים ארוכים ולשלום:
 ווען איינער שלאגט בפירות פאר צוויי נקבות ואל דאס זאגען דריי מאל:
זאת חליפתכן, זאת תמורתכן, זאת כפרתכן. זאת התרנגולת תלך
 למיתה, ואתן תכנסנה ותלכנה לחיים טובים ארוכים ולשלום:
 ווען א אשה מעוברת שלאגט בפירות פיר זיך ואל זי דאס זאגען דריי מאל:
אלו חליפותינו, אלו תמורותינו, אלו כפרותינו. אלו התרנגולים
 ילכו למיתה, ואנחנו נכנס ונלך לחיים טובים ארוכים ולשלום:

תחנה נאך כפרות שלאגען.

דיא תחנה זאגט מען ערב יום כפור אין דער פריה איי-
 דער מען באנוענט ווען מען האט בפירות געשלאגען:

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער, וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויף
 די אלע חטאים ועונות ופשעים, וואס איך האב גע-
 זינדיגט פאר דיר און האב דיר דערצעהרענט דער מיט וואס איך
 האב געהערט אין דעם קול פון יצר הרע צו גאכעקען נאך די געלוסט-
 טונג פון מיין הארצען, סיי די זאך וואס איך האב געטהאן מיט מיין
 גוטען ווילען פארבארגענעהייד און אנטפלעקטעהייד, סיי וואס-
 כענדיג און סיי אין שלאף, סיי מיט הייד און סיי מיט א מחשבה,
 מיט הערען אדער מיט זעהן, מיט גאנג אדער מיט זיצען, זאלסט דו
 אויך פארגעבען וואס איך האב גארשקייט געטהאן פון דער צייט
 וואס איך בין אויף דער וועלט געקומען:

משלי מומר

קרוב. אזוי וויא אין פסוק שטעהט: דען און מיר וועלען סעהר גיט ליי-
 .לכגי ישבאל עם קרובי, באן ווע- דען קיין גדות.
 דען אונז אלע פעלקער דעספאקטי-

תהנה נאך כפרות שלאגן כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער, וואס דו ביסט א בעל הרחמים, דען
איך קום פאר דיר מיט מיין גיעדעריגען שטאנד און
מיט א צוכראכענעם געמיטה. איך טהו מיך באדענקען אויף מיינע
בייזע מעשים, וואס איך האב געטהאן א גאנץ יאהר. אוי לי וואו
לנפשי, וועה איז צו מיר, וועה איז צו מיין לייב, דען איך האב מיר
פאר אומרייניגט אלע מיינע אברים מיט די גארישע זינד. יעצט קום
איך זיך מתודה צו זיין פאר דיר, דערבארעמיגער פאטער, און האב
חרטה אויף מיינע אלע בייזע מעשים און פארלאנג פון דיר דו זאלסט
זיין אין מיין הילף איך זאל שוין מעהר גיט זינדיגען:

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער, וואס דו ביסט א בעל הרחמים, דען
דוא ביסט א פיעל פארגעבער און דו ווילסט גיט אין
דעם טוידט פון שולדיגע מענשען, גאר דוא באגעהרסט צוא זייער
תשובה, און איך טהו בעטען פון דיר, דערבארעמיגער פאטער, דו
זאלסט מיר געבען געדאנקען אין מיין הארצען איך זאל אנהאלטן
צו געהטען זיך צום גוטען וועג, דען וואס וועט דיר ארויסקומען אז
דו וועסט מיך מאכען גיעדערען אין דעם גרוב פון דעם גיהנום:

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער, וואס דו ביסט א בעל הרחמים, אויב
איך האב געטהאן אזא עבירה, וואס איך בין בארויף
חייב מיתה פון הרג, זאל גערעכענט זיין דאס וואס איך האב איבער-

משלי מוסר

אבינו מלכנו זכור כי עפר אנחנו, אונזער פאטער, אונזער קעניג, געדענק אז מיר זיינען ערד, לשלי:	אויף אן אויסשטעלונג האבען פערשיעדענע פאגריקאנטען גע- בראכט פערשיעדענע כלים. איי- גער האט געבראכט א גאלדענע
---	---

געענטפערט מיין כפרה צום שווערער זאל זי קוילען, גלייך אזוי ווי
איה בין געקוילעט געווארען מיט א שווערד דורך דעם בית דין
הגדול, וואס איז געווען אין ירושלים און זאלסט היטען מיר אין מיין
מאן און מיינע קינדער פון דער שווערד פון דעם מלאך המות און
פון דער שווערד פון א רוצח. מיר זאלען גע'חתמ'עט ווערען צוא א
לעבעדיג יאהר און זאלסט אונז מציל זיין פון אלע מיתות משונות,
וואס דו טהוסט מיט זיי שטראפען דעם מענשען וואס איז חייב תרג:

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויב
איה האב געטהאן אזא עבירה וואס איז בין דארויף
חייב מיתה פון שרפה, זאהל גערעכענט ווערען דאס וואס איז טהו
מיין כפרה בריינגען ביי דעם פייער, גלייך ווי איה וואלט פארברענט
געווארען דורך דעם בית דין הגדול וואס איז געווען אין ירושלים,
און זאלסט היטען מיר און מיין מאן און מיינע קינדער פון שריפות
און פון הויקות און זאלסט אונז מציל זיין פון אלע מיתות משונות,
וואס דו טהוסט מיט זיי שטראפען דעם מענשען וואס ער איז חייב
שרפה:

כפר לי אבי בעל הרחמים:

פארגייעב מיר מיין פאטער וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויב
איה האב געטהאן אזא עבירה וואס איז בין דארויף
חייב כרת, דאס הייסט, פארשניטענע יאהרען, זאהל גערעכענט זיין,
דאס וואס איז האב פארשניטען די יאהרען פון מיין כפרה, גלייך ווי

משלי מוסר

כלי, וועלכע האט געהער אויסגענו- רע גאלדענע כלי פון אן אנדער
מען און ער האט דערפאר געקרא- פאבריקאנט, וועלכע איז געווען
גען א גאלדענעם מעדאל, גאכהער פיעל שעהנער און קונציגער פון
האט מען געטראקט גאד אן אנדער- דער עשטער און מען האט דעם

תחנה נאך כפרות שלאגען

עם וואלט פארשניטען געווארען מיינע יאהרען, סיי פֿרֿת בידי אדם
און סיי פֿרֿת בידי שמים, און זאלסט מציל זיין מיך און מיין מאן און
מיינע קינדערלאך פון א יונגען טוידט און פון פארשניטענע יאהרען.
מיר זאלען זיך עלטערען אין עושר און אין פֿבוד ביז הונדערט יאהר:

פֿפֿר לי אבי בעל הרחמים:

פֿארגיעב מיר מיין פֿאטער וואס דו ביסט אבעל הרחמים, אויף
אלע מיינע זינד וואס איך האב אַקעגען דיר ווידער-
געשפּעניגט, סיי מיט א מצות עשה, סיי מיט א מצות לא תעשה
און סיי א מצות דרבנן. אויף אלע זאלסטו מיר געבען אפֿפֿרה וסליחה
ומחילה און זאלסט אונז חתמ'ענען אין דעם יום הדין צו א גוט גע-
בענטשט יאהר צום גוטען לעבען און א גוטע פֿרנסה און מיר זאלען
מקיים זיין אלע תרי"ג מצוות וואס דו האסט אונז געבאטען און מיר
זאלען שוין מעהר גיט זינדיגען פון היינט אן ביז מיר וועלען לעבען,
אמן:

תחנה ערב יום כפור צו ליכט בענשען:

מי אני, ווער בין איך, זינדיגע פֿרוי, איך זאהל זיך פֿאר דיר
אויס טענהין און זאהל זיך פֿאר ענטפֿערען אויף דיא זינד
וואס איך האב געטהאן? ווער בין איך, שוואכע פֿרוי, איך
זאהל מיך שטעלען פֿאר דיר גרויסער גאט, וואס דיא גאנצע
וועלט איז אין די"נע אויגען, וויא א טראפען פון ים, און מיט
איין ווינק קאנסטו פון איהר מאכען תהי ובהי? אפֿער הערר

משלי מוסר

צווייטען פֿאבריקאנט געגעבען א קלעהרונג דעריפֿער, די קאמיסיע
זיבֿערנעם מעדאל. אלע האבען האט געענטפֿערט: איהר האט אין
זיך געוואונדערט דערויף און מען גאנצען א טעות. איהר מיינט אז
האט געפֿרעגט די קאמיסיע אן ער- די ביינע פֿלים זיינען גענוען גאל?

פון אלע וועקטען, טאקע דערפאר, וואס איך בין אזוי קליין
און שוואך, באדארפטו רחמנות האבען אויף מיר, דו אליין
ווייסט דאך, אז דער שוואכער מענטש מוז זעהר אפט גאר
ניט ווילענדיג אזעלכע זאכען, וואס דיר איז נישט לרצון, און
פאר דיא זינד וואס איך האב געמאכט, האב איך אויך פיעל
געליטען. לפניך גלויב, פאר דיר זיינען ענטדעקט די פיעלע
צרות און עגמות נפש, וואס איך האב אין דעם פארגאנגע-
נעם יאהר געהאט, דוא האסט געהערט מיינע זיפצען, וואס
פלעגען פון מיר ארויסגעהן פון טיעפען הארצען, און האסט
אויך געזעהן דיא טרעהרען, וואס איך האב פיעל מאהל אין
דעם יאהר פארגאסען דורך דיא פארשיעדענע צרות וואס
איך האב אין דיא ציועלף חדשים געהאט, די צרות און דיא
יסורים מיט וועלכע דו האסט מיר אין דעם יאהר געשמראפט
זאהל שיין זיין אן אפקומענעש פאר דיא זינד וואס איך האב
געמאכט, און דער נייער יאהר, וואס הויבט זיך ערשט אן
פאר מיר זאהל זיין א שנת ברכה, א געבענטשט יאהר אהן
עגמת נפש, אהן זיפצען און אהן טרעהרען. דו זאלסט אויך
מיט דיינע פליעגעל באשיטצען מיין מאן מיט מיינע אונשו-
ליגע קינדערלאך, דוא גוטער גאט, זאלסט אונז חלילה נישט
צישיידען, און זאלסט אונז בענשען מיט גת און מיט גדיק,
מיט געזונד און מיט פרנסה. פאר דעם שיין פון דיא ליכט,
וואס איך האב ערשט אנגעצונדען לכבוד דיין הייליגען גאט

משלי מוסר

דענע, אבער אין אמת'ן איז עס נישט	צווייטענס איז טאקע געווען פון
אזוי, דער ערשטער פאבריקאנט	גאלד, דער ערשטער האט אלץ
האט זיין בליי אויסגעארבייט פון	בעוויזען א גרעסערע קונץ, אז ער
לייזט און האט זי בעגולט און דעם	האט פון א שטיק לייזט אים אים

מען, זאלסטו זעהן נור דאס ביסעל גוטעס, וואס מיר האבען
געטוהאן און אנזעכע זינד זאלען וויא דיא שאטענס אוועק-
פליהען פאר די ליכטיגקייט פון די געבענטישטע ליכט:

הנרות הללו, דיא דאזיגע ליכט, וואס איך צינד יעצט אן,
זאלען פאר מיר זיין אן אנהויב פון א ליכטיג גליק-
ליך יאהר, אזוי וויא איך צינד אן די ליכט לכבוד דיין היילי-
גען גאמען, אזוי זאלסטו הייסען מיין מזל זאל אנהויבען צווא
לייכטען, און אזוי ווי דאס פינצטערניש אנטלויפט פאר דעם
שיין פון די קיכט, אזוי זאלען פאר מיין ליכטיג מזל אנטלוי-
פען אלע מיינע צרות, ווען בלבי, און גיב אריין אין מיין האר-
צען דעם חשק צו טוהאן גוטעס און אלץ וואס דיר געפעהלט.
שטארק דאס הארץ פון מיינע קינדערלאך זיי זאלען זיך
האלטען פעסט אן דיר, דער גאט פון זייערע עלטערען
אברהם, יצחק, יעקב, זיי זאלען חלילה פון גלייכען וועג נישט
אראפ, זיי זאלען זיין דיר געטרייע קינדער און נוצליכע מענ-
שען אין דער וועלט. די זאלסט שטארקען אנזעכע בונד איך
זאהל חלילה נישט אפגעריסען ווערען פון זיי אין זיי פון מיר,
און איבער א יאהר אין דער צייט זאלען מיר אדע זיין אין
דעם בית המקדש, וואס מיר וועלען פאר דיין כבוד אויס-
בויען, אמן ואמן:

משלי מוסר

בייט אזא פייגע בלי, אויף וועלכע	מאהן ויה, רבנו של עולם, אז מיר
מען האט געמיינט אזוי איז פון	זיינען חשיב'ע פון די מלאכים.
גאלד, דערפאר האט איהם געקומט	זיי זיינען טאקע איידעלער און פיי-
א גאלדענער מעדאל.	גער פון אונז, אפער זיי זיינען דאך
דעריבער זאלען מיר: "אבינו	פון א הייליגען מאטעריאל, וועה-
מלכנו זכור כי עפר אנחנו" דער-	רענד מיר זיינען נישט מעהר ווי ערד

סדר ליכט צינדען אויף יום כפור.

איידער די זיין געהט אונטער ציגל מען אן ליכט און דערנאך זאגט מען
די ברכות: אז יום כפור געפאלט זיך דער וואקען זאגט מען די ברכות:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של יום הכפורים:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו
והגיענו לזמן הזה:

אז יום כפור געפאלט שבת זאגט מען די ברכות:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר
קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר
של שבת ושל יום הכפורים.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו
והגיענו לזמן הזה:

תחנון ערב יום כפור נאך ליכט בענשען.

די תחנון זאל מען זאגען אום ערב יום כפור נאך ליכט בענשען מיט
גרויס פונקט:

מרים אחל לדבר לפניך אבינו שבשמים:

משלי מוסר

אונזער גוף איז דאך א שטיק לייהם, אפגעפייגט, קוקט אונז א גאלדענע
פון דעם טוועגען דיענען מיר דין גער מעדאל.
מעהר אדער ווייניגער און ווייניגער

איינער איך פאנג אן צוא עפענען מיין מויל צו רעדען פאר דיר
תפלות ובקשות, דו, גאט, וואס דו ביזט אונזער פא-
טער אין הימל און מיר, דיין ליעב פאלק ישראל, זיינען זיינע
קינדער:

אַקדָם פֿניך שְׁתַּחֲוֶה אֶת לְבִי וּמַחֲשַׁבוֹתַי :

וועל איך פעדערען דיין פנים צו בעטען פון דיין ליעבען גאטען,
אז דו זאלסט שטארקען מיין ביטער הארץ און מיינע פאר-
אירטע געדאנקען איך זאל חלילה גיט געשטרויכעלט ווערען מיט די
הייד פון מיין מויל:

כִּי לְבִי יִחַרַד וְאִימַת מוֹת עָלַי תְּפֹל :

דען מיין הארץ טהוט אין מיר זעהר ציטערען און א טוידט שרע-
קעניש טהוט פאלען אויף מיר ווען איך טהו מיר באדענקען
פאר וועמען איך עפען מיין מויל צוא רעדען און פאר וועמען איך
שטעל מיר צו בעטען:

סֶמֶר מִפִּתְחֶךָ בְּשָׂרִי וְחִלְחָלָה תֵּאָחֲזֵנִי :

און פאר גרויס פארקט און ציטערנעש ווערען הארט די האר פון
מיין לייב אזוי ווי צוועקעס און א גרויס ציטערנעש טהוט
באגרייפען מיינע לענדען:

כִּי מָה אֲנִי וּמָה חַיִּי אֶךָ רַמָּה וְתוֹלְעָה :

דען וואס בין איך גאר געאכט און וואס איז גאר מיין לעבען אויף
דער וועלט? איך בין בלויז גרייט אז ווערים זאלען געשפייזט
ווערען פון מיין פלייש אין קבר:

יָמֵי אֶךָ כְּצֵל עוֹבֵר וּכְעָנָן כָּלָה :

משלי מוסר

אבינו מלכנו עשה למענה אם דינטוועגען אויב גיט פון אונזערט-
לא למעננו אונזער פאר וועגען לששך:
סער אונזער קעניג טהו עם פון אייגער האט זיך געטרונקען

מיינע טעג אויף דער וועלט זיינען אזוי וויא א שטן וואס פער-
שווינדעט גיך און אזוי וויא א וואלקען וואס ווערט פלח
און בלייבט נישט:

ידעתי את אחריתי לקבר וצלמות:

איך ווייס זעהר גוט אז דער סוף פון מיין לעבען איז דאס איך
וועל באגראבען ווערען אין קבר און דער שאטען פון דעם טוידט
וועט באדעקען גאר מיין לייב:

ישכח שמי וזכרי ולא יזכר לנצח:

עס וועט פארגעקען ווערען מיין נאמען און מיין געדעכענעש,
עס וועט נישט דערמאנט ווערען צו אייביג גלייך וויא מיין נאמען איז
גאר נישט געווען אויף דער וועלט:

והנה איככה אפצה פה ואיך אשא ראש:

און נון, אז עס איז יזה אזוי ווי קען איך עפענען מיין מויל צו
רעדען פאר דיר און ווי אזוי קען איך אויפהויבען מיין קאפ איך זאל
זאגען בקשות ותחנונים פאר דיין לעבען הייליגען נאמען:

ואתה אלהים לך דומיה תהלה:

און דו, גאט, דיין גרעסטע לויב איז מען זאל נישט זאגען אויף
דיר קיין שבחים און מען זאל שווייגען פון צו רעדענען דייע מעלות,
דען א מענטש קען זיי גאר נישט אויסדרעקענען:

אין שעור לשבתיך ואין קץ לתהלותיך:

עס איז גאר נישטא קיין שיעור צו דייע שבחים וואס מען געט

משלי מוסר

א גוטער שווימער איז דערפיי גע-
ווען, אפער ער איז געווען אין פעם
אויף דעם וואס האט זיך געטרונקען
און ער האט איהם נישט געוואלט
רעטען און איז געשטאנען פון דער-
ווייטען. דער מאן וואס האט זיך
געטרונקען האט אויסגעשטרעקט
זיינע ארמס און געבעטען: עס איז
אמת אז איך האב דיר שטערצען
פערשאפט און איך בין אפשר טא-

העו צו זאגען אויף דיר און עס איז גיטא קיין סוף און קיין ענדע
צו דייע לויב.

וְעַל רַחֲמֵי הָרַבִּים אֲבִיטָה וּבְחֶסֶדְךָ אֲשַׁעֲנָה

גיט אויף מיינע מעשים טובים טהו איך זיך פארזיכערען גיי-
ערט אויף דיין פיעל דערבארע מקייט און אויף דיין פיעל געגאד טהו
איך מיך אנלעהנען צו עפענען מיין מויל פאר דיר:

וְעַל שַׁעֲרֵי דְמַעֲוֹת אֲשֶׁר לֹא נִסְגְּרִים:

און איך פארזיכער מיך אויף די טרעהערען וואס איך טהו פאר-
גיעסען אזוי וויא וואסער, דען די טהויערען פון טרעהערען זיינען גיט
פארשלאסען, אזוי ווי אונזערע חכמים שרייבען: כל השערים ננעלו
חוץ משערי דמעות, דאס איז טייטש: אלע טהויערען זיינען פאר-
שלאסען חוץ די טהויערען פון טרעהערען:

אָנָה זְכוֹר חֲסֵדִי אֲבוֹת וְקָרַע רוֹע גֹּזֵר דִּינָנוּ:

איך פֿעט דיר, ליעכער דערבארע מינער גאט, זאלסט אונז גע-
דענקען דיא געגאד פון אונזערע הייליגע אבות אברהם, יצחק ויעקב
און פון אונזערע הייליגע אמהות שרה, רבקה, רחל ולאה און צוריים
דאס שלעכטקייט פון אונזער גזר דין:

וּתְזַכְּנוּ לָשׁוּב בְּאַמֶּת עַל מַעֲשֵׂינוּ הָרָעִים:

און זאלסט אונז מזכּה זיין מיר זאלען באמת תשובה טהאן אויף
אלע אונזערע פייזע מעשים וואס מיר האבען געטהאן א גאנץ יאהר
און אלע אונזערע לעב טעג, מיר זאלען שוין גישט וויעדערשפעניגען
אקעגען דיר:

משלי מוסר

קע גיט ווערטה אז דו זאלסט מיר	אלס א גרויסער שווימער און דאס
רעטען, אפער טהו דאס פון דייןט-	וועט דיר פבוד פארשאפען.
וועגען, ווייל ווען דוא וועסט מיר	פך, אזוי פֿעטען מיר ביי גאט:
רעטען וועסט דו באוואוסט ווערען	"אבינו מלכנו עשה למענה אם לא

תן בנו כח ועוז ואל יחלש כוחנו ביום הזה:

רבוננו של עולם, גיעב אין אונז קראפט און שטארקייט מיר זאל-
לען קאנען פאסטען און טהאן אלע זאכען וואס מיר געהערען צווא
טהאן היינטיגען טאג און עס זאל גיט שלאף ווערען אונזער קראפט
עס זאל דאס פאסטען גיט שאדען צו קיינעם:

ומעברות של עמך ישראל לא תתאינה למאכל:

און אלע טראגעדיגע ווייכער פון דיין פאלק ישראל זאלסט דו
היטען עס זאל זיי גישט געלוקסטען קיין עסען א גאנצען טאג און עס
זאל גיט שאדען גיט צו זיי און גיט צו דעם קינד:

ותתקמנו ביום הזה לחיים טובים וארוכים:

און זאלסט אונז אנ'חתמ'ענען, דערפארמינער גאט, היינטיגען
טאג, וואס קומט אן צו א גוט לעבען און לאנגע יאדערען מיר זאלען
חלילה גיט שטארבען און מיר זאלען חלילה גיט בלייבען קיין אלמנות
און אונזערע קינדער קיין יתומים:

ותעלה לרצון לפניך ברכתי על הנרות:

און עס זאל אויפגעהן פאר דיר, זיעכער גאט, צוא באויליגונג
די ברכה, וואס איך האב געמאכט אויף די ליכט וואס איך האב גע-
בענטשט לכבוד דעם הייליגען יום כפור:

שתאיר ברחמיה את משפטי לטובה:

דוא זאלסט דערלייכטען מיט דיין גרויס דערפארעמקייט מיין
משפט צוא גוטען, זאלסט מיר גיט טהאן לויט מיינע ביידע מעשים,
גאר אזוי ווי דיין גרויס גערעכטיגקייט:

משלי סוחר

למעננו, אייב מיר האבען גיט פאר-
דיענט אז דו זאלסט אונז העלפען,
ווייל מיר האבען דיר דערבגון'ט
מהו דאס פון ביינטווענען, כה' דיין
גאטען זאל געהערט ווערען אייף
דער וועלט און אלע זאלען וויסען
וואס פאר א מעכטיגער גאט דוא
ביזט.

וְנִשְׁמָתִי הָאֶפְלָה תְּאִיר בְּמַעֲשֵׂי הַטּוֹבִים:

און אזוי ווי אײַךְ האב יעצט געטאן דערלייכטען מיין הויז מיט די ליכט וואס אײַךְ האב געבענטישט לִפְכוּד דעם הייליגען טאג, אזוי זאל מיין גשמה וואס זיא איז פינצטער געווארען איבער מיינע זינד, דערלייכט ווערען דורך מיינע גוטע מעשים וואס דו וועסט מײַךְ מִזְכֶּה זיין אײַךְ זאל טהאן א גאנץ יאהר:

וּבְזָכוֹת זֶה לֹא יִחַשֵׁךְ אֹר חַיִּי גַּפְשִׁי:

און אין דעם זכות פון דיא ליכט בענשען זאלסטו מײַךְ ליעבער גאט, באשירמען עס זאהל גישט פינצטער ווערען דיא ליכט פון מיין לעבען דו זאלסט מיר חלילה גיט חתמ'ענען צו מיתה:

וְתִצִּילֵנִי שְׁלֹא אֶהְיֶה נִשְׁרַפֶּת בְּאֵשׁ שֶׁל גִּיהֶנָּם:

און אפילו מיין צייט וועט קומען צו שטארבען, זאלסט דו מײַךְ דערבארמינער פאטער, באשירמען אײַךְ זאל גיט פארברענט ווערען אין פייער פון דעם גיהנם בזכות דעם פייער וואס אײַךְ האב אָנגע-צונדען די ליכט לִפְכוּד יום כפור:

וְאַתֵּעֲנֶנּוּ בְּאוֹרָךְ בְּגֵן עֵדֶן עִם הַצִּדְקָנוֹת:

און אײַךְ זאהל זעניפטיגען מיין לייב מיט דיינער ליכט אין גן עדן מיט אלע ווייבער די צדקניות און מיט אנדערע מוטערס שרה, רבקה, רחל וְלֵאָה:

וְהָאֵר אֶת עֵינַי בְּעַלְי וְזָרְעִי בְּתוֹרָתְךָ הַקְדוֹשָׁה:

און דערלייכט, ליעבער גאט, די אויגען פון מיין מאן און מיינע

משלי מוסר

אָבִינוּ מְלָכֵנוּ, חָגֵנוּ וְעָנֵנוּ. כִּי אֵין	אונז און ענטפער אונז, דען מיר
כָּנוּ מַעֲשִׂים, עֲשֵׂה עִמָּנוּ	האבען גיט קיין גוטע מעשים, טהו
צִדְקָה וְחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ, אֲנִיעֵר פֶּאֶר-	מיט אונז צדקה און חסד און העלף
טָעַר, אֲנִיעֵר קַעֲנִיג, בְּעִנְיָנוּ	אונז, לִמְשָׁל:

קינדער אין דיין הייליגער תורה אזוי וויא איך האב דערלייכט נאר
מיין הויז מיט דיא ליכט, וואס איך האב געפֿענשט לִכְבוֹד יום כפֿור:

וְהָאֵר פִּנִּיךְ עַל צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם אָמֵן סְלָה:

רבֿונֵנוּ שֶׁל עוֹלָם גִּעדענק אונז דעם זכות וואס מיר מִהוּעֵן היינט
פֿענשטשען ליכט לִכְבוֹד דעם טאג יום כפֿור און זאלסט מאכען לייכט־
טען דיין שיינ אויף ציון און אויף ירושלים, אָמֵן, סְלָה:

תחנה פאר כל נדרי.

רבֿונֵנוּ שֶׁל עוֹלָם, דו ביסט אב הרחמן והסליחות און הייסט
אל רחום וחנון אָרְךְ אֲפִים, איך קום פאר מיין גאט
מיט אן איינגעבויגענע קאפ, מיט א צופראכען הארץ, מיט
גרויס פֿארכט און מיט גרויס ציטערנעס און בעט מחילה
וסליחה וכפֿרה אויף מיינע זינד וואס איך האב געטהאן א
גאנץ יאהר, סיי איך האב געטאן גערן אָדער אומגערן, איך
ווייס אז מען קומט דיר בעטן מווען די גוטע מעשים מדיצים
זיין, דען דאס צדקות פון דעם פֿענשטשען איז ממליץ פיר איהם.
און איך ווייס אז איך האב קיין גוטע מעשים אויך קיין צדקות
געטהאן און קיין גענאד און רעכט פֿרומקייט איז אין מיר
נאר ניטא, קיין גמילות חסדים און אפילו קיין תשובה אויף
מיינע ביטערע חטאים וואס איך געדענק אָדער נישט, קען
איך אויך נישט צושטעלען, עס איז מיר וועה דאריבער, מיט
וואס פאר א פנים שטעל איך מיר פאר דיין הייליגען נאמען?

משלי מוסר

בייא א גרויסען גביר, א גרבן	טען גרבות און דער גביר גיט יע-
און א בעל צדקה איז אמאל געווע-	דען איינעם גאד זיין פארערפענים
סען זיינער א געקאנטער, האט ער	און שטעלט זיי אלעמען צופריעדען.
געוועהן ווי אריסע לייט קומען בע-	דערנוייל איז געקומען איינער מיט

נאר איך ווייס אז דא בײַסט אַ רחום ורחמן און מיין האַפנונג
איז אויף דיר אז אין דער צייט ווערען געעפֿענט די טהוֹיע־
רען פון רחמים, און בײַסט אַרד אפֿים ורב חסד ואמת נוצר
חסד לאַלפֿים נושא עון ופֿשע וחסאָה ונקה, און האַסט אונז
געגעבן דעם טאג יום כפור זאָלסט אונז פֿאַרגעבן די זינד,
און האַסט אונז געבאָטען דעם טאג פינף ענוים: איינס איז,
מיר טהאָרען נישט עסען, דאס אנדערע—מיר טהאָרען זיך נישט
וואַשען, דאס דריטע—מיר טהאָרען זיך נישט שמייען מיט
אוי, דאס פֿערטע—מיר טהאָרען נישט געהן אין שיד, דאס
פינפטע—מיר מוזען זיך פון אונזערע מענער אפֿשיידען. דיא
פינף זאכען זאָלען אַ פֿפֿרה זיין אויף אונזערע עונות, דאס
פֿייניגען פון עסען זאל זיין אַ פֿפֿרה וואס מיר האָבען אַ גאנץ
יאהר געגעסען און געטרונקען וואס אָסור איז, און דורך דעם
וואס אין מיר קומט פֿייער אַרײַן אין דעם גוף פון דעם פֿאס־
טען, זאָל דורך דעם פֿייער געלײטערט ווערען אונזערע
נשמות, און דעם פֿייניגען פון דעם וואַשען זאָל מִכֶּפֶר זיין
וואס מיר האָבען אַ גאנץ יאהר אײַנגעריכט מיט פֿלעקען
אונזערע נשמות, און דאס פֿייניגען וואס מיר מוזען אָהן שיד
געהן, זאל מִכֶּפֶר זיין וואס מיר זיינען געקאָפֿען מיט אונזערע
פֿיס צו גייען און מיר האָבען געטאָהן וואס מיר זיינען חרם
ווערטה געווען חם ושלום און ווער עס איז אין חרם מוז ער
געהן אָהן שיד, און וואס מיר מוזען זיך אפֿשיידען פון אונז

משלי מוסר

אַ פֿעקעל סחורה אויפֿן פֿלייצע. טער האט איהם כאַן געפֿרעגט:
דער גביר האט ביא איהם עפֿעס ווארום האסטו די פֿריהעריגע מעג־
וואס גענומען און באַזאָהלט דעם שען, ביי וועלכע דו האַסט גאר נישט
געוועהנליכען פֿרייז, דער געבאָט גענומען, געשיינקט פֿינע גבולות

זענען מאנען זאל מ'כפר זיין וואס מיר האבען זיך נישט נוהג
געווען מיט אונזערע מענער ב'שרות א גאנץ יאהר און איי-
בער דעם איז דיא שכינה אין גלות, דארום, ליעבער גאט,
דערוועק שוין דיין דערבארמקייט און העלף אונז צווא א גוט
יאהר צו לעבען און צו געזונד און צו א גרינגע פרנסה. און
זאלסט אונז געבען א לב טהור מיר זאלען זיך דיענען מתוך
הרחבת הלב, און זאלסט אונז דערגרינגערען דעם יאך פון
אונזערע צרות ווארום מיר האבען שוין קיין פח גיט אויסצו-
שטעהן, מיר האבען נישט פאר קיינעם אונזער ביטער הארץ
אויסצוריידען אין מיר געהמען אלץ אן באהבה, אויף וועסטו
זיך שוין דערבארמען איבער דעם ארימען פאלק און וועסט
זעהן אונזערע פיין, און גענעהן די גאולה אז מיר זאלען דאס
יאהר אויסגעלייזט ווערען און דאס בית המקדש זאל גע-
בויט ווערען אין אונזערע טעג, אמן סלה:

תחנה פון נאך תפלת יעלה:

די תחנה זאגט מען יום פפור צו פ'ר נדרי ווען דער חזן זאגט אפ יעלה:

יעלה קפניה אבי שבשמים:

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, וואס
איך קום יעצט פאר דיר צוויינען און קלאגען מיט א
ביטער הארץ אויף אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים וואס
זייער נאמען הויבט זיך אן מיט אן אלף וואס עס באטרעפט

משלי מוסר

און ביי דעם לעצטען האסטו עפעס
גענומען און איהם געפטר'ט מיט
א קלייניגקייט? דער גביר האט דא-
רויף געענטפערט: איך בין מטבע,
א גרובן אין אז מען קוקט מיר גע-
טען א גרובה, גיעב איך א שעהגע
גרובה, דער לעצטער אבער האט
דאך געגעטען געלט פאר סחורה

תחנה פון נאך תפלת יעלה

אײנעם און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות וואס מיר מ'הוען
אײנציגען דיין נאמען דרײַ מאל אין טאג:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיין
שטערצונג און מיינע זינד וואס איך האב געטוהן א
גאנץ יאהר וואס זייער נאמען הויפט זיך אן מיט א בײַת און
זאלסט אונז געדענקען דעם זכות וואס מיר האבען מקבל
געוון דיין תורה ווס זי הויפט זיך אן מיט א בײַת פון בראשית:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיינע
הייסע טרעהרע וואס איך טהו יעצט פארגיעסען דא-
רויף וואס איך האב וויעדערגעשפעניגט אנטיקענען דיר מיט
דיא חטאים ועונות ופשעים וואס זייער נאמען הויפט זיך אן
מיט א גימל וואס באטרעפט דרײַ און זאלסט אונז געדענ-
קען דעם זכות פון דיא דרײַ אבות הקדושים, אברהם, יצחק
ויעקב:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיינע
גרויסע זיפצען און קלאגען וואס איך טהו אצונד קלא-
גען מיט א ביטער הארץ אויף אדע מיינע חטאים ועונות
ופשעים, וואס איך האב געטוהן ביז אהער, וואס זייער גא-

משלי מוסר

האב איך איהם באצאהלט פיעל די געצאהלט פאר אונזערע מעשים,
סחורה איז ווערטה. בארף ער אונז מעהר גיט געבען
דאס זעלבע איז מיט אונז אויף. אזוי פיעל וויפיעל אונזערע מעשים
ווען מיר זאלען בעטען ביא גאט זינען ווערטה, און דאס וואלט גע-

תחנה פון נאך תפלת יעלה

סען הויבט זיך אן מיט א דל"ת, וואס עס באטרעפט פיער, און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות פון דיא פיער אמהות הקדושות, שרה, רבקה, רחל ו לאה :

יעלה לפניך אבי שבשמים :

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, מיינע תפלות ובקשות, וואס איך בעט פאר דיר אויף מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס איך האב געטהאן א גאנץ יאר וואס זייער גאמען הויבט זיך אן מיט איה"א, און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות, וואס מיר טהוען לעהרנען די פינף היי-קינע ספרים פון דיין תורה הקדושה :

יעלה לפניך אבי שבשמים :

עם זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, וואס איך קום אצונד פאר דיר מתודה זיין דארויף וואס איך האב פאר אומרייניגט מיין לייב מיט דיא חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער גאמען הויבט זיך אן מיט א ווא"ו, און זאלסט געדענקען צו דיין ליעב פאקק ישראל דעם זכות וואס זיי טהוען לעהרנען די זעקס סדרים משניות, וואס דאס ווערט אנגערופען תורה שבפעה :

יעלה לפניך אבי שבשמים :

עם זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, מיין וועהטאג און מיין הארץ וואס עס טהוט מיר וועה אויף

משלי מוסר

ווען א קלייניגקייט, באריכער זאגען
מיר: "קגנו בעגנו, כי אין בני
מעשים". מיר האבען גיט קיין
מעשים, מיר האבען גיט קיין סחורה
און מיר בעטען ביי דיר צדקה וחסד,
און אזוי ווי דו ביזט דאך א גרויסער
גדלון, שענק אונז א פיינע גדלה.

תחנה פון נאך תפלת יעלה

אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס איך האב מיט זי פאר אומווערדיגט מיין נשמה, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א זון, און זאלסט אונז, ליעבער גאט, געדענקען דעם זכות פון דעם ליעבערן שבת קודש, וואס ער איז דער זיעבער-טער טאג פון דער וואך:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיין אונטערטועניגקייט, וואס איך בין אצונד געקומען פאר דיר, ווען איך טהי מיר באדענקען, וואס איך האב געטהאן אויף מיין לעבערן פיעל חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א חיות וואס דאס איז דאס אכטע אות פון אלף בית און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות וואס מיר טהוען מל זיין אונזערע זיהן צו דעם אכטען טאג:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיין קול פון געוויין וואס איך בין אצונד געקומען צו שרייען און וויינען אויף אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער ער נאמען הויבט זיך אן מיט א חיות, וואס דאס איז דאס גיינטע אות פון דעם אלף בית און זאלסט אונז געדענקען דעם זכות פון דער צדקה וואס מיר האבען צוטהיילט היינט אין דעם גיינטען טאג פון דעם חודש:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

משלי מוסר

מיר זיגען זיך מתעבה יום כפור: האבען געזינדיגט געגען דיר מיטן
על חטא שחטאנו לפניך יצא הרע, איז דאך אין פליג דיעזער
פוצר הרע, אויף די זינד וואס מיר על חטא אין גאנצען איבריג, דען

עם זאָהל אויפֿגעהן פֿאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, דאס
פֿארביטערקייט פון מיין הארץ, וואס עס איז פֿארבי-
טערט און פֿארזארגט אויף אלע מיניע חטאים וועונות ופֿשעים
וואס איך האב געטראן פון מיין געפֿארען טאג אן ביז אהער,
וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א יו"ד, וואס עס איז
דאס צעהנטע אות פון דעם אלף בית, און זאלסט אויז גע-
דענקען דעם זכות, וואס מיר הייליגען דעם טאג יום כפור,
וואס ער איז צעהן טאג אין דעם חודש:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאָהל אויפֿגעהן פֿאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, וואס
איך טהו פֿארגיעסען פייעל תפלות ובקשות צו א געטען
סליחה ומחילה וכפרה אויף אלע מיניע חטאים וועונות ופֿשעים
וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א כ"ף, וואס דאס בא-
טערפט צוואנציג, און זאלסט אויז געדענקען דעם זכות פון
דעם קדשי הקדשים וואס איז געווען ברייט צוואנציג איילען:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאל אויפֿגעהן פֿאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, מיניע
הייסע טרעהרען, וואס טהוען רינען פון מיניע אויגען
אויף אלע חטאים וועונות ופֿשעים, וואס איך האב געטראן א
גאנץ יאהר און זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א ל"ד און
זאלסט אויז געדענקען דעם זכות, וואס מיר זיינען היינטיגען

משלי מוס.

אלע זינד ווערען דאך געגאנגען דער גנב. האט איהם אייגער גע-
דורכט. וואר דער. וועלען מיר דאס פֿרעגט: "וויא אזוי גנב עסטו אז דו
פֿארשטעהן דורך א משל: ביסט בלינד?" האט ער געענט-
עס איז אמאל געווען א בלינד פֿערט: "איך עפען א טהיער הער

תחנה פון נאך תפלת יעלה

חודש מסיים די הייליגע תורה וואס לאזט זיך אויס מיט דעם
אות קמ"ד פון ווארט ישראל:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

עם זאָהל אויפֿגעהן פֿאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, וואס
איך האב יעצט תּרטה אויף אַלע מיינע תּטאים וועונות
ופשעים, וואס איך האב מיט זיי ווידערגעשפּעניגט אנטקע-
נען דיין לעבען נאמען, וואס זיין הויבען זיך אן מיט אַ מ"ם,
וואס באַטרעפט פּערציג און זאַלסט אונז געדענקען דעם זכות
פון משה רבינו, וואס ער פּערציג טעג געווען אויפֿן הימל
צו מקבל דיין הייליגע תורה:

יעלה לפניך אבי שבשמים.

עם זאָהל אויפֿגעהן פֿאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, מיין
גרויסע קלאג און יאמער וואס איך מוה יעצט אויף אַלע
מיינע תּטאים וועונות ופּשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך
אן מיט אַ נ"ן, וואס דאס באַטרעפט פּערציג און זאַלסט אונז
געדענקען דעם זכות וואס מיר האבען דיא תורה מקבל גע-
ווען נאך פּערציג טעג פון אינגער ארויסגעהן פון מצרים:

יעלה לפניך אבי שבשמים.

עם זאָהל אויפֿגעהן פֿאר דיר, מיין פֿאטער אין הימל, מיין
גרויס בוששה און תּרפה, וואס איך שעהם מיר דארויף,
וואס איך האב ווידערגעשפּעניגט אַקעגען דיר מיט תּטאים

משלי שומר

אין טראג ארויס צו מיינע מיטהעל-	איך אויב אימיצער איז פארבאן אין
פער וואס ווארטען ביים טהיר.	הייז אנטלויף איך צוריק פיהל איך
"ביז וויא לאנג אָבער וועסטו מעג-	אָבער אז קיינער איז נישטא, פאק
שען גבולות שטעלען?" - האט איהם	איך מיר צונאמען וואס איך טאפ אן

וַעֲזֹנוֹת וּפִשְׁעִים, וְוָאס זײַער גאָמקען הויבט זיך אָן מיט אַסמ״ך
וְוָאס עס באַטרעפט זעכציג און זאַלסט אונז געדענקען דעם
זכות פון דיא מצוות וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְוָאס דיין ליעב זאַלק
ישראל טהוען אין די זעכציג טעג פון אָדול און תשרי:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עס זאָהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיין
געשרי, וואס איך טהו שרייען אויף אלע מיינע חטאים
וַעֲזֹנוֹת וּפִשְׁעִים, וְוָאס איך האב געטאן אין דער צייט פון
מיין לעבען, וואס זײַער גאָמקען הויבט זיך אָן מיט דעם אות
עין, וואס עס באַטרעפט זעכציג, און דו זאַלסט אונז גע-
דענקען דעם זכות פון דוד המלך, וואס האט געלעבט זיע-
בעציג יאָהר:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עס זאָהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, וואס
איך בין געקומען אין דיין הייליגער שול בעטען פון דיר
דו זאַלסט מיר מוחל זיין אלע מיינע חטאים וַעֲזֹנוֹת וּפִשְׁעִים,
וְוָאס זײַער גאָמקען הויבט זיך אָן מיט א פ"א, וואס עס בא-
טרעפט אכציג, און זאַלסט אונז געדענקען דעם זכות פון
משה רבנו, וואס ער איז אלט געווען אכציג יאָהר אין דער
צייט וואס דוא האסט דורך איהם געטאן גרויסע וואונדער
אין מצרים:

משלי מוסר

איינער געפרעגט: „זאלען זיי היטען
זייערע הייזער“—האט דער גנב גע-
ענטפערט— וועל איך גיט קענען
גנב'ענען.
דער גמשל איז: דער יצר הרע
פרובירט זיך ווי דער קלינדער גנב
אריינגנב'ענען צום מענטשען אין
הארצען. ער טאפט אין דער פינגס-

תחנה פון נאך תפלת יעלה

יעלה לפניך אבי שבשמים.

עם זאָהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, מיין גרויסע קלאג און זיפצען, וואס איך טהו קלאגען אויף אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א צדי"ק, און זאקסט אונז געדענקען דעם זכות פון יוסף, וואס ער ווערט אנגערופען יוסף הצדיק:

יעלה לפניך אבי שבשמים.

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, מיינע ביטערע געשרייען וואס איך טהו שרייען מיט מיין מויל אויף אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א קוי"ף, וואס עס באטרעפט הונדערט, און זאקסט אונז געדענקען דעם זכות פון אברהם אבינו וואס ער האט געגלויבט אין דיר און דו האסט איהם געגעבען צו הונדערט יאהר א זיהן יצחק:

יעלה לפניך אבי שבשמים.

עם זאָהל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימער, וואס איך האב אצונד תרטה אויף אלע מיינע חטאים ועונות ופשעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט א רי"ש און זאקסט אונז געדענקען דעם זכות פון דעם הייליגען יום כפור וואס זיין נאמען לאזט זיך אויס מיט א רי"ש:

יעלה לפניך אבי שבשמים:

משלי מוסר

שער, א מאל טרעפט ער און א מאל	עברה, זעהט ער אז זיין הארץ איז
פעהלט ער, ער קומט צו איין פרוי	דיין פון זינד און ווארעם אין אידיש-
גען מאן און וויל גנגענען זיין העה	קייט, וי איז פול מיט יראת שמים
ער פרובירט אנגריינען איהם צו אן	און גרף ארץ, ציהט ער אפ צוריק

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, וואס
איך קום אצונד צו מתודה זיין פאר דיר אויף אלע מיין
גוטאים וועונות ופושעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן
מיט א שיין און זאלסט אינז געדענקען דעם זכות, וואס מיר
טהוען אלע טאג זאגען דעם פסיק שמוע ישראל, וואס ער
הויבט זיך אויף אן מיט א שיין:

יעלה לפניה אבי שבשמים.

עם זאל אויפגעהן פאר דיר, מיין פאטער אין הימל, מיין
גרויסע צרות און לייד, וואס איך האב אויף אלע מיין
גוטאים וועונות ופושעים, וואס זייער נאמען הויבט זיך אן מיט
א תי"ו, און זאלסט אינז מזכה זיין מיר זאלען תשובה טהאן
אויף אלע אינווערע זינד און מיר זאלען מקיים זיין גאר דיין
הייליגע תורה, וואס איהר נאמען הויבט זיך אן מיט א תי"ו
און מיט דעם תי"ו הויבט זיך אויף אן תשובה, און משיח
זאל קומען במהרה בימינו, ונאמר אמן:

משלי מוסר

פון איהם, קומט ער אפער צו איין
נעם, וואס זיין הארץ איז פארבארג
גען, גיט קיין יראת שמים גיט קיין
גדה ארץ און דער פונק פון אידיש
קייט איז אויף גיטא, דא קומט דער
יגור הרע צו זיין ציעל, ער רעדט
איהם אן נאך מעהר צו זינדלען און
דער מענטש פאלגט איהם, דער יגור
הרע אליין אפער איז ביי איהם גאר
גיט שולדיג, דען אז ער וואלט גע-

ווען ווארעם אין אידישקייט וואלט
ער אויף איהם אזא שליטה גיט גע-
האט, דאס זאגען מיר על חטא אויף
דעם פערברעכען שחטאנו לפניה,
וואס מיר זייגען געגען דיר בענאג-
גען גיגור הרע באמיט וואס מיר
האבען איהם געעפענט א טהיר אין
אינווער הארצען אז ער זאל קענען
אריינגעהן.

תַּחֲנָה לְהַזְכִּירַת נִשְׁמוֹת.

א גייע תַּחֲנָה וואס מען זאל זאגען פאר הַזְכִּירַת נִשְׁמוֹת:

רבוננו של עוֹלָם, הָעֶרֶר פון דער וועלט, וואס דוא ביסט דער בא-
שעפער פון מענשען און האסט איהם באשאפען א גוף מיט
א נשמה. דער גוף, איז עפֿר מן הָאֲדָמָה, שטויב פון דער ערד, און די
נשמה איז גענומען געווארען פון אונטער דיין הייליגען כסא הכבוד.
און ווען דער מענש שטארבט שידען זיי זיך פארנאנדער, יעדערער
געהט אונזעק צו זיין אָרט, דעם גוף לייגט מען אַריין אין קבר און
ער ווערט פארפֿוילט און אומגעקערט צו ערד, און די הייליגע נשמה
פֿליהט אונזעק צוריק אין איהר הייליגען וואוינונג פון וואגען זיא איז
גענומען געווארען. (אשרי האיש), וואויל און גוט איז צו יענעם,
וועלכער ער האט גוטס געטהאן אין דער צייט פון זיין לעבען אויף
דער וועלט. האט פארריכט, וואס ער האט באדארפט, האט ערפֿילט
וואס דו האסט געבאטען אין דיין הייליגע תּוֹרָה, האט געטהאן דיין-
גע מצוות און איז געווען פֿרום צו גאט און גוט צו לייטען. יענע
נשמה קומט גלייך נאך דעם טויט צו איהר ערשטען אָרט, עס איז
איהר די וועג גיט פארשטעלט און גיט פארצויסט און זי ווערט גיט
אפגעהאלטען און גרייכט לויטער און קלאהר צו דעם אָרט וואס איהר
געצעלט איז געווען פֿריהער, דען דו שיקסט דייןע הייליגע מלאכים
זיי זאלען יענע נשמה צו געהטען און בריינגען גלייך צו דיר און דוא
פֿרעהסט זיך מיט איהר וויא א פֿאטער, וואס האט באקומען צו זעהן
זיין טהייער קינד וואס האט איהם אלאנגע צייט גיט געזעהן, וואויל
און גוט איז יענע נשמה, צו איהר תּענוג און פֿארגעניגען איז גאר
קליין גלייכען גיט דא. אבער עס שטעהט דאך אין פסוק אין צדיק
בָּאָרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחַטֵּא, עס איז גאר אונגעגלייך אז א
מענש זאל טהאן גאר גוטעס און קיינמאל גיט זינדיגען, און די זינד
מאכען גאך דעם טויט אן אייזערנע וואנד און א צוים פאר דיא
נשמה, זיי פארשטעלען איהר די וועג און זי קען גיט ארויפגעהן און
קומען צו איהר רוה. אנדערע מענשען ווערען אפגענומען פון דער

וועלט אין יונגע יאהרען - און אויב זיי וואלטען אויסלעבען זייערע
 יאהרען וואלטען זיי אפשר פארריכטען וואס זיי האבען קאליע גע-
 מאכט, אבער ווייל זייא געהן אנוועק פאר דער צייט און זייא האבען
 נאך נישט פארריכט וואס זייא האבען באדארפט פארריכטען, קענען
 זייערע נשמות נישט גרייכען צוריק צו קומען צו זייער ערשטען היי-
 ליגען ארט און האבען קיין מנוחה נישט, אבער דוא ביסט א גאט פון
 חסד און פון רחמים, דוא ערוועקסט דייענע רחמנות פיער מאהל אין
 יאהר: יום כפור, שמיני עצרת, פסח און שבועות צו דערמאנהען די
 נשמות און מעלה זיין זיי, עס זאל חלילה פון זיי קיינער נישט פאר-
 שטיסען ווערען און פארפאלען ווערען אין תהום. אין דיעזע פיער
 צייטען איז דייענע ערבארמקייט גרויס צו בריינגען יענע נשמות צו
 זייער הייליגע רוה צו דערהויבען זיי און צו דערהויבען זיי און זענען
 זיי צווישען דיא הייליגע נשמות פון אלע צדיקים קדושים וטהורים!

יהי רצון מלפניך, עס זאל זיין דער ווידען פון דיר גאט ברוך
 הוא, דוא זאלסט עפענען דיא טהויערען פון רחמים און
 זאלסט ערוועקען היינטיגען טאג דייענע ערבארמקייט אויף די
 הייליגע נשמות, דו זאלסט זיי דיעזען טאג דערמאנהען צו
 מעלה זיין זיי, צו דערהויבען און צו געבען זיי מנוחה צוויי-
 שטען די הייליגע נשמות פון צדיקים און צדקניות. בזכות דיא
 תפלות, וואס מיר זיינען מתפלל, בזכות די הייליגע תורה, וואס
 מען האט געלייענט ובזכות די צדקה, וואס מיר זיינען מנדב
 זעה און הער די געוויינען און די טרעהערען וואס ווערען היינט
 טיגען טאג פארנאסען אין אלע שוהקען און בתי מדרשים.
 זעה טייענע טרעהערען אויף, האטש איך בין נישט ווערטה, נור
 בזכות תפלת רבים זאלסט דו מיין געוויין אויף הערען. דוא
 זאלסט געבען רוה צו אלע הייליגע נשמות און צו די הייליגע
 נשמה פון מיין (מוטער, פאטער) וואס האט געהייסען מיטן נא-
 מען (פלוני) טייענע זינד און טייענע ביזע מעשים זאלסטו איצט

נִישָׁט דערמאנהען אײַך זאל נישט גורם זײן חלילה מיט מיינע
שלעכטע מעשים צו ערוועקען דעם מדת הדין אויף די נשמות
פון מיינע עלטערען. וואס האבען מײַך געבראכט אויף דער
וועלט. מיינע זינד זאלען נישט זײן א מחיצה פיר זייערע נשמות
הקדושות זיי זאלען נישט קענען קומען חלילה צו זייערע היי-
ליגע מדרגות, נאר אינזערע גוטע מעשים זאלסט דו אויף זיי
דערוועקען און דעם זכות פון אינזערע מצוות און דעם זכות
פון אינזער צדקה וואס מיר זאגען צו צו געבען. דער זכות
פון אינזערע קליינע קינדער זאל דערוועקט ווערען אויף דיא
היידיגע נשמות אז זיי זאלען דערהויכט און דערהויבען ווע-
רען. זאלסט דו גאט ברוך הוא דערהויבען און אויפבריינגען
אויף א הויכע מדרגה די נשמה פון מיין (פלוני) און דו זאלסט
צו געהומען מיין געבעט ברחמים, אמן:

ואתנה נשמות הקדושות און איהר היידיגע נשמות. וואס
מיר בעטען און מיר זיינען מתפלל פון אייערט ווע-
גען בעטען מיר אײַך איהר זאלט זיך אויף דערמאנהען און
אונז. איהר זאלט און אונז נישט פארגעסען ווי מיר פארגעסען
נישט און אײַך. איהר זאלט נישט פארגעסען אייערע קינדער,
וואס איהר האט געזאגען אויף דער וועלט און וואס איהר
האט אויפגעהאדעוועט מיט מאטערנעס, מיט צער, מיט
געוויין און מיט טרעהרען. און אזוי וויא איהר האט זיין גע-
מאסטען און געוואוינען און איהר האט פון זיי נישט אראפ-
גענומען אייערע אויגען, אזוי זאלט איהר היינט אויך פון אונז
נישט אראפגעהומען אייערע אויגען. איהר זאלט זיך דער-
מאנהען און אונז און און אינזערע מענער און אינזערע קי-
נדער. איהר זאלט זיך ערוועקען פון אייער הויכע און הייליגע
רוהע און איהר זאלט זײן פאר אונז גוטע מליצים פאר השם

יתברך. איהר זאגט בעטען פיר אויז דעם אלעמעיגען גאט.
 ער זאל זיך מיט אויז ניט באגעהן חלילה מיט דין צוא יוכען
 פון אויז זיינע חובות, נור ער זאל זיך מיט אויז באגעהן מיט
 חסד און רחמים. ער זאגט אויז מוחל זיין אויזערע זינד און
 אויזערע תפלות זאלען אנגענומען ווערען. ער זאל אויז העל-
 פען אין אויזערע נויטהען (יום כפור זאל מען זאגען: ער זאל אויז
 חתמענען צום לעבען) ער זאל דערלענגערען די יאהרען אויז
 און אויזערע מענער און אויזערע קינדער און אויזערע ברי-
 דער און שוועסטער און אויזערע קרובים און אלע אויזערע
 נישט פריינד. מיר זאלען ניט אפגעריסען ווערען אהן א צייט.
 אויזערע קינדער זאלען חלילה ניט האדעווען ביי א פרעמדע
 מוסער. און מיר זאלען אויך קיין אלמנות נישט בלייבען און
 אויזערע קינדער זאלען ניט בלייבען קיין יתומים. אויזער זונן
 זאל נישט פינצטער ווערען אין מיטען טאג. מיר זאלען נישט
 וויסען פון היין קלאג און פון קיין בראך. אויזערע קינדער זאל-
 לען ביי אויז אויך אין גאנצען זיין עם זאל פון אויזער שטוב
 קיינער ניט פעהלען. און צוא אלע אלמנות און יתומים זאגל
 גאט ברוך הוא זיין א פאטער און א באשיצער און זאל היי-
 לען אלע צובראכענע הערצער. ער זאל אויז צושיקען פרנסה
 בכבוד און יושר מיר זאלען ניט דארפען אנקומען א פרעמד-
 דען און מיר זאלען ניט קומען צו שאנד וואס דאס איז גלייך
 ווי געשטארבען. און מיר זאלען זוכה זיין מגידל צו זיין אויז-
 זערע קינדער צו דער הייליגער תורה זיי זאלען זיין פרום צו
 גאט און גוט צו מענשען. מיר זאלען ניט פארפיהרט ווערען
 פון יצר הרע בזכות אויזערע אבות אברהם יצחק ויעקב און
 בזכות אויזערע אמהות שרה רבקה רחל ולאה און בזכות
 די נשמות פון אלע צדיקים און צדקניות און מיר זאלען זוכה

וַיֵּן צוֹא זַעֲקָען בְּנֵן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִין תַּחֲיִית הַמֵּתִים, בְּמַהֲרָה
בִּימֵינוּ, אָמֵן:

סֵדֶר הַזִּכְרֹת נִשְׁמוֹת.

מָעַן אִין זֵיךְ נוֹהֵג צוֹא דַּעַרְטֵאָהֶנְען דִּיא נִשְׁמוֹת פֿון דִּי עֲדִטְעֶרען אִין שְׁלֵשׁ
רִגְלִים אִין אִום יוֹם כְּפֹר אִין מָעַן זאָגט צו צו גַּעבֶּען צִדְקָה וְעֵנן דִּי נִשְׁמוֹת:
נָאָה א פֿאַטער זאָגט מָעַן דָּאס:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אֲבָא מוֹרִי פֿב"פ שְׁהַלֵּךְ לְעוֹלָמוֹ
בְּעִבּוֹר שְׁאֲנִי נוֹדֵר צִדְקָה בְּעֵדוֹ וּבְשֹׁכֵר זֶה
תִּהְיֶה נַפְשׁוֹ צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים עִם נִשְׁמַת אֲבִרָהֶם
יִצְחָק, וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה, רַבֵּקָה, רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׂאֵר
צְדִיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שְׁבִגֵּן עֵדֶן, וְנֹאמֵר אָמֵן:

יִזְכּוֹר, דו זאָלסט גַּעדַּענְקֶען, גאט, דִּי נִשְׁמָה פֿון מֵיין פֿאַטער פֿב"פ
וואס אִין גַּענאַנגֶען אויף יענער וועלט, דַּעַרפֿאַר ווייל אִין
בֵּין מַהֲרָה צִדְקָה פֿון זיינעט ווענען, און פֿאַר דַּעם שֹׁכֵר זאָהל זיין
נִשְׁמָה זיין פֿאַרבוֹנְדֶּען אִין בּוֹנֵד פֿון לַעבֶּען מֵיט דִּי נִשְׁמוֹת פֿון אֲבִרָהֶם,
יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה, רַבֵּקָה, רָחֵל וְלֵאָה און אַנדערע צְדִיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת,
וואס זיינען אִין גו עֵדֶן, און מֵייר וועלען זאָנען אָמֵן:

נָאָה א מוטער זאָגט מָעַן דָּאס:

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים נִשְׁמַת אִמִּי מוֹרֵתִי פֿב"פ שְׁהַלֵּכָה
לְעוֹלָמָה בְּעִבּוֹר שְׁאֲנִי נוֹדֵר צִדְקָה בְּעֵדָה
וּבְשֹׁכֵר זֶה תִּהְיֶה נַפְשָׁה צְרוּרָה בְּצִרוֹר הַחַיִּים עִם
נִשְׁמַת אֲבִרָהֶם, יִצְחָק וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה, רַבֵּקָה, רָחֵל
וְלֵאָה וְעִם שְׂאֵר צְדִיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת שְׁבִגֵּן עֵדֶן וְנֹאמֵר
אָמֵן:

יזכור, דו זאלסט געדענקען, גאט, די גשמה פון מיין מוטער פב"פ
וואס איז געגאנגען אויף יענער וועלט דערפאר ווייל איך
בין מגיד צדקה פון איהרעט וועגען און פאר דעם שכל זאל איהר
גשמה זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט דיא גשמות פון
אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה און אנדערע צדיקים
וצדקניות, וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זאגען אמן:

אויף אונז ערע קרובים זאגט מען דאס:

יזכור אלהים נשמת אבי ואמי וקני וקנותי דודי
ודדותי אחי ואחיותי בין מצד אבי בין מצד
אמי שהלכו לעולמם בעבור שאני נודר צדקה
בעדם ובשכר זה תהיינה נפשותם צרות בצרור
החיים עם נשמת אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה,
רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן,
ונאמר אמן:

יזכור, דוא זאלסט געדענקען, גאט, דיא גשמה פון מיין עלטער-
פאטער און מוטער, ברידער און שוועסטער און פעטערס
און מוהמעס וואס זיינען געגאנגען אויף יענער וועלט דערפאר ווייל
איך בין מגיד צדקה פון זייערע וועגען און פאר דעם שכל זאלען
זייערע גשמות זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט דיא גשמות
פון אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל ולאה און דיא אנדערע
צדיקים וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זאגען אמן:

יזכור אלהים נשמת פב"פ ונשמת כל קרובי וקרבותי
הן מצד אבי והן מצד אמי הן שהומתו הן
שנהרגו הן שנשחטו ושנשרפו ושנטבעו ושנתנקו

עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם בְּעִבּוּר שְׁמֹתָן צְדָקָה בְּעַד הַזְכָּרַת
נִשְׁמוֹתֵיהֶם וּבְשֹׁכֵר זֶה תִּהְיֶינָה נִפְשׁוֹתֵיהֶם צְרוּרוֹת
בְּצָרוּר הַחַיִּים עִם נִשְׁמוֹתֵיהֶם שֶׁל אֲבָרָהֶם, יִצְחָק
וַיַּעֲקֹב, שָׂרָה, רַבֵּקָה, רָחֵל וְלֵאָה וְעִם שְׂאֵר צַדִּיקִים
וְצַדִּיקָנִיּוֹת שְׂבָגוּ עֵדֶן, וְנֹאמַר אָמֵן:

יִזְכוּר, דו זאָלסט געדענקען, גאט, די נשמה פון פב"ס און די נשמה
פון יעדען פאן מיינע פריינד און פריינדיגס, סיי פון מיין
פאטער'ס צד און סיי פון מיין מוטער'ס צד, סיי זיי זיינען געטויטעט
געווארען, סיי זיי זיינען געהרג'עט געווארען, סיי זיי זיינען געקווי-
לעט געווארען, פארברענט געווארען, דערטרונקען געווארען אדער
דערווארגען געווארען אויף קידוש השם, דערפאר ווייל איך וועל גע-
בען צדקה פיר דערמאנהען זייערע נשמות און פאר דעם שוכר זא-
לען זייערע נשמות זיין פארבונדען אין בונד פון לעבען מיט דיא
נשמות פון אברהם, יצחק ויעקב, שרה, רבקה, רחל וליאה און אנדער-
ע צדיקים און צדקניות וואס זיינען אין גן עדן, און מיר וועלען זא-
גען. אָמֵן:

גאָד אַ זוכר זאגט מען דאס:

אֵל מֵלֵא רַחֲמִים שׁוֹכֵן בַּמְרוֹמִים הַמַּצִּיא מְנוּחָה
נְכוֹנָה תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה בְּמַעֲלַת קְדוּשֵׁי שָׁמַיִם
וּמַהֲזִירִים כְּזוֹהַר הַדְּקִיעַ מִזְהִירִים אֶת נִשְׁמַת (אָבִי
מֹרִי) פב"ס שְׁהַקֵּךְ לְעוֹלָמוֹ בְּעִבּוּר שְׁמֹתָי נֹדֵד צְדָקָה
בְּעַד הַזְכָּרַת נִשְׁמַתוֹ, בְּגֵן עֵדֶן וְתִהְיֶה מְנוּחָתוֹ, לָכֵן
בְּעַל הַרְחָמִים יִסְתִּירָהוּ בְּסִתָּר כַּנְפָיו לְעוֹלָמִים וַיִּצְרוּר
בְּצָרוּר הַחַיִּים אֶת נִשְׁמַתוֹ יי הוא נחלתו ויְנוּחַ עַל
מִשְׁכַּב לֹלֵם, וְנֹאמַר אָמֵן:

אל מלא רחמים, גאט פרוץ הוא, וואס איז פול מיט דערבארמקייט און ער רוהט אין הימל, מאך גרייכען ארעכטע רוהע אין שוץ פון דער שכינה מיט הייליגע און ריינע מעלות אזוי וויא דאס לויט טערקייט פון הימל זאגט לייכטען דיא נשמה פון מיין פאטער פב"ס וואס ער איז אוועקגעגאנגען צוויי וועלט דערפאר וואס איך בין מגיד צדקה פאר דערמאנהען זיין נשמה. זיין רוהונג זאל זיין אין גן עדן. דארום זאל דער דערבארמיקער איהם באהאלטען אין זיין באהעלטענעש אויף אייביג און זאל איינפירן אין בונד פון לעבען זיין נשמה, גאט פרוץ הוא איז זיין ארץ און ער זאל רוהען אין זיין קבר מיט שלום און מיר אלע וועלען זאגען, אמן.

גאט א נקבה זאגט מען דאס:

אל מלא רחמים שוכן במרומים המצא מנוחה נכונה תחת כנפי השכינה במעלות קדושים וטהורים בזהר הרקיע מזהירים את נשמת (אמי מורתי) פב"ס שהלכה לעולמה בעבור שאני נזיר צדקה בעד הזכרת נשמתה. בגן עדן תהא מנוחתה. לכן בעל הרחמים יסתירה בסתר כנפיו לעולמים ויצרור בצרור החיים את נשמתה יי הוא נחלתה ותנוח על משכבה בשלום, ונאמר אמן:

אל מלא רחמים, גאט פרוץ הוא וואס איז פול מיט דערבארמקייט און רוהט אין הימל, מאך גרייכען ארעכטע רוהע אין שוץ פון דער שכינה מיט דיא הייליגע און ריינע מעלות אזוי וויא דאס לויט טערקייט פון הימל זאגט לייכטען די נשמה פון מיין מוטער פב"ס וואס זי איז אוועקגעגאנגען צו איהר וועלט. דערפאר וואס איך בין מגיד צדקה פאר דערמאנהען איהר נשמה איהר רוהונג זאל זיין אין גן עדן. דארום זאל דער דערבארמיקער איהר באהאלטען אין

וַיִּין בַּאֲהֶעֱלָטֶנְעֶשׁ אוֹיף אַיִיבִיג און זאל זיין אַיִינְבִינְדֶען אִין בּוֹגֶד פֿון
לֶעבֶנְען אִי זיך נִשְׁמָה גאט פֿרוּך־הוּא אִיז אִיהֶר אַרְבֿ. און זי זאל רוּחַ־
עֵן אִין קֶבֶר מִיט שְׁלוֹם און מִיר וועלען זאָגען, אָמֵן:

א נִייע הֶזְכֶּרֶת־נִשְׁמוֹת־הַתַּחְנָה פֿאר גַּע'הֶרְג'עטע אִין א מַלְחָמָה:

אַלְהֵינוּ וַאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אונזער גאט און דער גאט פֿון
אונזערע עֲלֻטֶערען, זִכֹּר גָּא, גַּעדֶענִק דִּיא
נִשְׁמוֹת פֿון דִּיא וואס זיינען גַּעפֿאלֶען טוֹיֶדֶט אִין דער
מַלְחָמָה, זאל די פֿלוט פֿון יעדען אַיִינְצִיגֶען פֿון זיין גַּע־
רַעכֶּענט פֿאר דִּיר אַזוי ווי א קֶרְבֵּן עוֹלָה און דוא זאלֶסט זיין
עֶרֶע היילִיגע נִשְׁמוֹת בַּאשִׁיטֶצען אונזער די פֿלִיענֶעל פֿון דִּין
היילִיגע שְׂכִינָה און זי זאלען לִיכֶטען אַזוי וויא שְׁטערען אִין
דִּין כֶּסֶם הַכְּבוֹד.

אַתָּה הָאֵל אֲשֶׁר בִּידְךָ נַפְשוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים דו גאט וואס
אִין דִּין רְשׁוֹת זיינען די זעעלען פֿון די לֶעבֶעדיגע און
פֿון די טוֹיֶדֶטע, דוא האסט באשאפען דעם מַעֲנִשֶׁען אִין אִין
אִיהֶם אַרִיִינְגֶעבֿלאָזען אַ היילִיגע נִשְׁמָה און דוא האסט אויף
בַּאשִׁאפֶען תַּתְקֵן מִינֵי מִיתָה, נִין הוֹנְדֶערט מִיט דִּרִי מִינִים
טוֹיֶדֶט, דער וואס אִיז זוכה, דער וואס פֿארדיענט בִּיא דִּיר
לֶעבֶט אִים זיינע יאהרען און שטארבט מִיט א גַעוואוֹינְליכֶען
טוֹיֶדֶט און מִיט וידוי אויף זיין אַיִינְגֶענֶע בַּעט אִין די אַנוועזענ־
הייט פֿון זיין פֿרוי און קינדער און מִשְׁפָּחָה, וועלכֶע באוויינען
אִיהֶם און זעהען אז ער זאל קומען צו קבֿר יִשְׂרָאֵל פֿֿדֶח
וּבְדִין, די אָפֶער וואס זיינען נִיט זוכה שטארבען פֿאר דער
צייט אִין דער פֿרעמד מִיט נִיט קיין גַעוואוֹינְליכֶען טוֹיֶדֶט

אָהן וידוי און ווערען גאָר חס ושלום באַגראָפֿען אָהן מַהֲרָה
און אָהן תּכְרִיכִים אַט דאָס איז דער שרעקליכער שיקנאל
פון הַרוּגִי מַלְחָמָה. זיי ווערען אַבְגֶּעריסען פון דער וועלט
פאר דער צייט. דיא מעהרסטע פון זייא אין זייערע בעסטע
בליהענדע יאהרען. זייער טוידט קומט זיי פֿלוצלינג און זיי
האָבען קיין צייט צווא פֿאַרבֿערייטען זיך און וידוי זאָגען. זיי
קומען אויף גיט צו קבורה גאָרן אידישען דין און עס ווערט
אויף זיי מקנים די שוידערליכע קללה: "והיתה גבלתם למאכל
לעוף השמים ולחית הארץ" זייערע קערפערס וואָלגערען זיך
אויפֿן פעלד און ראָבען און אנדערע פויגלען פיקען אויס זיי-
ערע אויגען און הונגעריגע וועקן זעטיגען זיך מיט זייער
פֿלייש. רבונז של עולם, אין דיעזען טאג פון הזכרת נשמות
בעטען אידישע קינדער פאר דיא נשמות פון זייערע פֿער-
שטאָרבֿענע עלטערען, קינדער און קרובים. פאר די נשמות
אָבער פון די געהרג'עטע אין מלחמה דארפֿען אלע בעטען.
דער פֿלל ישראל דארף פאר זיי תּפֿילה טהאָן, ווייל זיי זיינען
געקומען צו זייער שרעקליכען טוידט גיט פאר זייער אייגענע
זינד, גור פאר די פיעלע זינד פון דור, ווייל ישראל ערבין זה
בזה, אידען זיינען ערב איינע פאר די אנדערע און אונשוף-
דיגע ווערען אַפֿטמאהל באַשטראָפֿט פאר שולדיגע. עס
קען דאָ גיט זיין, אז אַ מענש זאל זיין אזוי פיעל זינדיג אז
ער זאל אזוי שוידערליך בעשטראָפֿט ווערען. עס איז דא-
ריבער קיין ספק אז מיר אלע האָבען אַ חלק אין דעם טוידט
פון יענע קדושים וואָס זיינען דערשאסען אָדער דערשטאָבען
געוואָרען אויפֿן שלאַכטפעלד, און מיר דארפֿען מחילה בע-
טען בייא זייערע הייליגע נשמות און אויף תּפֿילה טהאָן צווא
גאט פאר זיי.

הַבֵּט מַשְׁמִים וְרָאָה, קִיק גְּאֻטְעֵנוּ, פֿון הַיִּמֶעַל און זעה דעם
 צער פֿון די אַלְמָנוֹת און יְתוּמִים פֿון די הֶרֹגִי מִלְחָמָה.
 זעה אויך דעם צער פֿון זייערע טאטעס און מאמעס, פֿון זיי-
 ערע שוועסטער און ברידער, וועלכע ווייסען נישט וואו דיא
 קברִים פֿון זייערע לייעכע און טהייערע זינגען. זיי קענען גע-
 באך נישט געהן אויסוויינען זייערע ביטערע הערצער אויף די
 בערג־לאך ערד, אונטער וועלכע עס רוהען די ביינער פֿון די
 געפֿלענע קרבנות, ווייל קיינע מצבות זיין אויף זייער קברִים
 נישט דא און זיי זינגען מיט קיין זאך נישט בעצייכענט. אָנא ה'
 אֵיך בעט דיר גאט, טרייסט די אונגליקליכע וועלכע האבען
 פֿערלארען זייערע לייעכסטע און טייערסטע אויף אזא שוין-
 דערדיקען אופן, און די הייליגע נשמות פֿון די הֶרֹגִים, וועל-
 כע האבען געוויס פֿאר זייער טוידט אויסגעשריהען „שְׁמַע
 יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד!“ זאלסטו, לייעכער גאט, געבען
 א פֿלאץ אין גן עדן צווישען דיא אבות הקדושים און צווישען
 אלע צדיקים וחסידים. דאס וואס זיי זינגען נישט געקומען צווא
 קבר ישראל דאס וואס זייערע קערפערס זינגען נקבר גע-
 ווארען צוזאמען מיט דיא קערפערס פֿון נישט אידישע הֶרֹגִים
 זאהל נישט זיין קיין שטערונג אויפצוהויבען זייערע נשמות
 למעלה למעלה, וינתי בשלום על משכבותם ונאמר אמן.

א נייע הזכרת נשמות תחנה פאר

גע'הרג'עטע אין פֿאגראמען:

יזכור אֱלֹהִים, זאל גאט דערמאהנען דיא נשמות פֿון גע-
 הרג'עטע, געקוילעטע און דערשטאכענע אין פֿא-
 גראמען. זאל זייער אוימויסט פֿארגאסענע בלייט זיך ציהען

אזוי וויא א שטראם פארן פסא הכבוד און זאהל אויף דיא
שלעכטע מענשען. אויף די פאגראמען מאכער מקוים ווערען
דער פסוק: "ותחתם נגדי המיד". זאהל דיא הייליגע בלוט
ברויזען און רוישען אזוי ווי די כוואליעס פון ים און זאל דיא
בלוט גיט שטייל ווערען ביז דער שופט צדק וועט די רשעים
משפט'ן לויט וויא זיין האבען פארדיענט, און זאהל מקוים
ווערען אזוי וויא אין פסוק שטעהט: "ונקיתי דמם לא נקיתי".
אין וועל דיא זינדיגע מוחל זיין אנדערע זאכען, אבער נישט
אויף די זינד פון פארגיעסען בלוט:

יזכור אלהים, זאהל גאט דערמאנען דיא נשמות פון דיא
אונשולדיגע פרויען, וועלכע זיינען געטוידטעט גע-
ווארען מיט גרויס אכזריות, און זאל דער דורש דמים האל-
טען זייער אומזיסט פארגאסענע בלוט אין א לאגעל אזוי ווי
ער האלט די טרעהרען פון פאלק ישראל אין א לאגעל. זאל
דער דורש דמים באצאהלען די דאזיגע רשעים מדה כנגד
מדה, כדי אלע זאלען זעהען, וויסען אז אידישעס בלוט איז
נישט הפקר און אז עס איז פארהאן א גאט אין הימל וואס
געהט זיך אן פאר זיין אויסערוועהלטעס פאלק:

יזכור אלהים, זאהל גאט דערמאנען דיא ריינע פשרע
נשמה'לאך פון די יונגע קינדער, פון דיא עופה'לאך,
וועלכע זיינען אומגעבראכט געווארען אויף א שוידערדיקען
אופן. זאהל, רבוננו של עולם, שטענדיג זיין פאר דינע
אויגען דיא צושטעטערטע מוח'לאך און דיא אויסגערוינענע
געהירען פון די אונשולדיגע קינדער'לאך, וועלכע די אכזרים
האבען געשליידערט פון הויכע פענסטער אדער האבען זיין

געהאלטען פאר דיא פיסלאך און צושטעטערט זייערע קעפ
קלאפענדיג זיי אן שטיינער. יזכור אלהים. זאהל גאט דער-
מאהנען די אלע שוידערליכע טהאטען וואס זיינען באגאנגען
געווארען געגען דיין פאלק אין צייט פון פאגראמען. זא-
קען די שוידערליכע ביידער, ווי זיי האבען געקלאפט טישווע-
קעס אין די מוחות פון אידישע קינדער, שטענדיג שטעהען
פאר זיינע אויגען און זאהל דער שופט צדק זיך אפרעכענען
מיט דיא אונגענשען לויט זייערע מעשים, ונתעביר ממשלת
ודון מן הארץ:

ואתנה הנשמות הקדושות, און איהר הייליגע נשמות, מיר
וויסען אז איהר האט געליטען און געפייניגט גע-
ווארען גיט פאר אייער אייגענע זינד, זאגדערן פאר דיא זינד
פון אויז אלע. אויף אייך איז געפאלען דער גורל אז איהר
זאלט אפקומען פאר אונזערע אלעמענס חטאים. דאריבער
בעטען מיר אייך אז איהר זאלט אונז מוחל זיין און איהר
זאלט שטעהן פארן כסא הכבוד און בעטען גאט פאר איי-
ערע אייגענע און פארן גאנצען כול ישראל. זייט דארט
מליצי יושר פאר אונז אלע, דען איד'ר זייט דאך שוין געוויס
אויסגעלייטערטע, איהר זיינט דאך שוין געוויס אפגעקומען
גענוג אויף דיעזער זינדיגער וועלט און אייערע תפלות ווע-
לען געוויס אנגענומען ווערען בעסער ווי די תפלות פון אונז
זינדיגע מענשען. בעט דארט, אונזערע הייליגע אבות און
אמהות אז זייא זאלען זיך משתדל זיין פאר אונז און צוליעב
דעם זכות, וואס מיר זיינען איצט מזכיר אייערע נשמות זאל
אונז גאט דערמאנהען צו גוטען און מיר זאלען סעיהר גישט
וויסען פון פאגראמען און אנדערע צרות און פורעניות. זאל
מקוים ווערען אזויא וויא מיר בעטען אין אונזערע הייליגע

תפלות: „וכל הרשעה בקה בעשן תכלה“, „ותזדים מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכניעם במהרה בימינו“, „אמן ואמן“:

א נייע הזכרת נשמות תחנה פאר אומגעקומענע אין שרפות.

אל מלא רחמים שוכן במרומים, גאט, וואס איז פול מיט
רחמנות און רוהט אין די הימקין, געדענק דיא נשמות
פון די פארברענטע, דערשטיקט און געהרג'עטע אין שרפות.
זאלען דיא דאזיגע הייליגע נשמות איינגעפאסט זיין אין דיין
קרוין און זאלען זיי שיינען און בליאסקען כזוהר הקדיש, אזוי
ווי די שיינונגען פון הימל. זאלען זיי פארברענען, פארניכט-
טען און פארטיליגען דיא בייזע רוחות און שדים וואס זיינען
פאשאפען געווארען פון אונזערע זינד, און זאלען זיין שטייל
מאכען דיא מקטרגים וואס רעדען אויף אונז שלעכטעס און
זאהל דער שרש איש שוין מעהר נישט האבען קיין שליטה
אויף אונז, אונזערע קינדער און פל ישראל:

אל מלא רחמים, גאט, וואס דו ביסט פול מיט רחמנות און
דו ווילסט נישט זעהן דעם טוידט אפילו אויף די רשעים,
ווי דו האסט געזאגט דורך דיין נביא יחזקאל: „החפץ אחפץ
מות רשע, הלא בשובו מדרכי ותיקה“, צוא דען וויל איך אז
דער רשע זאהל שטארבען, איך וויל בעסער ער זאל תשובה
טהאן און בלייבען לעבען. מיר זעהען אבער אז אפילו נישט
קיין רשעים, אפילו גאר אונשוילדיגע שטארבען אהן דער צייט
און אפילו נישט מיט קיין געוויזהנליכען טוידט, גאר דורך
אלרליי מיתות משונות, חס ושלום, וורום זשע איז דאס? דאס
איז צוליעב דעם, ווייל ישראל ערבין זה בזה, ווייל אידען זיי-

נען ערב איינער פארן אנדערען, דען דאס גאנצע פאלק
 ישראל איז אזויא וויא איין גוף און איין נשמה און עס קומט
 דארפער אפמאכאל אויס אז אונשוילדיגע ווערען געשטראפט
 פאר שוילדיגע, אקוראט אזוי ווי א קינד וואס מ'הוט עפעס אן
 עולה מיט די הענד אדער מיטן מויל און זיין פאטער שלאגט
 איהם אין די באקען, כאטש די באקען האבען קיינע שלעכט-
 טעם געטהאן. רבונ' של עולם, די דאזיגע אומגעקומענע אין
 שרפות אין פארבריקען און אין וואהנינגען זיינען געווען אגליד
 פון כלל ישראל און זיי זיינען אפשר געשטראפט געווארען
 פאר דיא זינד וואס אנדערע גליעדער פון פאלק האבען גע-
 טהאן. בעט איך דיר, דערבארמדיגער גאט, אז זייער מוידט
 גופא זאל אונז נישט גערעכענט ווערען פאר א זינד, אז דוא
 זאלסט אונז נישט שטראפען דערפאר וואס מיר האבען מיט
 אונזערע חטאים גורם געווען זייער מוידט. און דיא הייליגע
 נשמות, בעט איך אויך, אז זיין זאלען אונז מוילד זיין און זיין
 דארט אין הימל מליצי יושר, פאר מיר, פאר מיין מאן, פאר
 מייע קינדער און קרובים און פאר אלע אידען:

אל מלא רחמים, גאט, וואס דוא ביסט פול מיט רחמנות,
 בזמן שבית המקדש היה קים, ווען אונזער בית המקדש
 איז געשטאנען, ווען מיר זיינען געזעסען אין אונזער אייגענע
 הייליגע זאגד און מיר האבען געהאט אונזערע סנהדרין זיי-
 גען געווען ארבע מיתות בית דין: סקילה, שרפה, הרג וחינק.
 דיא גמרא הקדושה זאגט, אז כאטש דיא סנהדרין זיינען
 בעונותינו הרבים, ביטל געווארען, אבער דיא ארבע מיתות
 בית דין זיינען נישט ביטל געווארען. דער וואס איז חלילה חיב
 סקילה, זאגט די הייליגע גמרא פאלט אראפ פון א דאך אין
 ווערט גע'הרג'עט, דער וואס מ'הוט אזא עבירה פאר וועלכע

עם קומט חם ושלום שרפה, ווערט פארברענט. דיא קרבנות
פון שרפות, די פיעלע אידישע קינדער וואס זיינען אומגעקור-
מען אין שרפות אין די פארבריקען וואו זיי זיינען פארברענט
געווארען אדער געטוידטע געווארען שפרינגענדיג דורך די
פענסטער, זיינען געוויס ניט געווען אזוי זיגנדיג אז עם זאגט
זיין קומען געשטראפט צו ווערען מיט דיא שרעקליכסטע
שטראפען סקיקה ושרפה. זיי האבען דאך דארט געארבייט
מיט בלוטיגען שווייס און פארדיענט א פֿאָרשער שטיקעל פֿרויט.
מאנכע יונגע קינדער האבען דאך דארט געהארעוועט צו
מפרגס זיין אן אלטען טאטען, א שוואכע מאמע אדער קליין-
גע ברידערלאך און שוועסטערלאך, און דיעזער זכות אליין,
האט זיי שוין געדארפט ביישטעהן, אז זיין זאלען גיצול ווע-
רען פון שרעקליכען טוידט. אבער דאס זיינען זיין אפגעקור-
מען פאר דיא זינד פון אויגו אלע, און דאריבער דארפען מיר
דא מזכיר זיין זייערע הייליגע נשמות און בעטען מיט גרויס
הבנעה, אז זיי זאלען אויגו פארצייהען און פארגעבען און זיי
זאלען פון אויגו גיטש מאהנען קיין דין וחסבון דערפאר וואס
מיר האבען מיט אויגעזען זינד גערויבט זייערע לעבענס אויף
אזא שוידערליכען אופן. און דו, אל טוב וסלח, זאלסט אויגו
אויך מכפר זיין אלע אויגעזען חטאים און קיינער זאל מעהר
גיטש געשטראפט ווערען פאר אויגעזען זינד. זאלען שוין,
רבוננו של עולם, מעהר אפעלכע אוינגליקען גיט טרעפען און
זאל אויף אלע אידען מקיים ווערען דער פסוק: "כי תלך במו-
איש לא תפוח ולתבוא לא תבער בך", אז דו וועסט געהן אין
פֿייער וועסטו גיט פארסמאליעט ווערען און א פלאם פֿייער
וועט אין דיר גיט ברענען. ברוך אתה, שומע תפלה:

א נִייעַ הַזְכָּרַת־נִשְׁמוֹת־הַתְּחִנָּה פֿאַר דֶּער טרונקענע אִין ים.

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים, זאל גאט דערמאנהען די הייליגע נשמות פון דער טרונקענע אִין ים. זאהל פון דיעזע נשמות גע- פלאכטען ווערען א קראנץ ארום דיין קרוין און זאלען זיין קיינמאל נישט אפגעשיידט ווערען פון דיין פסא הכבוד :

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים, זאל גאט דערמאנהען יענע קדושים וואס זיי- גען אומגעקומען אויף דער שיף טיטאניק. און כאטש אפילו זייערע גופים זיינען צוועעט און צושפרייט געווארען איבערן ברייטען ים און גרויסע פיש און ים-חיות האבען זיך געזעטיגט מיט זייער פלייש, זאלען אבער זייערע הייליגע נשמות זיין אלע צוזאמען אין איין פלאטץ באהעפט מיט דיין הייליגע שכינה. זאלען זיין אלע צוזאמען שטענדיג זיין פאר דיין אויגען און זייער זכות זאהל מגין זיין אויף זייערע וויי- בער, קינדער, עלטערע קרובים און כל ישראל. זאל זייער שרעקליכער טויט זיין א פפרה אויף אונזערע אלעמענס זינד און מיר זאלען באהיט און באשירעמט ווערען פון וואסער און פון פייער און פון כל מיני פורעניות, בזכות ווס מיר זיי- גען איצט מזכיר זייערע נשמות אין מיר פארגיעסען טרעה- רען אויף זייער טויט :

יִזְכּוֹר אֱלֹהִים, זאל גאט דערמאנהען יענע קדושים וטהורים וואס האבען זיך מקריב געווען פאר אנדערע. זאלען שטענדיג שטעהן פאר דיין אויגען דיא שוידעקליכע פאסי- רינגען ביי יענעם גרויסען ים-אינגליק. דו, ליעבער גאט, ווס דו ביזט א צופה ומביט עד סוף כל הדורות, זאלסטו שטענ- דיג קוקען אויף דיא שרעקליכע סצענעס וויא מענער האבען

איבערגעגעבן זייערע רעטונגס-גארטלעך און זייערע פֿרע-
צער אין דיא שיפֿלאך צו פֿרויען און אלליין זיינען זיי געזונקען
אין דיא טיעפעניס פון ים מיט דיין הייליגען גאטען אויף זיי-
ערע ליפֿען. רבונז של עולם, די גמרא זאגט: „כל המקום נפש
אחת מישראל באלו קים עולם מלא“, דער וואס האלט אויף
אין אידישע נשמה איז אזוי וויא ער האלט אויף א גאנצע
וועלט. היינט וויפיער וועלטען האבען דיא דאזיגע קדושים
ומהורים אויפֿגעהאלטען דערמיט וואס זיי האבען דורך זיי-
ער אייגענעם שרעקליכען מוידט גערעטעט אנדערע פון
מוידט, און וויא גרויס דארף זיין דער זכות פון דיא דאזיגע
קרבות, וואס האבען אין דער צייט פון גרויסען אונגליקגע-
זאגט: „בידה אפקיד רוחי“, אין דיין האנד, רבונז של עולם,
גיעב איך איבער מיין זעעלע, אום אנדערע זאלען גערעטעט
ווערען. זאל זייער זכות, הארציגער פאטער אין הימל, מא-
קע מגין זיין אויף אונז און אויף כל ישראל:

א הזכרה פיר אייזדאר און איידא שטראום

יזכור אלהים, זאל גאט דערמאנהען די הייליגע נשמות פון
אייזדאר ב"ר אליעזר און איידא בת רבי נתן די
טהייערע און באליעבטע פאאר פאלק, וואס האבען געטהאן
פיל גוטס ביי זייער קעגן, ווס זיינן געגאנגען האנד אין האנד צו
העלפען ארימע און געדריקטע, צוא שטיצען אלטע, קראנקע
און שוואכע. יזכור אלהים, זאל גאט דערמאנהען דעם זכות
פון די צוויי נאבעלע נשמות, וואס האבען זיך אויך פאר איי-
ניגט אין זייער מוידט ביי דעם אינגליק פון דער שיף טיטאניק.
באשר תלך אלה, וואוהין דו וועסט געהן וועל איך אויך געהן.
האט די נאבעלע פרוי געזאגט צו איהר מאן—און זי האט זיך

ניט געוואלט רעטען וויסענדיג אז איהר מאן וועט דערטרונק-
קען ווערן. די צוויי פאר אייניגטע נשמות זיינען געפאלען איי-
נע די אנדערע אויף די העקדווער און זיינען צוזאמען געזונקען
מיט „שמע ישראל“ אויף זייערע ליפען. הנאהבים והנעימים
בתייהם ובמותם לא נפרדו, דיא געליעבטע אין זייער קעכען
האבען זיך מיט זייער טוידט אויך ניט צושיידעט און זייערע
ביידענס הייליגע נשמות זיינען צוזאמען ארויף אין הימער צו
זייער באשעפער:

ליעבער גאט, דערמאהן זייערע נשמות און אלע נשמות
פון דערטרונקענע, הן אין ימים, הן אין טייכען
און בייער זיך אן אויפן שר של ים, אז ער זאל איינהאלטען
זיין צארן. זאל אויך אונז מקוים ווערען דער פסוק: „כי תבא
במים אתה אני ונהרות לא ישטפוה“, אז דו וועסט קומען אין
וואסער וועל איך מיט דיר זיין און טייכען וועלען דיר נישט
פארפלייצען. און זיי, דיא הייליגע נשמות פון דערטרונקענע,
זאלען רוהען בשלום און נהנה זיין מזיו היצכינה, אמן ואמן:

א תחנה ווען דער חזן זאגט דיא עבודה

און דער עולם פאלט פורעים:

פא-כטיגער גאט! אזוי ווי דער כהן גדול פלעגט איין מאהל
אין יאהר אריינגעהען אין קדשי הקדשים מיט
גרויס מורא, אזוי פאלען היינט די אידען פורעים מיט גרויס שרעק,
אום דערמיט מקוים צוה זיין ונפשי כעפר לכל תהיה, איך בעט ביי
גאט ער זאל טהאן וויא אין פסוק שטעהט געשריענען מקים מעפר
דל, אויך עראיגער איך מיר דורך דעם פאלען פורעים, אז עס וועט
קומען א צייט וואס איך וועל ליעגען אויסגעצויגען אויף דער ערד.
און ווען איך שטעל מיר דאס פאר איז זיך אין מיר מעורר א רצון

דאס איז זאל תשובה טהאן. אויך געט מען ביא גאט ליעגענדיג אויף דער ערד אז דיא ערד זאל ארויסגעבען גוטע זיסע תבואה און פרוכט. גם בעטען זייא מחילה דיא ערד פאר וואס צוליעב דעם מענטשען האט איהר גאט געפלוכט. ליעבער גאט, אזוי וויא דוא פלעגסט מכפר זיין דורך דעם כהן גדול אזויא זאלסט דוא אונז מכפר זיין דורך דעם זאנען דיא עבודה, אמן סלה:

תתנה ליום כפור צו מנחה.

יהי רצון, עס זאל זיין דער ווילען פאר דיר, גאט, אונזער גאט, דער גאט פון אונזערע עלטערען, אז דו זאלסט דערפילט ווערען מיט דערבארעמקייט אויף אונז און זאלסט אונז געדענקען דיא עקדה פון אונזער פאטער יצחק, דער זון פון אברהם אבינו, עליו השלום, וואס אין די דאזיגע טעג, אין דער צייט, אין דעם צעהנטען טאג פון הודש תשרי, איז געווען זיין עקדה אין דער צייט פון מנחה. דארום זאלסטו אונז געדענקען מיט דיין פיעל דערבארעמקייט גלייך וויא זיין אש איז געהויפענט און ליענט אויף דעם מזבח און זאלסט קוקען אין זיין אש צו דערבארעמען זיך אויף אונז, און אין זיין זכות, און אין דעם זכות פון אברהם אבינו, עליו השלום, וואס ער איז געפראוואט געווארען מיט צעהן פראווא, און אויך אין דעם זכות פון אונזער פאטער יעקב, עליו השלום, האסט דוא אונז געגעבען צעהן טעג אויף תשובה צו פארגעבען אונזערע זינד. דאריבער זאלסט דו דערפילט ווערען אויף אונז מיט דערבארעמקייט און זאלסט פארשטערען אלע שלעכטע און בייזע גזרות פון אונז. און אזוי ווי אונזער זער פאטער אברהם האט באצוואונגען זיין רחמנות צוא טהאן דיין ווילען מיט'ן גאנצען הארצען, אזוי זאל דיין רחמנות באצווינגען דיין צארען און זאלסט זיך פיהרען מיט אונז, גאט, אונזער גאט, מיט מדת החסד און מדת הרחמים און זאלסט אריינגעהן פון אונזערטוועגען צו פנים משורת הדין און זאלסט קוקען אין דעם בלוט וואס אונזער זער פאטער אברהם האט זיך מל געווען אום יום כפור און זאלסט

פארנעבען אויף אלע אנגעזעצטע זינד וויא דיין גערעכטיגקייט.
מיט דיין גרויס גוטקייט זאל זיך אנועקקעהרען דיין גרים צארן פון
דיין פאלק, און פון דיין שטאדט, און פון דיין לאנד, און פון דיין ארבע:

תחנה פון אויסגעהמען צו מנחה יום כפור.

רבוננו של עולם, דו ביסט א הארץ פון רחמנות און צו פארנעבען
די זינד. הער צו מיין קול און ענטפער מיר אין מיין קלאג-
פען אין די טויערען פון רחמנות. צו דיר, גאט, איז איצט די צייט
פון רצון, אז דוא זאלסט מיר מוחל זיין אלע מיינע זינד, וואס איך
האב געזינדיגט געגען דיר פון מיין יוגענד אן ביז היינטיגען טאג.
זאלסט ממלא זיין אלע שמות הקדושים, וואס איך האב אין זיין
פוגם געווען און זאלסט מיר אוםקעהרען צו דיר בתשובה שלמה און
זאלסט מיר פיהרען אין רעכטען וועג צו דיין דיענסט. אחת שאיתי
מאת יי אותה אבקש, איין זאך בעט איך פון דיר, ליעבער גאט, אז
איך זאל זיצען אין דיין הויז, דאס מיינט סען אין הייליגען בית
המקדש, און איך זאל זעהן דאס זיסקייט פון גאט-ברוך-הוא און איך
זאל שטעהן פאר איהם אין זיין היכל. לערען מיר, גאט, דיין וועג
און לאז מיר געהן אין דיין אמת. איינציג מיין הארץ אז איך זאל
מזרא האבען פאר דיין הייליגען גאמען. לב טהור בקרא לי אלהים,
איך בעט דיר, ליעבער גאט, באשאף מיר א גיין הארץ און א רעכ-
טען גייסט זאלסט דוא באנייען אין מיר. אל תשליכני מלפניך ורחם
קדשך אל תקח ממני, איך בעט דיר, ליעבער גאט, אז דוא זאלסט
מיר גיט אנועקווארפען פון פאר דיר און דיין הייליגע נבואה זאלסטו
פון מיר גיט אנועקנעהמען. איך בעט דיר, ליעבער גאט, דערבא-
רעם זיך איבער מיר און זאלסט גיט פארשעהמען מיין פיין וואס איך
האב פאר דיר היינט געפאסט, וואס מיינע קניהען זיינען געשטרוי-
בעלט געווארען מחמת פאסטען און מיין פלייש איז מאנער געווא-
רען פון מיין פעטקייט. הער צו, ליעבער גאט, מיין תפלה און
מיין געשריי זאלסטו פארנעמען. צו מיינע מרעהרען זאלסטו גיט

שווייגען און מיין תפלה זאל בייא דיר אזוי חשוב זיין וויא קטורת.
 דאס אויפהויבונג פון מיינע הענד זאל בייא דיר אזוי זיס זיין וויא א
 קרבן מנחה. וועה איז צו מיר, דער טאג געהט אוועק, עס קעהרט
 זיך אפ דער שאטען פון דער זון. עס קומט אויף מיר א מורא און
 א ציטערנעס, ווען איך דערמאנען מיך אן מיינע זינד, און איך ווייס
 גיט אויב איך וועל ארויסגעהן גערעכט פון דעם משפט פון דיין גע-
 רעכטען בית-דין אדער תיב, הם ושלום. אצונד, ליעבער גאט, איז
 מיין האפנונג נאר אויף דיר און אויף דיין גרויס דערבארעמקייט, אז
 דיין רחמנות זאל איינהאלטען דיין פעס און דו זאלסט זיך מיט מיר
 נוהג זיין במדת החסד ובמדת הרחמים און וואלסט מיט מיר טהאן
 לפנים משורת הדין. מיט דיין גרויס גוטס זאלסטו אומקעהרען דיין
 גרים צארען פון דיין פאלק ישראל און פון דיין הייליגער שטאדט
 ירושלים און זייא מבטל פון אונז כל ישראל אלעם שלעכטס, זאלסט
 באוועגען דאס הארץ פון אונזערע שרים און זייערע יועצים אויף
 אונז צוא גוטען און זאלסט אונז אנשרייבען מיט דיא צדיקים, וואס
 זיי טהוען דיין ווילען און אייניגען דיין הייליגען גאמען, אין ספר
 החיים און אין ספר ברכה ושלום ופרנסה טובה ישועות ונחמות. דו
 זאלסט אונז געבען כח אז מיר זאלען קאנען באשטעהן אקעגען דעם
 יצר הרע ער זאל אונז גיט מאכען שטרויכלען מיט א דבר עברה.
 און פון וועגען דיין הייליגען גאמען זאלסט דוא, ליעבער גאט, אונז
 פיהרען אין גוטען וועג און זאלסט אונז העלפען אז מיר זאלען קא-
 נען באשטעהן בתשובה שלמה פאר דיר כל זמן אונזער לעבען, ביז
 דעם טאג וואס דו וועסט אונז צוגעהמען פון דער וועלט צו דיר. און
 דו זאלסט אונז גיט אנועקנעהמען פון דער וועלט פאר דער צייט ביז
 עס וועט דערפיהלט ווערען אונזערע יאהרען, דאס הייסט, זיבעציג
 יאהר, כדי מיר זאלען קאנען פארריכטען וואס מיר האבען קאליע
 געמאכט, און מיר זאלען זוכה זיין צוא זעהן אין גיכע צייטען אין
 יער נחמה פון ציון וירושלים אמן כן יהי רצון: ואני תפילתי כו'

ברוך שמיא כו'

א תַּחֲנָה צו זאָגען פֿאַר נַעֲלָה.

עַרְב־אַרְע־מִינֶהָ גאט, אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת. דוא האלסט שוין
 בײַן גוֹר דײַן צו פֿאַר־תַּחֲמֵעֲנֶען יעדענס
 גוֹרל, יעדענס מוֹל, וואס דו האסט פֿיר איהם אָנגעשריעבֿען.
 דער טאג איז פֿאַר־בײַ, די זון געהט אונטער און דער שרעק־
 לײַכער חותם ליעגט אַצונד אין דײַן אײַגענע האַנד. רבונז של
 עוֹלָם, אײַדער דו וועסט דײַן הײַליגען זיגל לײַגען אויף אונז־
 ווער מ׳שפּט, בַּאטראכט דײַנע אָרעמֶע קינדער, דײַנע פֿאַר־
 וואַגעלֶטע שטעפֿסעלאך, וועלכע שטעהען פֿאַר דיר גאך פֿון
 געכטען מיט אַ פֿאַרקלעמט געמיטה, מיט אַ צופֿראכענעם
 האַרצען, פֿאַרשטאכט, פֿאַרשטאכט און זײַערע אױגען איז
 אױסגעשטעלט גאר צו דיר אַלײַן. בַּאטראכט, עַרְב־אַרְע־מִינֶהָ
 גאט, דיא לאַגע פֿון דײַן אָרעמֶע פֿאַלק, וועלכע ווערט פֿאַר־
 פֿינצטערט אין חושך־דיגען גלות, שוין באלד צווייא טויזענד
 יאָהר. בַּאטראכט, וואס אונזערע עלטערען האָבען געליטען
 בײַז הײַט, ווי זײ האָבען מִקְרִיב געווען זײַער לעצטען טראַג־
 פֿען בלוט פֿאַר דײַן הײַליגען גאמען. בַּאטראכט, הײַמלײַשען
 פֿאַטער, דעם ביטערען לעבֿען פֿון דײַנע אָרעמֶע קינדער
 וועלכע שטעהען אַצונד פֿאַר דיר און ערוואַרטען פֿון דיר אַ
 מַחִילָה וסְקִיחָה אין דם הײַליגען יום הַכּפּוּרִים. ווער גאך ווי דו
 אַלײַן, גרויסער גאט, ווײַסט אונזערע צופֿראכענע הערצער,
 אונזערע בלוטיגע וואונדען, וועלכע מיר טראָגען טיעף אין
 אונזערע פֿאַרקלעמטע הערצער. גאר דוא אַלײַן ווײַסט, דאס
 גיט חֲקִיקָה דײַך צוא ערצערנען האָבען מיר געגען דיר פֿאַר־
 בִּרְאכֶען, נור אונזער שווערער פֿינצטערער לעבֿען האט אונז
 דאצו געבראכט. דערמאָהן זײַך עַרְב־אַרְע־מִינֶהָ גאט, מײַ כַּעֲמֹך
 יִשְׂרָאֵל גוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ, ווער איז גאך וויא דײַן פֿאַלק יִשְׂרָאֵל

איינער אויף דיין גאנצער וועלט, וועלכער האט אזוי פיעל
געליטען איבער דיא הייליגקייט פון דיין גרויסען גאמען. עס
איז שוין צייט, אז דוא זאלסט זיך דערמאנען דיין הבטחה,
וואס דו האסט געגעבען אונזערע עלטערען. וויא לאנג נאך
וועלען מיר זיין צוא שאנד און צוא שפאט אין אלע עקען פון
דער וועלט. ערבארמיגער גאט, וואס דוא ביסט דיא קוועלע
פון רחמנות, היינט איז דער טאג, וואס דו האסט באשטימט
יעדענס גורל אויף דעם גאנצען יאהר צו באשטימען. באלד
פארשליסטו שוין אלע טיהרען. מיט שרעק און ציטערנעם
שטעהען מיר יעצט פאר דיר. ערבארעם דיר אויף אונז און
אויף אלע אונזערע ארעמע עלענדע אומגליקליכע ברידער,
וועלכע זיינען צוועעט און צושפרייט אין אלע עקען פון דער
וועלט. לאז שוין זיין דער יאהר וואס איז אנוועק א סוף פון
אונזערע צרות. הייל די וואונדען פון אונזערע בלוטיגע הער-
צער, מרויסט דייןע באטריעבטע, פארביטערטע קינדער.
שרייב זיי אן צו א גוטען לעבען אויפן נייעם יאהר, דען צוא
דיר אלליין האפען מיר, און שיק אונז דעם גואל צדק, במהרה
במינו, אמן:

תחנה פון סוכות נאך ליכט בענשען.

דיא ברכות פון ליכט בענשען און שהחיינו געפינט מען אויפן (צד 168)
דיא תחנה זאגט מען די ערשטע טעג סוכות און שבת חול המועד סוכות
נאך ליכט בענשען מיט גרויס פונוה:

קבל נא ברצון אמרי פי והגיון לבי:

רבוננו של עולם, געהם אן מיט באווייגונג די זאג פון מיין מויל,
וואס איך קום יעצט צו זאגען פאר דיר, און דיא געדאנקען
וואס איך טהו יעצט טראכטען צו גיטען:

ותחנה פון סופות נאך ליכט-בענשען

עוררה רחמיה המרבים עלי אמתה :

דערנוועק, ליעבער הארציגער גאט, דייןע פיעל דערבארעמקייט
אויף מיר דיין דיענסט (פב"ב) און דו זאלסט אפטהאן דיין גרימזארן
פון מיר :

באברתיך תסך עלי ותחת כנפיה אהסה :

מיט דייןע פליענעל זאלסטו באדעקען אויף מיר צוא היטען מיר
פון אלעם בייזען און אונטער דייןע פליענעל וועל איך מיר באשיר-
צען אין דעם זכות וואס מיר באדעקען די סופה מיט דעם סכך :

ובזכות מצות סופה תצילנו מגלות :

און אין דעם זכות וואס דייןע ליעבע קינדער זיינען פארנוואנעלט
פון זייערע הייזער צו זיצען אין סופה, זאלסטו אונז באשירמען מיר
זאלען גיט פארטריעבען ווערען פון אונזער ארט און מיר זאלען גיט
דארפען גע ונד זיין :

ותגן עלינו לבל ישרטו בנו שונאינו :

און זאלסט אויף אונז ליבער גאט, באשיצען אז אונזערע שונאים
זאלען אין אונז נישט געוועלטיגען. מיר זאלען געהיט זיין פון אלע
אונזערע פיער זייטען אין דעם זכות פון דיא פיער ווענט וואס מיר
מאכען אין דער סופה :

ותקבץ נפוצותינו מארבע כנפות הארץ :

און זאלסט איינזאמלען דערבארטיגער גאט, דיין פאלק וואס זיי-
גען געבאר צושפרייט אין אלע פיער עקען פון דער וועלט :

משלי מוסר

מיר זאגען אין סופות דיגען פיוט : זיי און געהם זיך אן זייער קרייזע,
גואקים אליה בקל לבבם, קטשול :

סמכם וריב ריבם, זיי שרייען צוא א איד האט געדונגען אן
דיר מיט'ן גאנצען הארצען, שטיין ארענדע פון א גראף פאר דריי

וְתִצִּילֵנוּ מִשְׁבִּיָּה וּמִמָּאָסָר עַל יְדֵי עֲלִילָה:

און זאלסט אונז באשירמען מיר זאלען חלילה נישט געפאנגען ווע-
רען און מיר זאלען אויף זיך קיין בלבל נישט האבען, וואס דורך דעם
זאלען מיר זיצען אין תפיסה, אין דעם זכות וואס מיר זיינען מקיים
דיין הייליגע מצוה צו זיצען אין סוכה:

בְּנֵה בֵּית מִקְדָּשְׁךָ וְהָשִׁיב שְׁכִינָתְךָ לִירוּשָׁלַיִם:

רבונז של עולם, עם זאהל פאר דיר אויפגעהן דער זכות וואס
זיינע לייעכע קינדער בויען דיא סוכות, אז דוא זאלסט זיי גיך בויען
דעם בית המקדש און זאלסט אומקעהרען דיין שכינה קיין ירושלים:

וְתַעֲלֶה לְפָנֶיךָ לְרָצוֹן בְּרַכָּתִי עַל הַנְּרוֹת:

און עם זאל אויפגעהן פאר דיר צו גוטען ווילען דיא ברכה וואס
איך האב געמאכט אויף די ליכט בשעת אנצינדען לכבוד דעם היי-
ליגען יום טוב אין דער סוכה:

וְתִשְׁמֹר אֶת כָּל בְּתֵי יִשְׂרָאֵל מִשְׁרָפָה וְתַבְעֵרָה:

און זאלסט היטען אלע אידישע הייזער, עם זאהל, חלילה, נישט
קומען אויף זיין קיין שרפה און קיין ברענונג, אין דעם זכות וואס
מיר, אלע זייבער, דערלייכטען מיט דעם פייער פון דיא ליכט אין
דיא סוכות:

וְלֹא יִרְבוּ הַגִּשְׁמִים בְּכָל שִׁבְעַת יְמֵי הַחֹג:

און זאלסט די אידען מזכיה זיין, לייעכער גאט, מקיים צו זיין די
הייליגע מצוה פון סוכה, עם זאל נישט געהן קיין רעגען אלע זיעכען
טעג פון סוכות:

משלי מוסר

הונדערט רופעל א זאגער, ויהי	דער אויפגעהער איז געווען א שונא
היום איז דער גראף אנועקגעפאהר	ישראל און ער האט דעם ארענבא-
דען און האט איבערגעלאזט אן	טאר געדריקט, אנשטאט דריי
אויפגעהער אויף זיינע מאנאטקעס.	הונדערט ער איהם געהייסען צאנז

וְאֵל יִכְבֹּד הַרוּחוֹת אֶת הַנִּירוֹת אֲשֶׁר הִדְלַקְנוּ :

און עס זאל גיט פארלעשען קיין שום ווינט דיא ליכט וואס מיר
'האבען אנגעצונדען אין דער סוכה לכבוד דעם הייליגען יום טוב :

וְתֹאִיר אֶת מִזְלֵנוּ לְפִרְנָסָה וּלְכֻלְכָּלָה :

און זאלסט דערלייכטען, ליעבער גאט, אונזער מזל צו א גוטע
פִּרְנָסָה און צו א שפייז. אונזער פִּרְנָסָה זאהל גיט געמינערט ווערען
און מיר זאלען גיט דארפן אנקומען צו דעם געשאנק פון א בִּשְׂר
וְדָם :

וְתֹאִיר אֶת עֵינֵי בְעָלֵי וּבְנֵי בֵּיתְךָ הַקְדוּשָׁה :

און אזוי וויא איה האב געטראן דערלייכטען דיא סוכה מיט דיא
ליכט וואס איה האב געבענשט אזוי זאלסט דו, ליעבער גאט, דער-
לייכטען די אויגען פון מיין מאן און מיין קינדער אין ביין הייליגע
הוזה :

עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאִי בְּאִשׁ עַל קְדוּשַׁת שְׁמֶךָ :

רבנו של עולם, אין דעם זכות וואס מיר צינדען אן מיט פייער
די ליכט לכבוד דעם הייליגען סוכות זאלסט דו אונז געדענקען דעם
זכות פון דיא צדיקים, וואס זיינען פארציטען פארברענט געווארען
אין פייער וועגען צו הייליגען ביין גאטען :

עֲשֵׂה לְמַעַן אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב :

טרו מיט אונז גוטס, ליעבער גאט, אין דעם זכות וואס מיר
בענשען דיא ליכט און דערלייכטען די הייליגע סוכה מיט פייער אז
עס זאל דערנוועקט ווערען דער זכות פון אברהם אבינו, וואס ער איז

משלי מוסר

לען פינף הונדערט רופעל א יאהר
און דיא ארענדע האט געמוזט בא-
צאהלט ווערען פונקט צו דער מי-
נוט. איין טאהל האט דעם אידען
אויסגעפעהלט צוואנציג רופעל און
דער אויפגעהער האט געהייסען אז
מען זאהל איהם דערפאר געקען
צוואנציג שטיטן. מיט א צייט

געווארפען געווארען אין דעם פלאם פייער פון דעם קאלד-אוינווען
און דער זכות פון יצחק, וואס ער איז געבונדען געווארען צו דער
עקידה אויף האלץ מיט פייער אין דער זכות פון יעקב אבינו, וואס
האט זיך געראנגעלט מיט א מלאך פון פייער. זייער זכות זאלסטו
היינט געדענקען, אמן בן יהי רצון:

בְּרָכוֹת פֿון אֶתְרוֹג בֶּענִיִּישֵׁן.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת
לֶחֶב:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיָּמָנוּ
וְהִגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה:

תתנה נאך אֶתְרוֹג בֶּענִיִּישֵׁן.

דיא תתנה זאגט מען אום סוכות איידער מען באנועגט ווען מען האלט
שוין נאך אֶתְרוֹג בֶּענִיִּישֵׁן:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' הָאֱלֹהִים וְאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים, עִם זֶהָל זֵיין
דער ווילען פאר דיר גאט און דער הארר איבער אלע
האררען אז עס זאל אונגענומען ווערען דיא מצוה וואס איך
האב היינט געטהאן מיט דעם אֶתְרוֹג בֶּענִיִּישֵׁן גלייך ווי איך

משלי מוסר

שפעטער איז דער גראף געקומען	גראף, וועלכער איז געווען א גוטער
און דער ארעגראטאר האט איהם	מענטש, האט זיך אגב ארוםגעזעהן
דערצעהלט ווי אזוי דער אויפזעהר	אז דער אויפזעהר האט איהם פא-
האט איהם פאהאנדעלט. דער	נגבעט און האט זיך אויסגעשטעלט

תחנה נאך אתרוג-בענשען

האב מכוון געווען אלע פונות וואס מען דארף צו מכוון זיין.
און די מצוה זאל לייכטען אין אלע הויכע הימלען:

יְהוָה רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זָאֵהֶל זַיִן דָּער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט דער גאט פון מיינע על-
טערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין
האנד דעם אתרוג וואס ער ווערט אנגערופען פרי עץ הדר,
א שעדלעכע פרוכט פון א בוים, זאלסט דו מיר געדענקען דעם
זכות פון אונזער פאטער אברהם און אונזער מוטער שרה,
וואס די האסט זיי באשיינט מיט אלטקייט, אזוי ווי אין פסוק
איז געשריעבן: וְאַבְרָהָם וְיִשְׂרָאֵל בָּאִים בְּיָמִים:

יְהוָה רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זָאֵהֶל זַיִן דָּער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט, דער גאט פון מיינע על-
טערען, דו זאלסט מיר פארגעבען אויף אלע מיינע ביזע גע-
דאנקען פון מיין הארץ אין דעם זכות וואס איך האב גענו-
מען אין מיין האנד דעם אתרוג וואס ער איז געגליכען צו א
דער הארץ פון מענשען:

יְהוָה רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זָאֵהֶל זַיִן דָּער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מיינע
עלטערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין
האנד דעם געבוידענעם לולב זאגל דערנעקט ווערען אויף
מיר דער זכית פון אונזער פאטער יצחק וואס ער איז געווען
אויף דער עקידה און דער זכות פון אונזער מוטער רבקה,

משלי מוסר

א מויער פאר פיער טויזענד רופעל. דען שטימט וואס ער האט איהם
ער האט גערופען דעם אויפזעהר געגעבען. פאר צוואנציג שטימט
און איהם געהייסען באצאהלען דעם איז אויסגעקומען צוויי טויזענד רופ-
אידען צו הונדערט רופעל פאר יעדן בעל. ווען דער אויפזעהר האט

וואס זי איז געגליכען צו דעם לולב, אזוי ווי אין א לולב איז
פארן פירות און דערנער אזוי איז פון רבקה ארויסגעקומען
יעקב און עשו:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זֹאֵהֶל זַיִן דָּער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מיינע
עלטערען אז דו זאלסט מיר פארגעבען אלע מיינע זינד וואס
איך האב געטהאן מיטן חוט השדרה אין דעם זכות וואס
איך האב גענומען אין מיין האנד דעם לולב וואס ער איז
געגליכען צום חוט השדרה פון דעם מענשען:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זֹאֵהֶל זַיִן דָּער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מיינע
עלטערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין
האנד דיא דריי צווייגען פון א הדם זאָהֶל דערנועקט ווערען
אויף מיר דער זכות פון יעקב אבינו וואס ער איז דער דריי-
טער פון די הייליגע אבות וואס ער איז געגליכען צו א הדם,
אזוי וויא א הדם איז פול מיט בלעטלאך, אזוי איז יעקב גע-
ווען פול מיט קינדער:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, עִם זֹאֵהֶל זַיִן דָּער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מיינע
עלטערען, אז דו זאלסט מיר פארגעבען אלע זינד וואס
איך האב געטהאן מיט מיינע אויגען אין דעם זכות וואס איך

משלי מוסר

ערקלעהרט אז ער האט קיין געלט
ניט, האט דער גראף געהייסען אז
א האלב פון אויפגעהערט מיער
זאל געהערען צום אידען. דער
ארגענדאטאר איז געקומען אהיים א
אומעטיגער, און ווען זיין נויב האט
איהם געפרעגט, ווארום ער איז א-
מעטיג, האט ער ערקלעהרט: ווען

תחנה נאך אתרוג בענשען

האב היינט גענומען אין מיין האנד דעם הדם וואס ער איז
געגליכען צו די אויגען פון מענשען:

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, עם זאהל זיין דער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מיינע
עלטערען, אז אין דעם זכות וואס איך האב גענומען אין מיין
האנד די ערבה, וואס זי ווערט פאר וואלעט פריהער איידער
די אנדערע מינים, זאל פאר דיר דערוועקט ווערען דר זכות
פון יוסף הצדיק וואס ער איז געגליכען צו זיין דער ערבה, דען
ער איז אויך פריהער געשטארבען איידער זיינע ברידער, און
דער זכות פון אונזער מוטער רחל וואס זי איז אויך געגליי-
כען צו זיין דער ערבה, דען זי איז געשטארבען איידער איהר
שוועסטער לאה:

יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי, עם זאהל זיין דער
וויילען פאר דיר גאט מיין גאט און דער גאט פון מיינע
עלטערען, אז דוא זאלסט מיר פארגעבען אויף אלע מיינע
עבירות וואס איך האב געטהאן מיט דיא רייד פון מיין מויל
אין דעם זכות וואס איך האב היינט גענומען אין מיין האנד
די ערבה, וואס איהרע בקעטלאך זיינען געקארבט און זיינען
גלייך צו דעם מויל פון דעם מענשען:

א נייע תחנה נאך אתרוג בענשען.

רבוננו של עולם, דערבארמיגער גאט, וואס דו ביסט א דערבאר-
מיגער און א לייטזעליגער צו א אלע מענשען. געדענק צו זיין

משלי סוחר

דער אויפזעהר האט מיר געגעבען ווען געבען נאך צוואנציג ריטער,
די שטיטץ האב איך געשריהען און וואלטען מיר איצט געהאט דעם
געוויינט, הלואי וואלט ער מיר גע- גאנצען מויער.

דיין ליעב פאלק ישראל, וואס זיין האלטען דיין געכאמט און לויבען
דיך מיט די פיער מינים אחרזג און לולב און הדם און ערבה, אז דוא
זאלסט זיין אין אונזער הייליג צוא היטען אונז פון אלע פיער זייטען.
בזכות וואס מיר האבען קיין הנאה גיט פון דעם אחרזג אלע זייטען
טעג פון יום טוב אזוי וויא דו האסט צו אונז געכאמטען, זאלסטו אפ-
מעקען דיא זינד פון אדם און חוה וואס זיין האבען געגעסען פון עץ
הדעת איידער דוא האסט זיי מתיר געווען צוא עסען און זיי האבען
געבראכט דעם טוידט אויף דער וועלט. בענטש אונז, ליעבער גאט,
צום נייעם יאהר מיט א גוט קוויטעל, מיר זאלען גע'חתמ'עט ווערען
צו לאנגע יאהרען און א גוט לעבען און משיח זאהל קומען, במהרה
בימינו, אמן:

תחנה שלש עשרה מדות לשלש רגלים.

אום פסח ושבעות וסוכות, ווען מען געהט ארויס די ספרי תורה, זאל
מען פריהער זאגען דיא שלש עשרה מדות דב"י מאהל גאד אנאנד
און דערנאך זאל מען זאגען דעם רבש"ע:

י י אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת
נוצר חסד לאלפים נושא עון ופושע וחתאה ונקמה:
רבוננו של עולם, העדר פון דער גאנצער וועלט, עם זאהל
זיין דער ווילען פאר דיר דו זאלסט ערפיהלען דעם
באגער פון מיין הארצען צוא גוטען און בענשונג און זאלסט
מופה זיין מיך (פב"ב) און מיין הויז-געזינד צו מיהאן דיין ווילען

משלי מוסר

אט דאס זאגען מיר: "גואקים	זאלסטו זיי גוט באצאהלען פאר זיי-
אלף", ווען עס איז דיא איבען	ערע יסורים און זיי זאלען בארפען
שעעמי שרייען זיי, אבער "סמבם	בעדויערען וואס זיין האבען אויף
קריב ריבם", אבער גאנצער לעווה"ב	דינער וועלט גיט געליטען מעהר.

מיטן גאנצען הארצען און זאלסט אויז מאכען אנטרינען פון דעם יצר הרע און דוא זאלסט געבען אוינזער חלק אין דיין לעבע. הייליגע תורה ומצוות און מעשים טובים, פירי דער-מיט זאלסטו מאכען רוהען דיין שכינה אויף אויז און זאלסט מאכען רוהען אויף אויז דעם שכל פון דיין הייליגער שכינה און דוא זאלסט אויז מופת זיין דאס מיר זאלען געבענטישט ווערען מיט חכמה ובינה, מיט קלוגהייט אין פארשטענדיג-קייט, אז עס זאל אן אויז מקיים ווערען דער פסוק וואס גע-שריעבען שטעהט: און עס וועט רוהען אויף דיר דיא גבואה פון פארשטענדיגקייט און פון שטארקייט אין דער תורה און דיא גבואה פון וויסענשאפט די תורה ומצוות און פון גאטס פארקט. און דארום זאל זיין דער ווילען פאר דיר גאט פון מיינע עקטערען דאס דוא זאלסט מיר מופת זיין צוא משהאן מעשים טובים אין דייןע אויגען און צו געהן אין רעכטפאר-טיגען וועג פאר דיר. און דוא זאלסט אויז געבען דאס מיר זאלען זוכה זיין לחיי עולם הבא צו א לאנג לעבען און צו א גוט לעבען און דו זאלסט מיר היטען פאר אלע מעשים רעים און פון דעם יצר הרע און פון אלע בייזע וועגען. און ווער עס פארזיכערט זיך אין דיר גאט, דער איז פארזיכערט, און זאלסט מיר ארומרינגלען מיט חסד, אמן, כן יהי רצון:

דאן זאגט מען "גריף שמייה".

משלי מוסר

ווען דער בית המקדש איז גע-
שטאנען פלעגט מען סוכות
פראנווען שמחת בית השואבה. דאס
איז געווען די שעהנסטע צערעמא-
ניע אין דער וועלט. הכלל הולך איז
דאמאלסט געווען דער גדול הדור
ביי אידען. דערצעהלט די גמרא,
אז ביי שמחת בית השואבה פלעגט
ער זאגען: "אם אני כאן הכל כאן,
וכשאין אני כאן, מי כאן?"—אז איך

תַּחֲנָה לְהוֹשִׁיעַנָּה רַבָּה פֶּאֶר הַלֵּל.

די תַּחֲנָה זאגט מען אום הוֹשִׁיעַנָּה רַבָּה פֶּאֶר הַלֵּל:

אָנָּה יי האל הגדול הגבור והנורא. איך בעט דיך נאט דער גרוי-
סער און שטארקער און פארקטיגער, איך קום פאר דיר מיט
גרויס פחד און ציטערנעש און איך טהו צוא דיר תפלה טהאן מיט
גרויס כוונה, היינט אין דעם טאג וואס איז דער לעצטער טאג פון
דעם גמר פון דער חתימה, היינט אין דעם טאג טוהען גע'חתמ'עט
ווערען די קוויטלאך פון יעדער מענטש וואס עס וועט פארערען מיט
איהם א גאנץ יאהר, צו ער זאל זיינע יאהרען אויסלעכען אן ער ער
זאל זיי חס ושלום נישט אויסלעכען, ער זאל שטארבען אין וואסער
אדער אין שייער, דורך א שווערד אדער דורך א חיה, פאר הונגער
אדער פאר דארשט, אין שטורעם אדער אין מארד, ער זאל דער-
ווארגען ווערען אדער ער זאל פארשטיינט ווערען. ער זאל רוהען
אדער ער זאל זיין גע וגד, ער זאל זיין רוהיג און זיכער אדער פרעמד-
דע זאלען אוועקנעהמען זיין געלד בגזילה, ער זאל האבען שלום און
געזונד און שטארק זיין אדער ער זאל געשטראפט ווערען מיט יסורים.
ער זאל פארארעכט ווערען אדער ער זאל רייך ווערען, ער זאל
אראפ פון זיין גדולה אדער ער זאל דערהויבען ווערען. וְהיום הַזֶּה,
און היינטיגען טאג הוֹשִׁיעַנָּה רַבָּה ווערט געגעבען דאס קוויטעל מיט
דעם גזר דין צום מענטשען, סיי אויף גוטס און סיי אויף עילעכטס.
בארום בין איך געקומען, רבוננו של עולם, צוא בעטען פאר דיר, דוא
זאלסט געבען דאס גוטע קוויטעל גיר און מיין זאן און מיינע קינד-
דער, לעבען, געזונד און פרנסה בכבוד, אויך גאר ביין פאלק ישראל

משלי מוסר

בין דא איז אלעס דא און אז איך	היינט ווי קומט עס ער זאל רייכען
בין גיטא, טא ווער איז דא? איז	מיט אזא גאונה? וועלען מיר דאס
דאך דיא קשיא: הלל, ווייסען מיר	פארשטעהן מיט א משל:
באך. איז געווען א גרויסער עניו	א קליינשטעטעלדיגער אכע-

וְאַלְסִטוּ גַּעֲבֵעַן קְוִיטֶלֶאך פֿון אַ גוט לַעֲבֹעַן און פֿרִינְסָה מיט שְׂפֵעַ און
הַצְלָחָה און אַלעם גוטען:

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גַּעֲדֵעֲנֵק אונז מיט אַ גוט גַּעֲדֵעֲכֵנְעֵשׁ פֶּאָר דִּיר:
רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גִּיעַב אונז דָּאס קְוִיטֶל פֿון גוט לַעֲבֹעַן:
רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, גִּיעַב אונז דָּאס קְוִיטֶל פֿון גוטע פֿרִינְסָה:
רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דַּעַרְבֵּאָרעם דִּיר אויף אונז און אויף אונזערע
קִינֵדער־לֵאךְ:

אַ נִייע תַּחֲנָה הוֹשַׁענָא רַבָּה פֶּאָר הוֹשַׁענֹת.

רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דו גאט פֿון גַּענָאד און עַרְבֵּאָרמוּג, וואס
דיין האַנד איז אויסגַעשְׂטֵרעקט מִקַּבֵּל צוא זיין אַלע-
מַעַן וועלכע קעהרען זיך צו דיר מיט'ן גאַנצן הארצען. הער
צו, גרויסער גאט, די גַעבֵּעֵט פֿון דיין דיענֶסט, וועלכע קומט
יַעֲצֵט פֿאַר דיר אין דיין הייליגע הויז מיט אַ צוריסענע הארץ.
צוא בַּעֲטֵען בִּיאַ דיר מְחִיקָה וְסְלִיחָה אין דעם הייליגען טאג
הוֹשַׁענָא רַבָּה. מיט אַן איינגעבויגענע קאפּ וויא אַ שווערע
זינדערען, מיט הייסע טרעהרען אין דיא אויגען שטעה איך
אצונד פֿאַר דיר אויסצובַעֲטֵען בִּיאַ דיר גאט פֿון עַרְבֵּאָרמוּג
אַ גוטען צעטעל פֿאַר מיר, פֿאַר מיין מאן, פֿאַר מיין קינד-
דער־לֵאךְ און פֿאַר פֿל ישראל. רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, דוא פֿאַטער
פֿון אַלע צופֿראכענע הערצער, הער צוא מיין גַעבֵּעֵט, פֿאַר-
נעהם מיין זיפֿצען. זאמל צוזאַמען מיין הייסע טרעהרען,
וועלכע איך פֿאַרגיעס פֿאַר דיר אין דיין הייליגע הויז. מיין

משלי מוסר

מאן איז אונעקגעפֿאהרען אין אַ גרוי- געם זעהר אַ בייגען קרוב. אין אַ
סע שטאדט און האט דאָרט גע- צייט ארום איז ער געקומען אהיים
קראגען אַ מִשְׁרַת שְׂטַעלֶע בִּיאַ ניי- און האט מיטגעבראכט שעהגע

געבעט זאל ארויפגעהן צו דיר, צו דיין פסא הכבוד און זיין
 זאל דארטען געפינען אן ארט צווישען אלע תפלות ובקשות
 פון דיין פאלק ישראל, וועלכע עס קומען פאר דיר היינט
 פאר אין דיעזען הייליגען טאג. און דער זכות פון די הושענות
 וואס מיר זיינען גקיים דעם מנהג פון די הייליגע נביאים זאל
 מיר היינט ביישטעהען פאר דיין הייליגען שטוהל, אז דוא
 זאלסט דערמאנהען דיין דיענסט צו גיטען אויפן נייעם יאהר,
 דו זאלסט זיך דערבארטען אויף מיר, אויף מיין מאן און אונז
 צושיקען א גרינגע חיונה. דו זאלסט היטען אלע מינע קינד-
 דער צוזאמען מיט אלע קינדער פון דיין פאלק ישראל, פון
 אקעם ביז און פון שווערע קראנקהייטען. דו זאלסט זיי גע-
 בען א ריינע הארץ אז זיין זאלען געהען אין דינע וועגען,
 לעהרנען דיין הייליגע תורה און היטען דינע מצוות. קעהר
 אונז אום אין אונזער הייליגע שטאדט ירושלים און בוי אויף
 צוריק דיין הייליגען בית המקדש וואו דיין שכינה האט
 שטענדיג גערוהט, און דארטען וועלען מיר אונזערע הער-
 צער דיר בריינגען אפפער, און זיך דינען בקדושה ובטהרה,
 אמן. פן יהי רצון:

סדר הקפות פון הושענא רבא.

צו דער ערשטער הקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אונז דעם זכות
 פון אברהם דיין געליעבטער, וואס דוא האסט

משלי מוסר

לאמפען און אנדערע טייערע פלים איהם געקומען בעזוכען און האבען
 וואס זיין קרוב האט איהם געגעבען געזעהן דיא שעהנע לאמפען און
 א מתנה. עען זיינע פריינד זיינען פלים. האבען זיי איהם אנגענומען

איהם געפרובט מיט צעהען פרובונג און ער איז באשטאנען
און האט אין דיר געגלויבט. זיין זכות אין דער ברית, וואס
דו האסט מיט איהם פֿורט ברית געווען, זאל אינז ביישטעהן
היינט אין הושענא-רבא צו דער גמרא חתימה אז דוא זאלסט
קיניגען איבער אינז, דיין ליעב הייליג פאלק ישראל:

כי אמרתי עולם חסד יבנה:

צו דער אנדערער הקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אינז דעם זכות
פון יצחק ווס ער האט אויסגעשטרעקט זיין האלד
און האט זיך געוואלט לאזען מקריב זיין פאר א קרבן עולה
פון דיין ליעבען הייליגען נאמען וועגען. זיין זכות זאלסט דו
אינז געדינקען, ליעבער גאט, היינט אין הושענא-רבא צוא
דעם גמרא חתימה אז דו זאלסט קיניגען איבער אינז, דיין ליב
הייליג פאלק ישראל:

לך זרוע עם גבורה תעוז ירך תרום ימינה:

צו דער דריטער הקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער פאטער, געדענק אינז דעם
זכות פון אינגער פאטער יעקב, זיין זכות זאל
אינז ביישטעהן היינט אין הושענא-רבא צו דעם גמרא חתימה

משלי מוסר

פאר א גרויסען גביר. האט דער
נאסט צוא זיין געזאגט: "מיינע
פריינד, איהר האט א טעות. דאס
געהסט מען סוף אן פאר א גביר
דא אין קליין שטענדטעל. דארט
אבער אין דער פכה ביי מיין קרוב
בין איה גאר גיט. ווען איה קלאפ
אן אין זיין טהיר און ער פֿרעגט:
'ווער איז דאס?' ווער איה א דער-
שטאקענער."
אט דאס האט הלל הזקן גע-
מיינט: "אם אני פאן", אז איה בין

אז דוא זאלסט קיניגען איבער אויז, דיין ליעב הייליג פאלק
ישראל:

תתן אמת ליעקב חסד לאברהם:

צו דער פערטער בקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער פאטער, געדענק אויז דעם
זכות פון משה רבינו דער באגלויפטער מאן, וואס
דו האסט מיט איהם גערדט פנים בפנים. זיין זכות זאל אויז
ביישטעהן היינט אין הושענא רבא צו דעם גמר חתימה, אז
דו זאלסט קיניגען איבער אויז דיין ליב הייליג פאלק ישראל:
נעימות בימינך נצח:

צו דער פינפטער בקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אויז דעם זכות
פון אהרן הכהן דער הייליגער מאן, וואס איז גע-
ווען געקליידעט אין אכט בגדי כהונה צו מכפר זיין אויף די
עבירות פון ישראל. זיין זכות זאל אויז ביישטעהן היינט אין
הושענא רבא צו דעם גמר חתימה אז דו זאלסט גיך קיניגען
איבער אויז, דיין ליעב הייליג פאלק ישראל:

י אדונינו מה אדיר שמך בכל
הארץ אשר תנה הודך על השמים:

משלי מוסר

דא אויף דער וינדיגער וועלט, איז
"הכל כאן", מיינט איהר אז איה בין
אלעס "וכשאין אני כאן", און אז
איה וועל דא נישט זיין, נור בעה"ב
ביים טיהר פון גן עדן, וואו עס גע-
פיגען זיך דיא אבות און אנדערע
גרויסע צדיקים, און איה וועל אויף
וועלען אביינגעהן, וועט מען פרע-

סדר הקפות פון ה'שענא-רבה

צו דער זעקסטער הקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אויז דעם זכות
פון יוסף הצדיק דער גרעסטער מאן און זאקסט
קיניגען גיך און באד אויף אויז דיין ליב הייליג פאלק ישראל:
צדיק יי בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו:

צו דער זייעכטער הקפה זאגט מען דאס:

רחמנא, דערבארעמדיגער גאט, געדענק אויז דאס זייעסע
געזאנג פון דוד המלך עליו השלום. מיט טרו-
מייטען און פידלען האט ער דערנוועקט דעם מארגען-שטע-
רען. צו לויבען דיך מיט זיינע שירות ותשבחות. זיין זכות זל
אויז ביישטעהן היינט אין ה'שענא רבה צו דער גמר חתימה.
במהרה, גיך און באד זאל קומען דער מבשר צדק און משיח
בן דוד, מיר זאלען קומען מיט גרויס שמחה און פרייד קיין ארץ
ישראל אויפער הייליג לאנד, אזוי וויא עס שטעהט אין פסוק:
ובא לציון גואל, אמן:

לך יי הגדולה והגבורה והתפארת והניצח והחוד
כי כל בשמים ובארץ לך יי הממלכה והמתנשא
לכל לראש: והיה יי למלך על כל הארץ ביום
ההוא יהיה יי אחד ושמו אחד: ברוך שם כבוד
מלכותו לעולם ועד:

משלי מוסר

גען: "מי פאן?" — ווער איז דאס
דארט? ווייל געגען זיי בין איה גאר
ניט געאכטעט.
קהלת זאגט: "ושבתי אני ואיזה
את כל העשוקים תחת
השמש והנה דמעות העשוקים ואין

תַּחֲנֻנָּה פֿון לִיכֶט צִיגְדֶען לִשְׁמִינִי עֲצָרַת וְלִשְׁמִיחַת תּוֹרָה.

שְׁמִינִי עֲצָרַת און שְׁמִיחַת תּוֹרָה דארף מען ביי לִיכֶט צִיגְדֶען מאַכען שְׁהַחֲיִינָה

שְׁמַע תְּפִלָּתִי יי וְהֶאֱזִינָה לְקוֹל תַּחֲנוּנָי:

הָעֵר צו, ליעבֿער גאט, מיין תְּפִלָּה, וואס איך וויל מָהֵאן פֿר
דיר און פֿארנעם דאס קול פֿון מיין געבֿעט און
בִּקְשׁוֹת וואס איך וויל פֿאר דיר יעצט זאגֿען:

שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם פֶּתַח וַיִּתְּעוֹרְרוּ עָלַי רַחֲמֶיךָ:

מֵאֵךְ אויף די מַהוֹיֶעֶרֶן פֿון דעם הִימֶעל אַרִיִּנְצוּלֶאזֶען מִיִּי-
נֶע רִייד וואס איך וועל פֿארנעם און עס זאל דער-
וועקט ווערֿען אויף מיר דִינֶע פֿיעל דערבֿארעמקייט:

שִׁפְתֵי תִפְתָּח וְרַעֲיוֹנֹתֵי לֹא יִהְיוּ נְבוֹכִים:

מִינֶע קעפֿצֿען זאלסט דו עפֿענען דערבֿארעמדיגער גאט,
איך זאָהל זאגֿען פֿאר דיר מִינֶע רִייד, אזוי וויא מען
געהער צו זאגֿען פֿאר דיר וואס דוּא בִּיסט אַ מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמִּלְכִּים, און מִינֶע געדאנקען זאלען גיט צומישט ווערֿען:

וְאֵל יָבֹא עֲצָב וַיְגֹן בְּבִתְּיָנוּ לְעוֹלָם:

און עס זאָהל גיט קומען קיין שום טרויערֿקייט און קיין שום
קלאג און קיין שום זארג אין אונזערע הייזער ביז אוי-

משלי מוסר

לָהֶם מִנְחָם, איך האב מִיך ארִיִּמ-
געקוקט און געזעהן דיא גוואלד-
מִהאַטען וואס ווערֿען געטוהאן אונ-
זער דער יון און די טרעהרע פֿון
דיא געדריקטע און גיי האפֿען גיט
קיין מִיִּיסטער. מיר וועלען פֿאר-
שטעהן דעם מאַסר דורף אַ שָׁשׁ:
עטליכע סוחרים זיינען געקוי-

ביג. מיר זאלען אויסקלעבען אינזערע יאהרען אין גחת
און אין פרייד:

ונהיה חשובים בעיניך ואל תפרד מאתני:

און מיר זאלען זיין חשוב אין דייןע אויגען און זאלסט זיך
קיינמאל נישט אפשיידען פון אונז, אין דעם זכות, וואס
מיר היטען דעם הייליגען יום טוב שמיני עצרת, וואס ער
ווערט גערופען מיט דעם דאזיגען נאמען, וואס באדייט אז
עס איז דיר זיך שווער אפצושיידען פון אונז דיין געליעבטע
פאלק ישראל:

ראה עם אהובך שלשים ושלמחים בתורתך:

בזב און זעה, ליעבער גאט, וויא דיין געליעבטע טהייערע
פאלק טוען זיך היינטיגען טאג פֿרעהען מיט דיין תורה
אין אלע פתי מדרשים און אין אלע שוהלען:

קבל ברכון ברכתי על גרותי שהדלקתי:

נעלהם און ליעבער גאט, מיטן גוטען ווילען מיין ברכה ווס
אין האב געמאכט אויף דיא ליכט וואס אין האב
אנגעצונדען לִפְבוֹד דעם הייליגען יום טוב:

וחדש עלינו את השנה הזאת למזבח ולברכה:

און בעיני אויף אונז דאס יאהר צו פיעל גוטס און בענט-
שונג, מיר זאלען געבענטשט ווערען צו א גוט לעבען

משלי מוסר

מען אין אן איינפאהר הוין צו געב-
טיגען. וויא האבען זיך געהייסען
געבען א גוטען מאהל צייט פון פיש,
פלייש און טייערע משקאות. אין
דער צייט ווען דיא סוחרים זייגען
דארט געווען איז געקומען אן ארע-
מאן. ער האט אפגעגעסען א שטי-
קעל פערדארט פרויט און זיך גע-

און גוטע פרנסה און מיר זאלען מגדל זיין אונזערע קינדער
צו דיין הייליגע תורה ומצוות ומעשים טובים, אמן:

ועיני בעלי ובני בתורתך הקדושה תאיר:

און אזוי וויא איך האב דערלייכט די ליכט לךבוד דעם יום
טוב אזוי זאלסטו ליעבער גאט דערלייכטען דיא אונזער
פון מיין מאן און מיינע קינדער אין דיין הייליגע תורה:

ונזכה לקיים כל תרי"ג מצות התובות בתורתך אמן:

און בזכות וואס מיר ווייבער געהען היינטיגען יום טוב אין
דיא שוהלען צו קושען דיין הייליגע תורה זאלסטו אונז
מוזקה זיין מיר זאלען מקיים זיין אלע תרי"ג מצוות וואס
זיינען געשריעבן אין דער תורה, אמן סלה:

א תחנה פאר מוסף צו תפלת ג'שם.

איך פארבינד מיר מיט כל ישראל צוזאמען, וואס שטעהען יעצט
פאר דיר גאט און בעטען רעגען אין ארץ ישראל, כדי דיא
פעלדער זאלען וואקסען, די תבואה זאל זיין געראטען, די פירות זאל-
לען זיין זיס, די פלוסטער זאלען ארויסגעבען אנגעשמאקען ריח, די גראז
זאל זיין גרין און שאף און רינדער זאלען זיך מיט דעם זעטיגען, די
רעגענס זאלען געהען אין דער צייט, אהן א שטורם ווינד, אהן הא-
געל, גיט צו פיעל גיט צו ווייניג, די דארטיגע יודען וועלען זאגן זיין
מיט ברויט וועלען זיי קאנען לעהרנען און באוועגן. דיא השפעה פון
ארץ ישראל וועט זיך ציהען צו אונז אין חוץ לארץ וועלען מיר גיט

משלי מוסר

לייגט שלאפען. אין מיטען גאכט אין דער פרייה און איז געגאנגען צו
זייגען דיא סוחרים אנטלאפען און דיא סוחרים קאהגען געלד פארן
דער ארעמאן איז פארבליעבען. מאהלצייט, אפער ער האט ברויט
דער בעל הבית איז אויפגעשטאנען געפונען דעם ארעמאן. ער האט

דארפֿען אָנקומען איינער צום אנדערען בעטען חלילה ברויט, מיר
וועלען זאט זיין פון דיין האנד, וויא דער פסוק זאגט: פותח את ידך
ומשביע לכל חי רצון, עפען אויף דיין האנד און מאך זאט אלע לע-
בעדיגע מיט דיין גוטען ווילען, געלויבט ביסטו גאט, וואס דו ביסט
אין זון ומפרגם מקרגי ראמים עד ביצי כנים. דער צו אונזער תפלה
און זיי ממלא אונזער רצון, אמן:

אליעזר פון אלף בית אויף שמחת תורה.

ליעבער גאט, לאזען מיר געניעסען דעם זכות פון אונזער
מוטער חנה, וואס זיא איז געגאנגען אין בית
המקדש אריין תפלה טהאן:

א אָנפֿאָנגען וועלען מיר ציא זינגען מיט א הויכע שטימע,
לכבוד אונזער תורה וואס האט קיין פגימה, און אונזער
הייליגען גאט וואס האט אונז געגעבען די הייליגע תורה
מיט איהרע צעהן געבאט:

ב באשיידען וועל איך דיא זאך קלאהר, אונזער תורה איז
געווען פארבארגען פון בריאת עולם און צוויי טויזענד
יאהר, דערנאך איז זי אונז געגעבען געווארען גאנץ אין
גאט:

ג גאט דער אלטעכטיגער האט געטהאן זיינע מלאכים אין
הימל פרעגען: זאל איך די תורה ציא די לייט וואס

משלי מוסר

איהם אָנגענומען אלס איינער פון	און זיינע חברים, דער אָרעטאן
די סיחרים און ער האט איהם גע-	האט אָנגעהויבען צו וויינען: "וואס
נומען שלאגען פאר גיט באצאהלען	האט איהר צו מיר? יענע האבען
פאר'ן עסען און טרינקען פון איהם	זיך געלאזט וואויל געהן און איהר

אויף דער ערד געבען? אזוי באהד ענטפערן אלע גלייך:
נאט, קאז דאך דיין שעהנהייט אין הימערלייך:

דא זאגט נאט צו די מלאכים: איהר ענגעל, דיא הייליגע
תורה אייך צו געבען, דאס קאן נישט זיין, איך וועל פון די
וואס אויף דער ערד אויך געלויבט זיין, לאזען זיי וויסען
אז קיינער איז קיין נאט אויף דער וועלט נישט מיין, נאר
איך אליין:

הויבען אן דיא מלאכים צו זאגען צו נאט: דו הארר פון
דער גאנצער וועלט, ווי זאגסטו געבען אזעלכע הייליג-
קייט צו לייט וואס זיינען פון דער ערד געשטעלט? גיעב
עס אונז ענגעל נאר מיר וועלען זיך באמיהען אין איהר
גאנץ און גאר:

וויא באהד דער אלמעכטיגער נאט מדינת דאס פון זיין
הערען, אזוי באהד ענטפערט ער צו דיא מלאכים: איך
זאג אייך דיא זאך גאנץ קלאהר, איהר קענט נישט האבען
דיא תורה מן השמים, ווייל איהר זייט נישט געווען אין
מצרים:

זא באהד זאגען די מלאכים: נה, האבען מיר קיין ברירה,
און מיר קאנען נישט האבען דיא תורה, ווייל די צעהן גע-
באט מיט "אשר הוצאתיך ממצרים" פאנגט זיך אן, און
מיר האבען קיין עבודת פֿרד געטהאן:

משלי מוסר

אב בריוו געגעסען א שטיקעל טרו-	גוטען טאג און דיא צדיקים זיינען
וען ברויט, לסוף שטראפט איהר	נאר נישט געהנה פון דער וועלט, לסוף
זיר פאר זיי! פה, אזוי איז אויך	ווערען די צדיקים געשטראפט פאר
זיט דיא רשעים און צדיקים, דיא	די זיגד פון דיא רשעים, אט דאס
רשעים לעבען אויף דער וועלט א	זאגט קהלת: איך זעה דיא גוואלד-

ח וְזֵי וְזֵי, הַיִּסָּס דִּיא מְלָאכִים גָּעָהֶן פֶּאָרֶט, און מְהוּם רֹד־
פֶּען צו מִשָּׁה צו זיין הַיִּלְיָג אָרֶט, און זאגט צו אִיהֶם, מִיט
זיין הַיִּלְיָג שְׂמִים:

ט מְהוּ גִיט זאמען, מִיין גַּעַמְרִיעֶר קֶנַעֲכֶט, און גָּעָה צו מִיין
פֶּאָלֶק יִשְׂרָאֵל גִּיד און גַּעַשׁוּוֹיִנְד, און גִּיעֵב זיין דִּיא תוֹרָה
אֶצוֹנְד:

י יִשְׂרָאֵל מִיין פֶּאָלֶק, דִּיא קִינְדֶּער פון אֲבָרָהָם יֶצְחָק וְיַעֲקֹב,
זאָלסטו פֶּרַעַגֶען, אויב זיין זייען גִיט דאָנעגֶען, צווא גָּעָהֶן
מֶען דִּיא תוֹרָה, וואס איז דִּיא בַּעַסְטֶע סְחוֹרָה:

כ כָּל יִשְׂרָאֵל גָּעָהֶמֶען אויף מִשָּׁהֶן גֶּאנֶץ פִּיין, זיין זאָנען צווא
אז זיין וועלען בִּלָּב אַחֵד זיין, זיין האָבֶען קיין זאך דאָנע־
גֶען, און ווילען גאר גִיט פֶּרַעַגֶען:

כ יַעֲבֹעַר מִשָּׁה, וואָהר־האַפֿטיגֶער מאן, וואס דער לַעֲבֹע־
דִיגֶער גאט וועט דיר באַפֿוֹיִקֶען וועלען מיר אַלץ מְהוּאן,
ער איז דער אַיִנְצִיגֶער גאט אַיִבֶּער אַלֶּע באַשַׁעפֶּענֶעש,
ער האט אונז גַּעפֿיִהֶרֶט אַיִבֶּער דָּעם ים אין דער מִרְי־
קֶענֶעש:

מ מִשָּׁה רַבִּינוּ איז גַּעקוּמֶען צווא גאט, און גַּעזאָגט אז ער
האט ערפֿיִהֶלֶט זיין גַּעבֶּאט, און גַּעשָׁה וְנִשְׁמַע־הָאָבֶען
גַּעזאָגט דִּיא אִידֶען, און זייען צופֿריִעֶדֶען:

משלי מוסר

שְׁעֵטֶץ גְּדִיקָלִיף דִּיא מְתִים, דִּיא גָּע־	מְהוּאָטֶען. דִּיא אונְרֶעכְטֶען וואס ווע־
שְׁטאַרְבֶּענֶע צִדִּיקִים, ווייל אויף יַע־	רֶען גַּעמְהוּאן אונְטֶער דֶּער וון וויא
גָּער וועלֶט קִרִּיגֶען זיין גוט אָפֿגֶע־	דִּיא צִדִּיקִים פֿאַרְגִיסֶען מְרַעֲהֶרֶען
צִאָהֶלֶט פֿאַר דִּיא קִרִּיִוֹדֶעם וואס וו־	וואס זיין וועלֶען גַּעשְׁטֶרֶאפֶט פֿאַר
הָאָבֶען גַּעהאט אויף דֶּער וועלֶט.	פֶּרַעַמְדֶּע וינְד, דֶּערִיגֶער פִּיהֶרֶט ער
	אִים: וְנִשְׁמַע אֲנִי אֶת הַמְּתִים—אִיה

- 1 נִיט עֲרַנְעֵן אִיז קִיין פֿאַלֶק פֿאַר־האַנדען נור יִשְׂרָאֵל אַלִּיין, וואס אִיז אַזוי אַינְטער־טֶהֱעֵנִיג פֿון גֵּרוֹים בִּיז קִלִּין, און פֿאַקֶען, ליעב־ער גאט, זיין הייליג־ע געפֿאַט:
- ס סוֹמֶךְ זיין וועלען זיי זיך אויף מיינע רייד, און אָהן אַן אַינ־טער־שייד, וועלן זיי מִקְבֵּל זיין, גאַנץ שעהן און גאַנץ פֿיין: ענְטפֿערט גאט צו מִשָּׁה: קים אָהער מִיין הייליג־ער קנעכט, רוף מיר צו אָהרן און די זקנים און פֿאַר יִשְׂרָאֵל גאַנץ גע־שְׁלֵעכט, איידער זיי געהן צום פֿאַרג סיני, זאג זיי באַצײַט־טען, אז זיי זאלען שטעהן פֿון ווייטען:
- פ פֿאַרְכֹּט און מוֹרָא בַּאפֿאַלֶט דיא זקנים, מיט אַלע אידען אין איינעם, זיי שרעקען זיך וויא פֿאַרן טוידט, ווען מען הייסט זיי זיין צום דריטען טאג גרייט:
- צ ציהען מִהוּעֵן דיא יִשְׂרָאֵל צום הר סיני, דעם אויסדער־וועהל־טען פֿאַרג, זעהען זיין דיא גרויסע וואונדער גאר שטאַרק, הייליג־ען זיך דריי טעג און דריי נעכט, וויא עס האט געהייסען מִשָּׁה גאט'ס קנעכט:
- ק קלִיין און גֵּרוֹים און אַלע הייליג־ע נשמות קומען דאָרט, און מיט גֵּרוֹים מוֹרָא און פֿאַרְכֹּט, זיי אַנטפֿאַנגען פֿון דעם אַלְמַעֲכִיגֶען גאט זיין גאב, אין פֿאַרנעמען זיין זאג:
- ר ריכטיג צווא דער באַשטימטער צייט, האָבען זיך פֿאַרזאַ-

משלי מוסר

- קִהְלֵת זאגט ווייטער: "וַיִּים הַסּוֹת מִיִּים הַוָּדוֹד", דער טאג פֿון טוידט אִיז חֲשׁוֹב־ער וויא דער טאג ווען מען ווערט געבוירען לְמִשְׁלָל: אין א האפען שטעהען צווייא שיפֿען. איינע אִיז נור וואס געקו־מען פֿון איהר ביינע און די צווייטע געהט אַפּ גאָר א ווייטע ביינע. פיער־לע מענשען וויינען פֿערזאמעלט ביים פֿרעג ים און מיט פֿריידען געפֿירן

מעלט אלע לייט, דעם זעקסטען אין סיון איז דאס געווען
דאמאלס זיינען גרויסע וואונדער געשעהן:

ז שרעקליכע דונערן און בליצען האבען אנגעפאנגען, דער
בארג סיני מיט א וואקען פארהאנגען, די אידען האבען
זיך דערשראקען פאר גאט'ס קול, און זיינען אנגלאפען
מיט א מאהל:

ת תיכף האבען זיין דיא מלאכים אנגעקעהרט אויף זייער
ארט, ארום בארג סיני דארט, און געפעטען משה'ן ער
זאל זיי זאגען די געבאט, ווייל זיי האבען מורא פאר דר
שטימע פון גאט:

תחנה לשמחת תורה.

די תחנה זאגט מען שמחת תורה ווען מען קומט אין שוהל די תורה קושען:
יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, עם זאהל זיין דער ווי-
לען פאר דיר גאט אונזער גאט, דער גאט פון אונזערע עלטער-
רען, דאס עם זאל זיין דיא שעה וואס מיר עפענען דעם ארון הקודש
און מיר קושען דיין ליעכע הייליגע תורה, א שעה פון דער-

משלי מוסר

ען באגלייטען זיי די שיף וואס געהט
אפ, וועהרענד וועגען דער אנגע-
קומענער שיף איז קיינער געגייס-
טערט. א קלונער וואס איז דערביי
געווען האט באמערקט: "שומים
וואס איהר זיינט! פאר דער שיף
וואס איז געקומען בארף מען זיין
מעהר געגייסטערט וויא פאר דער
שיף וואס געהט אפ. דען וואס קען

מען וויסען וואס מיט דיעזער שיף
קאן פאסירען אויפ'ן וועג? זי קען
זיך אנגלאפען אן א פערז און אונז-
טערגעהן. זי קען פערפאלען ווערען
פון ים-רויבערס און פערשיעדענע
סבות און אומגליקען קענען מיט
איהר טרעפען. די שיף אקער וואס
איז געקומען בשלום מיט די פאסא-
זשירען און אנגעלאדען מיט פל טוב

בארמקייט, א שעה פון גענאד, א שעה פון באווייגונג, עס זאל גע-
זעהען ווערען פאר דיר דער זכות וואס מיר קומען יעצט דיין ליעבע
הייליגע תורה קושען און זאלסט אונז עפענען טהויערען פון לעבען,
טהויערען פון געזונד, טהויערען פון גוטע פרנסה, טהויערען פון גוד-
טען מזל, טהויערען פון גליק, און זאלסט אונז באגליקען אין אלע
אונזערע וועגען וואו מיר וועלען זיך קינערען און ווענדען מיר זאלען
קענען דערהאלטען דיין ליעבע הייליגע תורה אין איהרע מצוות
מיט אלע זייערע פרטים און דקדוקים אזוי וויא דיין ווילען איז און
מיר זאלען זוכה זיין צו מנדל זיין אונזערע קינדער צו גאט'ס דינסט.
און אין דעם זכות וואס מיר פרעהען זיך אין דעם ליעבען הייליגען
יום טוב מיט דיין תורה זאלסטו אונז דערפרעהען אונזער הארץ מיט
אלעם גוטען, עס זאל גיט געשעהן צו אונז אין אלע אונזערע לעב-
טעג קיין טרויערקייט און קיין קלאג און קיין זיפצען און זאלסט אונז
באשירמען פון אונזערע לייד:

משלי מוסר

בארף מען ווארעם בעגריסען אין
אויפגעהומען מיט גרויס שמחה.
בה, אזוי איז מיט'ן מעושען.
ווען א קינד ווערט געפארען ווייט
מען דאך גיט וואס ער וועט זיין.
אפשר וועט ער גאר, חס ושלום,
אויסוואקסען א רשע, באריבער איז
דער געבורטס טאג גאר גיט אזא
חשיבות, ווען אפער א מענטש
געהט אנועק פון דער וועלט פול
מיט תורה ומעשים טובים בארף
מען צופרייערען זיין און באגקען
גאט. אט דאס זאגט שלמה המלך:
"יום המות מיום הולדו".

שמחת תורה זייגען זיך אלע
משמח. אפילו פראסט
מענשען, וואס קענען גיט לערנען
און פארזוכען גיט א גאנץ יאהר
עטוואס לערנען די תורה, טרינקען
אויף א פאאר שגעפסלאך און געהען
א טעגלעך. פארקעהרט, פראסטע
מענשען וואס לערנען גיט הוליען
אפטמאל מעהר ווי די בני תורה,
וויא לומדים וואס לערנען דורכין
יאהר ועהר פיעל. אין פלוג איז
דאך דאס ועהר גיט גלייך און דאס
ווערט גאר אויס א חילול התורה.

תורה תורה, קוק אן ביינע ליעבע קינדער, וואס קומען צו קושען
 דיר מחמת גרויס ליעבשאפט וואס אין זייער הארצען איז
 צוא דיר און טהוען זיך אן מיט שעהנע מתייערע קליידער פון ביין
 כבוד וועגען. בארום זאלסט דו אויף אונז א גוטען זכות זאגען פאר
 השם יתברך, דאס ער זאל אונז געבען א גוט יאהר מיט פיעל ברכות
 מיט עושר און כבוד און מיר זאלען זוכה זיין צוא געהען קושען דיא
 הייליגע תורה אין בית המקדש, במהרה בימינו:

בשעת מען קושט די תורה זאגט מען דעם פסוק דריי מאל:

ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דוריה מיין:

די תחנה זאגט מען ווען מען געהט ארויס פון שוהל:

רבוננו של עולם, הערר פון דער גאנצער וועלט, זאלסט אנגעהמען
 אלע אונזערע תפלות ובקשות וואס מיר האבען דיר גע-
 מהאן בעטען אין דער הייליגער שוהל און מיר זאלען חס ושלום גיט
 פארשעהמט ווערען, דען מיר געהען שוין יעצט אנוועק פון ביין היי-
 ליגער שוהל און מיר פרעהען זיך דערמיט וואס מיר זיינען דא אין
 שוהל געווען און מיר האבען געקושט ביין ליעבע הייליגע תורה וואס

משלי מוסר

וואס האבען דיעזע מענטשען צוא
 הוליען?
 א איד א לבן, וועלכער האט
 א גאנץ יאהר געלערענט תורה
 בהתמדה האט געזעהן וויא א ווא-
 סער-טרענער, א גרויסער פראסט-
 טאק, האט שמחת תורה געזונגען
 און געטאנצט. "וואס איז מיט דיר
 דיא שמחה" - האט ער איהם גע-
 פרעגט - "דוא האסט דען דורכין
 יאהר עפעס געלערענט וואס דוא
 הוליעסט אזוי?" דער פראסטאק
 האט איהם דערויף געענטפערט:
 "בארף איך זיך גיט פרעהען
 אין דעם יאג פון מיין פרודערס
 חתונה? דוא ביזט דאך מיינער א
 פרודער, ווייל מיר זיינען גיידע
 קינדער פון אברהם, יצחק ויעקב.
 ביי דיר איז היינט חתונה. דו ביזט
 דער "חתן תורה". ווייל דו באסט א

זיא ווערט אנגערופען תורת משה. און אין דעם זכות פון משה רבנו
עליו השלום זאלסטו אונז שטארקען אונזערע הערצער, אז מיר זאל-
ען חם ושלום קיינמאל נישט אנוועק גויגען פון דעם וועג וואס דיא
הייליגע תורה האט אונז געשאפען, נאר מיר זאלען קאנען מקיים
זיין אלע מצוות וואס אין דער הייליגער תורה שטעהט, און בזכות
אלע צדיקים און אלע פרומע לייט זאלען מיר זוכה זיין צו האבען
גוטע קינדער וואס זאלען זיך מיהען אין דער תורה, טאג און נאכט,
און מיר זאלען זוכה זיין איבער איהר אין דער הייליגער שוהל ווי-
דער צו געהן, אמן סלה:

א נייע תחנה לחנוכה.

צו לייגען אלע אבענד פאר חנוכה ליכט בענשען:

אלהינו ואלהי אבותינו, אונזער גאט און דער גאט פון
אונזערע עלטערען. מיר פייערען היינט דם גרוי-
סען יום טוב חנוכה. מיר בענטשען ליכט אכט טאג כסדר
אלס אנדענקונג פון דעם קריגעלע בוימל מיט וועלכען עס
איז געשעהן אים און אנשטאט איין טאג האט ער געברענגט
אכט טעג. מיר זאגען "הלל" און "על הנסים" און מיר דאנקען
דיר פאר די נסים, גבורות, תשועות ומלחמות וואס דו האסט
אמאל אין דיעזע טעג געטהאן צו אונזערע איד-עלטערען.
אבער מיר זיינען נישט אימשיטאנד אפצודאנקען דיר פאר דיא
גרויסע חסדים וואס דו האסט דאמאלס געטהאן מיט דיין

משלי מוסר

נאנץ יאהר געלערענט, דעריבער
בין איה זיך אויף משמח נאך געהער
פון דיר, ווייל ביין שמחה איז אן
אינגעליכע און דוא צייגסט ויא נישט
פיעל ארויס פונקט ויי א חסד וואס
טאנצט ווייניגער פון דיא מחופנים.
איה אבער בין א מחופן צווא נער
חתונה, היליע איה סעודת.

פאלק ישראל. ווייל וויפיעל מיר זאלען דיר דאנקען און ווי-
פיעל מיר זאלען דיר לויבען זיינען מיר אלץ נישט יוצא. איך
געט דיר דאריבער, הארציגער פאטער אין הימל, אז דוא
זאלסט מיר נישט רעכענען פאר א זינד אויב איך האב אדער
אויב איך וועל היינטיגען חנוכה עפעס פונם זיין און נישט אפ-
היטען דעם יום טוב ווי געהעריג איז. אפשר האב איך פאר-
געסען און געטהאן א מלאכה וואס נשים טהארען נישט טהאן
אום חנוכה, אדער אפשר וועל איך פארגעסען און טהאן אזא
מלאכה, זאלסטו מיר מוחל זיין און נישט פארשרייבען עס אין
ספר הזכרונות פאר א חטא, ווייל איך בין דאך נישט מעהר
ווי א זינדיגע אשה מיט א שוואכען זכרון און איך קען מיר
נישט איינהיטען פון צו טהאן אזעלכעס וואס מען דארף נישט
טהאן. העקף מיר, אבינו שבשמים, אז איך זאהל זיך נישט
פארגעסען און נישט טהאן קיין מלאכה ביי דער שיין פון דיא
חנוכה ליכט, וואס דאס איז פאר זיי א בזיון און אן ערניע-
דערונג. העקף מיר, מיין מאן, מיינע קינדער און כל ישראל
אז אונזערע מזלות זאלען לייכטען אזוי וויא דיא זייערען אין
דער הייליגער מנוחה פון בית המקדש. געדענק אונז שטענ-
דיג דעם זכות פון דער צדקת חנה און איהרע זיעבען זיהן.
וועלכע האבען זיך מקריב געווען על קידוש השם, און טהי
מיט אונז שטענדיג נסים, כְּדֵי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל קִשְׁמוֹ הַגָּדוֹל:

א נייע תחנה לפורים.

צו לייגען אין דער פריה צום באוונגען און פאר דער סעודה:

ארתה האל עושה פקא, דוא ביסט דער גאט, וואס טהיט
וואונדער. מיר פייערען היינט דעם יום טוב פורים
אדס אנדענקונג אן דעם גרויסען גס וואס דיא האסט אונז א

מאהל געטהאן, ווען המן הרשע האט געוואלט אומבריינגען
און אויסראטען אלע אידען, און דער סוף איז געווען, אז דיא
אידען האבען געהאט גקמה אן זייערע פיינד און המן און
זיינע קינדער זיינען אויפגעהאנגען געווארען. מיר זיינען זיך
דאריבער משמח אין דיעזען טאג און מיר זאגען על הנסים
און מיר דאנקען דיר פאר די גרויסע חסדים, גבורות, תשועות
ומלחמות וואס דו האסט א מאהל געטהאן צו אונזערע על-
טערען אין דיעזע טעג. אבער דו גאט ביסט דאך א חכם לבב
ואמיץ כח און דו העלפסט אונז שטענדיג דורך נסים. ווען
גייט דיינע גרויסע וואונדער און נסים וואס דו האסט מיט
אונז יעדען טאג, יעדע שעה און יעדע רגע, וואלטען מיר גייט
געקאנט עקזיסטירען אויף דער וועלט. אבער אונזערע מחות
זיינען צו קליין צו פארשטעהן דיא חסדים וואס דו האסט
מיט אונז, און אונזערע אויגען זיינען צו שוואך צו זעהן דיינע
טאג טעגליכע נסים, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט: "אין
בעל הים מכיר בנסו", דער מייט וועמען עס פאסירט א נס
זעהט עס גאר נישט און באגרייפט עס גאר נישט. דאריבער
בעט איד דיר, הארציגער פאטער אין הימל, אפשר האב
איד דיר א גאנץ יאהר גיט געדאנקט פאר די פארבארגענע
נסים וואס דו האסט מיט מיר געטהאן, זאל דער על הנסים
וואס איד זאג היינט אנגענומען ווערען פאר דיר אלס א
דאנק פאר אלע נסים, וואס דו האסט געטהאן מיט מיר, מיט
מיין מאן, מיט מיינע קינדער און מיט כל ישראל דיען יאהר
און אלע יאהרען. און דו זאלסט אונז, רבוננו של עולם, גיט
רעכענען פאר א זינד, אויב איד, מיין מאן, מיינע קינדער,
אדער וועלכע אידיש קינד דאס איז, האט היינט פון גרויס
שמחה גערעדט אדער געטהאן אעלכעס וואס איז דיר גיט

לָרְצוֹן און העלף אונז אז מיר זאלען זוכה זיין לימות המשיח
און מיר זאלען פייערען דעם יום טוב פורים אין ארץ ישראל,
דען ווען משיח וועט קומען וועלען אדע ימים טובים במלך
ווערען, אפער פורים וועט נישט במלך ווערען. יראו עינינו
וישמח לבנו, זאלען אונזערע אויגען זעהן און אונזערע הער-
צער זאלען זיך פרעהען מיט דעם לעצטען גרויסען גס וואס
די וועסט מיט אונז טהאן, במהרה בימינו, אמן:

תחנה לפסח נאך ליכט צינדען.

דיא תחנה נאנט מען דיא ערשטע און דיא אנדערע טעג פסח נאך
ליכט בענשען:

די אנדערע טעג פון פסח ביי ליכט צינדען בארף מען נישט זאגען שהחיינו:

אתה הוא יי האלהים בורא שמים וארץ:

דן ביסט גאט, דער גאט, וואס די האסט באשאפען די הוי-
כע הימלען און די ערד מיט אדע באשעפענעש וואס עס
געפינען זיך אויף דער וועלט:

האזינה ממעון קדשך את שפיכת תפלתך:

פארנעהם פון דיין הייליג וואהנונג מיין געבעט וואס איך
ווייל יעצט פאר דיר בעטען און זאלסט בויגען דיין אויער צו
הערען די ווערטער וואס וועלען ארויסגעהן פון דיין מויל:

משלי מוסר

שבת של פסח לייגענט מען דיא צו גאט ווייל ער איז גרויס געווא-
שיבת אז ישיר, וועלכע רען, און אזויא געהט דיא גאנצע
זאנגט זיך אן מיטן פסוק: "אשיבה אלהיך אלץ שבחים ווענען גאט
זה כי נאה גאה, איה וועל וינגען גרויסקייט. איז דאך דיא קשיא:

כי אתה עושה נפלאות בכל עת:

דען דוא גאט, מ'הנסט דאך מיט אוינז וואונדער און נסים
יעדער צייט, דארום מ'הי מיט מיר אויך וואונדער צו א פאר-
נעהמען מיינע רייד, תאמ'ש איך ווייס אז איך בין מיט ווערמ'ה
דער צו:

הוצאתנו ממצרים להיות לך עם סגולה:

דוא האסט אוינז אויסגעצויגען פון מצרים און האסט גע-
בראכט אויף דיא מצרים גרויסע מכות און שלעק, און אוינז
האסטו אויסדערנוועהלט צו זיין צו דיר א געליעבט פאלק:

לכן אבקש מלפניך שתערב לפניך עתירתנו:

דארום בעט איך דיר דערבארעמדיגער גאט, אז עס זאל
זיין פאר דיר זיעס אונזערע תפלות ובקשות וואס מיר מ'הייען
בעטען פון דיין ליעבען הייליגען געאכפערטען גאמען:

ועלי אמתך הדופקת בשערי הרחמים יתמו רחמיה:

און אויף מיר דיין דיענסט (פלוגית בת פלוגית) וואס איך קום
יעצט צו קלאפען אין די מ'הייערען פון רחמים זאלען זיך ער-
וועקען דיין דערבארעמקייט צו דערבארעמען זיך אויף מיר
און אויף מיין מאן און אויף מיינע קינדער:

שתבער מעלינו כל מיני קשות ורעות:

אז דו זאלסט אויסראמען פון אוינז און פון גאר דיין ליעב

משלי מוסר

ווארום ווערט מיט דערמאהנט אין
דער שירה דאס וואס די אידען זיי-
גען געווען קנעכט אין מצרים און
זייגען אויסגעלייזט געווארען, וואס
על פי השכל האבען זיי דאך דארט
געבראכט זינגען? זאגט דער דופ-
גער מגיד ז"ל דארט א משה:
אויף א חתונה האבען זיך דיא

פֿאלק יִשְׂרָאֵל אַלֶּעם בִּיז אַזוי וויא מיר האָבֶען אויסגֶעראַמט
דעם חֶמֶץ פֿון אונזערע הייזער אַזוי וויא דוא האָסט צו אונז
געבאַטען :

וּבְזֻכּוֹת אֲכִילָתֵנוּ הַמִּצּוֹת תִּשְׁמְרֵנוּ מִלֶּחֶם עֲזֹנִי :

און אין דעם זכּוֹת וואס מיר האלטען דיין הייזיג געבאַט
צוא עסען מִצּוֹת אַ גאנץ יום טוב וואס די מִצּוֹת ווערען אַגֶּ-
גערופֿען אָרֶעם בְּרוּיט זאלסט דו אונז אָפֿהיטען גאר אונזער
קעבֿען פֿון אָרעמקייט אין אונזער בְּרוּיט .

וּתְבָרַכְנוּ לְפָרְנָסָה וּבְלֶכְלָה לְשׁוּבֵעַ וְלֹא לְרִזּוֹן :

און זאלסט אונז בענטישען . ליעבֿער גאט, מיר זאלען הא-
בֶּען אונזער פֿרֶנָסָה און אונזער שפּייז צוא זאט, גיט צוא קיין
הונגער :

וּתִשְׁמְרֵנוּ מִכָּל מִינֵי מַשְׁחִיתִים וּמִזִּיקִים :

און זאלסט אונז היטען . ליעבֿער דערבארמדיגער גאט,
פֿון אַלֶּע בִּיזֶע מַלְאָכִים וואס זיי פֿאַרדארבֶּען און טהוען שאַ-
דען אַזוי ווי דו האָסט געהיט צו דיין פֿאלק יִשְׂרָאֵל אין מִצְרַיִם :

וְאַל תִּשְׁלֹט אֶסְכָּרָה בִּילְדִי עִמָּךְ :

און אַזוי ווי עס האט גיט געוועלטיגט קיין מַשְׁחִית אין די
בְּכוֹרִים פֿון דיין פֿאלק יִשְׂרָאֵל ווען דוא האָסט געטויט דיא
בְּכוֹרִים פֿון די מִצְרַיִם אַזוי זאל גיט געוועלטיגען אין אונזער-

משלי מוסר

מַחֲסָנִים מְשַׁמֵּחַ גִּעוּעֵן און אויף	מַחֲסָנִים אָדער פֿון שִׁדְכֵן ? אַ קלוי-
דער שִׁדְכֵן האט זיך געפֿרעהט. האט	גער מַעֲנִיטש האט בארױף געענטיג-
אייגער געפֿרעהט : וועמעם שמחה	פֿערט . אז דעם שִׁדְכֵנ'ס שמחה איז
איז א גרעסערע, די שמחה פֿון די	א גרעסערע, ווייל ער האט שוין די

רע קינדער דאס קראנקהייט וואס הייסט אספּרה און אויף
קיין שום שלעכטיגקייט:

זכור זכות דגליה הבאים בים סוף:

געדענק אויז, ליעבער גאט, דעם זכות פון דיינע חילות
ישראל וואס זיינען זעלבסט געגאנגען אין דער טיעפענעש
פון דעם ים און האבען בטחון געהאט אויף דיר אז דו וועסט
זיי מציד זיין זיי זאלען נישט דערשרונקען ווערען:

ושמרנו שלא נטבע במעמקי מים:

און היט אויז און אויזערע קינדער מיר זאלען חלילה נישט
דערשרונקען ווערען אין די טיעפענעש פון וואסער:

וכל ימי הקיץ הבא אל יתרבו הנחרות:

און העקף אויז, ליעבער גאט, אז עס זאל געהן רעגען
אין דער צייט, עס זאל פון דיא היצען פון היינטיגען זומער
וואס קומט נישט געמינערט ווערען די וואסערן פון די טייכען
וואס דאס פריינגט מיט עס זאל זיין א יקרות:

אנא קבל ברכון את ברכתי על הגרות:

איך בעט דיר, ליעבער דערבארמיגער גאט, זאלסט אג-
נעדומען מיטן גוטען ווילען דיא ברכה וואס איך האב גע-

משלי מוסר

די אידען ווען זיי זיינען אויס-
געלייזט געווארען פון מצרים. הא-
בען פארשטאנען אז דיא גאנצע איז
נישט אויף תמיד, אז זייא וועלען גאך
שפעטער האבען א גלות בקבל. בא-
ריכער איז די שמחה פון דער גאנצער
נישט געווען קיין פולט שמחה, אבער

שרכנות געלד אפגענומען און ער איז
דער מיט זיכער, וועהרענד דיא
מחוקנים ווייסען נישט אייב דער ווייג
וועט עולה ליפה זיין און עס קען
דאך פאסירען אז זיי וועלען שפע-
טער חס ושלום האבען צער פון די
פאאר פאלק.

תהנה לפסח נאך ליכט צינדען

בענטשט אויף דיא ליכט וואס איך האב אנגעצינדען קיבוץ
דעם הייליגען יום טוב:

ותאיר את מזלי שיראו שונאי ויבושו:

און אזוי ווי איך האב געטהאן דערלייכטען גאר מיין הויז
מיט דיא ליכט זאלסטו, דערבארמיגער פאטער, דערלייכטען
מיין מזל צוא אלעם גוטען אז מיינע שונאים זאלען זעהן און
זאלען זיך שעהמען אזוי ווי די מצרים האבען זיך געשעהכט
אנטקעגען די ישראל:

ואת עיני בעלי וזרעי הנאיר בתורתך תקדושה:

און דו זאלסט דערלייכטען דיא אויגען פון מיין מאן און
מיינע קינדער אין דיין הייליגער תורה אין דעם זכות וואס
איך האב געטהאן דערלייכטען מיין שטוב מיט דיא ליכט
קיבוץ יום טוב:

ותאיר את חשכת ירושלים ובית מקדשה:

און זאלסט דערלייכטען דאס פינצטערנעש פון ירושלים
און דעם בית המקדש וואס זיי זיינען פינצטער שוין פון אזוי
א לאנגע צייט:

ונקריב קרבן הפסח במזבח על האש:

און מיר זאלען זוכה זיין צוא מקריב זיין דעם קרבן אויף
דעם פייער פון דעם מזבח, במהרה בימינו, אמן ואמן, כן
יהי רצון:

משלי שומר

דאס וואס גאט איז מפורסם געווארן
בען דורך דיא נסים וואס ער האט
געטאן, האבען זיי געוואוסט, וועט
שערלייכען אויף עוויג און בארן
בער האבען זיי זיך דערמיט געהער
געפרעהט אין געזונגען וועגען
גאט'ס גרויסקייט,

א תַּחֲנָה פֶּאַר טַל.

(דעם ערשטען טאג פֿסח פֿאַר מוסף)

בּוֹרָא שָׁמַיִם וָאָרֶץ! דוּא בִּאשְׁעֲפָעֶר וּוּאס דוּ הָאָסֶט בִּאשְׁאָפֶען הָיִי-
מַעַל און עָרֵד און אַלֶּץ וּוּאס אויף זיי געפֿינען זיך. אַיִנע
פֿון דיינע וואונדערליכע בִּאשְׁעֲפָענעש איז די מַהוּי, די וועלט דארף
דאס זעהר גוֹיִמָהִיג האָפֶען, וּבְפֶרֶט אין אָרֶץ יִשְׂרָאֵל וּוּאס דארטען
רעגנעט ווייניג, בַּעֲטָען מיר דיר גאט, דוּא זאָלסט זיי זעטיגען מיט
מַהוּי כְּדִי די תְּבוּאוֹת און פִּירוֹת זאָלען זיין זיעס און געשטאק. דער
וּוּאס וועט עסען אָפִילו ווייניג זאָהל אַרײַן אין זיינע געדערעם, אַלע
גליעדער זאָלען דערפֿון ווערען שטאַרק, געזונד און קרעפֿטיג, וועלען
זיי האָפֶען פֿת דיר וּוּאס מַעֲהָר צו דינען, וועלען זיי מַשְׁפִּיע זיין אויף
אונז אז מיר זאָלען אויך זיין געזונד און פֿריש, מיר זאָלען פֿון קיין
קראַנקהייט חֲלִילָה נישט וויסען, מיר זאָלען עסען אָהן בִּאָהָה, אָהן קאפּ
דֶרעקעניש, אָהן האַרץ-וועהטאג, גאר מיט שְׂמֵחָה וְשִׁשׂוֹן, מיט אַ
פֶּרַעֲהֲלִיכֶען געמיט, אָמֵן סֶלָה וְעַד:

תַּחֲנָה לְשָׁבוּעוֹת.

דיא תַּחֲנָה זאָגט מען בייַדע טעג שָׁבוּעוֹת גאָר לִיכט גענשען
מיט גרויס פֿונָה!

אַתָּה נְגִלִית בַּעֲנֵן כְּבוֹדְךָ עַל חַר סִינִי:

רְבוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, דוּ בִּיסָט אַנְטֶפֿלעקט געוואָרען מיט דעם
וואַלקען פֿון דיין כְּבוֹד אויף דעם פֿאַרג סִינִי צו דיין
לֵיעב פֿאַלק יִשְׂרָאֵל צו געבֶען זיי דיא הייליגע תּוֹרָה
היינטיגען טאג:

בְּקוֹלוֹת וּבְרָקִים וְקוֹל שׁוֹפָר חֲזָק מְאֹד:

מיט דינערן און בליצען בִּיסטו צו זיי אַנְטֶפֿלעקט געוואָר-

רָעַן אֲנִי אֶשְׁמְרֶנּוּ קוֹל פִּינָה שׁוֹפָר הָאֶסְטוּ גַּעְלָאזִט הָעֶרְעֵן אֲנִי
דָּעַר צִיט וּוְאִם דוּ הָאֶסְט גַּעְטָאן גִּידְעֶרען אוֹיף דָּעם הָר סִינִי:
הִרְאִיתָ אֶת גְּבוּרָתְךָ וְהוֹדָךְ לָעַם סְגָלְתְּךָ:

דוּא הָאֶסְט בַּאוֹוִיעֶזֶן דִּין גְּרוֹיֶסע שְׁמֵאֲרֵקִיט אֲנִי דִין
שְׁעֵהֲנִיקִיט צִי דִין לִיעַב פֶּאָלֶק יִשְׂרָאֵל:

אָנָּה יְיָ זַכֵּנִי שְׂאֵשְׁמְרָה אֶת תּוֹרָתְךָ:

אִיךְ בָּעֵט דִּיךְ, דָּעַרְבֵּאֲרֵמִיגֶער גָּאט, זֵי מִיךְ מִזְכָּה אִיךְ
זָאל הִיטֶען דִּין הִיילִיגֶע תּוֹרָה אֲנִי דִיא תִרִיג מַצּוֹת וּוְאִם דוּ
הָאֶסְט אֲנִי גַעבֶּאטֶען:

הִצִּילֵנִי מִיִּצָּר הָרָע וְאֵל יִשְׁלֹחַ בִּי כָּל אֲנִי:

בַּאֲשִׁירֵעִם מִיךְ, לִיעַבֶּער גָּאט, פִּינָה דָּעם יִצָּר הָרָע אִיךְ זָאל
גִּיט גָאכְגֶּעֶהן גָאט זֵין רֵאטָה אֲנִי עִם זָאל אֲנִי מִיר גִישְׁט גַּע-
וועלִטיגֶען קִין שׁוּם אוֹמֶרֶעכֶט אֲנִי גָאט מִין לִיעַבֶּען:

אֵל רַחוּם עוֹרְרָה רַחֲמֶיךָ עַל עַם שׁוֹמְרֵי תּוֹרָתְךָ:

דָּעַרְבֵּאֲרֵמִיגֶער גָּאט, דָּעַרְוועק דִּין פִּיעַל דָּעַרְבֵּאֲרֵמִיגֶער
אוֹיף דִּין לִיעַב פֶּאָלֶק יִשְׂרָאֵל אֲנִי גַעדֶענק זֵי דָּעם זְכוּת וּוְאִם
זֵי הָאָפֶען מִקְבֵּל גַּעווען דִּין הִיילִיגֶע תּוֹרָה:

יִשְׁמַעֲעַל וְעֲשֹׂה מִאֲנִי לְקַבֵּלָה וְהֵם קַבְּלוּהָ:

אֲנִי דוּא בִּיסֵט גַּעגֶאנגֶען צִי דִיא קִינדֶער פִּינָה יִשְׁמַעֲעַל אֲנִי

משלי מוסר

שְׁבֻעוֹת לִיעַנֶט מַעַן דִּי פֶרֶשָׁה
פִּינָה מִמֶּן תּוֹרָה, זָאגֶט
דָּער מִדְּרָשׁ, אֲנִי ווען מִלָּאָכִים וּוְאִל-
טֶען זֵי גִיט גַעווען פֶּאָר שְׁטעלֶען
פֶּאָר מַעֲנִשֶׁן אֲנִי קוֹמֶען צִי אַבְרָהָם,
עֵאֵל מִשָּׁה גִיט גַעקֶענט גַעהֲמֶען
דִּי תּוֹרָה, ווייל ווען מִשָּׁה אֲנִי אַרְוִיף
אוֹיפֶן הִימֶעל מִקְבֵּל זֵין דִּי תּוֹרָה,
הָאָפֶען דִּיא מִלָּאָכִים גַּעזָאגֶט: "וויא
קוֹמֶט אַ מַעֲנִשׁ צווישֶׁן אֲנִי?" אֲנִי
זֵי הָאָפֶען אִיהֶם גַּעזָאגֶט מִזִּיק נִין.
הָאֵט גָאט גַּעמֶאכֶט דִּיא צוֹרָה פִּינָה

עשו צו געבען זיי די תורה האבען זיי זינט געזאגט געהער-
מען, נור דיין לעב פאק ישראל האבען זי גענומען:

מסרו את נפשם וחיתם על קדושת תורתך:
געדענק אינז, לעבער גאט, וואס פיעל פון דיין פאלק
ישראל האבען איבערגעגעבען זייער לייב און זייער לעבען
וועגען די הייליגקייט פון דיין תורה און דיין געזעצן וואס זיי זאג-
לען זיי חליקה זינט פארשווערען:

גשפך דמם כמים בראש כל חוצות:

עס איז פארגאסען געווארען זייער בלוט אין יענע צייטען
אזוי ווי וואסער אין אלע גאסען דורך די אומוט וואס האבען
געוואלט מאכען איבערפאהרען זיי אויף דיא געזעצן פון דער
הייליגער תורה:

לכן קבל שפיכת תפלתי וזעקתי רצה:

דארום בעט איך דיר, דערבארעמיגער גאט, דו זאלסט
אנגעהערען מיין תפלה וואס איך טהי פאר דיר פארגיסען און
מיין געשריי פון מיין מויל זאלסטו באווייליגען:

ותעלה לפניך לרצון ברכתי על גרותי:

און עס זאל פאר דיר אויפגעהן צום גוטען ווילען מיין
ברכה וואס איך האב געמאכט אויף די ליכט וואס איך האב
געבענשט לכבוד דעם הייליגען יום טוב:

משלי מוסר

משה גלייך צוא דער צורה פון
אברהם און ער האט געזאגט צוא
דיא מלאכים: "שעהמט איהר זיך
זינט פאר דעם מענשען? איהר זייט
דאך ביי איהם געווען און ביי איהם
געגעסען". דיא מלאכים זייגען
אראפגעפאלען בייא זיך און האבען
משהן גאר זינט געטראן. דער דויג-
גער מגיד זאגט דארויף א משל:
עס איז געווען א שר וואס איז

וְתֹאִיר אֶת עֵינַי בְּעַלְי וְזָרְעִי בְּתוֹרָתְךָ הַקְדוּשָׁה:

און דו זאלסט דערלייכטען דיא אויגען פון מיין מאן און
מינע קינדער אין דיין הייליגע תורה אזוי וויא איך האב גע-
טהאן דערלייכטען מיט די ליכט גאר מיין הויז:

וְתַצִּילֵנוּ מִמִּיתָה עַל יְדֵי קוֹלוֹת וּבְרָקִים:

און בזכות וואס זיי האבען מקבל געווען דיין הייליגע תורה
וואס זיא איז געגעבען געווארען מיט דונערען און בליצען
זאלסטו אונז באשירמען עס זאל חלילה אונז נישט שאדען קיין
דונער און בליץ:

וְתַבְרַכֵּנוּ לְפָרְנָסָה וּכְלָכְלָה מִיָּדְךָ הַמְּלָאָה:

און זאלסט אונז בענטשען צוא פרנסה און שפייז פון דיין
פולע געבענשטע האנד מיר זאלען חלילה נישט דארפען אנ-
קומען צו קיין פרעמדען טיש צו דער גאב פון א בשר ודם:

וְתַבְרַךְ אֶת פִּירוֹת הָאֵילָנוֹת לְטוֹבָה וּלְבִרְכָּה:

און זאלסט בענטשען, ליעבער גאט, די פירות פון די בוי-
מער וואס דו טהוסט היינטיגען טאג משפטין צו גוטס און צו
בענשונג אז די בוימער זאלען אויסציהען פיעל פרוכט:

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָה לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים:

און אונזערע אויגען זאלען זוכה זיין צוא זעהען אין דיין
אימקעהרען זיך קיין ציון מיט גרויס דערבארמקייט:

משלי מוסר

געווען א גרויסער קשוב ביים מלך. ווי זיין איינציג קינד און ער האט
דער מלך האט געהאט א בן יחיד זיך אזוי בעריהמט פאר לייטען. דער
און דעם שר האט אויסגעוויזען אז בן מלך האט זיך דערוואוסט, אז
ער איז מעהר באליעבט ביים מלך דער שר בעריהמט זיך אזוי און ער

תורה ותורה עמדי נא לפני אל שוכן מרומים:
 תורה תורה, שטעל זיך א גיעדער פאר גאט וואס ער
 רוקט אין די הויכע הימלען און זיי א גוטע מליצה פאר גאט
 אונז אויסצולייזען:

והעלי את תחנונינו לפני כסא כבודו:

און בריינג אויף אונזערע תפלות ובקשות פאר זיין כסא
 הכבוד ער זאל זיי מקבל זיין ברצון און זאל ממלא זיין אונז
 זענען בקשות וואס מיר טהוען איהם תמיד בעטען:
 שיאיר את מזלנו לישועה ולרחוה:

אז ער זאגט דערלייכטען אונזער מזל צו א גוטע הילף
 און צו א ברייטקייט. אונזער פרנסה זאל אונז גרינג אנקומען
 און איד און מיין מאן זאלען מיר זוכה זיין צו מגדל זיין אונז
 זענען קינדער צו א דער הייליגער תורה בזכות אבותינו
 הקדושים אברהם יצחק ויעקב, אמן ואמן, כן יהי רצון:

א תורה ליעד פון שבועות.

זאגט די תורה הקדושה: צוויי טויזענד יאהר איידער דיא
 וועלט איז באשאפען געווארען, האט מיד מיין פא-
 שעפער באשאפען און מאכען געבארען, פאר צוויי און

משלי מוסר

איז פון עגמת נפש געווארען זעהר
 מרה שחורה. מען האט געבראכט
 גרויסע רופאים און זיי האבען גע-
 זאגט, אז דיא איינציגע רפואה צו א
 זיין קבאנקהייט איז, מען זאל איהם
 מאכען צום לאבען, דער מלך האט
 זיך אן געהאלטען מיט זיינע
 מקורבים און זיי האבען איהם גע-
 באטען, אז ער זאל הייסען יענעם
 שר דעם בעריהמער ער זאל זיך
 פארשטעלען פאר א בער און מא-
 כען קונצען פאר'ן כן המלך איז יוען

צוואנציג דורות, און פאר די שני מאורות. איך האב אין מיר
צעהן געבאט, ווער עס וועט דאס האלטען וועט נישט קומען
צוא שאנד און שפאט. אויך ווער דאס וועט וויסען וואס אין
מיר איז געשקאטען, זיין אויביג לעבען וועט ער דורך מיר
געניסען. איך לאז איך מיינע צעהן געבאט פארשטעהן גע-
בען, וועט איהר וויסען דעם וועג וואס פיהרט צוא לאנגעם
לעבען:

דאס ערשטע איז:

אנכי, איך בין גאט אליין, און אויס מצרים האב איך איך
אויסגעצויגען דורך געשריי און דורך געוויין. דארום
געהערסטו דעם איינעם גאט צוא האלטען, דען פון דיינעם
וועגען ישראל האב איך דעם ים געשפאלטען:

דאס צווייטע איז:

לא יהיה, זאלסט נישט מאכען קיין פיגור און קיין בילד, נאר
איך אליין זאל זיין דיין ציערונג און דיין שילד, דו זאלסט
זיך פאר זיי נישט בוקען וויא א קנעכט, דען פרוך הוא וועט
דיין פיערטען געבורט מיהאן רעכט:

דאס דריטע איז:

לא תשא, דו זאלסט ביי גאט'ס נאמען נישט פאלש שווערען,
זאלסט גאט'ס געבאט האלטען און צוהערען, דען ווען

משלי מוסר

ער וועט דעם שר דערקענען וועט דער שר איז ארויסגעגאנגען האט
ער געוויס לאכען. דיעזער מיטעל ער געזאגט צוא אנדערע שרים:
איז געטקאן געווארען. דער גן יחיד אצינד בין איך מודה אז דער מלך
האט אויס גקסה שטארק געלאכט ליעבט זיין זעהן בעסער וויא מיר
און ער איז געהיילט געווארען. ווען וויל צוליעב זיין געווגרהייט, האב

ניט וועסטו האבען א שלעכטען סוף, און באקומען א שווע-
רע שטראף:

דאס פיערטע איז:

זכור, דעם שבת זאלסטו געדענקען און היטען, דען דאס
איז איינע פון דיא גוטע זיטען, זעקס טעג זאלסטו דו
טהאן דיין מלאכה, וועסטו האבען מזל און ברכה:

דאס פינפטע איז:

כבד, זאלסטו עהרליך האלטען דיין פאטער און מוטער, ווט
דיר גאט דער גומער, שענקען לאנג לעבען, און אל-
דאס גיטס געבען:

דאס זעקסטע איז:

לא תרצח, דו זאלסט ניט מארדען קיין מענשען, וועט דיר
דער גרויסער גאט בענשען, ווען אבער דו וועסט פאר-
גיסען בלוט, וועט דיר זיין אויף ביידע וועלטען ניט גיט:

דאס זיבעטע איז:

לא תנאף, דו זאלסט ניט מזנה זיין, דיין גוף און נשמה זאל-
לען זיין ריין, לאז זיך נישט פון שטן פארפיהרען, וועט
מיט דיר קיינע שלעכטעם פאסירען:

משלי מוסר

<p>איהר צוליב דעם וואס דיעזער האט זיך מצער געווען וואס קיין אירחים קומען ניט, האט איהר זיך געמוזט פארשטעלען פאר מענשען און עסען ביי איהם. די מלאכים האבען דאן איינגעזעהן, אז א צדיק איז מעהר יחסן ווי זיי און ווי האבען דרה ארץ באקומען פאר משהן:</p>	<p>איה זיך געמוזט גארניש מאכען און זיך פארשטעלען פאר א בער: כה, אזויא איז געווען מיט דיא מלאכים, ווי האבען געדענקט אז ווי זיינען ביים רבונ' של עולם גרע- סערע יחסנים ווי די מענשען, אפילו דיא צדיקים, האט גאט ווי גיציגט אברהם'ס צורה און געזאגט: "זעהט</p>
---	---

דאס אקטע איז:

לא תגנב, דו זאלסט נישט גנב'ענען און נארען יענעם, וועסט
 דו נצוד ווערען פון גהינום, פאלג וואס איך זאג און גיב
 קיין פאלשע מאס און וואג:

דאס ניינטע איז:

לא תענה, דו זאלסט קיין פאלש עדות נישט זאגען, וועסט
 זיך נאכהער נישט האבען צו א באקלאגען, דו זאלסט
 שטענדיג זיין עהרליך אין באשיידענען, און אויף קיינעם
 קיין שלעכטס נישט ריידען:

דאס צעהנטע איז:

לא תחמד, צו גלוקסטען דיין חברים הויז און ווייב האסט דו
 קיין רעכט, אויך נישט זיין דיענסט און זיין קנעכט, אלעס
 וואס באלאנגט צו דיין געזעלען, טהארסטו נישט וועלען:



**ועהר אשעהנע נייע תחנה פאר דיא וואס
 האבען קינדער אדער קרובים אין מלחמה.**

מלך מלכים, רם על רמים, קעניג איבער אלע קעניגע און
 העכסטער איבער אלע העכסטע. דו גרויסער גאט,
 אלמעכטיגער גאט, וואס דו ביסט בעטימולט מיט פיעקע
 טימולען און מיט שלש עשרה מדות, ביזט אויך בעטימולט
 מיטן גאמען, איש מלחמה, דער הארר, דער פיהרער פון
 מלחמה. קיין מלחמה ווערט נישט אהן דיין הייליגען רצון און
 קיין מלחמה ווערט נישט געוואונען אדער פארלארען סיידען
 עס ווערט אזוי געזאגט פון דיין הייליגען גאמען. אהה היא ה'

אשר בידך נפש כל חי, דוא ביסט דער גאט, וואס אין דין האנד איז דאס לעבען, דיא נשמה פון יעדע לעבעדיגע באשעפעניש. קיין מענש שטארבט נישט, ווערט נישט באשעדיגט אין גוף און צוקלאפט אפילו נישט א פינגער סיידען עס ווערט אויף איהם אזוי גנזר פון הימל. ווען א סאקדאט ווערט גע-הרגעט אדער פארוואונדעט אין א מלחמה איז עס אזוי אנגעשריעבן אין גע'חתום'עט געווארען ראש השנה אין יום כפור, אזוי ווי מיר זאגען אין ונתנה תוקף: מי בתרב, ווער עס זאל געשטראפט ווערען מיטן שווערד און ווער דורך אן אנדער זאך, ווייל הרבה שלוחים במקום, גאט פרוך הוא הט א סך שלוחים, א סך וועגען וויא אזוי צו שטראפען דעם זיג-דיגען מענשען:

רבוננו של עולם, איך דין דיענסט, וואס שטעה איצט און בעט פאר דיר, האב קינדער (קרובים) אין דער איצ-טיגער מלחמה. מיט זייער געהן אין מלחמה האבען זיי מקום געוון אמצוה, ווייל די גמרא הקדושה זאגט: "דינא דמלכותא דינא", דער דין פון דער מלוכה, דיא גזירת המלך איז א דין וואס מען איז מחויב אויסצופאלגען אקוראט אזוי וויא א דין פון דער וועלט, פון דעסטוועגען ווייס איך, אז דאס האבען זייערע זינד גורם געווען, אז זיין זאלען געשיקט ווערען אין מלחמה אין זיי זאלען דארפען ווילענדיג אדער נישט ווילענדיג שיעסען און טוידטען אדער פארוואונדען מענשען, אזוי וויא די גמרא הקדושה זאגט: "מגלגלין זכות על ידי זכאי, וחובה על ידי חייב", דיא הייליגע השגחה פון הימל בריינגט גיטעס דורך א גערעכטען און שלאעכטעם דורך א שולדיגען. דערי-בער בעט איך דיר, לעבער גאט, מחל ומלח, זיי מויל און פארגייעב די זינד פון מיינע קינדער (מיינע קרובים) וואס זיי-

נָען אַיַצט אין מלחמה און זאל קיינער נישט געטויזטעט אָדער פֿאַרוואונדעט ווערען דורך זייערע הענט. שיק אויף דיינע גוטע מלאכים אז זיי זאלען זיי באשיצען פון דיא קוילען און פון שווערד פון שונא. העלף זיי. מאטע זיעסער, אז זיי זאל לען קומען פון דער מלחמה בשלום אהן א מום און אהן א פלעק פון זינד אויף זייערע נשמות.

וואם נגזר עליהם, און אויב עס איז חס וחלילה אויף זיי נגזר געווארען פון בית דין של מעלה אז זיי זאלען געטויזט-טעט אָדער פֿאַרוואונדעט ווערען, איז דאך תשובה, תפלה וצדקה מעבירן את רע הגזירה, און היות אזוי ווי מיינע קינדער (מיינע קרובים) און אלע אידישע קינדער האבען דאך ביא אזא קריטישע צייט געוויס א הרהור תשובה, און איה, דיין דיענסט, מהו איצט תפלה פאר זייא, און בין זיך מתחיל צו געבען צדקה פון זייער טונגן, דעריבער זאלסטו גאטעניג מבטל זיין דיא גזירה רעה און דו זאלסט מיינע אייגענע און אלע אידישע קינדער וואס זיינען אין דער מלחמה פארשרייבען לחיים ולא למות, לברכה ולא לקללה, אום זייערע ווייבער זאלען נישט פארבלייבען אלמנות און די קינדער יתומים. מאך וואס שטענדיגער שלום צווישען די שטרייטענדע פעלקער און קיין מענשען-בלוט זאהל מעהר נישט פארגאסען ווערען, ווייל דו איינער און מעהר קיינער קאן דאס באווייזען, ווארום אזוי וויא דו ביסט אן „איש מלחמה“, אזוי ביסטו אן „עושה שלום“. זאהל דעריבער, רבוננו של עולם, אנגענומען ווערען מיין תפלה און דיא תפלה פון אלע אידען, וואס מיר בעטען עטליכע מאהל אין טאג: „עושה שלום בברוך הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן“.

תַּחֲנָה חֲדָשָׁה פֶּאֶר אַ פֶּרֹוֹי וְוֹאם הָאֱלֹמִי זִיךְ אוֹיף בִּי קִינְדֶּער .

רַבּוֹן הָעוֹלָמִים. הָאֵר פֿון אַלֶּע וועלטען. מִיר אַלֶּע מַעַנְשֶׁען
פֿון דֶּער וועלט. זיינען דיינע קינדער, אַזוֹי ווי מִיר
רוֹפֶּען דִּיך אִין אִינזערע הייליגע תּפִּלוֹת „אָבִינוּ מִלְּכֵנוּ“, אִונ־
זֶער פֿאַטער און אִונזער קעניג. מִיר זיינען דֶּעריבער אַלֶּע
פֿערפֿליכטעט צו פֿאַלגֶען דִּיך. מוֹרָא הָאָפֶּען פֿאַר דִּיר, אָפֿ־
גֶּעבֶּען דִּיר כָּבוֹד און טִּהָאן דיינע געבֿאטען, אַזוֹי ווי דו הָאָסט
אִונז אָנגעזאַגט אִין דִּין הייליגע תּוֹרָה. דִּין הייליגער רָצוֹן
איז אויך, אז מִיר זאָגען עֲהָרְלִיך הָאָלטען אִונזערע מַעַנְשִׁיכֶּע
עלטערען, וועלכע האָבען אִונז געבראַכט אויף דֶּער וועלט
דורך דיינע גרויסע גנאָדען. אַזוֹי ווי דו הָאָסט אָנגעזאַגט אִין
דיינע הייליגע צעִהֶן געבֿאט „כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ“, דו
זאָסט עֲהָרְלִיך הָאָלטען דִּין פֿאַטער און מוטער. אִיך ווײַס
נִיט, אויב אִיך בין שטענדיג יוצא געווען פֿאַר דִּיר, הִימֶעל־
שֶׁער פֿאַטער, און פֿאַר מִין פֿאַטער און מוטער, וואס האָבען
מִיך אויף דֶּער וועלט געבראַכט. ערצוֹיגען, געזאָרגט פֿאַר
מִיר און געמאַכט מִיך פֿאַר אַ מַעַנְשֶׁען. אִיך בין דאך נִיט
מַעֲהָר ווי אַ זינדיגער מַעַנֶשׁ מִיט אַ יצֶר־הָרָע, וואס פֿיהָרט
ארויף אויף אַלֶּעם בִּיזען. אָפֿשֶׁר בין אִיך געשטרויכעלט גע־
וואָרען און נִיט מְקִים געווען דִּי מִצְוָה פֿון כָּבוֹד אָב וָאִם ווי
געהעריג איז, אָפֿשֶׁר האָב אִיך געטִּהָאן זאָגען וואס איז זײַ
נִיט געווען לָרָצוֹן, אָפֿשֶׁר האָב אִיך מיינע עלטערן פֿערשאַפט
עגמַת־נַפֶּשׁ, אָפֿשֶׁר האָב אִיך זײ אומ־כָּבוֹד פֿערשאַפט, געט
אִיך דִּיך, אַב הַרְחָמִים, דֶּערבֿאַרעמדיגער פֿאַטער, שטראַף
מִיך נִיט אִיצט מִיט מִדָּה כִּנְיָד מִדָּה.

אײַך, דיין דיענסט, וואס שטעה דא איצט פאר דיר, דארף איצט אנקומען צו די חסדים פון מיינע קינדער. אײַך דארף זיך ביי זיי אויפהאלטען און אן זיי איז אפהענגיג מיין לעבען אין עקזיסטענץ. בעט אײַך דיר, גוטער פאטער אין הימעל, חזקם ואמצם, שטארק זיי און פעסט זיי, שטארק זיי אין כח, אז זיי זאלען זיין געזונד און זיי זאלען קענען פערדינען גענוג אויף זייערע אייגענע הצטרכות און אויף מיינע הצטרכות, און שטארק אויף זייערע הערצער, אז זיי זאלען מיך האלטען עהרליך, אז זיי זאלען מיר געבען ברויט, א שוך און א קלייד בסער פנים יפות, מיט א פרעהליך פנים און מיטן גאנצען הארצען און אײַך זאל חלילה נישט זיין אויף זיי א לאסט. מיר לעבען אין אזא צייט וואס מאנכע קינדער האלטען נישט עהרליך זייערע עלטערען. אפשר איז עס דער גורם, בעט אײַך דיר גאט, גיב מיינע קינדער און אייניקלאך א זיגען, אז זיי זאלען מיך ליעב האבען, אז אײַך זאל גליי זיי האבען אזא חן, אזוי ווי זיי האבען ביי מיר, אז זיי זאלען זיך חלילה נישט שענהען מיט מיר און אײַך זאל זיך נישט גארפען שענהען מיט זיי. וואו בלבים רבין וזה שביב גיב אריין אין זייערע הערצער שכל צו פטרשטעהן און צו קלוג זיין, אז זיי זאלען מיך האלטען בכבוד, אז זיי זאלען נישט טהאן אזעלכע כעס וואס איז געגען מיין דאז און דיין הייליגען רצון. אײַך זאל, רבוננו של עולם, גיב זיין אנגעווארפען אויף זיי און זיי זאלען מיך נישט האלטען פאר איבעריג ביי זייער מיש, אזוי ווי זיי זינען קיינמאל נישט געווען איבעריג ביי מיין מיש. העלף דערבארימדיגער פאטער, אז זיי זאלען אדע געהן אין דייער דרכים און אײַך זאל ביי זיי האבען מיין שפייז בנחת ולא

בצער. איך זאל חלילה גיט האבען קיין עגמת-נפש פון זיי און זיי פון מיר און נור שלום ושלום זאל הערשען אין זייערע הייזער און קיין בייז זאל זיי קיינמאל געשעהן.

און טאמער וועלען זיי חס-ושלום געשטרויכעלט ווערען און מיר גיט האלטען ווי געהעריג איז, אדער גיט נוהג-כבוד זיין מיר ווי מען דארף, בעט איך דיר, אב הרחמים והסליחות אז דו זאלסט זיי פערנעבען זייער זינד און חס-ושלום גיט שטראפען זיי צוליעב מיר. אויב חלילה, די שעה זאל קיין שעה גיט זיין, עס וועט גגור ווערען ביי דיין בית-דין של מעלה, אז מיינע קינדער אדער אייניקלאך זאלען געשטראפט ווערען צוליעב מיר, בעט איך דיר, הארציגער פאטער אין הימל, אז דו זאלסט בעסער מיר שטראפען פאר זייער זינד און זיי זאל קיין בייזעס געשעהן, אמן ואמן.

א נייע תחנה פאר אן עגונה וועמען דער מאן האט פערלאזען.

אב הרחמים שוכן בפרומים, דערבארימדיגער פאטער וואס רוהט אין די הימלען. ביינע אויגען זיינען דאך שטענדיג אפען און וו קוקסט און דו גיבסט אכטונג אויף אלע ביינע בעשעפעניסען און מכל-שכן אויפ'ן מענשען וואס איז בעשאפען געווארען אין דיין געד-שטאלט, גיב אויך אכטונג אויף מיר דיין דיענסט און זעה מיין פיין. העלף מיר, גאטעניו, אין מיין גויט און מהו גיט אפ דיין חסד פון מיר, אזוי ווי דו טוקסט גיט אפ דיין חסד פון אלע ביינע פרואים. ורחמיו על כל מעשיו, דיין רחמנות איז אויף אלעס וואס דו האסט בעשאפען, האב-זשע אויף מיר אויך רחמנות און פערנעהם מיין תפלה און ענטפער מיר ווען איך רוף דיר.

דו האסט, רבוננו של עולם, אנגעזאגט אין דיין הייליגע תורה

אז מענשען זאלען חתונה האבן און פרייגען דורות אויף דר וועלט.
אויך האב ערפילט דיין הייליגען ווילען און אויך האב חתונה געהאט
פֿרדט משה וישראל אזוי ווי דו האסט געבאטען. מיין זיווג איז אָבער
ניט עולה ליפּה געווען און מיין מאן איז פון מיר אַוועק און מיך איז
פֿערנעלאזט אַ לעבעדיגע אלמנה אָדער אַן עגונה. אויך ווייס, גוטער
גאט, אז דו אליין ביזט דער אַמט'ער מזונג זיווגים, אז אָהן דיין היי-
ליגען ווילען ווערט קיין שידוך געשלאסען, אָבער מסתמא בין אויך
ביי דיר ניט ווערמאָג געווען, מסתמא האָבען מיינע זינד גורם געווען
אז אויך זאל פֿערלירען דעם חן אין מיין מאן'ס אויגען און ער זאל מיך
איבערלאזען אַן עלענדע און אַן אומגליקליכע. אויך בין איצט אזוי
ווי אַ צופֿראכענע שוף אין מיטען ים. אויך האב ניט צו וועסען צו
קעהרען זיך און ווענדען זיך. אויך האב ניט פֿאר וועסען מיין ביטער
הארץ אויסצורעדען, גור פֿאר דיר אל טוב וסֿלח, גוטער גאט און
פֿערנעכער.

אב הרחמים והסליחות, פֿאטער פון ערבֿארמונג און פֿערציי-
הונג. אָפֿשר האב אויך פֿאר דיר עפֿעס געזינדיגט פֿאר מיין חתונה,
אָפֿשר האב אויך זיך גאָר מיין חתונה ניט אויפֿגעפֿיהרט פינקטליך ווי
א אידישע טאכטער דארף זיך אויפֿפֿיהרען, אָפֿשר האב אויך ניט
ריכטיג אפֿגעהיט די אַלע מצוות און דינים וואס דו האסט אונז
פֿרויען געגעבען, אָפֿשר האב אויך געזינדיגט געגען דיר און געגען
מיין מאן מיט אַ בייזע מחשבה, חס־ושלום, און דערפֿאר האסטו
מיך געשטראפֿט, בעט אויך דיר אל רחום וחנון, האב רחמנות און
פֿערגיב מיינע זינד און קעהר אום דאס הארץ פון מיין מאן צוריק צו
מיר. טאמער האב אויך געגען איהם עפֿעס פֿערזינדיגט, טאמער האב
אויך איהם ניט געהאלטען בכבוד אזוי ווי אַ אידישע טאכטער דארף
האלטען איהר מאן, מאך איהם, רבונו של עולם, פֿערנעסען די עולות
וואס אויך בין געגען איהם בעגאנגען און זעה אז אויך זאל צוריק גע-
פינען לייטזעליגקייט אין זיינע אויגען אזוי ווי אויך האב געהאט

לייטענדיגקייט אין זיינע אויגען אין דעם טאג פון אונזער חופה.
קעהר צוריק אום זיין ליעבשאפט צו מיר און זאל אויף אונז מקוים
ווערען ווי עס שטעהט געשריבען אין דיין הייליגע תורה: „והיו
לבשר אחד“, מאן און ווייב זאלען זיין אזוי ווי איין גוף, און נור שלום
זאל ביי אונז הערשען פל-זמן מיר וועלען לעבען.

אויב אימיצער איז שולדיג אין מיין אונגליק, אויב שלעכטע
מענשען האבען מיין מאן אראפגעפיהרט פון דרך הישר, אויב ביינע
צינגער האבען איהם אפגערעדט פון מיר, פערלאנג איך נישט חלילה
אז דו, פאטער אין הימעל, זאלסט זיי דערפאר שטראפען. אבער
איך בעט דיר, אז דו זאלסט אומקעהרען זייערע הערצער צו גוטען
און זיי זאלען מיר מעהר נישט שטעהן אין וועג און נישט שטערען מיין
מאן צו קומען צוריק צו מיר. שטארק, רבונז של עולם, זיין הארץ
און די הערצער פון מיינע שונאים, אז זיי זאלען וועגען מיר קיינע
שלעכטעס נישט דענקען און איך זאל אויסלעבען מיינע יאהרען מיט
מיין מאן אין גליק און אין פריעדען, אמן סלה.

**א נייע תהנה פיר אמעריקא ווען מען הערט
שלעכטע בשורות פון דער אלטער היים.**

רבונז של עולם, דו ביסט דאך א גין אמת און דו מדיסט
משפטן די וועלט מיט גערעכטיגקייט. די שטראפסט
די זינדיגע פאר זייערע זינד און דו באצאהלסט מיט גוטעס
צו דיא וואס מ'הוען דיין ווילען. קיין זאך געשעהט נישט אהן
דיין הייליגען רצון און אי גוטעס אי שלעכטעס קומט פון דיין
האנד, דעריבער האט אונז די גמרא הקדושה אנגעזאגט, אז
מען דארף דאנקען און לויבען גאט פאר שלעכטעס אזוי ווי
פאר גוטעס. אונזערע חכמים האבען אויך באשטימט דיא
ברכה „ברוך דין אמת“ וואס מען דארף מאכען ווען מען
הערט חלילה א שלעכטע בשורה. מיר הערען איצט דא אין

אמעריקא גיט קיין גוטע בשורות פון דער אלטער היים און
אין גיעב דיר, רבוננו של עולם, אשבת והודיה וייל דו ביזט
דאך א שופט צדק און דוא ווייסט וואס דוא מווסט און מען
מחאר גיט נאכקלעהרען נאך דיינע מדות:

אבער אב הרחמים והסליחות, אויב זייערע זינד דארט
האבען גורם געווען אז דוא זאלסט זיי שטראפען,
זאלסטו זיי מוחל זיין און זיי משפטן בחסד וברחמים צוליעב
דעם זכות פון אונזערע אבות הקדושים, וועמעם נשמות עם
זיינען שוין לאנג אויסגעלייטערט און צוליעב דעם זכות פון
דיא צדיקים און חסידים פון איצטיגען דור. אויב וויעדער זיי
ווערען דארט געשטראפט פאר אונזערע זינד דא אין אמע-
ריקא, בעט אין דיר גאט, סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו, פאר-
גיעב אונז און זיי אונז מוחל און זאלען אונז שוואדיגע גיט ליי-
דען פאר אונזערע חטאים. באהיט און באשירם, הארציגער
פאטער אין הימל, מיינע אייגענע קרובים, בעקאנטע און
כל ישראל, פון אל דאס ביז. באשיץ דארט אלעמען אונז-
טער דיינע פליגעל און זאלען זיי גיט וויסען פון קיינע רדיפות,
פון גירושים, פון הינגער נויטה, פון קראנקהייט און פון קיינע
צרות. באהיט און באשירם אלע אונזערע שוועסטער און
ברידער אויף יענער זייט ים פון פאגראמען, גירושים, פער-
פאלגונגען, שרפות און מגפות. גיעב אריין אין דיא הערצער
פון די מלכים און שרים א געדאנק אז זיי זאלען זיך באגעהן
מיט אידישע קינדער מיט גוטען און מיהו אפ די שנאת חנם
פון פעלקער צו אונז. שטעמפעל דיין פאלק ישראל מיט דיין
היידיגער חתימה אין זאקל אויף אונז אלעמען מקוים ווערען
דער פסוק: „וראו כי שם ה נקרא עליך ויראו ממך“ און מיר
זאלען נאר הערען בשורות טובות מעתה ועד עולם:

הַתְּחִנָּה פִּיר אַ פֶּרוּי וואס זאמלעט צדקה.

רבונו של עולם, אלה צויתנו, דו האסט אויז פארזאגט אין דיין הייליגע תורה: „פתח תפתח“ און „נתן חתן“, דו זאלסט עפענען דיין האנד און דו זאלסט געבען דעם אָרעם-מאן וואס איהם פעהקט. צדקה געבען, רחמנות האבען אויף אַרימע אונגליקליכע איז איינע פון דייןע הייליגע מדות, ווייל דו ביזט דאך א רחום וחנון און דו האסט רחמנות אויף אלע דייןע באשעפענעש. דאס וואס דו זאלסט שטראפסט איינעם מיט אָרעמקייט טהונסט דו עס גיט חס ושלום אויס שלעכטס, אויס אכזריות, נאר אויס ליעבשאפט, אזוי ווי אין פסוק שטעהט: „את אשר יאהב ה' יוכיח“, וועמען גאט האט ליעב יענעם שטראפט ער. און דעריבער, ווייל דו האסט דעם אָרעם-מאן ליעב דארפן מיר איהם אויך ליעב האבען און איהם העלפן פון און שטיצען מיט אלע מעגליכקייטען. צדקה איז איינע פון דיא דריי זאכען, וואס מעבירן את רוע הגזירה, ווען עס ווערט חס וחלילה געזור אויף א מענשען שלעכטעס, קאן ער זיך אויסקויפן מיט צדקה. דעריבער אפשר זיינען שטענדיג פאראן אַרימע לייט, אזוי ווי אין פסוק שטעהט: כי לא יחדל אביון מקרב הארץ, כדי מוזה זיין אנדערע מיט דער מצוה פון צדקה. אבער אזוי ווי גיט אלע זיינען פארמעגליך צו געבען גענוג צדקה, איז זאמלען צדקה, מאכען אנדערע צו געבען צדקה אזוי גיט און גאך בעסער וויא אלליין געבען, אזוי ווי די גמרא הקדושה זאגט: „גדול המעשה יותר מן העושה“, דער וואס מאכט אימיצען צו טהאן א מצוה איז גאך גרעסער וויא דער וואס טהוט אליין די מצוה. איה, דיין דיענסט, וואס

שטעהט יעצט פאר דיר, האב אויף זיך גענומען אזוי וויא א
גדר צו זאמלען צדקה און העלפען אריימע און נויטליידענדע
און דו גאט ביזט מיין עדות, אז איך טהו דאס מיטן גאנצען
הארצען לשם מצוה און גיט לשם כבוד חס ושלום. בעט איך
דיך, האל הטוב והמטיב, אז דו זאלסט מיט מיר טהאן חסד
און שטארקען מיין הארץ, אז איך זאהל אויף אזוי וויא דוא,
שטענדיג זיין אליין גוט און טאן גוטעס מיט אנדערע, חזקני
ואמצני, שטארק מיר און פעסטיג מיר, אז איך זאל זיך קא-
נען עוסק זיין אין דיעזער מצוה כל זמן איך וועל לעבען:

הנני מפלת תחנתי לפניך, איך מאך פאלען מיין געבעט פאר
דיר, הארציגער פאטער אין הימל, אז דיינער א גר-
טער מלאך זאל מיר באגלייטען, ווען איך געה זאמלען צדקה
און איך זאהל גישט קומען צו אועלכע מענשען, וואס האבען
גיט צו געבען און זיי זאלען דורך מיר פארשעהמט ווערען.
אויך בעט איך דיך, רבוננו של עולם, אז עס זאהל אויף מיר
גיט פאלען קיין חשד, אז איך פעלש מיין היידיגע שדיחות און
וואו איך וועל קומען זאל מען מיר אויפגעהומען בסבר פנים
יפות, אהן שום פארדאכט און אהן שום ספק, אז איך טהו
מיין ארבייט באמונה, שמרני והצלני, היט מיר און באשירם
מיר, אז איך זאל חס וחלילה דורך א טעות מיסברויכען דיא
צדקה-געלד און העלף מיר אויך, אז די מקבלי צדקה זאלען
דורך מיר גיט פארשעהמט ווערען. זאל, גוטער גאט, אויף
מיר מקיים ווערען דער פסוק: והיה מעשה הצדקה שלום
און אלעס וואס איך וועל טהאן אין דעם ענין פון צדקה, זאל
איך טהאן בלב שלום, מיט א גאנצע הארץ און ריינעם געווי-
סען. ברוך אתה, אויב צדקה ומשפט:

men

BM

675

+4

255

1916

BM
675
T4
Z55
1916